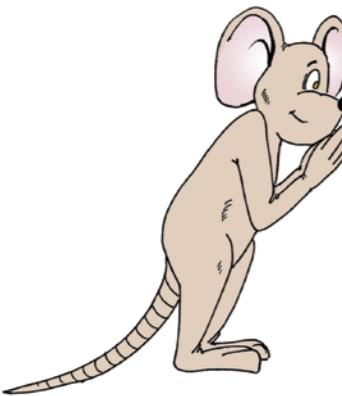

ສູຂະພາບ ມໍ່ມີງ

ບັນຫຼວມື້ສາມາດພິມອອກໄດ້ ກໍຍົນການ
ສະໜັບສະໜູນຂອງ ທາມາຣາ ແຈນນິກ.
ຂໍ້ອບໃຈໝາຍໆ!

This publication of this “Women’s Health”
handbook was made possible by a donation from
Tamara Jannink of the Netherlands. Thank you!

ພວກເຮົາມີບັນຫຼວມທີ່ຈະພິມອອກສູ່ສັງຄົມລາວ ແຕ່ພວກເຮົາພັດບໍ່ມີຜູອປະຖຳພຽງໆ
ຂໍໃຫ້ທ່ານຂ່ວຍອຸປະຖຳຈະໄດ້ບໍ່?

We have other books ready to print, as soon as they have a sponsor. Can you help?

www.BigBrotherMouse.com

ການດູແລສຸຂະພາບແມ່ຍິງ

ຂຽນໂດຍ: ອໍາກຸດ ເບີນ, ອອນນີ ໂລວິດ, ເຈນ ແມ່ກະສະເວັລ, ແຂທາອິນ ສະພິໂຕ

ແຕ່ມໂດຍ: ມູນມືທີ ເຮັດສະເປ່ອງນຸ່ມ, ອົງການ ນິດຕະພາບ ມັນໂນນາຍ ຮ່ວມກັບ ສຂສ ແລະ ອ້າຍໜູ້ນັ້ອຍ

ແບ: ອົງການ ນິດຕະພາບມັນໂນນາຍ ຮ່ວມກັບ ສູນຂ່າວສານການແຜດສຸຂະສົງລາ (ສຂສ), ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

ສະຫງວນລຶ້ນສິດ © 1997 ມູນມືທີ ເຮັດສະເປ່ອງນຸ່ມ

ຈັດພິມໂດຍ: ຮັນບັນອ້າຍໜູ້ນັ້ອຍ, ຫຼວງພະບາງ ຮ່ວມກັບ ອົງການ ນິດຕະພາບ ມັນໂນນາຍ

ທະບຽນອະນຸຍາດ: ລຫບ 148ພຈ26062009. ພິມຄັ້ງທີ 1

ພິມທີ ໂຮງພິມ ບານຄໍາ ໄກເຕັກ, ວຽງຈັນ, 2009. ຈຳນວນ 11000 ຫຼວ

ການດູແລ ສຸຂະພາບ ແມ່ຍິງ

ຂຽນໂດຍ: ອໍາກຸດ ເບີນ, ອອນນີ ໂລວິດ, ເຈນ ແມ່ກະສະເວັລ, ແຂທາອິນ ສະພິໂຕ

Women’s Health

By A. August Burns, Ronnie Lovich, Jane Maxwell and Katharine Shapiro.

From the book *Where Women Have No Doctor*, published by the Hesperian Foundation.

Published by Big Brother Mouse, Luang Prabang, Lao PDR. www.BigBrotherMouse.com

Copyright © 1997 by Hesperian Foundation. All rights reserved. This book may be copied on a not-for-profit basis to meet local needs. For details please see www.Hesperian.org

The three photos on the top and right sides of front cover are copyright © Joel Martin Halpern, all rights reserved.

First edition, first printing, August 2009

ຈັດພິມໂດຍ ອ້າຍໜູ້ນັ້ອຍ ຮ່ວມກັບ ອົງການ ນິດຕະພາບ ມັນໂນນາຍ

Published by Big Brother Mouse,
in cooperation with the Mennonite Central Committee

ຄໍານໍາ

ທົ່ວໄລກ ແມ່ຍົງຫຼາຍລ້າມຄົນອາໄສຢູ່ເຂດຊືນນະບິດ “ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີທ່ານໝໍ”. ແມ່ຍົງຈໍານວນຫຼາຍຕ້ອງທຶນທຸກທໍລະນານ ແລະ ຕາຍປ່າງໜ້າເສຍດາຍ ບ້ອນເຂົາເຈົ້າຂາດວິທິການດູແລສຸຂະພາບທີ່ດີ ແລະ ຂາດຂັ້ນນີ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ບັນເຫຼັນນີ້ຂຽນຂັ້ນເຜື່ອຜູ້ຍົງເຫຼົ່ານີ້ ຫຼື ຜູ້ອື່ນໆທີ່ສິນໃຈໃນການຝັດທະນາສຸຂະພາບຂອງ ແມ່ຍົງ. ໃນບັນເຫຼັນນີ້ນຳໃຊ້ພາສາຈ່າປາ ແລະ ປະກອບດ້ວຍຮູບພາບຈາກທົ່ວໄລກຫຼາຍພາບ ເຊິ່ງນັ້ນໃຫ້ຂັ້ນນີ້ກ່ຽວກັບບັນຫາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍົງລະດັບດີຝ່ສິນຄວນ. ພວກເຮົາທີ່ວ້າວ່າ ບັນເຫຼັນນີ້ຈະເປັນປະໂຫຍດແມ່ຍົງລາວ, ແມ່ຍົງ, ຜູ້ດູແລສຸຂະພາບ ລວມທັງຜູ້ຊ່ວຍຊີວິດທີ່ວ່າໄປ.

ຖ້າເຈົ້າອ່ານໜັງສີໄດ້ ບາງທີ່ເຈົ້າຄວນອ່ານບັນເຫຼັນນີ້ໃຫ້ພວກທີ່ອ່ານບໍ່ໄດ້ຝ່ງ. ຖ້າເຈົ້າຫາກຮູ້ຄົນທີ່ກໍາລັງທໍລະນານຍ້ອນບັນຫາສຸຂະພາບ ກະລຸນານຳບັນເຫຼັນນີ້ໄປໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເບ່ງ ບັນເຫຼັນນີ້ບໍ່ໃຊ້ສະເພາະແຕ່ຍົງຄົນດຽວເຫັນນີ້. ຕາມທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຝຶບຝຶກນະບັດ ແລະ ແນວຄິດທີ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍົງ ແມ່ນການຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ແລະ ການຮຽນນຳກັນກາຍເປັນພາກສ່ວນການປ່ຽນແປງທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຫຼາຍ. ແມ່ຍົງທຸກຄົນສາມາດເປັນຜູ້ດູແລສຸຂະພາບໄດ້.

- ## ສາລະບານ
- ມາຊອກຮູ້ກ່ຽວກັບຮ່າງກາຍຂອງພວກເຮົາກົມເທົະ :: 4
  - ບັນຫາສຸຂະພາບຂອງສາວນ້ອຍທີ່ໜ້າເປັນທ່າວາ :: 16
  - ການຖືພາແລະການເກີດລູກ :: 32
  - ການລັງລູກດ້ວຍນິມແມ່ :: 76

ບັນເຫຼັນນີ້ໄດ້ຄົດຈາກບັນ ແມ່ຍົງຢູ່ໄກແພດ ທີ່ໄດ້ແບ, ກວດແກ້ ແລະ ຈັດຝຶມໂດຍອົງການ ມິດ ຕະພາບມັນໂນມາຍ ຮ່ວມກັບ ສູນຂ່າວສານການແພດສຸຂະສິກສາ, ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ. ໂດຍໄດ້ຮັບອະນຸຍາດແບຈາກສະບັບ ທີ່ຈັດຝຶມໂດຍ ນຸ່ມນິທີ ເຮັດສະເປ່ອນ, ປະເທດອາເມົາກາ.

From the book “Where Women Have No Doctor,” published by the Hesperian Foundation, USA

1 ພາກທີ

ລະບົບສືບັນຂອງແມ່ຍົງ :: 6

ອະໄວຍະວະສືບັນຂອງຜູ້ຊາຍ :: 8

ຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍົງປ່ຽນແປງແນວໃດແດ່? :: 9

ການມີປະຈຳເດືອນ :: 11

ໃນພາກນີ້ແມ່ນກ່າວເຖິງພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍແມ່ຍົງ ຫຼື ຜູ້ຊາຍ ທີ່ປະກອບເຂົ້າໃນລະບົບແຜດ
ແລະການສືບັນ. ຂຶ້ນຕ່າງໆໃນພາກນີ້ຈະຊ່ວຍທ່ານໃນການນຳໃຊ້ຫົ່ນຫົວນີ້ຕໍ່ໄປ

ນາຊອກຮັກກົງກັບຮ່າງກາຍ 29 ພວກເຮົາກົມທາະ

ແມ່ຍົງຫຼາກົນ
ປ່ຽນຈາກເດັກ
ຍົງເປັນຍົງໜຸ່ມ
ຂັ້ນສາວ

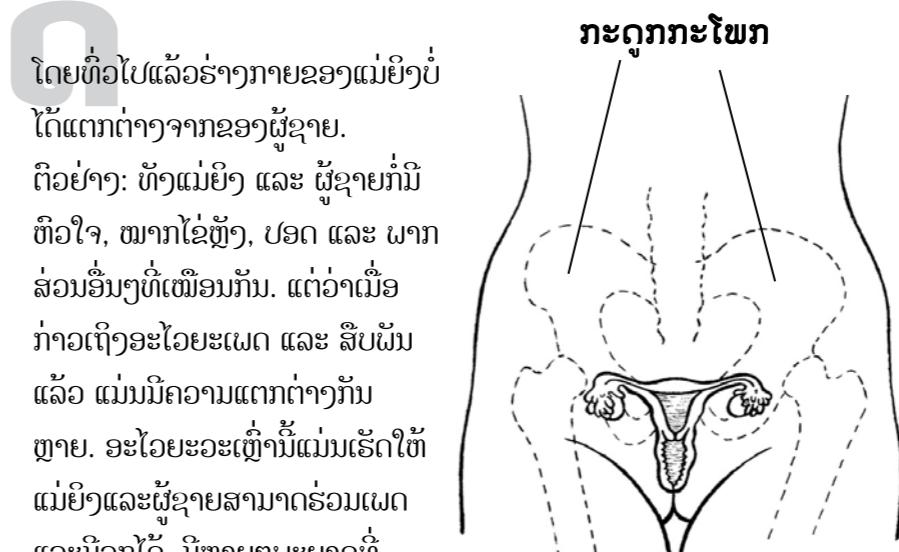
ຫລັງຈາກນິນ
ປ່ຽນຈາກຍົງ
ໜຸ່ມເປັນຜູ້ເຖົາ
ໄລຍະສືບັນ

ໄລຍະໝົດປະ
ຈຳເດືອນ

ໂດຍທີ່ໄປແລ້ວຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍົງບໍ່
ໄດ້ແຕກຕ່າງຈາກຂອງຜູ້ຊາຍ.
ຕົວຢ່າງ: ທັງແມ່ຍົງ ແລະ ຜູ້ຊາຍກໍມີ
ຫົວໃຈ, ໝາກໄຂ້ຫຼັງ, ປອດ ແລະ ພາກ
ສ່ວນອື່ນງໍທີ່ເພື່ອນກັນ. ແຕ່ວ່າເນື້ອ
ກ່າວເຖິງອະໄວຍະເຟ ແລະ ສືບັນ
ແລ້ວ ແນ່ນີ້ຄວາມແຕກຕ່າງກັນ
ຫຼາຍ. ອະໄວຍະວະເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຮັດໃຫ້
ແມ່ຍົງແລະຜູ້ຊາຍສາມາດຮ່ວມເຟ
ແລະນີ້ລູກໄດ້. ນີ້ຫຼາຍງົງພະຍາດທີ່
ຕົດຂຶ້ນກັບພາກສ່ວນນີ້ຂອງແມ່ຍົງ.

ບາງຄັ້ງຄາວ, ອາດຈະພົບຄວາມຫຍໍ່ຢາກໃຈທີ່ຈະກ່າວເຖິງອະໄວຍະວະເຫຼົ່ານີ້, ໂດຍ
ສະເພາະເວລາທີ່ທ່ານຮູ້ສຶກອາຍ ຫຼື ບໍ່ຮູ້ຂອງນັ້ນ. ໃນຫຼາຍງົງທ້ອງຖິ່ນທີ່ວ່າພາກສ່ວນອະໄວ
ຍະວະຈະເລີນັ້ນເປັນເລື່ອງສ່ວນຕົວ. ຖ້າເຮົາຮູ້ວ່າຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົາທໍາງານແບບໃດ
ເຮົາກໍສາມາດເອົາໃຈໄສ່ດູແລມັນໄດ້ກ່ອວ່າເກົ່າ. ພວກເຮົາສາມາດຮູ້ບັນຫາ ແລະ ສາເຫດ
ຂອງນັ້ນ ຜ້ອມທັງສາມາດຕັດສິນໃຈວ່າຈະຮັດແນວໃດກ່ຽວກັບນັ້ນ. ຖ້າເຮົາຮູ້ຫຼາຍເທົ່າໃດ
ເຮົາກໍຢື່ງສາມາດຕັດສິນໃຈວ່າຄໍາແນະນຳທີ່ຜູ້ອື່ນໃຫ້ນັ້ນ ເປັນຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ວ່າເປັນ
ໂທດ.

ທ່ານສາມາດຄໍາເຫັນກະ
ດູກກະໂພກຂອງທ່ານຢ່າງລຸ່ມ
ແວ. ມັນປະກອບເຂົ້າເປັນ
ສ່ວນນີ້ຂອງກະດູກຊາມ.
ພາກສ່ວນທ້ອງນັ້ນຍັງແມ່ນ
ທີ່ຕ້າງຂອງລະບົບສືບັນ
ຂອງແມ່ຍົງ, ເຊິ່ງຢ່າງ
ຫວ່າງກາຍຂອງກະດູກກະ
ໂພກ.

ແຕ່ວະຄົນບໍ່
ຄວນອາຍທີ່ຈະ
ກ່າວເຖິງຢາກ
ສ່ວນຕ່າງໆຂອງ
ຮ່າງກາຍຂອງຕົນ.

ລະບົບສືບພັນຂອງແມ່ຍິງ

ແມ່ຍິງຜູ້ໜໍ້ມີອະໄວຍະວະເຟທັງພາຍນອກ ແລະ ໃນ. ອະໄວຍະວະເຟທາງນອກ ເັີ້ນວ່າ “ຫີ”. ບາງຄັ້ງຄົນອາດເວົ້າວ່າຫັ້ງໝຶດແມ່ຍິງ ແຕ່ຢັ້ງມີພາກສ່ວນອື່ນໆອີກຊັ້ນ ຊ່ອງຄອດເຊິ່ງແມ່ນພາກສ່ວນທີ່ເລີ່ມຈາກປາກຖູ້ໃປສູ່ມີດລູກທີ່ຢູ່ທາງໃນຮ່າງກາຍ.

ຮູບພາບຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະແດງພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງອະໄວຍະວະເຟພາຍນອກ ແລະ ຂຶ້ງມັນ.

ອະໄວຍະວະສືບພັນພາຍນອກ.

ທຸກໆພາກສ່ວນພາຍນອກຂອງອະໄວຍະວະເຟທີ່ສາມາດເຫັນຢູ່ທົ່ວາຂ່າ

ຮົມນອກ/ຮົມໃຫຍ່: ປະກອບ
ດ້ວຍຮົມໃຂມັນທີ່ປິດເວລາ
ຂາຂອງທ່ານຫຼຸບເຂົ້າກັນ ມັນ
ປົກປ້ອງພາກສ່ວນພາຍໃນ.

ຮົມໃນ/ຮົມນ້ອຍ: ປະກອບ
ດ້ວຍແຜ່ນໜັງອ່ອນໆຢູ່ມີ
ຂົນ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ສຶກໝາຍ
ຖ້າຖືກແຕະຕ້ອງ. ເວລາຮ່ວມ
ເຟຣີມໃນຈະໃດ໌ຕຶ້ງຂຶ້ນ
ແລະ ສີຈະຊຳກວ່າປົກກະຕິ.

ຮູ້ຊ່ອງຄອດ: ບໍລິເວນເປີດ
ຂອງຊ່ອງຄອດ.

ເຢືອພິມມະຈາລີ: ຫົ່ງບາງໆທີ່ປິດປາກຖູ້ຊ່ອງ
ຄອດ ແມ່ນເຢືອພິມມະຈາລີ. ເຢືອພິມມະຈາລີ
ອາດຈະເຄົ້າ ຫຼື ຂາດ ແລະ ມີເລືອດອອກເລັກ
ນ້ອຍເວລາເຮັດວຽກໜັກ, ຫຼື້ນກິລາ ຫຼື ການເໜັງ
ຕີ້ອື່ນໆ. ອາການເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນເວລາ
ທີ່ແມ່ຍິງມີເຟຣີສຳພັນຄັ້ງທຳອິດ. ເຢືອພິມມະຈາ
ລີຈະແຕ່ງຕ່າງກັນໄປແຕ່ລະຄົນ. ແມ່ຍິງບາງຄົນ
ອາດຈະບໍ່ມີເລີຍ.

ຂະໂນມ: ບ່ອນທີ່ມີໃຂມັນ ແລະ
ມີເສັ້ນໝອຍເກີດຂຶ້ນ.

ແຕດ/ຈອມສັງວາດ:
ແມ່ນພາກສ່ວນ
ນ້ອຍໆ ແລະ ມີຮູບຮ່າງ
ຄົດອກໄມ້ຈຸນ. ແມ່ນ
ພາກສ່ວນທີ່ມີຄວາມຮູ້
ສຶກສູງຖ້າຫາກຖືກ
ແຕະຕ້ອງ. ການຮູ້ກູ້
ມັນ ຫຼື ບໍລິເວນອ້ອມ
ແອັມສາມາດກະຕຸນ
ອາລີມເຟຣີຂອງແມ່
ຍິງ ແລະ ສາມາດເຮັດ
ໃຫ້ເຕິ່ງຈຸດສຸດຍອດ
ໄດ້.

ຮູ້ທະວານ: ແມ່ນຮູ້
ເປີດຂອງລ້າໄສ ແລະ
ບ່ອນລະບາຍອາຈີມ/
ຂ້ອງກຈາກຮ່າງກາຍ
ຂອງຄົນ.

ຮູ້ຍ່ວ: ແມ່ນຮູ້ເປີດ
ຂອງທີ່ຢ່ວທີ່ຕໍ່ຈາກ
ພິກຍ່ວ ແລະ ເປັນຮູ້
ລະບາຍຢ່ວອອກ
ຈາກຮ່າງກາຍ.

ພາກສ່ວນພາຍໃນຂອງອະໄວຍະວະເຟແມ່ຍິງ

ຫົ່ວ່າຂຶ້ນ: ແມ່ນທີ່ຕິດຕໍ່ລະຫວ່າງມີດ
ລູກ ແລະ ຮວຍໄຂ້. ເມື່ອຮວຍໄຂ້ປ່ອຍ
ໄຂ້ອອກມາມັນຈະເຄື່ອນຍ້າຍຈາກ
ຮວຍໄຂ້ມາເຂົ້າສູ່ມີດລູກໄດ້ຢ່າງຕໍ່
ສົ່ງໄຂ້.

ມີດລູກ: ແມ່ນກໍາມຊື່ນທີ່ມີຜົ່ງຢູ່ເຄື່ອນ
ກາງ. ທຸກໆເດືອນຈະມີເລືອດໃໝ່ອອກ
ມາຈາກມີດລູກຊື່ງເັີ້ນວ່າ ປະຈຳເດືອນ
/ລົງລະດຸ. ໃນໄລຍະຖື່ພາມີດລູກແມ່ນ
ບໍ່ອນທີ່ເດັກນ້ອຍຂະຫຍາຍຕົວ.

ຮວຍໄຂ້: ຮວຍໄຂ້ຈະປ່ອຍໄຂ້ອອກ
ມາຕາມທີ່ສົ່ງໄຂ້ໜຶ່ງໜ່ວຍຕໍ່ເດືອນ.
ໃນເມື່ອຕົວອະສຸຈີຂອງຜູ້ຊາຍພິບຟ້າ
ກັບໜ່ວຍໄຂ້ນີ້, ມັນສາມາດເຮັດ
ໃຫ້ແມ່ຍິງຜູ້ນັ້ນມີລູກໄດ້. ແມ່ຍິງຜູ້
ໜໍ້ມີສອງຮວຍໄຂ້ຊື່ງຢູ່ແຕ່ລະຂ່າງ
ຂອງມີດລູກ. ຮວຍໄຂ້ແຕ່ລະເບື້ອງມີ
ຂະໜາດເຫົ້າກັບໜ່ວຍໝາກອະ
ຈຸນ.

ປາກມີດລູກ: ແມ່ນຊ່ອງເປີດຈາກ
ຊ່ອງຄອດເຂົ້າຫາມີດລູກ. ເຊື້ອະ
ສຸຈີສາມາດເຜົ່ານເຂົ້າໄປຫາມີດລູກ
ໄດ້ເຜົ່ານຮູ້ອຍໆທີ່ປາກມີດລູກ.
ແຕ່ມັນສາມາດປົ້ອງກັນມີດລູກ
ຈາກສົ່ງອື່ນໆເຊັ່ນ ອະໄວຍະວະ
ເຟຣີຂອງຜູ້ຊາຍ. ໃນເວລາອອກ
ລູກ, ບາກມີດລູກຈະເປີດອອກ,
ເພື່ອໃຫ້ເດັກນ້ອຍອອກມາ.

ຊ່ອງຄອດ: ແມ່ນຊ່ອງທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງຮົມນອກໄປ
ຫາມີດລູກ. ຊ່ອງຄອດປະກອບດ້ວຍໜັງຊະນິດໜຶ່ງທີ່
ຫົດຢືດງ່າຍໃນເວລາມີເຟຣີສຳພັນ ແລະ ອອກລູກ.
ຊ່ອງຄອດຈະຜະລິດນັ້ນເມື່ອກອກເພື່ອຮັດໃຫ້ມັນ
ສະອາດ ແລະ ປົ້ອງກັນການຊື່ມເຊື້ອ.

ພາກສ່ວນພາຍໃນຂອງເຕົານິມແມ່ຍິງ:

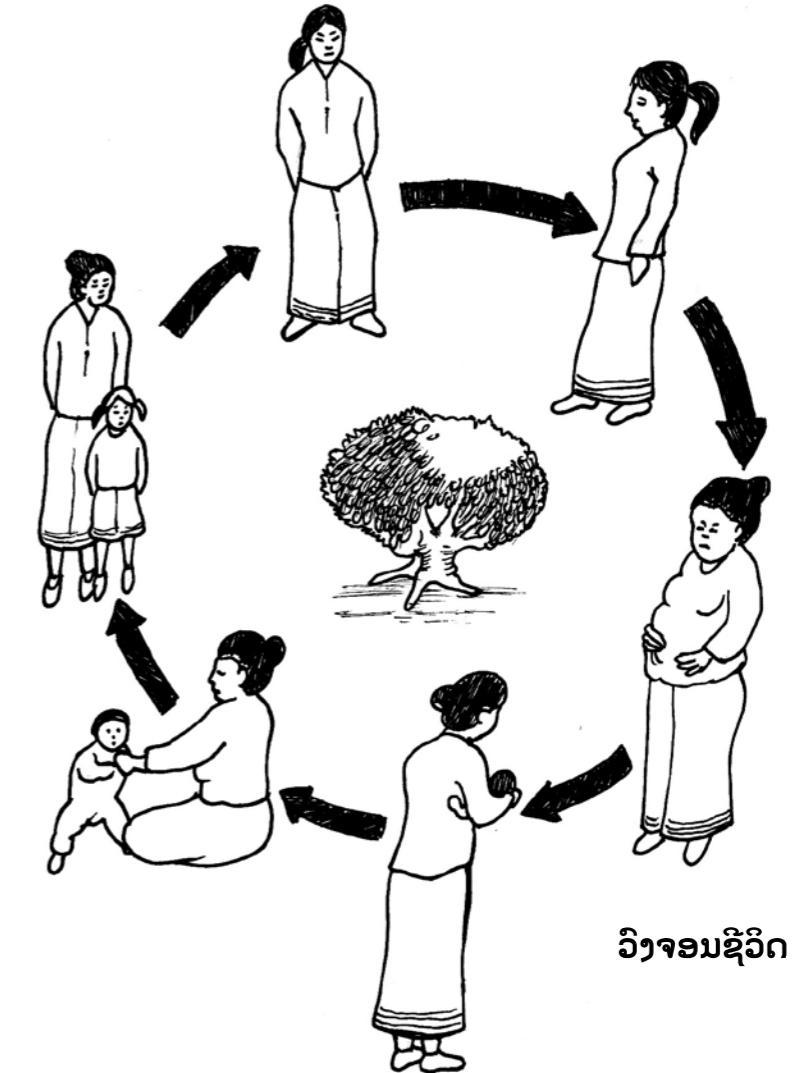

ເຕົານິມແມ່ຍິງ

ນິມຂອງແມ່ຍິງນີ້ຮູບຮ່າງ ແລະ ຂະໜາດແຕກຕ່າງໆກັນ. ນັ້ນເລີ່ມໃຫຍ່ຂຶ້ນມື່ອເດັກຍິງກ້າວເຂົ້າໄວຂຶ້ນສາວ 10-15 ປີ, ຂໍ້ແມ່ໄລຍະທີ່ເດັກຍິງກ້າວເຂົ້າສູ່ຄວາມເປັນຜູ້ໃຫຍ່. ນັ້ນແມ່ນບ່ອນຜະລິດນ້ຳນິມສໍາລັບລົກນ້ອຍຫຼັງຈາກຖືພາ. ເມື່ອຖືກແຕະຕ້ອງໃນເວລາຮ່ວມເພດຈະເຮັດໃຫ້ຮູ້ຊ່າງຄອດປຽກຊຸ່ນ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະຮ່ວມເພດ.

ອະໄວປະວະສິບພັນຂອງຜູ້ຊາຍ

ອະໄວປະວະສິບພັນຂອງຜູ້ຊາຍເຫັນໄດ້ໆຍ່າຍກ່ອນຂອງແມ່ຍິງ ເພະວ່າສ່ວນໃຫຍ່ມັນຢູ່ຂ້າງນອກຂອງຮ່າງກາຍ. ຫຼື່ວຍອັນທະ (ໝາກໄຂ້ທໍາ) ຜະລິດອອກໂນນຕົ້ນຕໍ່ໃຫ້ແກ່ຮ່າງກາຍຂອງຜູ້ຊາຍ ເຊິ່ງເອັນວ່າ ແຕືສິດສະເຕໂນ (Testosterone). ໃນມື່ອເດັກຊາຍກ້າວເຂົ້າສູ່ໄວຂຶ້ນປ່າວ, ຮ່າງກາຍຂອງລາວຈະຜະລິດອອກໂນນແຕືສິດສະເຕໂນນຫຼາຍຂຶ້ນ. ອອກໂນນນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງລາວປ່ຽນແບງເປັນຜູ້ໃຫຍ່.

ຫົ່ວຍອັນທະຜະລິດຕົວອະສຸດ. ຜູ້ຊາຍຜູ້ນີ້ຈະເລີ່ມຜະລິດຕົວອະສຸດໃນໄລຍະກ້າວເຂົ້າສູ່ໄວຂຶ້ນບ່າວ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນມັນຈະຜະລິດຫຼາຍຂຶ້ນໃນຊີວິດປະຈຳວັນຂອງລາວ.

ຕົວອະສຸດຈະໄຫຼາຈາກຫົ່ວຍອັນທະມາຫາທີ່ໜຶ່ງທີ່ມີຢູ່ໃນອົງຄະຊາດ (ໂຄຍ) ແລະ ມາປະສົມກັບນ້ຳເມືອກອີກຊະນິດໜຶ່ງຊີ່ງຜະລິດໂດຍຕ່ອມສະເພາະຂອງມັນ.

ເມື່ອຕົວອະສຸດ ແລະ ນ້ຳເມື່ອກປະສົມກັນແລ້ວມັນຈະກາຍເປັນນ້ຳອະສຸດ. ໃນເວລາຮ່ວມເພດ, ຜູ້ຊາຍຈະບ່ອຍນ້ຳອະສຸດອອກເມື່ອເຂົ້າເຈົ້າບັນລຸຈຸດສຸດຍອດ.

ຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍິງປ່ຽນແບງແນວໄດແດ່?

ໃນຊີວິດຂອງແມ່ຍິງຜູ້ນີ້, ຮ່າງກາຍຂອງລາວໄດ້ຜ່ານການປ່ຽນແບງທີ່ສໍາຄັນ ຕີ່ໄວຂຶ້ນສາວ, ໄລຍະຖືພາ ແລະ ລ້ຽງລົກດ້ວຍນິມຕົນເອງ ແລະ ເວລາທີ່ລາວບໍ່ສໍາມາດນິລົກໄດ້ວິກ (ໝົດປະຈຳເດືອນ). ນອກນີ້, ໃນໄລຍະທີ່ລາວສາມາດນິລົກຢູ່ນັ້ນ, ຮ່າງກາຍຂອງລາວຍັງປ່ຽນໄປແຕ່ລະເດືອນເຊັ່ນ: ກ່ອນນີ້ປະຈຳເດືອນ, ໄລຍະນີ້ ແລະ ຫຼັງປະຈຳເດືອນ. ພາກສ່ວນຂອງຮ່າງກາຍທີ່ມີການປ່ຽນແບງເລື່ອຍໆ ແມ່ນຊ່າງຄອດ, ມິດລູກ, ຮອຍໄຂ້, ທີ່ສື່ງໄຂ້ ແລະ ເຕົານິມ ເຊິ່ງປະກອບຢູ່ໃນລະບົບສິບພັນ. ການປ່ຽນແບງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເນື່ອງຈາກທາດເຄີມຊະນິດຜິເສດ ເຊິ່ງເອັນວ່າ ອອກໂນນ.

ຮອກໂນນ

ຮອກໂນນແມ່ນທາດທີ່ຜະລິດໄດ້ຢ່າງກາຍ, ເຊິ່ງມັນມີໜ້າທີ່ຄວບຄຸມການເຕີບໃຫຍ່ຂອງຄືນ. ກ່ອນທີ່ຈະມີປະຈຳເດືອນເຕື່ອທຳອິດ, ຮ່າງກາຍຂອງເດັກຍິງຈະຜະລິດຮອກໂນນ ເອັດສະໂຕຣແຊຸນ (estrogen) ແລະ ໂປຣແຊຸດສະເຕຣອນຫຼາຍຂຶ້ນ ຮອກໂນນທັງສອງຢ່າງນີ້ແມ່ນ ຮອກໂນນຕົ້ນຕໍ່ຂອງແມ່ຍິງ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງນາງມີການປ່ຽນແປງເພື່ອກ້າວຂຶ້ນສູ່ໄວສາວ.

ໃນເວລາຫຼາຍໆປີທີ່ແມ່ຍິງສາມາດນີ້ລູກໄດ້ນັ້ນ, ແຕ່ລະເດືອນ, ຮອກໂນນໄດ້ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍິງກຽນພ້ອມທີ່ຈະຖືພາໄດ້. ມອກນັ້ນຮອກໂນນເບິ່ງຄວບຄຸມໃຫ້ຮອຍໄຂ່ປ່ອຍໄຂ່ອອກນາໜຶ່ງໜ່ວຍຕໍ່ເດືອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຮອກໂນນຈົ່ງມີໜ້າທີ່ກຳນົດເວລາໃດທີ່ແມ່ຍິງສາມາດຖືພາໄດ້. ອີທຶນກຳນົດຫຼາຍງວິທີໃດນຳໃຊ້ການຄວບຄຸມຮອກໂນນໃນຮ່າງກາຍຂອງຜູ້ຍິງເພື່ອບ້າງກັນການຖືພາ. ຮອກໂນນຍິງເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງຂອງຮ່າງກາຍແມ່ຍິງໃນເວລາຖືພາ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຕັດມີການຜະລິດນັ້ນນີ້ໃຫ້ລູກອີກດ້ວຍ. ຕົວຢ່າງ: ຮອກໂນນ ເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງທີ່ພາບໍ່ມີປະຈຳເດືອນ ແລະເຮັດໃຫ້ເຕົ້ານີ້ມີຜະລິດນັ້ນຫຼັງຈາກອກລູກ.

ເມື່ອແມ່ຍິງກ້າວເຂົ້າຫາໄວໝົດປະຈຳເດືອນ ຮ່າງກາຍຂອງນາງຈະຄ່ອຍງຸດເຊີ້າການຜະລິດຮອກໂນນ ເອັດສະໂຕຣແຊຸນ ແລະ ໂປຣແຊຸດສະເຕຣອນ. ຮອຍໄຂ່ຂອງນາງກໍ່ຍຸດເຊີ້າປ່ອຍໄຂ່ອອກນາ, ຮ່າງກາຍຂອງນາງກໍ່ບໍ່ສາມາດນີ້ລູກອີກ ແລະປະຈຳເດືອນຂອງນາງກໍ່ບໍ່ມາອີກເລີຍ, ໄລຍະນີເຜີ່ນເອັ້ນວ່າໄລຍະໝົດປະຈຳເດືອນ.

ປະລິນານ ແລະ ຊະນິດຂອງຮອກໂນນຕ່າງໆທີ່ຜະລິດໄດ້ຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍິງນີ້ຜົນສະທ່ອນຕ່ອງລິນ, ຄວາມຮູ້ສຶກທາງແຜດ, ນ້ຳໜັກຂອງຮ່າງກາຍ, ອຸນຫະຜູນ, ຄວາມທົວ ແລະຄວາມແຂງແກ່ນຂອງກະດຸກຂອງລາວເວງ.

ການມີລູກ-ຈະໄດ້ລູກແມ່ຍິງ ຫຼື ຜູ້ຊາຍ?

ເຖິງໜຶ່ງຂອງຕົວອະສຸດຈີ່ຈະເຮັດໃຫ້ມີລູກຜູ້ຊາຍ ແລະອີກເຄິ່ງຫົ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີລູກແມ່ຍິງ. ມີພຽງແຕ່ຕົວອະສຸດຕົວດຽວເທົ່າມັນທີ່ຈະໄປປະສົນພັນກັບໄຂ່ຂອງແມ່ຍິງ. ຖ້າວ່າຕົວອະສຸດຈີ່ເປັນແຜຟູ້, ເດັກນ້ອຍຈະເປັນຜູ້ຊາຍ ກີງກັນຂ້ານ ຖ້າແມ່ນແຜຟັ່ນ, ເດັກນ້ອຍກໍ່ຈະເປັນແມ່ຍິງ. ຢ່ອນວ່ານີ້ບາງຊຸມຂຸນນັກຈະໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນແກ່ແຜຟຊາຍຫຼາຍກ່ວ່າແຜດຍິງ, ດັ່ງນັ້ນ, ຈົ່ງເຮັດໃຫ້ຫຼາຍໆຄອບຄົວຍາກຈະນີ້ລູກຜູ້ຊາຍຫຼາຍກ່ວ່າແມ່ຍິງ. ລັກສະນະນີ້ນັ້ນບໍ່ຍຸດທໍາ ເພາະວ່າແມ່ຍິງຄວນຈະມີຄຸນຄ່າເທົ່າທຽນກັບຜູ້ຊາຍ. ອີກຢ່າງຫົ່ງ, ນັ້ນກໍ່ບໍ່ຍດທີ່ສໍາລັບແມ່ຍິງ, ເພາະວ່ານີ້ບາງທ້ອງຖິ່ນແມ່ຍິງອາດຈະຖືກຕິດຽນ ຖ້າຫາກວ່າລາວບໍ່ນີ້ລູກຜູ້ຊາຍ. ແຕ່ຄວາມຈົ່ງແລ້ວແມ່ນຍ່ອນຕົວອະສຸດຂອງຜູ້ຊາຍຕ່າງໆຫາກທີ່ເຮັດໃຫ້ມີລູກເປັນແມ່ຍິງ ຫຼື ຜູ້ຊາຍ.

ຈະໄດ້ລູກແມ່ຍິງ ຫຼື ຜູ້ຊາຍ? ແມ່ນຂຶ້ນກັບໂຊກຄ້າຍກັບ
ການໂຍນຫຼຽນ.

ການມີປະຈຳເດືອນ

ໃນຊຸມປີທີ່ແມ່ຍິງຢູ່ໃນໄລຍະສືບພັນນັ້ນ, ທຸກໆເດືອນໄລຍະປະນານ 3-5 ວັນແມ່ຍິງແຕ່ລະຄົນຈະມີເລືອດໄຫຼອກມາຈາກມີແລງກາໂດຍຜ່ານຊ່ອງຄອດ. ເພີ່ມເອັ້ນວ່າ “ເປັນປະຈຳເດືອນ” ຫຼື ລົງລະດຸ. ການມີປະຈຳເດືອນເປັນຂະບວນການທີ່ປົກກະຕິ ແລະແມ່ນພາກສ່ວນຫົ່ງຂອງຮ່າງກາຍທີ່ກຽນພ້ອມທີ່ຈະຖືພາ.

ແມ່ຍິງໃນທົ່ວ
ໂວກນີ້ເຕັ້ນການ
ມີປະຈຳເດືອນ
ແຕກຕ່າງກັນໄປ

ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍຄືດວ່າ ການມີເລືອດອອກປະຈຳເດືອນເປັນເລື່ອງປົກກະຕິສໍາລັບຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ. ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍບໍ່ຮູ້ວ່າ ເປັນຫຍັງນັ້ນຈົ່ງເຕັດຂຶ້ນ ແລະເປັນຫຍັງບາງຄັ້ງນັ້ນຈົ່ງປ່ຽນໄປ.

ຮອບປະຈຳເດືອນ

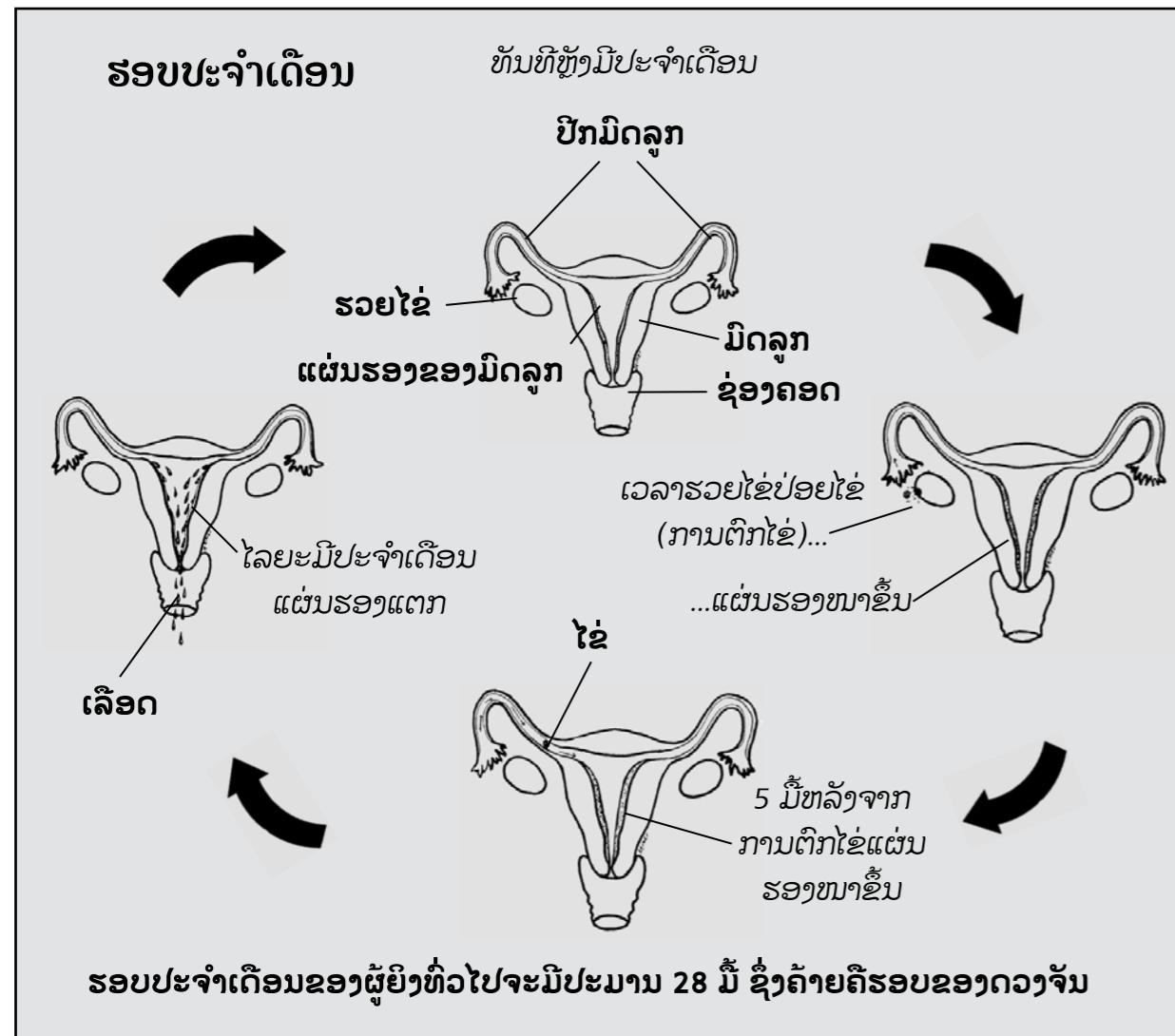
ຮອບປະຈຳເດືອນຂອງແມ່ຍິງຈະແຕກຕ່າງກັນໄປແຕ່ລະຄົນ. ຮອບປະຈຳເດືອນຈະເລີ່ມຕົ້ນມັບແຕ່ນີ້ທີ່ອີດຂອງການມີປະຈຳເດືອນ. ທຸກໆ 28 ມື້ໄດ້, ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍຈະມີປະຈຳເດືອນ, ບາງຄົນປະຈຳເດືອນຈະນາທຸກໆ 20 ມື້ ແຕ່ບາງຄົນທີ່ປະຈຳເດືອນມາຊ້າ ກໍ່ອາດຈະມາທຸກໆ 45 ມື້.

ປະລິນານຂອງຮອກໂນນເອັດສະໂຕຣແຊຸນ ແລະ ໂປຣແຊຸດສະເຕຣອນ ຈະປ່ຽນແປງໄປ

ແມ່ຍິງຜູ້ບໍ່
ອາດຈະເຫັນວ່າໄວ
ຢະຫ່າງຂອງການ
ມີປະຈຳເດືອນ
ປ່ຽນແປງໃນນິ້ວ
ວາວນີ້ອາຍຸເຜີມ
ຂັນ ຫຼືຫຼັງຈາກ
ອກວຸກ, ຫຼືບາງທີ
ຍອນຄວາມເລັ່ງ
ຕົງຂອງອາວິມ.

ຕາມຮອບປະຈຳເດືອນ. ໃນຄື່ງທໍາອິດຂອງຮອບປະຈຳເດືອນຮອຍໄຂ່ຈະຜະລິດອິດສະໂຕຣ
ແຊັນເປັນສ່ວນຫຼາຍ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເລືອດ ແລະ ເນື້ອເຢືອເປັນແຜ່ນຮອງໝາຍໆໃນມິດລູກ.
ຮ່າງກາຍຜະລິດແຜ່ນຮອງແບບນີ້ກໍເພື່ອວ່າ, ເດັກອ່ອນໃນທ້ອງຈະມີບ່ອນຢູ່ທີ່ນີ້ມວນເຜົ່ອ
ເຕີບໃຫຍ່, ຖ້າວ່າແມ່ຍິງຜູ້ມີໜ້າທາກຖືພາໃນເດືອນນີ້ນ.

ປະມານ 14 ນີ້ ກ່ອນຄົບຮອບປະຈຳເດືອນ, ເນື້ອແຜ່ນຮອງອັນນົມນວນມື້ນ້າກກຽນ
ຜອນ, ໄຂ່ໜ່າໜ່າວຍຈາກຮວຍໄຂ່ກໍຈະຖືກປ່ອຍອອກນາ. ໄລຍະນີ້ເອັນວ່າ: ການຕົກໄຂ້. ຫຼັງ
ຈາກນີ້, ໄຂ່ຈະໄຫຼືຜ່ານທາງທີ່ສຶກໄຂ່ນ້າມິດລູກ. ໃນໄລຍະນີ້ເອັງແມ່ຍິງຜູ້ມີໜ້າກກຽນຜ້ອນ
ທີ່ຈະມີລູກໄດ້. ຖ້າວ່າແມ່ຍິງຜູ້ມີໜ້າໄດ້ມີເຜົດສຳຜັນກ່ອນຫຼັ້ນ້ຳນົມຫຼ້ອຍຫຼົ່ງ,
ຕົວອະສຸຈິຂອງຜູ້
ຊາຍອາດຈະນາສົມທີບກັບໄຂ່ຂອງນາງ. ໄລຍະນີ້ເອັນວ່າ: ການປະສົນຜົນ ແລະ ແມ່ນການ
ເລີ່ມຕົ້ນຂອງການຖືພາ.

ໃນໄລຍະ 14 ນີ້ສຸດທ້າຍຂອງຮອບເດືອນ ຈົມເຖິງນີ້ທໍາອິດຂອງການມີປະຈຳເດືອນເທົ່ອ
ໃໝ່, ຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍິງກໍຜະລິດຮອກໂນມໂປຣແຊັດສະເຕໂໂນມໍ່ອີກ. ຮອກໂນມຊະນິດ
ນີ້ແມ່ນເຮັດໃຫ້ແຜ່ນຮອງໝູ່ໃນມິດລູກກຽນຜ້ອນສໍາລັບການຖືພາ.

ສ່ວນຫຼາຍ, ໄຂ່ຈະບໍ່ຖືກປະສົນຜົນ, ດ້ວຍໜີ, ແຜ່ນຮອງໝູ່ໃນມິດລູກຈົ່ງບໍ່ເປັນທີ່ຕ້ອງ
ການ. ຮອຍໄຂ່ຈະຍຸດເຊົາຜະລິດຮອກໂນມເອີດສະໂຕຣແຊັນ ແລະ ໂປຣແຊັດສະເຕໂໂນມ,
ແລະເຮັດໃຫ້ແຜ່ນຮອງນີ້ເລີ່ມແຕກລະລາຍໄປ. ເນື້ອແຜ່ນຮອງນີ້ລະບາຍອອກຮ່າງ
ກາຍໃນໄລຍະເປັນປະຈຳເດືອນ, ໄຂ່ກໍຈະອອກນານຈຳເຜົ່ອນກັນ. ນີ້ແມ່ນການເລີ່ມຕົ້ນຂອງ
ຮອບປະຈຳເດືອນໃໝ່. ຫຼັງຈາກມີປະຈຳເດືອນ, ຮອຍໄຂ່ຈະລື່ມຜະລິດຮອກໂນມ ເອີດສະ
ໂຕຣແຊັນຫຼາຍກວ່າເກົ່າອີກ ແລະ ແຜ່ນຮອງອັນໃໝ່ກໍຈະເລີ່ມຕົ້ນຖືກສ້າງຂຶ້ນ.

ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເວລາມີປະຈຳເດືອນ

ຖ້າວ່າທ່ານທາກນີ້ບັນຫາໃນເວລາມີປະຈຳເດືອນ, ໃຫ້ປົກສານມຳແນ່, ເວື້ອຍ ແລະ ຫຼູ້
ຜ່ອນລອງເບິ່ງ. ທ່ານຈະຮູ່ວ່າພວກເຂົາເຈົ້າກໍມີບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຄົກນ ແລະ ອາດຈະຊ່ວຍທ່ານ
ໄດ້.

ປະຈຳເດືອນນາບໍ່ປົກກະຕິ

ບາງຄັ້ງຮອຍໄຂ່ບໍ່ປ່ອຍໄຂ່ອອກນາ, ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດຮອກໂນມໂປຣແຊັດສະເຕໂໂນມ
ຫຼັ້ນຍິລິງ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງຂອງຮອບປະຈຳເດືອນ ແລະ ປະລິນານຂອງການ
ລົງເລືອດປະຈຳເດືອນຂອງແມ່ຍິງ. ໃບໆສາວທີ່ຫາກໍເລີ່ມມີປະຈຳເດືອນ ຫຼື ແມ່ຍິງທີ່ເອົາລູກ
ອອກນິນໄຫ້ງ, ປະຈຳເດືອນອາດຈະນາ 2-3 ເດືອນເທົ່ວໜ່າ ຫຼື ອາດຈະນາຄ່ອຍ, ຫຼືອາດ
ຈະນາແຮງ. ຮອບປະຈຳເດືອນຂອງເຂົາເຈົ້າຈະຄ່ອຍງົບເປັນປົກກະຕິນີ້ເວລາຜ່ານໄປໄລຍະ
ຫຼົ່ງ.

ແມ່ຍິງຈຳພວກທີ່ນຳໃຊ້ຮອກໂນມຜ່ອຄຸນກຳເນີດ ອາດຈະມີປະຈຳເດືອນຢູ່ລະຫວ່າງ
ຂາງຂອງຮອບເດືອນ (ແປ່ນປະຈຳເດືອນ 2 ເທື່ອຕໍ່ເດືອນ).

ແມ່ຍິງທີ່ນີ້ອາຍແກ່ ແຕ່ຍັງບໍ່ຫັນໝົດປະຈຳເດືອນອາດຈະເປັນປະຈຳເດືອນແຮງ ຫຼືນາ
ເລື້ອຍກ່າວຕອນທີ່ລາວຍໜ່ຳ. ບໍ່ອນວ່າລາວຍໄກ້ຈະຫົດປະຈຳເດືອນ, 2-3 ເດືອນ ປະຈຳ
ເດືອນອາດຈະບໍ່ນາ ແລະ ຫຼັງຈາກນີ້ກໍກັບຄືນນາລົງເລືອດອີກ.

ອາການປວດປະຈຳເດືອນ

ໃນໄລຍະປະຈຳເດືອນ, ມິດລູກຈະບັນເພື່ອລະລາຍແຜ່ນຮອງທີ່ຜະລິດຂຶ້ນໃນໄລຍະຕົ້ນ
ຂອງຮອບປະຈຳເດືອນອອກຈາກນິດລູກ. ການບັນຂອງນິດລູກອາດຈະເຮັດໃຫ້ນີ້ອາການຈັບ
ທ້ອງນ້ອຍ ຫຼື ມີບາງທ້ອງຖິ່ນເອັນວ່າ ເຈັບບິດທ້ອງນ້ອຍ. ອາການເຈັບບິດອາດຈະເຈັບ
ກ່ອນ ຫຼື ທັນທີ້ຫຼັງຈາກປະຈຳເດືອນລົ້ມນາ.

ບົບຍັ້ນຫວ່າງນິ້ວໂປ່ງ
ແລະ ນິ້ວຊີ້ຢ່າງແຮງ
ສາມາດຊ່ວຍຫຼຸດ
ຜ່ອນອາການເຈັບ
ໝາຍໆໆຊະນິດໄດ້.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດເນື່ອມີອາການປວດປະຈຳເດືອນ

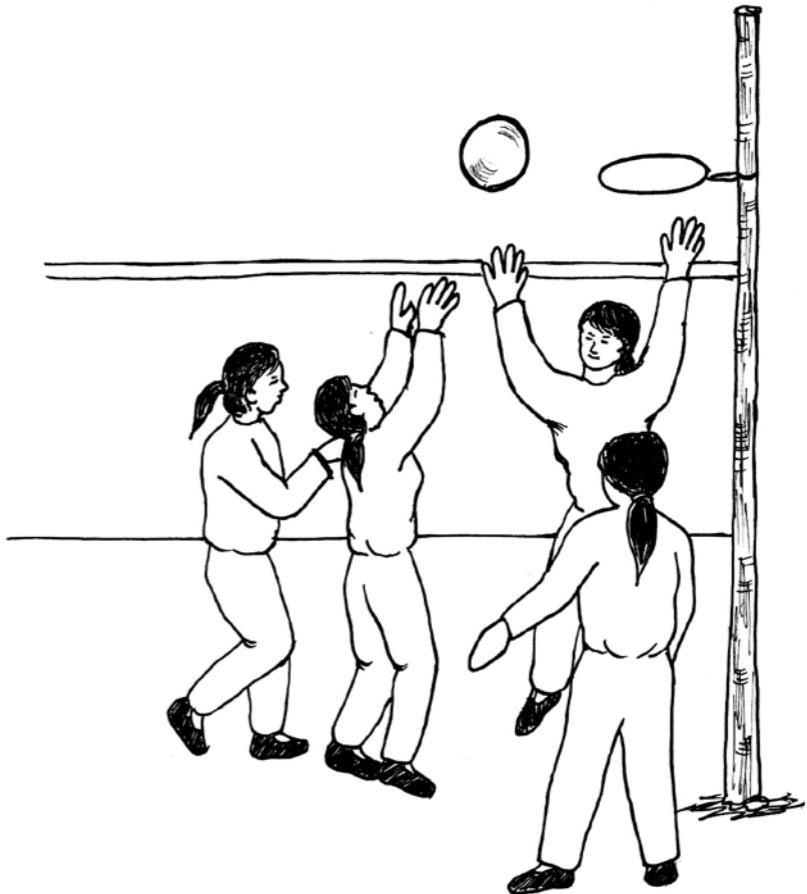
- ⊕ ນວດຫ້ອງນ້ອຍ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ກໍານົົມຜ່ອນຄາຍລົງ
- ⊕ ໄຊຖິ່ງນໍ້າຮອນ ຫຼື ເອົານໍ້າຮອນໄລ່ພາຊະນະອັນໄດ້ ແລ້ວວາງເຕັງຫ້ອງນ້ອຍ ຫຼື ແວ. ຫຼື ອາດຈະໃຊ້ຜ້າຫຼາງຈຸ່ນນໍ້າຮອນນາໃຊ້ກໍໄດ້.
- ⊕ ດື່ນນໍ້າຕົ້ນຂຶ້ງ, ໃບໝາກຮາດສະເປີຣີ ຫຼື ຄາໂມມາຍ ຫຼື ຢາຜົ້ນເມື່ອງອື່ນງົງທີ່ນີ້ໃນຫ້ອງ ຖຸນ ອາດຊ່ວຍແກ້ວ້າອາການເຈັບແບບນີ້ໄດ້ ເຊິ່ງແມ່ຍິງຜ່ອນອາດຈະຮັກໍໄດ້.
- ⊕ ສີບຕໍ່ເຮັດວຽກປະຈຳວັນຂອງທ່ານ.
- ⊕ ພະຍາຍານອອກກຳລັງກາຍ ແລະ ຢ່າງ.
- ⊕ ກິນຢາແກ້ປວດ. ຢາ ອົບປະໂໂຣແພນ (Ibuprofen) ຊ່ວຍແກ້ວ້າອາການປວດປະຈຳເດືອນ ໄດ້ດີ້ງຍໍ
- ⊕ ຖ້າວ່າທ່ານລົງປະຈຳເດືອນແຮງ ແລະ ບໍ່ມີວິທີອື່ນແກ້ໄຂໄດ້ ໃຫ້ກິນຢາຄຸນກຳເນີດຂະໜາງຕໍ່າ ປະມານ 6-12 ເດືອນ ອາດຈະຊ່ວຍທ່ານໄດ້

ໝວດອາການກ່ອນນິປະຈຳເດືອນ (Premenstrual syndrome)

ແມ່ຍິງ ແລະ ຍິງສາວຈຳນວນຫົ່ງອາດຈະຮູ້ສຶກອິດອັດບໍລະບາຍສອງສາມນີ້ກ່ອນຈະນີ ປະຈຳເດືອນ. ພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະມີອາການດຽວ ຫຼື ສອງສາມອາການໃນໝວດອາການ ກ່ອນນິປະຈຳເດືອນ. ແມ່ຍິງທີ່ນີ້ໝວດອາການກ່ອນນິປະຈຳເດືອນອາດຈະລັງເກົດເຫັນວ່າ ຕິນເອງມີບາງອາການຕ່າງໆ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ⊕ ເຈັບນິນ
- ⊕ ຮູ້ສຶກໜັກຫ້ອງນ້ອຍ
- ⊕ ທ້ອງບິດ (ຖ່າຍຫັກຍາກ)
- ⊕ ຮູ້ສຶກອິດເນື່ອຍໜ້າຍກວ່າເກົ່າ
- ⊕ ເຈັບກໍານົົມ, ໂດຍສະເພາະແວວ່າອ່າງໄສ່ກະໂຟກ ແລະ ທ້ອງນ້ອຍ.
- ⊕ ຮູ້ສຶກວ່ານີ້ມໍາຊືມຢູ່ຊ່ອງຄອດໜ້າຍຂຶ້ນ
- ⊕ ສີວິຂັ້ນຫຼ້າ
- ⊕ ຮູ້ສຶກໃຈຮ້າຍ ແລະ ຄວບຄຸນອາລົມຍາກກວ່າເກົ່າ

ຜູ້ຍິງຫຼາຍຄົນນີ້ຫົ່ງໃນອາການເຫຼົ່ານີ້ເປັນຢ່າງຫຼັບພື້ນໃນແຕ່ລະເດືອນ ແລະ ຜູ້ຍິງບາງຄົນນີ້ມີຫຼັດທຸກອາການ. ຜູ້ຍິງຄົນໄດ້ຫົ່ງອາດມີອາການທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະເດືອນ. ສຳລັບຜູ້ຍິງຫຼາຍຄົນ ນີ້ກ່ອນເລີ່ມນິປະຈຳເດືອນ ເປັນເວລາທີ່ພວກເຂົາຫືນຫວຍ ແຕ່ຜູ້ຍິງບາງຄົນຝັດເວົ້ວ່າ ພວກເຂົາຮູ້ສຶກສະໝອງບອດໄປ່ງ ແລະ ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ກວ່າ.

ບາງຄັ້ງການອອກ
ກຳລັງກາຍສາມາດ
ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ
ໝວດອາການກ່ອນ
ມີປະຈຳເດືອນໄດ້.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດເນື່ອນີ້ໝວດອາການກ່ອນນິປະຈຳເດືອນ

ສິ່ງທີ່ຊ່ວຍແກ້ວ້າອາການກ່ອນນິປະຈຳເດືອນຈະແຕກຕ່າງໄປແຕ່ລະຄົນ. ເພື່ອຢາກຮູ້ວ່າອັນ ໄດ້ຊ່ວຍໄດ້ ແມ່ຍິງແຕ່ລະຄົນຄວນທິດລອງປະຕິບັດໜ້າຍຢ່າງ ແລະ ສັງເກດວ່າວິທີໃດເຮັດ ໃຫ້ທ່ານຮູ້ສຶກສະບາຍຕົວຂຶ້ນ. ທຳອິດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຄໍາແນະນຳທີ່ໄດ້ກ່າວໃນພາກແກ້ໄຂ ອາການປວດປະຈຳເດືອນກ່ອນ.

ຄໍາແນະນຳທີ່ໄປນີ້ອາດຈະຊ່ວຍທ່ານໄດ້:

- ⊕ ກິນອາຫານທີ່ຈາງກວ່າເກົ່າ. ເຕືອເຮັດໃຫ້ນີ້ອ່າງຍູ້ໃນຮ່າງກາຍຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄວານຮູ້ສຶກໜັກຫ້ອງນ້ອຍຢ່າງເຜົ່ນຂຶ້ນ.
- ⊕ ທຳລິກເວັນບໍ່ດື່ມກາຟ, ຊາ ຫຼື ນັ້ນອັດລົມຊະນິດອື່ນງົງ (ເຊັ່ນ ໂຄລາ).
- ⊕ ທິດລອງກິນໝາກຖືວດິນ, ບາສິດ, ຂຶ້ນ ແລະ ນຳນິນ ຫຼື ອາຫານອື່ນງົງ ທີ່ມີທາດໂປຣ ຕິນຫຼາຍ. ໃນເວລາທີ່ທ່ານກິນອາຫານເຫຼົ່ານີ້ ມັນຈະກຳຈັນນັ້ນທີ່ອ້າງຍູ້ໃນຮ່າງກາຍ, ດັ່ງນັ້ນ ຄວານຮູ້ສຶກໜັກຫ້ອງຈົ່ງຫຼຸດຜ່ອນລົງ.
- ⊕ ທິດລອງກິນຢາຜົ້ນເມື່ອງ. ສອບຖານມຳແນ່ຍິງໃນຊຸມຊົນຂອງທ່ານ ນີ້ຢາຜົ້ນເມື່ອງວັນ ໄດແກ່ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຜົນ.

ພາກທີ 2

- ການປ່ຽນແບງໃນຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າເອງ (ໄວຈະເລີ່ມພັນ) :: 18
- ການປ່ຽນແບງທີ່ເຮັດໃຫ້ຊີວິດດີ້ນ :: 20
- ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບບຸ້/ແຜນ/ຄຸ້ຮັກ ແລະ ການພົວພັນທາງເພດ. :: 24
- ໃຊ້ກຳລັງເພື່ອຮ່ວມເພດ (ການຂຶ້ນຂຶ້ນ) :: 27
- ຮ້ອງຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຝູ້ໃຫຍ່ :: 30

ບັນຫາສຸຂະພາບຂອງສາວນ້ອຍ ທີ່ໜ້າເບັນຫ່ວາ

ບັນຫາ

ນີລະຫວ່າງອາຍຸ 10 ຫາ 15 ປີ, ຮ່າງກາຍຂອງເດັກຍິງໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ປ່ຽນແບງ ເພື່ອກ້າວເຂົ້າສູ່ຄວາມເປັນຝູ້ໃຫຍ່ ໄລຍະນີ້ອາດຈະເປັນຫຼາດັ່ງຕົ້ນເຕັ້ນ ແລະ ອາດຈະຟິບກັບ ຄວາມຫັ້ງຢາກ. ຍົງຫຸ່ມອາດຈະບໍ່ຮັສຶກຄົກັບເດັກຜູ້ຍິງ ຫຼື ຜູ້ຍິງອາວຸໂສ. ຮ່າງກາຍຂອງ ລາວຢູ່ລະຫວ່າງກາຍຂອງທົງສອງໄວ ແລະ ກຳລັງນີ້ການເສີມສ້າງອັນໃໝ່ ເຊິ່ງລາວບໍ່ຕິຍ ພົມມາກ່ອນ. ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ລາວພົບຄວາມຫັ້ງຢາກກໍ່ຕີ ບໍ່ມີຜູ້ໄດ້ວິເສີມສູ່ລາວຜັງຈັກເທື່ອ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແບງຕ່າງໆ, ດັ່ງນັ້ນລາວຈົ່ງບໍ່ຮັຈະຄາດຫວັງທີ່ຈະເຫັນອັນໄດແດ່. ໃນ ພາກນີ້ຈະບັນລະຍາຍເຖິງສິ່ງທີ່ປ່ຽນແບງເຫຼື່ອນັ້ນ ທ່ານຈະໄດ້ຮູ້ວ່າ ເດັກຍິງຈະດຳລົງຊີວິດ ແບບລົມບຸ້ ຄືແມວໄດ້ ໃນເວລາທີ່ລາວກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ຈະກ່າວເຖິງຂັ້ນທີ່ສາ ນາດຊ່ວຍລາວໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ຖືກຕ້ອງເພື່ອໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງລາວມີສຸຂະພາບເຂັ້ນ ແຂງ.

ການປ່ຽນແບງໃນຮ່າງກາຍຂອງ ເຈົ້າເອງ (ໄວຈະເລີນພັນ)

ເຕັກຍົງທຸກໆຄືນໄດ້ພິບກັບການປ່ຽນແບງຂອງຮ່າງກາຍຂອງລາວ, ແຕ່ການປ່ຽນແບງທີ່ເກີດຂຶ້ນນີ້ແຕກຕ່າງກົນໄປແຕ່ລະບກຄົນ. ດັ່ງນີ້, ເຈົ້າບໍ່ຄວນກັງວິນ ຖ້າຫາກວ່າຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າບໍ່ຄັກບ່າຍກາຍຂອງເອື່ອຍ ຫຼື ໜູ່ຜ່ອນ.

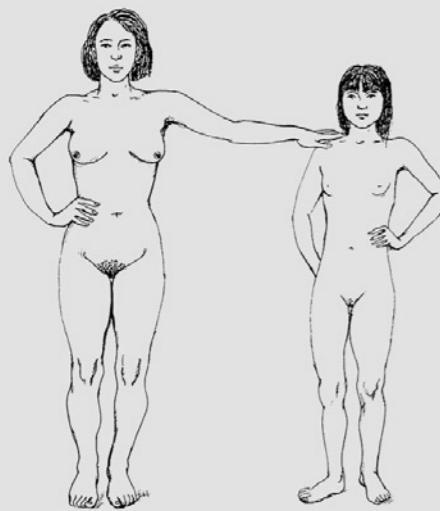
ການເຕີບໃຫຍ່.

ການປ່ຽນແບງອັນທຳອິດແມ່ນເຈົ້າອາດຈະໃຫຍ່ໄວຂຶ້ນ. ໃນໄລຍະໄດ້ໜຶ່ງ, ເຈົ້າອາດຈະສູງກວ່າໜູ່ຜ່ອນຂ່າຍໃນອາຍຸດຽວກັນກັບເຈົ້າ. ເຈົ້າອາດຈະເຊົາເຕີບໃຫຍ່ 2-3 ປີ ຫຼັງຈາກທີ່ເຈົ້າມີປະຈຳເດືອນຄັ້ງທຳອິດ.

ການປ່ຽນແບງຂອງຮ່າງກາຍ.

ພ້ອມດຽວກັນກັບທີ່ເຈົ້າເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນນີ້, ຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າກໍ່ເລີ່ມຈະປ່ຽນແບງ. ມີສານເຄີຍທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍທຳນະຊາດຂອງຮ່າງກາຍ ທີ່ເອີ້ນວ່າ “ຮອກໂມນ” ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າໃຫຍ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແບງເຫຼົ່ານີ້.

ຮ່າງກາຍຂອງເຕັກຍົງປ່ຽນແບງອັນໄດແດ່ໃນໄວຂຶ້ນສາວ

- ⊕ ເຈົ້າໃຫຍ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ອວບຂຶ້ນ
- ⊕ ໜ້ານັນ ແລະ ນີ້ສີວຂຶ້ນຕານໄປໜ້າ
- ⊕ ເຕື່ອອກຫຼາຍກວ່າເຕົ່າ
- ⊕ ນີ້ຂົນຂີ້ແຮກ ແລະ ໝອຍເກີດຂຶ້ນ
- ⊕ ນິນຂອງເຈົ້າຈະໃຫຍ່ຂຶ້ນ ເຝື່ຈະສານາດຜະລິດນັ້ນນີ້. ຍ້ອນວ່ານີ້ໃຫຍ່ຂຶ້ນ ຫົວນີ້ມີອາດຈະເຈັບເປັນບາງຄັ້ງ, ນັ້ນແມ່ນເລື່ອງປົກກະຕິ. ນິນເບື້ອງຫົ່ງອາດຈະໃຫຍ່ກ່ອນອີກເບື້ອງໜຶ່ງ ແຕ່ເບື້ອງທີ່ນ້ອຍຢູ່ນັ້ນຈະໃຫຍ່ທັນກັນຢູ່.
- ⊕ ຂ່ອງຄອດຈະເລີ່ມປຽກຊຸມເຈົ້າຈະເລີ່ມມີປະຈຳເດືອນ.

ຢູ່ໃນຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າ. ມີການປ່ຽນແບງອັນອື່ນອີກທີ່ເຈົ້າບໍ່ສາມາດເຫັນ. ມີດຸລູກ, ບັກມີດຸລູກ, ຮວຍໄຂ ແລະ ຊ່ອງຄອດຈະໃຫຍ່ຂຶ້ນ ແລະ ປ່ຽນຕຳແໜ່ງທີ່ຕັ້ງຂອງນັ້ນ.

ເຈົ້າຮູ້ສຶກແນວໄດ້. ຂະນະທີ່ເຈົ້າມີການປ່ຽນແບງເຫຼົ່ານີ້ ເຈົ້າຈະມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າຫຼາຍຂຶ້ນ. ເຈົ້າອາດຈະສິນໃຈໜູ່ຜ່ອນຂ່າຍ ແລະ ໜູ່ຜ່ອນຂອງເຈົ້າຫຼາຍຂຶ້ນ. ບາງຄັ້ງເຈົ້າກໍ່ເລີ່ມສາມາດບັງຄັບຄວາມຮູ້ສຶກຂອງເຈົ້າ. 2-3 ນີ້ ກ່ອນລົງປະຈຳເດືອນໄດ້ທົ່ວໄປແລ້ວ ຄວາມຮູ້ສຶກທຸກໆປ່າງຂອງເຈົ້ານັ້ນກະຮຽນແຮງຂຶ້ນເຊັ່ນ: ຄວາມນ່ວນຊື່ນ, ໄຈ້າຍ ແລະ ຄວາມກັງວິນເປັນຕົ້ນ.

ການລົງເລືອດປະຈຳເດືອນ (ລົງລະດ, ເບັນບະຈຳເດືອນ)

ການນີ້ປະຈຳເດືອນແມ່ນສະແດງໃຫ້ຮ່ວ່າ ຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າສາມາດນີ້ລູກໄດ້ແລ້ວ. ບໍ່ມີເຕັກຍົງຜູ້ໄດ້ເລີຍທີ່ຮ່ວ່າ ລາວຈະນີ້ປະຈຳເດືອນຄັ້ງທຳອິດຕອນໄດ້. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວມັນຈະນີ້ຫຼັງຈາກທີ່ຂົນຂີ້ແຮກ ແລະ ໝອຍເລີ່ມປົ່ງ. ສອງສານເດືອນກ່ອນປະຈຳເດືອນຄັ້ງທຳອິດຂອງລາວ, ລາວອາດຈະຮູ້ສຶກວ່າຂ່ອງຄອດຂອງລາວປຽກຊຸມ, ນັ້ນອາດຈະຕິດເບື້ອມສະລົບ(ເລື້ອງຂົອນໃນ) ຂອງລາວ. ນີ້ແມ່ນບົກກະຕິທຳນະດາ.

ເຕັກຍົງບາງຈຳພວກໃຈມື່ອເຊົາເຈົ້ານີ້ປະຈຳເດືອນຄັ້ງທຳອິດໄດ້ສະແພາະເວລາທີ່ເຊົາເຈົ້າຮ່ວ່າ ແມ່ນຫຍັງຈະເກີດຂຶ້ນກ່ອນແລ້ວ. ເຕັກຍົງຈຳພວກທີ່ບໍ່ມີໄຟເລື່ອງນີ້ສູ້ຜົງຈັກເທື່ອ, ຈະກັງວິນໃຈມື່ອນີ້ປະຈຳເດືອນຄັ້ງທຳອິດ. ສິ່ງນີ້ເກີດຂຶ້ນກັບຜູ້ຍົງທຸກໆຄືນ ເຈົ້າຄວນຈະຍອນຮັບ ແລະ ເອກອ້າງໃຈນໍານັນອີກ. ບໍ່ຄວນໃຫ້ຜູ້ອື່ນນາເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຄິດວ່ານັ້ນເປັນສິ່ງເປົ້ອນ ຫຼື ຫ້າລະອາຍ.

ການອາບນັ້ນໃນໄລຍະມີປະຈຳເດືອນ
ຈະເຮັດໃຫ້ເຈົ້າສຸຂະພາບດີ.

ການອອກກຳລັງກາຍສາມາດຮັດໃຫ້ອາການບົດປະຈຳເດືອນຫຼຸດລົງສຳລັບຍົງຫຸ່ມບາງຄົນ.

ການປ່ຽນແບງ
ຂອງໄວຂຶ້ນບ່າວ
ສາວບໍ່ໄດ້ເກີດ
ຜົມງັກນ ແລະ
ຕາມວ່າດັບດຽວ
ກັນ.

ບົວລະບັດຕິນເອງເນື່ອເຈົ້ານີ້ປະຈຳເດືອນ

ຢູ່ຢ່າງສະອາດ: ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍມັກຈະນຳໃຊ້ຜັກບໍ່ຫຼາຍຢູ່ຂັ້ນ ຫຼື ກົ້ມວົນຜ້າຍ ເພື່ອດູດຊັບເອົາເລືອດທີ່ໃຫ້ອອກນາຈາກຂ່ອງຄອດ. ມັນອາດຈະນັດຕິດກັບສາຍແວ ຫຼື ກັບສະລົບ (ໄສ້ຮູ້ອື່ນໃນ). ຜັ້ນັບລືອດຄວນຈະປ່ຽນຫຼາຍເທົ່ວໄນນີ້ໜຶ່ງ ຖ້າຈະນຳໃຊ້ອື່ນຕົ້ນ ຄວນຊັ້ກລ້າງນັ້ນດ້ວຍສະບູ ແລະ ນ້ຳໃຫ້ສະອາດ.

ຜ້າອະນາໄມ

ແມ່ຍິງບາງຄົນຢັດບາງສົ່ງບາງຢ່າງເຂົ້າໃນຂ່ອງຄອດ ເຊິ່ງເຂົ້າເຈົ້າຊື້ເອົາ ຫຼື ເຮັດຂັ້ນເອງດ້ວຍຜ້າຍ, ແຜ່ນແພ ຫຼື ພອງນ້ຳ ສົ່ງນີ້ເປັນເອັນວ່າ “ຕຳປິງ” (ຜ້າອຸດ). ຖ້າເຈົ້າໃຊ້ຕຳປິງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ເຈົ້າປ່ຽນນັ້ນເຖິງນ້ອມນີ້ໜຶ່ງສອງເທື່ອ. ຖ້າໃຊ້ອື່ນດຽວເປັນເວລາຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງນີ້ ອາດຈະເປັນສາເຫຼັດໃຫ້ແກ່ພະຍາດຂຸນເຊື້ອທີ່ອັນຕະລາຍ.

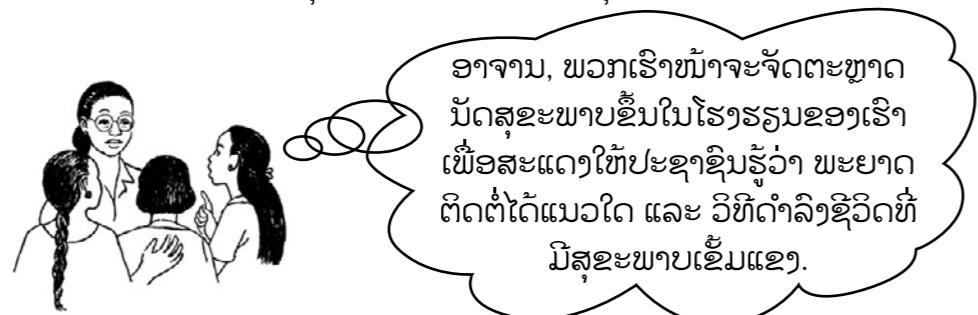
ແຕ່ລະນີ້, ລ້າງອະໄວຍະວະແຜທາງນອກຂອງເຈົ້າດ້ວຍນ້ຳ ເພື່ອລ້າງສວ່າຍເລືອດທີ່ອອກນາ.

ກິດຈະກຳ: ເຈົ້າສາມາດນຳໃຊ້ສະບູທີ່ອ່ອນງຸດໄດ້.

ການປ່ຽນແບ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ຊີວິດດີຂຶ້ນ

ສາຍຕາທີ່ຜູ້ຍິງຜູ້ໜຶ່ງເປັ່ນຕິນເອງນັ້ນເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະທີ່ລາວເຕີບໃຫຍ່. ມັນເປັນສົ່ງທີ່ຈຳເປັນທີ່ເດັກຍິງຜູ້ໜຶ່ງຈະຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ຕິດຕິນເອງ ເພື່ອໃຫ້ລາວໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ຊ່ວຍລາວໃນການທີ່ຈະປະກອບສ່ວນຝັດທະນາຂຸນຂຸນໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ເດັກຍິງຈະຮຽນຮູ້ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ຖ້າວ່າຄອບຄົວ ແລະ ຂຸນຂຸນສະແດງໃຫ້ພວກເຂົ້າເຈົ້າຮູ້ວ່າ ເຂົ້າເຈົ້ານີ້ຄຸນຄ່າ.

ໃນຫຼາຍໆທ້າງໆ ເດັກຍິງຖືກລົງດູໃຫ້ມີຄວາມເຊື່ອວ່າ ເຂົ້າເຈົ້ານັ້ນມີຄວາມສຳຄັນ ນ້ອຍກວ່າເດັກຊາຍ ເຂົ້າເຈົ້າຖືກສິດສອນໃຫ້ຮູ້ສຶກອາຍກ່ຽວກັບຮ່າງກາຍຂອງເຂົ້າເຈົ້າ ແລະ ອາຍທີ່ຕິດມາເປັນຜູ້ຍິງ, ພວກເຂົ້າຢັ້ງຖືກສິດສອນໃຫ້ຍອນຮັບການສຶກສາທີ່ຕຳກວ່າ, ກິນອາຫານໜ້ອຍກວ່າ, ນີ້ນ້ຳທີ່ຮັບໃຫ້ຫຼາຍກວ່າ ແລະ ນີ້ວຽກຫຼາຍກວ່າອ້າຍ ແລະ ນ້ອງຂ່າຍຂອງເຂົ້າເຈົ້າ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້, ບໍ່ພຽງແຕ່ສິ່ງຜົນກະທີ່ບໍ່ດີໃສ່ສຸຂະພາບຂອງເຂົ້າເຈົ້າ ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ເຮັດໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າມີຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ບໍ່ດີຕິນເອງ ແລະເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການຕັດສິນໃຈ ເພື່ອໃຫ້ສຸຂະພາບດີໃນອະນາຄົມນັ້ນຫຼຸດລົງ. ຖ້າວ່າເດັກຍິງຫາກເຕີບໃຫຍ່

ອາຈານ, ພວກເຮົາໜັ້ນຈະຈັດຕະຫຼາດ ນັດສຸຂະພາບຂຶ້ນໃນໂຮງຮຽນຂອງເຂົ້າ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ປະຊາຊົນຮູ້ວ່າ ພະຍາດ ຕິດຕໍ່ໄດ້ແນວໃດ ແລະ ວິທີດຳລົງຊີວິດທີ່ ມີສຸຂະພາບເຂັ້ມແຂງ.

ໃນສະພາບຄືທີ່ກ່າວມານັ້ນ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຂຸນຂຸນນີ້ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແກ່ເດັກຍິງ ເຫັ້ນຫຽນກັບເດັກຜູ້ຊາຍ.

ຖ້າວ່າ ຂຸນຂຸນໄດ້ຮັບຮູ້ຄົນຄ່າຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນບໍ່ວ່າຈະເປັນແຜດຍິງ ຫຼື ແຜດຊາຍແລ້ວ ເດັກຍິງຈະພັດທະນາຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ວ່າ ລາວສາມາດເຮັດໃຫ້ຊີວິດຂອງລາວ, ຄອບຄົວ ແລະ ເຝື່ອນບັນດີຂຶ້ນໄດ້.

ເດັກຍິງຈະຮູ້ສຶກພາກພູມໃຈ ຖ້າວ່າຄວາມພະຍາຍານຂອງລາວສາມາດເຮັດໃຫ້ຂຸນຂຸນ ຂອງລາວດີຂຶ້ນ. ແມ່ວທາງທີ່ຂຸນຂຸນຖືກເດັກຍິງໃນຖານະໄດ້ກໍ່ນີ້ຜົນສະຫຼອນຕໍ່ແມ່ວທາງທີ່ ຄອບຄົວລົງດູເດັກຍິງເໝືອນກັນ. ຕົວຢ່າງ: ຖ້າຂຸນຂຸນເຊື່ອວ່າເດັກຍິງຄວາມຈະມີຄວາມສາມາດຄວາມຊຳນານ, ຄອບຄົວທີ່ບໍ່ໄມ້ຂຸນຂຸນນີ້ກໍຈະຍາກໃຫ້ລູກສາວຂອງເຂົ້າໄດ້ໄປໂຮງຮູນ ແລະ ຮຽນຈົນສຸດຄວາມສາມາດຂອງລາວ. ແຕ່ໃນຂຸນຂຸນໄດ້ທີ່ອະນຍາດໃຫ້ແຕ່ ແມ່ຍິງເຮັດແຕ່ “ວຽກຂອງແມ່ຍິງ” ແລະ ບໍ່ອະນຍາດໃຫ້ແມ່ຍິງເຂົ້າຮ່ວມໃນກອງປະຊຸມສາທາລະນະໄດ້ທັງສິນ ຄອບຄົວທີ່ບໍ່ໄມ້ຂຸນຂຸນນີ້ຂ້ອນຂ້າງຈະເຊື່ອວ່າການສຶກສາບໍ່ຈຳເປັນສຳລັບລູກສາວຂອງເຂົ້າເຈົ້າ.

ມີຫຼາຍໆວິທີທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ເດັກຜູ້ຍິງມີຄວາມຮູ້ສຶກກ່ຽວກັບຕົວເອງດີຂຶ້ນ ແລະ ເຝື່ອຊ່ວຍຄອບຄົວ ແລະ ຂຸນຂຸນເຊົ້າໃຈວ່າ ຊີວິດຂອງເດັກຜູ້ຍິງສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້. ໃນສອງສາມ້ານີ້ມີຕົ້ນທີ່ໄປໄດ້ສະເໜີບາງຄຳຄິດຄໍາເຫັນ.

ກິນອາຫານເພື່ອໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ສົມບັນ

ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດທີ່ເດັກຍິງຄວາມຮັບແນ່ງກິນອາຫານທີ່ດີ. ໃນຂຸນຂຸນບີທີ່ລາວກໍາລັງເຕີບໃຫຍ່, ຮ່າງກາຍຂອງລາວທີ່ຕ້ອງການຫາດໂປຣຕິນ, ວິຕານິນ ແລະ ແຮ່ທາດຕ່າງໆ. ຢ່າງນ້ອຍ, ເດັກຍິງມີຄວາມຕ້ອງການອາຫານເຫັ້ນຫຽນກັບເດັກຊາຍ. ໄດ້ກິນອາຫານຢ່າງພຽງພະຈະເຮັດໃຫ້ເດັກຍິງມີສຸຂະພາບດີກວ່າ ແລະ ຮຽນຫັ້ງສຶກເກົ່າກວ່າ, ເວລາຖືກພັ່ນບັນຫາ, ເມື່ອລູກຕິດກໍບອດໄຟແລະ ມີ້ອັກຕິດຕໍ່ຕ້າມກໍາອົດສົນບຸນກວ່າ.

ເດັກຍິງຢ່າງຕ້ອງການຂະໜ້າໂດຍອາຫານທີ່ຖືກຕ້ອງ. ໃນເວລາທີ່ເດັກຍິງເລີ່ມມີປະຈຳເດືອນ, ແຕ່ລະເດືອນລາວຈະເສຍເລືອດ. ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ລາວຂາດເລືອດ, ລາວອາດຈະຕ້ອງການອາຫານທີ່ມີທາດເຫຼັກເພື່ອທິດແບນເລືອດທີ່ເສຍໄປ. ນອກນັ້ນທັງເດັກຍິງ ແລະ ຜູ້ຍິງອາວຸໂສ ຍັງຕ້ອງການອາຫານທີ່ມີທາດການຊອນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ກະດຸກຂອງເຂົ້າເຈົ້າແຂງແຮງ. ລາຍລະອຽດເພີ່ມຕົ້ນກ່ຽວກັບການກິນຢ່າງຖືກຕ້ອງ,

ເດັກຍິງທີ່ໄດ້ກິນອາຫານພຽງ ພໍຈະຮຽນນັ້ນສີໄດ້ດີກວ່າ.

ໜ້າຍໆວິທີການທີ່ເດັກຜູ້ຍົງສາມາດຮັດໄດ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊົວດິດຂຶ້ນ

ຊອກລົມກັບຜູ້ໄດ້ຜູ້ໜີ້ທີ່ຜົງ ແລະ ເຊົ້າໃຈເຮົ່ນ: ຫຼຸ່ມເຜື່ອນ, ເຮື້ອຍ/ນ້ອງສາວ, ຫຼື ຜົ່ນໜ້ອງທີ່ເປັນເພດຍົງນໍາກັນ. ເລົ່າສູ່ເຊົ້າເຈົ້າຝ່າກ່ຽວກັບເລື່ອງຄວາມຢ້ານກົວ ແລະ ບັນຫາຂອງເຈົ້າ ພ້ອມດຽວກັນນີ້ນ ເຊົ້າສາມາດລົມກັນເລື່ອງແມ່ຍົງທີ່ເຂັ້ມແຂງໃນຊຸ່ມຊຸ່ນຂອງເຈົ້າ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄວາມໄຟຟ່າຂອງເຈົ້າໃນອະນາຄົດ.

ຮັດໃນສິ່ງທີ່ເຈົ້າ ແລະ ຫຼຸ່ມເຜື່ອນຂອງເຈົ້າຄົດວ່າສຳຄັນ. ຖ້າເຈົ້າເຫັນວ່ານີ້ບັນຫາເກີດຂຶ້ນໃນຊຸ່ມຊຸ່ນ, ເຈົ້າ ແລະ ຫຼຸ່ມເຜື່ອນຄວາມຈະຮ່ວມໃຈກັນຮັດອັນໄດ້ອັນໜີ້ ເພື່ອແກ້ໄຂນັ້ນພວກເຈົ້າຈະຮູ້ສຶກພາກພູມໃຈ ເມື່ອຄວາມພະຍາຍາມຂອງເຈົ້າສາມາດຮັດໃຫ້ຊຸ່ມຊຸ່ນຂອງເຈົ້າດີຂຶ້ນ.

ພະຍາຍາມວາງແຜນເພື່ອອະນາຄົດຂອງເຈົ້າ.

ສິ່ງທີ່ມີຄົດທີ່ເຈົ້າສາມາດຮັດໄດ້ແມ່ນການວາງເປົ້າໝາຍ ສຳລັບອະນາຄົດ. ເປົ້າໝາຍແມ່ນສິ່ງທີ່ເຈົ້າຢາກໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ. ສຳລັບເດັກຍົງສ່ວນໜ້າຍ, ການວາງເປົ້າໝາຍກໍກໍບໍ່ແມ່ນຂອງຈ່າຍບານໄດ. ເດັກຍົງໜ້າຍົງຄົນຮູ້ສຶກວ່າຊົວດິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ທີ່ກົດວົບຄຸນໂດຍຄອບຄົວ ຫຼື ບະເພີ້ຂອງຊຸ່ມຊຸ່ນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ແຕ່ເຈົ້າສາມາດຊ່ວຍຕົວເອງໄດ້ ໂດຍການທີ່ຮູ້ວ່າຕົນເອງຕ້ອງການຫຍັງ.

ບາດກ້າວຕໍ່ໄປແມ່ນໄປລົມກັບຜູ້ຍົງ ຫຼື ຜູ້ຊຸ່າຍທີ່ຮັດໃນສິ່ງທີ່ເຈົ້າຢາກຮັດ. ອາດຈະ ແມ່ນບຸກຄົນທີ່ເຈົ້າຊຸ່ນເຊີຍ

ຢັກຍ້ອງ ຫຼືວ່າ ເປັນຜູ້ນໍາຂອງຊຸ່ນຊຸ່ນ. ລະເຫັນຂໍໃຊ້ວ່າລາສ່ວນໜີ້ນໍາບຸກຄົນຜູ້ນໍາ ເພື່ອຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບວຽກຂອງລາວ.

ບາງຄັງເດັກຍົງຮູ້ສຶກສະທິກສະຫັກນັ້ນ, ແພະຄວາມໄຟຟ່າ ແລະ ຄວາມຫວັງສຳລັບອະນາຄົດຂອງເຂົາເຈົ້າ ອາດຈະກົງກັນຂ້ານກັບຄວາມເຊື່ອຖືຂອງຊຸ່ມຊຸ່ນ ແລະ ຂອງຄອບຄົວທີ່ກ່ຽວກັບອັນໄດ້ແມ່ຍົງຄວາມຮັດ. ສິ່ງສຳຄັນຄວາມຈະອະທິບາຍຄວາມໄຟຟ່າ ແລະ ຄວາມຫວັງຂອງເຈົ້າໃຫ້ຜູ້ໃຫຍ່ຜົງ ຢ່າງລະນັດລະວັງ, ພ້ອມດຽວກັນກໍຄວາມຈະຮັບຜົງຄວາມເປັນຫວັງເປັນໄຟຂອງພວກເຟີ່ອນກັນ. ອ່ານເຟີ່ອນເຕັ້ນອີກຫັ້າ ၄၇ ກ່ຽວກັບວິທີການສື່ສາມາດກັບຄອບຄົວ.

ການຕັດສິນໃຈສຳລັບອະນາຄົດທີ່ດີ

ເພື່ອສ້າງໂຄກາດໃໝ່ໃຫ້ແກ່ອະນາຄົດຂອງເຈົ້າ ນິ້ນຍ່າຍ່າງທີ່ຄວນຕັດສິນໃຈຮ່ວມກັບຄອບຄົວຂອງເຈົ້າ.

ການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບອິນ:

ການສຶກສາສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ເຈົ້າພາກພູມໃຈໃນຕົວອ່າ ຊ່ວຍໃຫ້ເຈົ້າມີຊົວດິດທີ່ດີກວ່າ ແລະ ດຳລົງຊົວດິດຢ່າງນິຄວາມສຸກວ່າ ແລະ ບັງຊ່ວຍໃຫ້ເຈົ້າມີສຸຂະພາບດີ. ສຳລັບເດັກຍົງໜ້າຍົງຄົນ ການສຶກສາໄດ້ເປີດປະຕູໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີອະນາຄົດທີ່ດີ. ເຖິງວ່າເຈົ້າບໍ່ໄດ້ໂທຣະວຸນ, ມັນກໍມີໜ້າຍົງວິທີທີ່ເຈົ້າສາມາດຮຽນອ່ານ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດຕິນອ່າງໄດ. ຕົວຢ່າງ: ເຈົ້າສາມາດຮຽນຢູ່ເຮືອນ, ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການສຶກສານອກລະບົບ ຫຼື ຮຽນການຄໍານຳຜູ້ທີ່ຊຳນານ (ຮຽນຈາກຕົວຈິງ). ເມື່ອເຈົ້າມີຄວາມຊຳນານອັນໃໝ່ແລ້ວ, ເຈົ້າສາມາດປະກອບລ່ວມອັນໄດ້ອັນໜີ້ໃຫ້ຜູ້ຊຸ່ມຊຸ່ນຂອງເຈົ້າ ແລະ ເຈົ້າສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງ ແລະ ຄອບຄົວໜ້າຍຂຶ້ນ. ການຝຶກຝຶນໃຫ້ມີຄວາມຊຳນານສາມາດຮັດໃຫ້ເຈົ້າ ມີທາງເລືອກໜ້າຍຂຶ້ນ.

ການກຽມພ້ອມເພື່ອແຕ່ງງານ

ບັກສາຫາລືກັບຄອບຄົວກ່ຽວກັບການແຕ່ງງານ, ລ້າຖ້າຈິນກວ່າເຈົ້າກຽນພ້ອມ ແລະ ຜົບຜູ້ທີ່ເໝາະລົມ. ມີຍ້າສາວໜ້າຍຄົນຮຽນຈີບ ແລະ ມີອາຊີບກ່ອນທີ່ຈະສ້າງຄອບຄົວ. ເຮັດໄດ້ແມວນີ້, ເຮັດໃຫ້ເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບຕົນເອງໜ້າຍຂຶ້ນ ແລະ ຮູ່ວ່າຕົນເອງຕ້ອງການຫຍັງ. ຖ້າເຈົ້າລ້າຖ້າ ເຈົ້າອາດຈະພົບຄຸ້ຄອງທີ່ມີແມວທາງການດຳລົງຊົວດິດເພີ້ອນກັນກັບເຈົ້າ.

ການກຽມເພື່ອຈະມີລົງ:

ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງຍາກເລີຍທີ່ຈະລົງດູລູກໃຫ້ມີຄວາມສຸກ ແລະ ສຸຂະພາບດີ, ຖ້າເຈົ້າລ້າຖ້າ ໃຫ້ເຈົ້າ ແລະ ຄູ້ອ່າງຮຽນພ້ອມທີ່ຈະສ້າງຄອບຄົວ. ຖ້າເຈົ້າຄິດຢາກນິລູກ, ເຈົ້າຄວາມຄໍານິ່ງເຖິງສິ່ງທີ່ໄປນີ້: ເຈົ້າຈະສາມາດຮຽນທີ່ໄປດ່ວ່ນ? ເຈົ້າຈະຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານຮ່າງກາຍຂອງເດັກໄດ້ບໍ່? ເຊັ່ນ ອາຫານ, ເຄື່ອງນຸ່ມຫົ່ມ, ທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ອື່ນໆ? ເຈົ້າກຽນພ້ອມທີ່ຈະຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານຈິດໃຈໃຫ້ລູກໄດ້ເຕີບໃຫຍ່ຢ່າງສິນບູນບໍ່? ຄູ້ຄອງຂອງເຈົ້າຈະຝ່າຍຊ່ວຍເຫຼືອເຈົ້າໃນການລົງດູລູກບໍ່? ຄອບຄົວຂອງເຈົ້າຈະຊ່ວຍເຈົ້າ ແມ່ວໄດ?

ຝ່າຍ ແລະ ລູກສາວຄວາມຈະຮ່ວມມືກັນ ເພື່ອຊອກຫາວິທີທາງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ລູກສາວໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບການທຳງານຕ້າງໆໃນຮ່າງກາຍຂອງລາວ (ສະລິລະ), ການພົວພັນທາງເຟີ່ອນ ແລະ ວິທີການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຖືພາໄວເຕີນໄປ. ສິ່ງນີ້ສາມາດຮັດໄດ້ຢູ່ເຮືອນ, ຮຽນນຳຫຼັກສູດຢູ່ເຮົາຮຽນ, ຫ້ອງປະຊຸມຂອງຊຸ່ມຊຸ່ນຊຸ່ນ ແລະ ຢູ່ປ່ອນເຮັດວຽກ.

ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບຊື້/ແພນ/ ຄ່ອງກາ ແລະ ການພົວພັນທາງເພດ

ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບເລື່ອງຜູ້ຊາຍເປັນເລື່ອງຍາກ. ຊາວໝັ້ນສ່ວນຫຼາຍຈະມີຄວາມຮັກ ແລະ ຄວາມຮູ້ສຶກທາງເພດ ເນື້ອເຊົາເຈົ້າມີອາຍເຜີ່ນຂຶ້ນ. ມີຄວາມຄືດເຖິງ, ຍາກຈັບເມື່ອຕ້ອງຕົວ ຫຼື ທຸກຈັບຜົນອ້າວ່າຕົວໄດ້ຢູ່ຜູ້ໜຶ່ງເປັນເລື່ອງບີກກະຕິ. (ບາງຄັ້ງຢູ່ສາວອາດຈະຄືດຢາກຈະຮັດແບບນີ້ກັບຜູ້ຢູ່ຜູ້ອື່ນກໍຢັ້ນ). ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍຄົນຄືດເຖິງການກະທຳແບບນີ້ໃນເນື້ອເຊົາເຈົ້າພ້ອມທີ່ຈະປະຕິບັນນັ້ນ.

ຢູ່ສາວນີ້ເພດສຳພັນໄດ້ຢ່ອນຫຼາຍເຫດຜົນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ບາງຈຳພວກນີ້ເພດສຳພັນຢ່ອນວ່າຍາກໄດ້ລູກ, ບາງຈຳພວກຮັດຢ່ອນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ສຶກດີຂຶ້ນ. ມີບາງຈຳພວກຮັດຢ່ອນວ່າບໍ່ມີທາງເລືອກ ເພາວ່າແມ່ນໜີ້ທີ່ຂອງມີ. ບາງຈຳພວກທຸກບໍ່ຄັບ ແລະ ຜົນໃຈເຮັດເຜື່ອແລກປ່ຽນກັບເຖິງ ຫຼື ສັງອື່ນງົງເຜື່ອຄວາມຢູ່ລອດ ເຊັ່ນ: ອາຫານການກິນ, ເຄື່ອງນຸ້ງທີ່ມີສໍາລັບລູກ ແລະ ບ່ອນເຜົ່າພາອາໄສ.

ກຸ່ມໜຶ່ງອີກນີ້ເພດສຳພັນເພາະຄົດວ່າ ຜູ້ຊາຍຈະຮັກລາວຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ແຕ່ນີ້ບາງຄັ້ງຜູ້ຊາຍ ຫຼື ຜູ້ເປັນແພນອາດຈະຮັດໃຫ້ຢູ່ສາວຮູ້ສຶກວ່າ ລາວຄວນຈະມີເພດສຳພັນໃນເວລາທີ່ລາວບໍ່ພ້ອມ.

ຖ້າວ່າແມ່ຍິງທາງບໍ່ຕ້ອງການ, ການຮ່ວມເພດກໍບໍ່ຄວນຈະໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ. ເຈົ້າຄວນຈະຮ່ວມເພດມີເຈົ້າຄົດວ່າຕົນເອງພ້ອມ. ການຮ່ວມເພດສາມາດຮັດໃຫ້ທັງສອງຜ່າຍນີ້ຄວາມສຸກ ແຕ່ກໍບໍ່ເປັນການຍາກທີ່ຈະມີຄວາມສຸກໄດ້ ຖ້າວ່າເຈົ້າຫາກຮູ້ສຶກຢ່ານ ແລະ ລະອາຍ.

ຖ້າເຈົ້າຫາກກຽນພ້ອມຈະມີເພດສຳພັນ, ທຸກຄັ້ງເຈົ້າຄວນຈະບ້ອງກັນການຖືພາ ແລະ ພະຍາດ. ລາຍລະອຽດຈະບ້ອງກັນແບບໃດ ໃຫ້ອ່ານເຜີ່ນຢູ່ໃນພາກ “ການວາງແມ່ນຄອບຄົວ”, “ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ”, “ໂລກເອດ” ແລະ “ການຮ່ວມເພດທີ່ປອດໄພ.”

ນິການພົວພັນນຳກັນຢ່າງບໍ່ຮ່ວມເພດ

ການສ້າງຄວາມຮັກ, ຄວາມຜູ້ກັນ, ຄວາມເອົາໃຈໃ່, ຄວາມນັບຖື ແລະ ຄວາມໄວ້ ເນື້ອເຊື່ອໃຈກັນ ຕ້ອງການເວລາ. ການຮ່ວມເພດບໍ່ແມ່ນວິທີກວ່າທີ່ສະແດງໃຫ້ໃຜຜູ້ໜຶ່ງຮູ່ວ່າ ເຈົ້າຫ່ວງໄຢຂົ້າ. ການຮ່ວມເພດບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ເຈົ້າຖືກຢູ່ໃນຄວາມຮັກກັບຂົ້າ. ເຈົ້າສາມາດໃຊ້ເວລາຢ່າງບໍ່ຮ່ວມກັນໂດຍປາສະຈາກການຮ່ວມເພດ. ດ້ວຍການໂລ້ມແລກປ່ຽນປະສົບການນຳກັນ ເຈົ້າກໍສາມາດຮຽນຮູ່ຊົ່ງກັນແລະ ກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊັ່ນວ່າ: ພວກເຈົ້າເຫັນວ່າຊີ້ວິດເປັນແມວໃດ, ເຮັດການຕັດສິນໃຈບາງອັນຮ່ວມກັນ, ພວກເຈົ້າຈະເລືອກຄຸ້ຄອງ ແລະ ເປັນຝ່າຍແບບໃດ ພວກເຈົ້າຮູ້ສຶກວ່າແພນຊີ້ວິດຂອງແຕ່ລະຄົນເປັນແມວໃດ. ຈັບເນື້ອ

ສິ່ງທີ່ເຈົ້າສາວດວນຮັກກັບການນີ້ເພດສຳພັນ

- ພຽງແຕ່ນີ້ເພດສຳພັນຄັ້ງທີ່ເອົາເຈົ້າກໍສາມາດຖືພາໄດ້ແລ້ວ.
- ເຈົ້າອາດຈະຖືພາຍານໄດ້ກໍໄດ້ ໃນເນື້ອເຈົ້ານີ້ເພດສຳພັນຢ່າງບໍ່ໄດ້ ໃຊ້ຢາຄຸມກຳເມີນ (ເຖິງວ່າຈະມີຄັ້ງດຽວກໍ່ຕາມ).
- ເຈົ້າອາດຈະຖືພາໄດ້, ເຖິງວ່າຜູ້ຊາຍຄົດວ່າລາວບໍ່ໄດ້ປ່ອຍນັ້ການອອກກໍ່ຕາມ.
- ເຈົ້າອາດຈະຕິດພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ ຫຼື ເຊື້ອເຮັສໄອວີ / ໂຣກເອດສ ໄດ້ຖ້າເຈົ້າບໍ່ໄດ້ໃຊ້ຢູ່ຍາງອະນາໄມ ໃນເນື້ອເຈົ້າຫາກຮ່ວມເພດກັບຄົນທີ່ເປັນພະຍາດເຫຼົ່ານັ້ນ.
- ຜູ້ຢູ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດທາງເພດສຳພັນ ແລະ ໂຣກເອດສ ຈາກຜູ້ຊາຍງ່າຍກວ່າທີ່ ລາວຈະເປັນຜູ້ແຜ່ເຊື້ອ. ເພາວ່າໃນການຮ່ວມເພດນີ້ລາວເປັນ “ຜູ້ຮັບ” ເປັນການຍາກອີກທີ່ຈະຮູ່ວ່າ ຜູ້ຢູ່ໄດ້ຕິດເຊື້ອ ຫຼື ບໍ່ ເພາວ່ານັ້ນຕິດຢູ່ພາຍໃນຮ່າງກາຍຂອງລາວ.

ເພື່ອບ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ ແລະ ໂຣກເອດສ, ພວກເຮົາຄວນໃຊ້ ປົງຢາຍອະນາໄມທຸກຄັ້ງ. ແຕ່ວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອຫຼິກເວັ້ນການຖືພາ ແລະ ການຕິດເຊື້ອພະຍາດແມ່ນບໍ່ມີເພດສຳພັນເລີຍ.

ຕ້ອງຕົວຊື່ງກັນແລະກັນ (ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮ່ວມເພດ) ອາດຈະມີຄວາມສຸພຽງຝໍແລ້ວ ແລະ ກໍບໍ່ຮັນແລະລາຍຫັ້ງ ຂໍພຽງແຕ່ບໍ່ໃຫ້ເກີນເລີຍຈົນວ່າບໍ່ສ່າມາດຄວບຄຸມຕົນເອງໄດ້ ແລະ ໃນທີ່ສຸດກໍບໍ່ເກີດການຮ່ວມເພດໂດຍທີ່ເຈົ້າຍັງບໍ່ທັນພ້ອມເທົ່ອ.

ໂລ້ມກັບແພນຂອງເຈົ້າ ຖ້າຫາກເຈົ້າແມ່ໃຈວ່າ ລາວເປັນຜູ້ທີ່ເໝາະສົນສໍາລັບເຈົ້າ ແຕ່ເຈົ້າຍັງບໍ່ແມ່ໃຈວ່າ ຕົນເອງຢາກຮ່ວມເພດ ຫຼື ບໍ່, ປົກສາຫາລືກັນເຜົ່ອຊອກຫາວິທີການລົ້າ. ເຈົ້າອາດຈະຮູ່ວ່າລາວບໍ່ໄປ້ພ້ອມທີ່ຈະຮ່ວມເພດເພື່ອອັນກັນ. ຖ້າວ່າພວກເຈົ້າຫາກນັບທີ່ຊົ່ງກັນແລະກັນ, ພວກເຈົ້າກໍສາມາດຖືກລົງຮ່ວມກັນໄດ້.

ລົມກັບຜູ້ເຜື່ອນຂອງເຈົ້າ. ເຈົ້າອາດຈະຮູ່ວ່າຜູ້ເຜື່ອນຂອງເຈົ້າກໍພົບບັນຫາດຽວກັນ. ພວກເຈົ້າສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຊົ່ງກັນແລະກັນໄດ້ໃນການຊອກຫາແວທາງການມີຄວາມສຳພັນທີ່ດີໂດຍບາສະຈາກການຮ່ວມເພດ. ແຕ່ໃຫ້ຄິດຢ່າງທຸວ່າທີ່ກ່ຽວກັບຄຳແນະນຳທີ່ໄດ້ນາຈາກຜູ້ທີ່ເຄີຍຜ່ານການຮ່ວມເພດນາແລ້ວ. ຜູ້ສັນຍາອາດຈະພະຍາຍານຍົວເຈົ້າໃຫ້ເຮັດອັນໄດ້ອັນຫຼື້ນທີ່ລາວກໍລັງເຮັດຢູ່ ເຜົ່ອໃຫ້ລາວມີຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ດີເມື່ອໄດ້ຮັດນັ້ນ. ສິ່ງນີ້ເປັນເອັນວ່າ “ຄວາມກົດດັນຈາກຜູ້ຄົ່ງ”.

ມີເພດສຳພັນແຕ່ໃນ
ກໍລະນີທີ່ເຈົ້າພ້ອມ
ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຕ້ອງຮູ່
ບັອງກັນຕົນເອງ
ຈາກເຜົນຮ່າຍຕ່າງ.
ການຮ່ວມເພດສາ
ມາດຮັດໃຫ້ທັງສອງ
ຝ່າຍມີຄວາມຮູ່
ແຕ່ມັນຈະກົງກັນ
ຂ້ານ ຖ້າເຈົ້າຫາກ
ຢ້ານ ແລະ ວະອາຍ.

ບ້ອງກັນຕົນເອງໃນເນື້ອເຈົ້າພ້ອມທີ່ຈະຮ່ວມເພດ

ດົ່ວເຈົ້າເຫັນວ່າເຈົ້າກຽນຜ້ອມທີ່ຈະມີເພດສໍາພັນແລ້ວເຈົ້າຕ້ອງບ້ອງກັນຕົນເອງຈາກການຖືພາ ແລະ ພະຍາດ. ມີຫຼາຍໆງົງທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ການຮ່ວມເພດປອດໄພ. ຫຼາຍຄວາມວ່າເຈົ້າຈະຕ້ອງໄດ້ວາງແຜນກ່ອນຈະຮ່ວມເພດ.

ໄອລິນກັບແຜນຂອງເຈົ້າກ່ອນຈະຮ່ວມເພດ. ອະທິບາຍໃຫ້ລາວຮູ້ວ່ານັ້ນສໍາຄັນແມວໃດທີ່ຕ້ອງໄດ້ບ້ອງກັນຕົວເຈົ້າເອງ. ຖ້າຮູ້ສື່ກວ່າບໍ່ສະບາຍໃຈທີ່ຈະເວົ້າ, ເຈົ້າອາດຈະກ່າວເຖິງເລື່ອງຂອງຄູ່ອື່ນງູ່ກໍໄດ້.

ຢູ່ໃນຫຼາຍໆຂຸນຊົນມີຫຼາຍຄົນທີ່ໄດ້ຮັບການອົບຮົນເພື່ອແຈກປາຍເຖິງຍາງອະນາໄມ ແລະ ຍາຄຸນກຳເນີດອື່ນງູ່. ໄປປຶກສານໍາເຂົາເຈົ້າ ຫຼື ໄປຖານນໍາແຜດໝໍເຖິງບໍ່ອນໃຫ້ບໍລິການວິທີການບ້ອງກັນ. ຖ້າວ່າເຈົ້າຫາກລວາຍກ່າວໃຫ້ໄປຖານນໍາຜູ້ທີ່ເຈົ້າໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອເຈົ້າ. ມີຄືລົມກຳບໍລິການດ້ານການຄົນກຳເນີດບາງບໍ່ອນນີ້ການບໍລິການເພີເສດໃຫ້ແກ່ໄວ້ຂຶ້ນບໍ່ຈາກສາວທີ່ໄດ້ຮັບການອົບຮົນໃນດ້ານການໃຫ້ຄໍາປຶກສາ, ຊຶ່ງລາວສາມາດໃຫ້ຂຶ້ນມູນຕ່າງໆແກ່ເຈົ້າໄດ້.

ພຽງແຕ່ເຫັນໜ້າຕາຊື່ງ ທ່ານບໍ່ຮູ້ວ່າຜູ້ຊາຍຜູ້ນັ້ນເປັນພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ ຫຼື ໂອກເອດສ, ລະນັ້ນ ການຮ່ວມເພດທີ່ບອດໄພມີແຕ່ເຈົ້າໃຊ້ຖືງຍາງອະນາໄມ ທຸກໆຄັ້ງທີ່ຮ່ວມເພດເທົ່ານັ້ນ. ຖ້າວ່າຜູ້ຊາຍນີ້ຫຼາຍໄຫຼວອກນາຈາກອະໄວຍະວະເພດຂອງລາວ (ອິງຄະຊາດ) ຫຼື ມີຕຸ່ນ ຫຼື ບາດແຜ່ຢູ່ບໍລິເວັນນັ້ນ,

ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເຈັບເປັນຂອງການຖືພາແຕ່ອາຍັງນ້ອຍ

ຮ່າງກາຍຂອງສາວນ້ອຍສ່ວນຫຼາຍຢ່າງບໍ່ທັນກຽນຜ້ອມສໍາລັບການອອກລູກທີ່ປອດໄພ ແລະ ສິນບຸນເທື່ອ. ແມ່ທີ່ອາຍັງນ້ອຍສ່ວນຫຼາຍນັ້ນກະຈະມີອາການນາມເປັນຝຶດ (ເຮັດໃຫ້ແມ່ເປັນຊັກ) ໃນໄລຍະຖືພາ. ຢ່ອນວ່າຮ່າງກາຍຂອງຜູ້ເປັນແມ່ທີ່ນ້ອຍຕໍ່ກ່າວ່າ 17 ປີ ຢ້າງນ້ອຍຕົນໄປທີ່ຈະອອກລູກໄດ້, ສ່ວນຫຼາຍເຂົາເຈົ້າຈົ່ງອອກລູກຍາກ ແລະ ໃຊ້ວລາດິນ ແລະ ບາງຄັ້ງບໍ່ສາມາດອອກລູກໄດ້ (ລູກຄາຢູ່ຂ່ອງຄອດ). ຖ້າຫາກບໍ່ມີແຜດໝໍຊ່ວຍແມ່ຍິງຈຳພວກທີ່ນີ້ບັນຫາທີ່ກ່າວມນັ້ນອາດຈະຕາຍໄດ້. ການທີ່ລູກຄາຢູ່ຂ່ອງຄອດອາດຈະເຮັດໃຫ້ຂ່ອງຄອດສື່ກົຂາດ ແລະ ເປັນເຫດໃຫ້ແມ່ຍິງບໍ່ສາມາດຄວບຄຸນການຂັບຖາຍຢ່ວນ ແລະ ອາຈີນ (ຢ່ວດລະອາຈີນໄຫຼວອກລີບງ). ດັກອ່ອນທີ່ເກີດມາຈາກແມ່ອາຍຕໍ່ກ່າວ່າ 17 ປີ ນັກຈະເປັນເດັກຕົວນ້ອຍກວ່າບີກກະຕິ ແລະ ນັກຈະຕັດກ່ອນກຳນົດ. ຖ້າຫາກວ່າເຈົ້າກຳລັງໃຫ້ໄປໃບປຶກສາພໍາຕໍ່ໃດໆໄດ້ ຫຼື ຫາແຜດໝໍໄວ້ເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ເພື່ອຊອກຫາຊ່ອງທາງເຮັດໃຫ້ການຄອດລູກປອດໄພທີ່ສຸດ.

ໝາຍຄວາມວ່າລາວມີພະຍາດອັກເສບແລ້ວ ແລະຂ້ອນຂ້າງແມ່ໃຈວ່າ ລາວຈະນໍາເອົາພະຍາດຕິດໄສ່ເຈົ້າ.

ຖ້າວ່າເຈົ້າໄດ້ຮ່ວມເພດແລ້ວ ແລະສັງເກດເຫັນວ່າ ເຈົ້າເປັນລົງຂາວ, ມີບາດແຜບໍລິເວນວິທະໄວຍະວະເພດ ຫຼື ມີອາການເຈັບຢູ່ທີ່ອັນນ້ອຍ, ເຈົ້າອາດຈະເປັນພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນແລ້ວ. ອ່ານເຜີ່ມໃນພາກ “ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ”.

ໃຊ້ກຳລັງເພື່ອຮ່ວມເພດ (ການຂຶ່ນຂຶ້ນ)

ການຂຶ່ນຂຶ້ນໂດຍແພນ (ດ້ອກ)

ໃນທົ່ວໂລກນີ້ຍິງສາວຖືກບັງຄັບໃຫ້ມີເພດສໍາພັນ ຫຼັງທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າບໍ່ຕ້ອງການ. ສິ່ງນີ້ນັ້ນຈະແມ່ນຜູ້ທີ່ເປັນແຜນລາວເອງເປັນຜູ້ເຮັດ, ເຂົາມກະທວງໃຫ້ຮັກເຂົາ. ບາງທີ່ອັນເຊັ່ນວ່າ “ການຂຶ່ນຂຶ້ນໂດຍແພນ”. ບໍ່ມີພຽງແຕ່ການບັງຄັບທາງດ້ານຮ່າງກາຍເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ເຈົ້າອາດຈະຮູ້ສື່ກວ່າ ເຂົາເຈົ້າອາດຈະໃຊ້ຫັ້ງຄຳເວົ້າ ຫຼື ຫຼັງຄວາມຮູ້ສື່ກົນນໍາ. ແພນເຈົ້າອາດຈະອ້ອນວອນຂໍ ຫຼື ບາງຄັ້ງເຈົ້າເອງອາດຈະຮູ້ສື່ກົດຜົດ ຫຼື ຫັ້າອາຍທີ່ເຈົ້າບໍ່ໄດ້ຮ່ວມເພດກັບລາວ. ມີແມ່ນສິ່ງທີ່ຜິດພາດ. ໜີດທຸກຄົນບໍ່ຄວນຖືກບັງຄັບໃຫ້ຮ່ວມເພດເນື້ອເຂົາເຈົ້າບໍ່ຕ້ອງການ.

ການປ້ອງກັນ:

- ⊕ ຖ້າວ່າແຜນຂອງເຈົ້າຕ້ອງການຮ່ວມເພດແຕ່ວ່າເຈົ້າເຈົ້າບໍ່ຕ້ອງການ ເຈົ້າສາມາດເວົ້າ ກັບລາວວ່າ ເຈົ້າຍິນດີທີ່ລາວຍາກຮ່ວມເພດກັບເຈົ້າ ແຕ່ເຈົ້າຍັງບໍ່ພ້ອມ. ຖ້າວ່າເຈົ້າຢັນທີ່ຈະປ່ຽບລາວຕາມລໍາຟັງ, ເຈົ້າອາດຈະຂໍໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຜູ້ຕໍ່ໃຫ້ຜູ້ອື່ນອີກເວົ້າກັບລາວ.
- ⊕ ຮັອງຄຳວ່າ “ບໍ່” ແຮງງ ຖ້າຫາກເຈົ້າຖືກບັງຄັບໃຫ້ຮ່ວມເພດສີບຕໍ່ເວົ້າຄຳວ່າ “ບໍ່” ຢ່າງລຽນຕິດຖາຈໍາເປັນ. ເນື່ອເຈົ້າເວົ້າ “ບໍ່” ທ່າທາງຂອງຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າຕ້ອງຢູ່ໃນທ່າປະຕິເສດນຳ, ຖ້າເຈົ້າຫາກໃຫ້ທ່າແກ່ລາວ ແລະ ອາດຈະຄິດວ່າເຈົ້າຍອມໃຫ້ລາວແລ້ວ.
- ⊕ ຍັບໜີອອກຫ່າງຈາກລາວ, ຖ້າຫາກເຈົ້າຖືກຈຳບັບບາຍ ແລະເຈົ້າກຳບໍ່ໄຈ. ຄວາມຮູ້ສື່ກົດຂອງເຈົ້າຈະເຕືອນເຈົ້າເອງວ່າອາດຈະມີສົ່ງທີ່ບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນແລ້ວ. ເຮັດໃຫ້ມີສຽງດັງ ແລະ ກຽມຜ້ອມທີ່ຈະແລ່ນໜີ ຖ້າຫາກວ່າຈໍາເປັນ.

ຖ້າມີຜູ້ໃດຜູ້ນີ້ບໍ່
ຄັບໃຫ້ເຈົ້າຮ່ວມ
ເພດນຳໂດຍທີ່ເຈົ້າ
ບໍ່ຕ້ອງການນັ້ນ
ແມ່ນການຂຶ່ນຂຶ້ນ

- ④ ຊ້ານດື່ມເຫຼົ້າ ຫຼື ຢາເສບຕິດ. ເຫຼົ້າ ແລະ ຢາເສບຕິດຮັດໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສາມາດດັ່ງນີ້ໃນການໃນມີມີຈາລະນາ ແລະ ການຄວບຄຸມສົ່ງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນກັບເຈົ້າ.
- ⑤ ອອກໄປທ່ຽວເປັນໝູ່ຄະນະ. ຢູ່ບາງທ້ອງຖິ່ນ, ການກ້ຽວພາລາສີ ຫຼື ການໄປທ່ຽວແມ່ນເຮັດເປັນໝູ່ຄະນະ. ເຈົ້າຢັ້ງສາມາດຮູ້ກ່ຽວກັບຜູ້ບ່າວຜູ້ມື້ນຍຸ່ງ, ແຕ່ຄວາມສ່ຽງທີ່ເຈົ້າຈະຖືກບັງຄັບໃຫ້ຮ່ວມເພັດນີ້ໜ້ອຍກວ່າ ເພະວ່າເຈົ້າບໍ່ໄດ້ຢູ່ຜູ້ດຽວ.
- ⑥ ໄປແຕ່ບ່ອນທີ່ບອດໄຟ, ບ່ອນທີ່ຜູ້ອື່ນສາມາດເຫັນເຈົ້າ.
- ⑦ ວາງແຜນລ່ວງໜ້າ ຄາດກະໄວ້ລ່ວງໜ້າກ່ອນວ່າ ການຈັບບາຍລະດັບໄດ້ທີ່ເປັນການເຕີນເລີຍສໍາລັບເຈົ້າ. ຢ່າປ່ອຍໃຫ້ອາລິນນາຄອບງໍາເຈົ້າ ແລະ ບ່ອຍໃຫ້ສົ່ງມື້ນເກີດຂຶ້ນເລີຍຕາມເລີຍໄປ.

ການຂຶ້ນຂຶ້ນໂດຍດິນໃນຄອບຄົວ

ມັນບໍ່ເປັນການເຕີນທີ່ໄຟຜ້າໜ້າຈະມາຈັບບາຍເຈົ້າ ຖ້າຫາກເຈົ້າບໍ່ຕ້ອງການ. ສະນາຊິກໃນຄອບຄົວຂອງເຈົ້າ ເຊັ່ນ ພົ້ມ້ອງ, ລຸງ, ອາວ, ອ້າຍ, ຫຼື ຜໍ່ກໍ່ຕາມບໍ່ລືມຄວນຈະແຕະຕ້ອງອະໄວຍະວະເຟ ຫຼື ສ່ວນອື່ນງົງຂອງຮ່າງກາຍຂອງເຈົ້າໃນລັກສະນະພົວພັນທາງເຟ. ທັກສົ່ງນີ້ຫາກເກີດຂຶ້ນ, ເຈົ້າຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຂ້ານຊ່ວຍເຫຼືອ. ເຖິງວ່າຜູ້ຊາຍຜູ້ນີ້ເວົ້າວ່າຈະຂຽນຕີເຈົ້າຫຼາກຈະເຈົ້າບອກຜູ້ອື່ນກໍ່ຕາມ. ເຈົ້າຈຳເປັນຕ້ອງບອກຜູ້ໃຫຍ່ຜູ້ທີ່ເຈົ້າໄວ້ໃຈໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ບາງຄັ້ງອາດຈະເປັນການດົກວ່າທີ່ເຈົ້າຈະເລື່ອງນີ້ໃຫ້ບຸກຄົນພາຍນອກຄອບຄົວ ເຊັ່ນ ນາຍຄຸຜູ້ຍິງ ຫຼື ຜູ້ນຳດ້ານສາສະໜາຍຸ່ງໃນຊຸ່ນຊຸ່ນຂອງເຈົ້າ.

ສາວນ້ອຍ ແລະ ຜູ້ຊາຍເຖົ້າ

ສາວນ້ອຍບາງຄົນສາມາດດົງດູດຄວາມສິນໃຈຂອງຜູ້ຊາຍເຖົ້າ. ອາດຈະເປັນການຕົ້ນເຕັ້ນທີ່ໄດ້ອອກໄປນຳເຖົ້າແກ່, ໂດຍສະເພາະມື່ອລາວເປັນຄົນທີ່ນີ້ຊຸ່ສຽງ ຫຼື ເປັນບຸກຄົນສຳຄັນຂອງຊຸ່ນຊຸ່ນ ຫຼື ໃນກໍລະນີທີ່ລາວເປັນຜູ້ນີ້ເງິນ ແລະ ສາມາດຊື່ສົ່ງຂອງໄດ້. ມີບາງທ້ອງຖິ່ນ, ຜູ້ຊາຍເຖົ້າທີ່ຊື້ຂອງຂວ້ວນໃຫ້ແມ່ນຂອງລາວຫຼາຍອັນເອັນວ່າ “ຝ່າວານໃຈ” ຫຼື “ເຖົ້າຫົວງູ່”. ສາວນ້ອຍທີ່ອອກໄປກັບເຖົ້າແກ່ນັກຈະຈີບົງດ້ວຍຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ ລາວຖືກນຳໃຊ້ພຽງແຕ່ເຜື່ອຮ່ວມເພັດທ່ານັ້ນ ຫຼື ຖືກປະຕິບັດຕໍ່ລາວແບບບໍ່ດີ ໂດຍສະເພາະມື່ອເຖົ້າແກ່ຜູ້ນີ້ນີ້ມີມູນຍຸ່ງ ຫຼື ມີຜູ້ຍິງອື່ນ.

ບາງຄັ້ງເຖົ້າແກ່ນີ້ຄວາມສາມາດບັງຄັບຍິງສາວໃຫ້ຮ່ວມເພັດກັບລາວຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ ທີ່ນີ້ອາຍຮົ່ນດຽວກັນກັບຜູ້ຍິງຜູ້ນີ້, ໂດຍສະເພາະມື່ອເຖົ້າແກ່ຜູ້ນີ້ນີ້ຈຳນັດເຫີ້ອຜູ້ຍິງ.

ແມ່ຍິງຫາເງິນ ຫຼື ຮ່ວມເພັດເພື່ອແລກປ່ຽນກັບຄວາມຕ້ອງການອັນອັນ

ບາງຄັ້ງຄອບຄົວຫຼາຍກອາດຈະມອບລູກສາວຂອງຕົນໃຫ້ກັບເຖົ້າແກ່ ເພື່ອໃຊ້ໜີ້ຂອງຄອບຄົວ ຫຼື ບາງຄັ້ງເຂົ້າເຈົ້າອາດຈະຂາຍລູກສາວເພື່ອແລກປ່ຽນກັບສົ່ງອື່ນງົງທີ່ຄອບຄົວຕ້ອງການ.

ບາງເທົ່ອ, ພວກຜູ້ສາວຫຼັງຫາຍຖືກພາໄປບ້ານເມືອງອື່ນ. ພວກເຂົ້າເຈົ້າຄິດວ່າເຂົ້າເຈົ້າກໍາລັງຈະໄປຮັດວຽກຢູ່ນຳໂຮງຈັກໂຮງງານ ຫຼື ເປັນແມ່ບ້ານ ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍເຂົ້າເຈົ້າ ມັກຖືກບັງຄັບໃຫ້ຂາຍປະເວັນ (ຂາຍຕົວ) ຫ້າຍກວ່າ.

ຖ້າເຈົ້າຄິດວ່າເຈົ້າ ຫຼື ພູ້ຄູ່ກໍາລັງຈະຖືກຂາຍ ຫຼື ສົ່ງໄປບ່ອນອື່ນເຜື່ອຮັດວຽກ, ໃຫ້ເຈົ້າພະຍາຍານຊູກຫາການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ໃຫຍ່ໂລດ. ບາງຄັ້ງ, ບ້າ ຫຼື ລຸງ, ຫຼື ນາຍຄຸແມ່ຍິງອາດຈະຊ່ວຍເຫົ່າໄດ້.

ຖ້າເຈົ້າຖືພາໂດຍບໍ່ໄດ້ວາງແຜນໄວ້ກ່ອນ

ເຈົ້າອາດຈະຖືພາ (ນິລູກ) ຖ້າວ່າເຈົ້າໄດ້ນີ້ການຮ່ວມເພັດ, ປະຈຳເດືອນຂອງເຈົ້າບໍ່ນາ, ເຕັມນີ້ໄປຖ່າຍເປົ້າເລື້ອຍໆ ຫຼື ເຈົ້າຮັສຶກປວດທາກ. ໃຫ້ເຈົ້າຝ້າວໄປຫາແຜນ ຫຼື ພົ່ມກໍາແຍ້ທັນທີ, ເຜື່ອກວດເບິ່ງ ແລະ ໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າເຈົ້າຖືພາແທ້ ຫຼື ບໍ່.

ມີຜູ້ສາວຫຼາຍຄົນທີ່ມີລູກໂດຍທີ່ລາວຍັງບໍ່ທັນຕ້ອງການ. ມີບາງຄົນກໍໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນຈາກຄອບຄົວ ແລະ ພູ້ຖ່ານ ແຕ່ມີບາງຄົນກໍບໍ່ຢ່າຍບໍ່ໄດ້.

ຖ້າເຈົ້າຮູ້ສຶກຕິດຂັດກັບການທີ່ມີລູກໂດຍບໍ່ໄດ້ວາງແຜນແລ້ວ ແລະ ຢາກຈະເອົາລູກອອກນັ້ນ ກະລຸນາຄົດໃຫ້ດົງແລ້ວຈຳຕົດສິໄຈ. ໃນໂລກນີ້, ມີແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນໄດ້ເສຍຊີວິດຍ້ອນການເອົາລູກອອກແບບສ່ຽງໄຟ. ມີວິທີການທີ່ປອດໄພຢູ່ ຖ້າເຈົ້າຢາກຈະເອົາລູກອອກ.

ຮ້ອງຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ໃຫຍ່

ບາງເທື່ອການປຶກສາກັບຜົ່ມ່ອດຈະຝຶກກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ. ຜົ່ມ່ອງເຈົ້າອາດຈະຍາກໃຫ້ເຈົ້າຢູ່ໃນປະເມີນຮິດຄອງ, ແຕ່ເຈົ້າຊັ້ນຝຶກວ່າ ເວລານັ້ນປ່ຽນໄປແລ້ວ. ເຈົ້າອາດຈະຮູ້ສຶກວ່າ ຜົ່ມ່ອງເຈົ້າບໍ່ຝຶກເຫດຜົນ ແລະ ບໍ່ພະຍາຍານເຂົ້າໃຈເຈົ້າ ຫຼື ບາງຄົນເຈົ້າກໍບໍ່ຍັນວ່າ ພວກເັ່ນຈະໃຈ້ຍ.

ຄອບຄົວຂອງເຈົ້າຮັກເຈົ້າໂດຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຈະເຫັນຜ້ອນກັບເຈົ້າທຸກໆຢ່າງທີ່ເຈົ້າເວົ້າອາດໄປ. ພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະໃຈຮ້າຍໂນໂຫາ ແພະວ່າພວກເັ່ນເປັນຫວ່າງເປັນໄຍເຈົ້າ ບໍ່ແມ່ນຍ້ອນເັ່ນປ່ຽກເຈົ້າ. ພະຍາຍານລົມກັບພວກເັ່ນຢ່າງອ່ອນນ້ອນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເັ່ນເຂົ້າໃຈຫຼາຍກວ່າເຕົ່າ.

ບັນຍານຳຜູ້ອາວຸໂສທີ່ເຈົ້າວິຈ.

ຊື່ວິດຂອງເຈົ້າມີຄ່າເກີນກວ່າທີ່ຈະເສຍມັນໄປ.

ໃນຫຼາຍງຸ່ານຊົນ, ຈຳນວນແມ່ຍິງຫຼຸ່ມ ແລະ ຜູ້ສາວ ທີ່ຖືກຊົນເຊື້ອດ້ວຍເຮັດໄວວິໄໂກເອດສ ນັ້ນ ມີຈຳນວນຫຼາຍກວ່າຄົນໃນກຸ່ມອື່ນໆ. ການສ່ຽງໄຟແມ່ນນິຫຼາຍກວ່າ ສໍາລັບຜູ້ສາວທີ່ຮ່ວມເັດກັບຜູ້ຊາຍເຕົ່າ ແລະ ນັ້ນກໍສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ກັບຜູ້ຊາຍຫຼັກໄວອາບຸ.

ຂໍແນະນຳເພື່ອການສື່ສານທີ່ດີ

- ① ເລືອກເວລາທີ່ເໝາະສົນເຜື່ອລົມກັບຜົ່ມ, ເວລາທີ່ພວກເັ່ນບໍ່ຫຍຸ້ງວຽກ, ບໍ່ເໝີ້ວຍ ຫຼື ບໍ່ກັງວິນກັບເລື່ອງອື່ນອີກ.
- ② ເລົ່າເລື່ອງຄວາມເປັນຫວ່າງ, ກັງວິນ ແລະ ເປົ້າພາຍຂອງເຈົ້າໃຫ້ເັ່ນຜູ້. ຖ້າຜົນເັ່ນຢູ່ວ່າ ຖ້າຜົນເັ່ນຢູ່ໃນສະພາບການຄືເຈົ້າເັ່ນຈະເຮັດແນວໄດ້.

- ③ ເອົາເັ່ນ ຫຼື ເລື່ອງໄດ້ເລື່ອງໜີ້ໃຫ້ພວກເັ່ນອ່ານ, ຫຼື ເອົາຮບພາບໃຫ້ເັ່ນເບິ່ງ ເພື່ອເລີ່ມຕົ້ນລົມກັບເັ່ນ. ເຈົ້າອາດຈະອໍານານຫຼືອໃນທີ່ນີ້ຢູ່ໃນເນັ້ນກັບເັ່ນ ຖ້າຫາກວ່ານັ້ນຜົວພັນກັບບັນຫາຂອງເຈົ້າ.

- ④ ຖ້າເຈົ້າໃຈຮ້າຍ, ພະຍາຍານຢ່າເວົ້າດັ່ງ. ເຈົ້າອາດຈະເຮັດໃຫ້ເັ່ນໃຈຮ້າຍ ແລະ ເັ່ນອາດຈະຄິດວ່າ ເຈົ້າບໍ່ນັບຖືເັ່ນ.
- ⑤ ຖ້າເຈົ້າໄດ້ທິດລອງໝົດທຸກໆຄໍາແມະນຳ ແຕ່ຍັງບໍ່ສາມາດລົມກັບຜົ່ມຂອງເຈົ້າຢູ່ໃຫ້ເຈົ້າຊອກລົມກັບຜູ້ອາວຸໂສຜູ້ອື່ນທີ່ເຈົ້າສາມາດເວົ້ານຳໄດ້. ອາດຈະແມ່ນນາບຄູ, ແມ່ຂອງຫຼຸ່ມ, ບ້າ, ເອົ່ມ, ແມ່ເຕົ່າ, ໄຟຜູ້ໜີ້ໃນບ່ອນທີ່ເຈົ້າເຮັດວຽກຢູ່, ຫຼື ອສບ ກໍໄດ້.

ຜູ້ເບັນແມ່ສາມາດຊ່ວຍລົມກັບສາວຂອງລາວໄດ້ແນວໄດ້

ທ່ານອາດຈະເກີດຢູ່ໃນໄລຍະທີ່ເດັກຢູ່ບໍ່ໄດ້ຖືກອະນຸຍາດໃຫ້ຮຽນຫັ້ງສີ, ວາງແຜນສຳລັບຄອບຄົວຂອງທ່ານ ຫຼື ຕັດສິນໃຈສຳລັບຊີວິດຂອງທ່ານເອງ. ຂີວິດອາດຈະແຕກຕ່າງກັບຊີວິດຂອງລົມກັບສາວຂອງທ່ານ ທ້າວ່າທ່ານຫາກັງລາວ, ແລກປ່ຽນປະສົບການຂອງທ່ານ ແລະ ໃຫ້ຂຶ້ນທີ່ໃຊ້ໄດ້ໃຫ້ແກ່ລາວ, ທ່ານກໍສາມາດຊ່ວຍລົມກັບສາວຂອງທ່ານ ເພື່ອໃຫ້ຕັດສິນໃຈໄດ້ຢ່າເໝາະສົນ. ທ່ານສາມາດຊ່ວຍລາວໃຫ້ເຫັນສົ່ງທີ່ດີທີ່ໄດ້ເກີດເປັນແມ່ຍິງໄດ້.

3 ພາກທີ

ຢູ່ປ່າງນິສຸຂະພາບສິນບູນໃນໄລຍະຖືພາ :: 34

ບັນຫາທີ່ນັກເກີດໃນໄລຍະຖືພາ :: 35

ການຮັກສາສຸຂະພາບກ່ອນເກີດລູກ (ກວດທ້ອງໄລຍະຖືພາ) :: 44

ການກະກຽນສໍາລັບການເກີດລູກ ແລະ ການເກີດ :: 46

ການເກີດລູກ :: 49

ການເກີດລູກຢາກ :: 57

ອາການອັນຕະລາຍທີ່ເກີດກັບເດັກໃນເວລາເກີດ :: 63

ການປົວລະບົດແມ່ ແລະ ເດັກຫຼັງຈາກການເກີດລູກ :: 65

ແມ່ຍິງທີ່ຕ້ອງການງານເອົາໃຈໃສ່ຜິເສດ :: 69

ສໍາລັບຜູ້ເປັນຝໍ :: 71

ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍານເພື່ອປ່ຽນແປງສະພາບການ :: 72

ທຸກໆນີ້ແມ່ຍິງໃນທົ່ວໂລກນີ້ ສ່ວນຫຼາຍບໍ່ໄດ້ຮັບການຮັກສາສຸຂະພາບກ່ອນເກີດລູກ ແລະ ການອົບຮົມສໍາລັບຊ່ວຍເຫຼືອໃນເວລາເກີດລູກ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ເຂົາເຈົ້າອອກຫຼັງຢູ່ເຮືອນ ແລະ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກໜຳຕຳແຍກກ່ຽວກັບການຮັກສາປົວລະບົດ ໃນໄລຍະຖືພາ, ກ່ອນ ແລະ ຫຼັງເກີດ, ຢູ່ໃນບ້ານ ແລະ ສະມາຊຸກຄອບຄົວ. ໃນພາກນີ້ ຈະມີຂັ້ນນຳຂ່າວສານສໍາລັບຫັງແມ່ຍິງຖືພາ ແລະ ຜູ້ທີ່ຈະຊ່ວຍລາວ ສໍາລັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຄົບຖ້ວນກ່ຽວກັບການຮັກສາປົວລະບົດແມ່ຍິງຖືພາ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອເຂົາເຈົ້າໃນກໍລະນີເກີດລູກ ບົກກະຕິ ແລະ ຜິດປົກກະຕິ.

ການຖືພາ

ແລະ

ການເກີດລູກ

JU

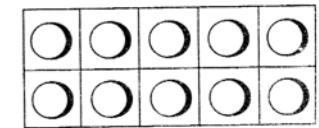
ແມ່ນມານທຸກໆຄົນຕ້ອງການມີສຸຂະພາບທີ່ສິນບູນ, ອາຫານທີ່ດີ, ຄວາມຮັກ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຄອບຄົວ ແລະ ຊຸນຊົນ. ສ່ວນຫຼາຍແມ່ຍິງທີ່ມີສຸຂະພາບດີໃນໄລຍະຖືພາ ແລະ ດື່ອເວລາເກີດລູກກໍ່ບໍ່ຢາກ, ລູກນ້ອຍເກີດນາກໍ່ສິນບູນດີ.

ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ, ການຖືພາອາດຈະເປັນອັນຕະລາຍຫຼາຍອັນໜຶ່ງຂອງແມ່ຍິງທີ່ລາວປະເຊີນຫຼັກບັນນິມໃນຊີວິດຂອງລາວ. ໃນທຸກໆປີ, ແມ່ຍິງຈຳນວນເກືອບເຄີ່ງລ້ານໄດ້ເສຍຊີວິດຍື່ອນການຖືພາ ແລະ ເກີດລູກ, ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຍູ້ໃນປະເທດທີ່ທຸກຍາກ.

ສ່ວນຫຼາຍການຕາຍເຫຼົ່ານັ້ນສານາດບ້ອງກັນໄດ້ດ້ວຍການປົວລະບົດຮັກສາແບບັນຫານ. ໃນພາກນີ້ໄດ້ກ່າວເຖິງຂັ້ນນຳຂ່າວສານທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ແມ່ນມາຊ່ວຍເກີດເອງ, ຫຼື ຊ່ວຍຜູ້ອື່ນໄດ້.

ທັກ່າວ່າເຈົ້າຖືພາເຈົ້າຈະມີອາການແນວໃດ

- ⊕ ປະຈຳເດືອນບໍ່ມາ
- ⊕ ຮູ່ສຶກເຈັບມືນ ແລະ ມືນໃຫຍ່ຂຶ້ນ
- ⊕ ຮູ່ສຶກເຈັບກະເພາະ ແລະ ບາງຄັ້ງບວດຮາກ
- ⊕ ໄປຖ່າຍເບົາເລື້ອຍງ
- ⊕ ຮູ່ສຶກເຫຼື່ອຍ

ຈະຮັ້ນເກີດຂອງເດັກໄດ້ແນວໃດ

ເອົາ 9 ເດືອນ ແລະ 7 ວັນມາສິນໃສ່ ວັນເດືອນທີ່ເຈົ້າມີປະຈຳເດືອນເທື່ອສຸດທ້າຍ. ລູກນ້ອຍຂອງເຈົ້າອາດຈະອອກນີ້ໄດ້ກ່າວໃນ 2 ອາທິດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງວັນທີ້ນັ້ນ.

ແມ່ຍິງຫຼາຍລົມຮູ້ວ່າ ລູກນ້ອຍຂອງລາວ ຈະເກີດມື້ໄດ ໂດຍ ການນັບມື້ເຫັນທີ່ ຜ່ານໄປ 10 ເຫຼືອ.

ຢ່າງມີສຸຂະພາບສົມບັນໃນໄລຍະຖືພາ

ຮັດວຽກປະຈຳ
ວັນຂອງເຈົ້າ.

ແຕ່ຄວນພັກ
ຜ່ອນທຸກຄັ້ງທີ່
ເຈົ້າເຮັດໄດ້.

ຖ້າວ່າໃນຫ້ອງຖິ່ນ
ຂອງເຈົ້າມີພະຍາດ
ໃຊ້ປ່າ (ມາລາເວຍ)
ເຈົ້າຄວນຈະນອນ
ໃນນັ້ງຜ້ອນກັນບໍ່
ໃຫ້ຫຼຸງກັດ.

ຖ້າເຈົ້າສາມາດຮັກສາສຸຂະພາບຂອງຕົນເອງໃຫ້ດີຢູ່ໃນໄລຍະຖືພາ, ການຖືພາ ແລະ ການຕົກລູກຂອງເຈົ້າຈະບອດໄພ ແລະ ເຕັກທ່ອງການກໍາຈະສົນບຸນດີ.

- ④ ພະຍາຍານກິນອາຫານທີ່ມີທາດບໍາລຸງຢ່າງພຽງພໍ. ອາຫານທີ່ດີເຮັດໃຫ້ພະລັງເຂັ້ມແຂງ, ບ້ອງກັນພະຍາດຂຶ້ນເຊື້ອ, ເສີນລ້າງເດັກໃຫ້ສົນບຸນ ແລະ ຂ່ວຍກັນບໍ່ໃຫ້ເລືອດ ອອກຫຼາຍໃນເວລາເກີດລູກ. ຈົ່ງຈີ່ໄວ່ວ່າເຈົ້າກໍາລັງໃຫ້ອາຫານເຈົ້າເອງ ແລະ ລູກຂອງເຈົ້າຜ່ອນກັນ. ກິນເກືອອືອດແມ່ນເພື່ອບ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ລູກຂອງເຈົ້າເປັນຄົນປັນຍາອ່ອນ.
- ⑤ ນອນ ແລະ ພັກຜ່ອນມື່ອເຈົ້າມີໂອກາດ. ຖ້າເຈົ້າຫາກຢືນເຮັດວຽກໝົດນີ້ ພະຍາຍານນີ້ ຫຼື ນອນຫຼາຍໆຄັ້ງຕໍ່ນີ້.
- ⑥ ໄກກວດຫ້ອງ (ກວດກ່ອນເກີດ) ເຜື່ອໃຫ້ແມ່ໄຈວ່າບໍ່ມີບັນຫາ ແລະ ເຜື່ອຊອກບັນຫາກ່ອນທີ່ນີ້ຈະກາຍເປັນບັນຫາຮ້າຍແຮງ. ຖ້າວ່າເຈົ້າຫາກບໍ່ທັນໄດ້ສັກຍາກັນບັດທະຍົກຈັກເທື່ອ ໃຫ້ຮັບສັກໄວເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້. ຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ໄດ້ສັກ 2 ຕັ້ງກ່ອນທີ່ຈະເກີດລູກ.
- ⑦ ຮັກສາຄວາມສະອາດຕົນຕົວ. ອາບມ້າລ້າງຕົວຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຮັກສາຄວາມສະອາດແຂ້ວຂອງເຈົ້າຫຼາຍນີ້.
- ⑧ ຜິກກ້ານຂັ້ນບໍລິເວັນຊ່ອງຄອດ, ຫັດກາຍທ່າຍຸ້ນ-ບານ ເຜື່ອໃຫ້ຊ່ອງຄອດຂອງເຈົ້າແຂງແຮງ ຫຼັງຈາກເກີດລູກ.
- ⑨ ຜິກຫັດກາຍປະຈ່ວັນ, ຖ້າວ່າເຈົ້ານີ້ເຮັດວຽກ, ພະຍາຍານຢ່າງຫຼຸກງົມນີ້, ແຕ່ຢ່າຜິກຈົນຕົນເອງມື່ອຍ.
- ⑩ ບັນບົວພະຍາດຕິດຕໍ່ຫາງເພດສຳພັນ (ພຕພ) ຫຼື ທຸກງານເຈັບເບັນທີ່ເຈົ້າຄິດວ່າເຈົ້າກໍາລັງເຈັບຢູ່.
- ⑪ ຫຼືກເວັນການກິນຢ່າງວ່າ ຫຼື ຢາພື້ນເມືອງຫຼຸກງົມນິດ ນອກຈາກແພດຜູ້ທີ່ຮ່ວມເຈົ້າຖືພາເປັນຜູ້ອະນຸຍາດ.
- ⑫ ບໍ່ດື່ມເຫຼົ້າ ຫຼື ສູບຍາ ຫຼື ສີຍາດູດ ໃນໄລຍະຖືພາ, ແພະວ່າສິ່ງເຫຼົ້ານັ້ນ ບໍ່ດີສຳລັບຜູ້ເປັນແມ່ ແລະ ເຕັກທ່ອງກັນໃຫ້ຢູ່ໃນຫ້ອງ.
- ⑬ ຫຼືກເວັນຢ້າແມ່ໄມ້, ຢາຂັ້າຫຍ້າ ຫຼື ຫາດເຄມີອື່ນໆ. ມັນອາດຈະເປັນອັນຕະລາຍໃຫ້ແກ່ເຕັກຢູ່ໃນຫ້ອງ. ບໍ່ໃຫ້ນັ້ນຖືກຮ່າງກາຍ ຫຼື ເຮັດວຽກຢູ່ໃກນນັ້ນ ຫຼື ຫາຍໃຈຢ່າກັບອາຍຂອງນັ້ນ. ບໍ່ຄວນໃຊ້ພາຊະນະທີ່ບັນຈຸສົ່ງເຫຼົ້ານັ້ນເກັບນົຽນອາຫານ ຫຼື ນໍ້າ.
- ⑭ ບໍ່ຢູ່ໃກ້ກັບເຕັກທີ່ນີ້ຕຸ່ນທົ່ວຕົວຕົວ, ມັນອາດຈະແມ່ນຕຸ່ນໝາກຫັດເປີຍລະນັ້ນ (ໝາກແດງນ້ອຍ) ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍສຳລັບເຕັກຢູ່ໃນຫ້ອງ.

ບັນຫາທີ່ມັກເກີດໃນໄລຍະຖືພາ

ໃນໄລຍະຖືພາຮ່າງກາຍນີ້ການປ່ຽນແປງ, ແພະລະນັ້ນ ເຈົ້າອາດຈະມີບາງບັນຫາທີ່ພົບເສັ້ນເລື້ອຍໆ ດັ່ງລຸ່ມນີ້. ແຕ່ທ່ານຄວາມຈະຈີ່ຈຳໄວ່ວ່າ ທຸກໆບັນຫາທີ່ກ່າວເຖິງ ສ່ວນຫຼາຍຫຼາຍແມ່ນເປັນເລື່ອງປົກກະຕິສຳລັບແມ່ຍິງຖືພາ.

ເຈັບກະເພາະ (ບວດຮາກ)

ເຖິງວ່າການເຈັບລັກສະນະນີ້ຈະມີອີກຂີ່ຫຼົງວ່າ “ອາການເຈັບຕາມເຊົ້າ” ແຕ່ໃນໄລຍະຖືພາເຈົ້າອາດຈະຮັສຶກບໍ່ສະບາຍແບບນີ້ ເວລາໄດ້ກ່າວໄດ້ ຫຼື ບາງຄັ້ງກໍ່ເປັນໝົດນີ້. ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວອາການບວດຮາກຈະຫາຍໄປຫຼັງຈາກດື່ອນທີ 3 ຫຼື ທີ 4.

ສິ່ງທີ່ຄວາມເຮັດ:

- ① ດື່ມມ້າຂີ້ງ ຫຼື ຊາ ຊົມນານອນ (cinnamon) 2 ຕາ 3 ເທື່ອຕົ່ມກ່ອນກິນເຊົ້າ.
- ② ກິນອາຫານເທື່ອລະຫັ້ອຍ ແລະ ກິນເລື້ອຍໆ. ຫຼືກເວັນອາຫານທີ່ນີ້ໃຂນັ້ນ ຫຼື ຢ່ອຍບາກ.
- ③ ກິນໝາກນາວ.
- ④ ຖານນຳມັ້າຕຳແໜກກ່ຽວກັບປາຜົ້ນເມືອງຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ໃນຫ້ອງຖິ່ນ.

ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອາການຮູ້ສຶກບໍ່ສະບາຍຕອນເຊົ້າ

ຫຼັງຈາກຕົ້ນນອນຕອນເຊົ້າ ຫົດລອງກິນເຊົ້າ ຂົມ, ເຊົ້າໜ້ອຍຫົ່ງ, ເຊົ້າຕົ້ມ, ເຊົ້າຈີ່ ຫຼື ບິດມັນ

ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ: ໃຫ້ເຈົ້າໄປຫາ ອສບ, ຖ້າເຈົ້າຫາກຮາກຫຼາຍຈົນບໍ່ສາມາດກິນອາຫານວົງຫ້ອງໄດ້ ຫຼື ບ້າຫນ້ກຂອງເຈົ້າຫຼຸດວົງ. ອີກຢ່າງຫົ່ງ ຄວນກວດເບິ່ງອາການຂາດນັ້ນນຳ

ແສບໜ້າເອິກ/ດົກ, ອາຫານບໍ່ຢ່ອຍ (ແສບໜ້າກຫາກ)

ມີຄວາມຮູ້ສຶກແສບດົກ ແລະ ຜ້າເອິກ. ອາການນີ້ມີກັກເກີດຂຶ້ນເລື້ອຍໆຢູ່ນຳແມ່ນານທ້ອງແກ່ ຫຼັງຈາກກິນອາຫານ ຫຼື ເວລານອນລົງ.

ສິ່ງທີ່ຄວາມເຮັດ:

- ① ກິນອາຫານເທື່ອລະຫັ້ອຍແທນທີ່ຈະກິນຫຼາຍບາດຮວ.
- ② ຫຼືກເວັນອາຫານທີ່ແຜດ ຫຼື ມີໃຂນັ້ນ.
- ③ ດື່ມມ້າຫຼາຍໆ.
- ④ ພະຍາຍານຢ່າຜິກຄວນອນລົງທັນທີ ຫຼັງຈາກກິນເຊົ້າແລ້ວ.

- ເວລານອນໃຫ້ລະດັບຫົວສູງກ່ອນກະເພາະ.
- ດື່ນມັນນີ້ມີນີ້ມີນີ້, ໂສດາບີກາກໂບນາດ ບິນກັບນຳຕົ່ນ ຫຼື ການຊອມກາກໂບນາດ (antacid).

ນໍາຊົມຢ່ຽງຄອດ (ລົງຈາວ)

ເປັນເລື່ອງປົກກະຕິທີ່ຈະມີລົງຈາວເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະຖືພາ. ແຕ່ຖ້າເປັນລົງຈາວແລ້ວມີອາການຄົ້ນ, ແລະ ຫຼື ມີກົ່ນເໝັ້ນ, ເຈົ້າອາດຈະມີພະຍາດຊົມເຊື້ອໃນອະໄວຍະວະເຟ ຊົ່ງມັນຕ້ອງໄດ້ຖືກປິ່ນປົວ. ຖ້າວ່ານຳທີ່ໃຫ້ອອກນັ້ນບິນກັບເລືອດ ແລະ ມີນຳມື້ອກອອກນັ້ນນຳ ຫຼື ມັນຫາກໄຫຼວອກນາມຫຼາຍໂຄນ້າ, ໃຫ້ປົກາແຜດໝໍ, ແພະເຈົ້າອາດຈະອອກລູກກ່ອນກຳນົດກໍເປັນໄດ້.

ເສັ້ນເລື່ອດຂອດ (ໄດ້)

ມີເສັ້ນເລື່ອດຂອດເປັນສີຟ້າຢູ່ຕານບໍລິເວັນຂາ ແລະ ຊ່ອງຄອດ, ຊົ່ງມີສາເຫດນາຈາກນຳໜັກຂອງລູກໃນທ້ອງ. ມັນອາດຈະຂອດເປັນເວີ້ງໃຫຍ່ ແລະ ເຈັບ.

ເສັ້ນເລື່ອດຂອດ:

- ພະຍາຍານຢ່າຍືນຢູ່ດິນ. ຖ້າເຈົ້າມີຄວານຈຳເປັນຕ້ອງຢືນ ໃຫ້ຢ່າຍືນຢູ່ບ່ອນເຕົ່າ ຫຼື ຕົ່ງຕົນ ແລະ ຂາວລາເຈົ້ານ່ຳໃຫ້ຍົກຕົນຂຶ້ນເລື່ອຍໆເຖົ່າທີ່ຈະຮັດໄດ້.
- ພະຍາຍານໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຫຼາກນີ້. ຖ້າວ່າເຈົ້າເສຍອີງຄະ ແລະ ຢ່າງປໍ່ໄດ້, ຂໍໃຫ້ຜູ້ອັນໃນຄອບຄົວຊ່ວຍຕົງຂາ ແລະ ຜົກຫັດກາຍຂາຂອງເຈົ້າ.
- ຖ້າວ່າເສັ້ນເລື່ອດຫາກຂອດຫຼາຍໃຫ້ໃຊ້ຜ້າພັນຂາ. ເລີ່ມຕົ້ນພັນຕົງແຕ່ຂໍຕົນຈົນເຖິງກ້ອງຫົວເຂົ້າ. ພັນຜ້າໃຫ້ແຫ້ນໃນບໍລິເວັນຂຶ້ນ ແລະ ດ່ອຍໆຫຼືມື້ອັນຂຶ້ນເທິງຮອດຂາ. ແກ້ຜ້າພັນອອກໃນເວລາກາງຄົ້ນ.

ແມ່ມານທີ່ມີເສັ້ນ
ເລື່ອດຂອດໃຫ້ຍົກ
ຂາຂຶ້ນເລື່ອຍໆ
ແລະ ຖ້າຫາກວ່າ
ມັນຂອດຫລາຍໃຫ້
ເອົາຜ້າພັນຂາໄວ້

ທ້ອງບິດ (ຖ່າຍໜັກຍາກ)

ການເໝັ້ງຕົງຂອງລໍາໄສແມ່ຍິງຖືພາຂ້ອນຂ້າງຂ້າ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ອາຈີນເປັນກ້ອນແຂງ ດັ່ງນັ້ນຈ່າປ່າຍ້າຍ້າຍ້າ.

ເສັ້ນເລື່ອດຂອດ (ຖ້າເຮັດໄດ້ສາມາດບ້ອງກັນທ້ອງບິດນຳອີກ):

- ດື່ນນຳຢ່າງນ້ອຍ 8 ຈອກຕົ່ນ
- ຜົກຫັດກາຍບໍລິຫານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ
- ຖ້າເຈົ້າກິນຢາຫາດເຫັນໃຫ້ກິນ ມີລະກ້ອນ ພ້ອນກັບນຳຫຼາກໄມ້
- ກິນອາຫານທີ່ມີເສັ້ນໄຢ້າຍໆ ເຊັ່ນ ຜົດກິນແກ່ນຂະນິດຕ່າງໆ ແລະ ມັນຕົ້ນ.
- ຢ່າກິນຢາຂັບຖ່າຍ ມັນແກ້ບັນຫາໄລຍະສັ້ນເທົ່ານັ້ນ ຫຼັງຈາກນັ້ນເຈົ້າຈະຕ້ອງໄດ້ກິນອີກ.

ລົດສະດວງທະວານ (ດາກອອກ)

ລົດສະດວງທະວານ ແມ່ນຕົກຈາກເສັ້ນເລືອດຂອງຮູ້ທະວານໃກ່. ມັນມີອາການຄົ້ນ, ແສບ, ບາງຕົ້ງມີເລືອດອອກ. ທ້ອງບິດເຮັດໃຫ້ນັ້ນມີອາການຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ.

ເສັ້ນເລື່ອດຂອດ:

- ນໍ້ງແຊັ້ນນຳເຢັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ອາການເຈັບຫຼຸດຜ່ອນລົງ.
- ປະຕິບັດຕານຄຳແນະນຳສໍາລັບການປ້ອງກັນທ້ອງບິດ.
- ໃຊ້ຜ້າສະອາດຈຸ່ມໃສ່ກັບຍາງຂອງຕົ່ນຮາແຊຸນ (witch hazel) ແລ້ວເອົາແປະໃສ່ບ່ອນເຈັບ.
- ກອງກັນຢູ່ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອາການເຈັບ.

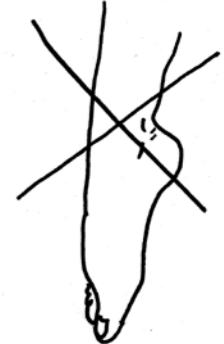
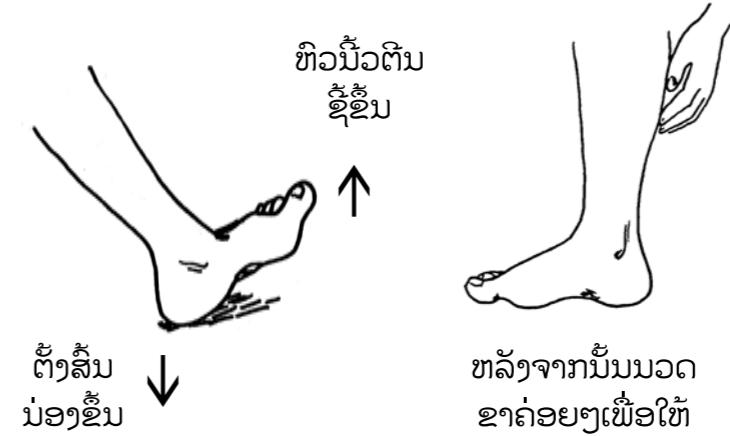
ຖ້າເຈົ້າເປັນລົດ
ສະດວງທະວານ
ໃຫ້ນໍ້ງແຊັ້ນນຳເຢັ້ນ
ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອາ
ການເຈັບ.

ຂາບັນ (ຂາເບັນກົກ)

ແມ່ຍິງຖືພານຳກຈະເປັນກອນຢູ່ຕົນ ຫຼື ຢ່າ,
ໂດຍສະເພາະເວລາກາງຄົ້ນ ຫຼື ໃນເວລາທີ່ເຂົ້າເຈົ້າປຽດຂາ ຫຼື ປຽດຕົ້ນ. ຂາບັນອາດຈະ
ຕົດມາຈາກ ທາດແຄວຂຽນຢູ່ໃນອາຫານບໍ່ພຽງຟໍ.

ເສັ້ນເລື່ອດຂອດ:

- ກິນອາຫານທີ່ນີ້ທາດແຄວຂຽນໃຫ້ຫຼາຍ ເຊັ່ນ ນິນ, ເນີຍ, ຫາກາງ ແລະ ຜັກສີຂຽວ
ທັງໝົດ.
- ຖ້າວ່າຂາ ຫຼື ຕົນເຈົ້າບັນ.

ຢ່າຂົ້ນນິ້ວຕົນລົງລຸ່ມ,
ມັນຢ່າງເຮັດໃຫ້ການ
ບັນເຈັບກວ່າເກົ່າ

ເຈັບຂຶ້ນແຮວ

ອາການເຈັບແມ່ນເນື້ອງມາຈາກນຳຫັ້ນກຂອງເດັກນ້ອຍໃນທ້ອງເຜີມຂຶ້ນ.

▣ ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

- ⊕ ຂໍໃຫ້ຜູ້ອື່ນຊ່ວຍບົບ ຫຼື ນວດແວວໃຕ້
- ⊕ ຂໍໃຫ້ຄົນໃນຄອບຄົວຊ່ວຍເຮັດວຽກໜັກໃຫ້
- ⊕ ຮັກສາໃຫ້ຫຼັງຂອງເຈົ້າຊື່ ເວລານິ່ງ ແລະ ປິນ (ປ່ຽນຫຼັງກິ່ງ)
- ⊕ ນອນສະແດງ, ໃຫ້ມື້ໝອນ ຫຼື ພັນຜ້າເປັນກໍລະຫວ່າງກາງທົ່ວເຂົ້າ. (ນອນສະແດງ, ຂາດບໍ່ມີອນ).
- ⊕ ທັດກາຍບໍລິຫານໃນທ່າ “ແມວໃຈຮ້າຍ” 2-3 ມາທີ, 2 ຄັງຕໍ່ນີ້ ຫຼື ທຸກໆຄົ້ງທີ່ເຈົ້າເຈັບແຮວ.

ທັດກາຍໃນທ່າ (ແມວໃຈຮ້າຍ)

ທ່າຄານຄົ່ງ, ເລີ່ມຕົ້ນຈາກນີ້ ແລະ ທົ່ວເຂົ້າຫຼັງຊື່ຕົງ.

ຢັກປັນແວວຂຶ້ນ

ກັບຄົນທ່າແວວຊື່ຕົງ
(ທ່າເກົ່າ)

ຕິນ ແລະ ຂາຂວອນໄດ້

ໃນໄລຍະຖືພາ, ບາງຄັ້ງການໄດ້ບວນຂອງຂາ ແລະ ຕິນກໍເປັນເລື່ອງປົກກະຕິ, ໂດຍສະເພາະສຳລັບແມ່ຍົງທີ່ຢືນພິດນີ້.

▣ ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

- ⊕ ຍົກຕົນເຈົ້າຂັ້ນສູງເລື່ອຍໆເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້
- ⊕ ເວລາຝັກຜ່ອນໃຫ້ອນສະແດງເບື້ອງຊ້າຍ
- ⊕ ຖ້າວ່າຕິນຂອງເຈົ້າຫາກໄດ້ບວນຫຼາຍ, ຫຼື ມີບວນຢ່າງໜີ້ອນແລ້ວໃນເວລາເຈົ້າຕົ້ນອນ, ຫຼື ວ່າທັງໝໍາ ແລະ ມີກໍບວນຜ້ອນກັນ, ນັ້ນແມ່ນສິ້ນຍານອັນຕະລາຍຂອງການຖືພາ.

ສັນຍານຄວາມສ່ຽງ ແລະ ອັນຕະລາຍໃນໄລຍະຖືພາ

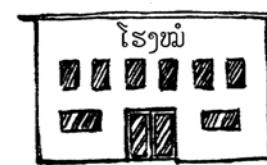
ແມ່ຍົງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງເບັນພິເສດ

ແມ່ຍົງທີ່ມີອາການຕ່າງໆດັ່ງລຸ່ມ໌ ອາດຈະມີອັນຕະລາຍໃນໄລຍະຖືພາ ແລະ ເກີດລູກ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຊິ່ງເຈົ້າຄວນຈະວາງແຜນການໄປຜົກລູກຢ່າງສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃນໄລຍະຖືພາ ໃຫ້ເຊິ່ງເຈົ້າພະຍາຍານໄປກວດທ້ອງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

- ⊕ ເລືອດຈາງ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີເລືອດໃຫຍ້ອອກຫຼາຍໃນໄລຍະເກີດລູກ. ແມ່ວັດຈະເຈັບຫຼື ເສຍຊີວິດ ຫຼັງຈາກເດັກເກີດ. ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບເລືອດຈາງ, ໃຫ້ເປົ່ງຫຼາຕໍ່ໄປ.
- ⊕ ເບົາຫວານ ນັກຈະເປັນສາເຫຼັດຂອງບັນຫາຮ້າຍແຮງສຳລັບແມ່ ແລະ ເດັກ. ເດັກນ້ອຍອາດຈະເສຍຊີວິດຕັ້ງແຕ່ຢ່າງໃນທ້ອງ ຫຼື ໃຫຍ່ຍິດປົກກະຕິ ແລະ ເນື່ອເວລາອອກຈະຄັກຢູ່ປ່ອນກະດູກຊາມ.
- ⊕ ຄວາມດັ່ນເລືອດສົງ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ແມ່ເຈັບຫົວ, ເປັນຊັກ ແລະ ເສຍຊີວິດຢັ້ນກໍ່ນີ້.
- ⊕ ແມ່ຍົງອາຍຸເຕັ້ງທີ່ມີລູກຫຼາຍຄົນ ນັກຈະອອກລູກຍາກໃຊ້ເວລາດິນ ແລະ ມີເລືອດອອກຫຼາຍເວລາເກີດລູກ.
- ⊕ ແມ່ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່ກວ່າ 17 ປີ ນັກຈະມີອາການນາມເປັນຜົດ (ເປັນຊັກ), ອອກລູກຍາກ, ໃຊ້ເວລາດິນ ເດັກນ້ອຍນັກເດີກ່ອນກຳນົດ ແລະ ລູກອອກຄາ, ເຊິ່ງນັ້ນອາດຈະເຮັດໃຫ້ຊ່ອງຄອດ ແລະ ມິດລູກ ສຶກຂາດ ຫຼື ກະທົບໄລ່ກັບຜົກຢ່ຽວນໍາອິກ.
- ⊕ ແມ່ທີ່ເຕີຍມີບັນຫາຂອງການຖືພາໃນຕັ້ງທີ່ຜ່ານນາ ເຊັ່ນ ເຕີຍເປັນຊັກ, ບາດເອົາລູກ

ສຸກສາລາ

ໂຮງໝໍ

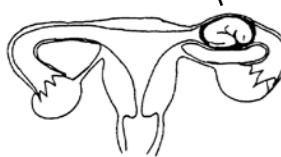
ແມ່ຍົງຈຳພວກນິ້ງອີກທີ່ຄວນໄປອອກລູກຢ່າງສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ

ແມ່ຍົງບາງຈຳພວກຊົ່ງບໍ່ມີການສ່ຽງໄພຫເສດທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ, ແຕ່ເຊິ່ງເຈົ້າຍັງອາດຈະມີອັນຕະລາຍໃນເວລາເກີດ. ແມ່ຍົງພວກນິ້ງຄວນຈະໄປອອກລູກຢ່າງສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ:

- ⊕ ແມ່ນານທີ່ລູກໃນທ້ອງຢ່າງໃນທ່າຜົດປົກກະຕິ ອາດຈະອອກລູກຍາກ ແລະ ໃຊ້ເວລາດິນ. ຫ້າແມ່ ແລະ ລູກອາດຈະເສຍຊີວິດ.
- ⊕ ແມ່ນານທີ່ມີລູກຜົາແຜດ. ລູກຜົາຫຼື່ງນັກຈະຢູ່ໃນທ່າຜົດປົກກະຕິສະເໝີ. ອີກຢ່າງຫຼື່ງແມ່ຈຳພວກນິ້ງນັກຈະມີເລືອດໃຫຍ້ຈາກເກີດ.
- ⊕ ແມ່ທີ່ໃຫ້ສາວໃໝ່ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີການຈ່ອງດົງອະໄວປະວະເພດຢ່າງຮຸນແຮງ ໃນເວລາເກີດລູກ, ຊຶ່ງນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ມີອາການເຈັບຫຼາຍ, ເສຍເລືອດຫຼາຍ ແລະ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີການຊົ່ວເຊົ້ວ.

ມານລຸກນອກຝຶກ

ເຈັບທ້ອງນ້ອຍ

1. ເຈັບຫ້າຍ ແລະ ເຈັບຕໍ່ເນື່ອງຢູ່ໃນ 3 ເດືອນທຳອິດ ອາດຈະມີສາເຫດບ້ອນວ່າມີການຖືພາ ມອກມີດູກ ເຊິ່ງອາດຈະຈໍ່ປຶກມີດູກ (ມານລຸກນອກຝຶກ). ໃນເນື່ອທີ່ປຶກມີດູກຢຶດ-ຢຽດອອກນົມຈົ່ງເຮັດໃຫ້ມີອາການເຈັບ. ຖ້າວ່າການຖືພາຫຼັຍໆຂຶ້ນ, ທີ່ປຶກມີດູກຈະແຕກ ແລະ ມີເລືອດອອກ. ກໍລະນີ້ມີຢູ່ເປັນອັນຕະລາຍຫຼາຍ. ເລືອດອາດຈະໄຫຼູ່ຢູ່ໃນທ້ອງ ແລະ ທ່ານອາດຈະເສຍຊີ້ວິດ.

ສັນຍານອັນຕະລາຍໃນໄລຍະຖືພາ

ນອກຈາກບັນຫາທີ່ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ, ຍັງມີສັນຍານອັນຕະລາຍຈຳພວກທີ່ຈະກ່າວຕໍ່ໄປນີ້ອີກ ເຊິ່ງນັ້ນອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະຖືພາ. ແມ່ຍິງຜູ້ໃມ້ບັນຫາໃດໜີ່ໃນຈົນວນທີ່ຈະກ່າວຕໍ່ໄປນີ້ອາດຈະມີອັນຕະລາຍຮັ້າຍແຮງ ແລະ ຄວາມຈະປັບປາ ອສບ. ລາຍລະອຽດໃຫ້ອ່ານເຝື່ນໜ້າຕໍ່ໄປ.

ອາການຕ່າງໆນີ້ດັ່ງນີ້:

- ① ຮູ່ສຶກມື່ອຍ ແລະ ອ່ອນເພຍຫຼາຍ
- ② ເຈັບທ້ອງນ້ອຍ
- ③ ມີເລືອດອອກທາງຊ່ອງຄອດ
- ④ ມີ ແລະ ຫ້າບວນ
- ⑤ ເປັນໄຂ້ ຫຼື ເຈັບຫົວ ແລະ ມົວຕາ

ອອກ, ເລືອດອອກຫຼາຍ, ເກີດລູກກ່າວມຳນົດ, ລູກອອກນາມນີ້ຫັ້ນໜ້ອຍໂພດ ຫຼື ເດັກເຕີດນາແລ້ວຕາຍ. ແມ່ຈໍາພວກນີ້ມີກະຈະມີບັນຫາໃນການຖືພາ ແລະ ການເກີດລູກ ຖ້າມີລູກຄັ້ງຕໍ່ໄປ.

④ ແມ່ຍິງເສຍອົງຄອດ ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງທີ່ຮ່າງກາຍເສຍຄວາມຮູ້ສຶກ, ຢ່າງບໍ່ໄດ້ ອາດຈະມີບັນຫາໃນໄລຍະຖືພາ ແລະ ເກີດລູກ.

ຮັສຶກເມ້ອຍ ແລະ ອ່ອນເພຍຫຼາຍ (ຂາດເລືອດ)

ຖ້າເຈົ້າຮູ້ສຶກມື່ອຍ ແລະ ອ່ອນເພຍຫຼາຍ ເຈົ້າອາດຈະຂາດເລືອດ ແມ່ຍິງທີ່ຂາດເລືອດຫຼາຍນັກຈະມີເລືອດໄຫຼູ່ອອກຫຼາຍ ຫຼັງຈາກທີ່ເດັກເຕີດ.

ເສົ່າໜ້າຄວາມຮັດ:

- ① ກິນອາຫານທີ່ອົດມີປຶກວິດຫາດເຫຼັກ ເຊັ່ນ: ຊັ້ນ, ບາ, ໄກ່, ໄຂ່, ຫຼາກຖ້ວ, ແກ່ນຖ້ວ ແລະ ຜັກສຶກວົງຕ່າງໆ.
- ② ກິນຫາດເຫຼັກ 325 ນກລ 2 ເທື່ອຕໍ່ນີ້, ແລະ ອາຊີດໂຟລິກ 1 ນກລ ຫຼົງເທື່ອຕໍ່ນີ້. ກິນຍາພວກນີ້ຈົນກວ່າເດັກເຕີດ. ຖ້າທ່ານກິນຫາດເຫຼັກຝຶກພ້ອມກັບໝາກໄນ້ ເຊັ່ນ ຫຼາກກົງງົງ, ຫຼາກມ່ວງ, ຫຼື ຫຼາກຫຼຸງ ຮ່າງກາຍຂອງທ່ານຈະນຳໃຫ້ຫາດເຫຼັກນັ້ນງ່າຍຂຶ້ນ.

ອາການຂອງນາມລຸກນອກຝຶກ:

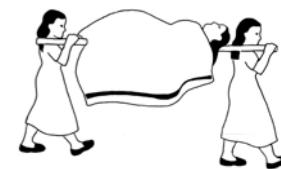
- ① ປະຈຳເດືອນບໍ່ມາ
- ② ເຈັບທ້ອງນ້ອຍຂ້າງດຽວ
- ③ ມີເລືອດອອກເລັກນ້ອຍຈາກຊ່ອງຄອດ
- ④ ຮູ່ສຶກວິນວຽນ, ອ່ອນເພຍ ຫຼື ເປັນລິນ.

ເສົ່າໜ້າຄວາມຮັດ:

1. ເຈັບແຮງ ເຫຼື ເຈັບເຫຼື່ອເຊື້ອງ (ທ້ອງບັນ) ໃນໄລຍະ 6 ເດືອນທຳອິດຕາຈະແມ່ນອາການກຽນຫຼູ່ (ການຫຼູ່ລູກ)
2. ເຈັບແຮງ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງໃນໄລຍະທ້າຍຂອງການຖືພາ. ກໍລະນີ້ອາດຈະແມ່ນແຮງກຽນຈະໂຄສອງການມີດູກ. ອາການນີ້ອັນຕະລາຍຫຼາຍເຈົ້າອາດເສຍຊີ້ວິດຍ້ອນຫຼາເກີດກໍລະນີແບ່ນໃຫ້ໄປໂຮງໝໍທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດ.
3. ເຈັບແຮງ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງໃນໄລຍະທ້າຍຂອງການຖືພາ. ກໍລະນີ້ອາດຈະແມ່ນແຮງກຽນຈະໂຄສອງການມີດູກ. ອາການນີ້ອັນຕະລາຍຫຼາຍເຈົ້າອາດເສຍຊີ້ວິດຍ້ອນຫຼາເກີດກໍລະນີແບ່ນໃຫ້ໄປໂຮງໝໍທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດ.
4. ເຫຼື ເຈັບເຫຼື່ອເຊື້ອງ ໃນລະຫວ່າງ ເດືອນທີ 7 - ທີ 8 ອາດຈະຫຼັບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າເດັກອາດຈະເກີດກ່າວມຳນົດ.

ຕັບທ້ອງຂ້າງດຽວ
ບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມ
ວ່າມີບັນຫາກ່ຽວ
ກັບການຖືພາສະ
ເໝີໄປ.

ນຳສົ່ງຄົນເຈັບ
ໄປໂຮງໝໍ!

ເລືອດໄຫຼູ່ອອກທາງຊ່ອງຄອດ

1. ມີເລືອດອອກໃນໄລຍະຕົ້ນຂອງການຖືພາ. ມີເລືອດໄຫຼູ່ອອກເລັກນ້ອຍຈາກຊ່ອງຄອດ ໃນໄລຍະ 3 ເດືອນທຳອິດຂອງການຖືພາ, ອາດຈະເປັນເລື່ອງທໍາມະດາ. ແຕ່ທ້າມີອາການເຈັບ ແລະ ເລືອດອອກເລັກນ້ອຍ, ອາດຈະແມ່ນມານລຸກນອກຝຶກ, ເຊິ່ງນີ້ມີອັນຕະລາຍຫຼາຍ. ຖ້າວ່າເລືອດໄຫຼູ່ອອກຫຼາຍຂຶ້ນງູ້ ຫຼາຍກວ່າການເປັນປະຈຳເດືອນ, ທ່ານອາດຈະຫຼູ່ລູກ.
2. ມີເລືອດໄຫຼູ່ໃນໄລຍະທ້າຍຂອງການຖືພາ. ມີເລືອດໄຫຼູ່ຫຼັງຈາກຖືພາໄດ້ 3 ເດືອນ ຫຼາຍຄວາມວ່າ ມີບັນຫາເກີດຂຶ້ນກັບແຮງແລ້ວ. ທັງເຈົ້າ ແລະ ລູກຢູ່ໃນທ້ອງຢູ່ໃນອັນຕະລາຍ.

ເສົ່າໜ້າຄວາມຮັດ:

- ① ໄປໂຮງໝໍທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດ.
- ② ໃນໄລຍະຕົ້ນທ່າງໃຫ້ນອນຫຼາຍ, ພົກຕົນຂຶ້ນສູງ.
- ③ ບໍ່ຄວນເອົາອັນມີໄທ້ງໝົງເຍັດເຂົ້າໃນຊ່ອງຄອດ.

ເປັນໄຂ້

ມີໃຂ້ສູງ, ໂດຍສະເພາະມີອາການສິ້ນ, ເຈັບຕົນຕົວ ແລະ ເຈັບຫົວແຮງ ອາດຈະແມ່ນພະຍາດນາລາເລຍ ເປັນຕົ້ນເຫດ. ການປິ່ນປົວພະຍາດໃຂ້ນາລາເລຍຂຶ້ນຢູ່ກັບທ້ອງຖິ່ນທີ່ເຈົ້າອາໄສຢູ່. ໄປໂຮງໝໍ ຫຼື ສຸລາລາທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດ ຫຼື ໄປຫາໝໍປະຈຳບ້ານ.

ນີ ແລະ ນິ້າໄດ້ບວນ ຫຼື ເຈັບຫົວໜາຍ ແລະ ນິວຕາ (ມານເປັນພິດ)

ມານໄດ້ບວນຂອງຂາ ແລະ ຂໍຕົນສໍາໃດສໍາຫຼື່ງ ແມ່ນປຶກກະຕິສໍາລັບການຖືຝາ. ແຕ່ຖ້າວ່າຫຼັກຕາ ແລະ ນິ້າໄດ້ບວນນັ້ນ ອາດຈະແມ່ນອາການຂອງນານເປັນພິດ, ໂດຍສະເພາຜົ່ງໆ ເຈັນມີອາການເຈັບຫົວ, ນິວຕາ ແລະ ເຈັບທ້ອງໄປຟ້ອມກັນ. ມານເປັນພິດອາດຈະຮັດໃຫ້ເຈົ້າຊັກ ແລະ ທັງເຈົ້າ ແລະ ລູກນ້ອຍອາດຈະເສຍຊື້ວິດ.

☞ ສິ່ງທີ່ຄວນຮັດ:

- ① ຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ທີ່ຮັດເປັນ ໃຫ້ແທກຄວາມດັ່ນເລືອດໃຫ້.
- ② ຖ້າຈຳເປັນ ໃຫ້ໄປສົກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ.
- ③ ພັກຜ່ອນໃຫ້ຫຼາຍເຫັນທີ່ຈະຮັດໄດ້, ນອນສະແຄງກໍາຊັ້ນ.
- ④ ຫຼູກໜີ້ພະຍາຍານກິນອາຫານທີ່ນີ້ຫາດໂປຣຕິນຫຼາຍໆ.
- ⑤ ກຽນໄປອອກລູກຢູ່ສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ.

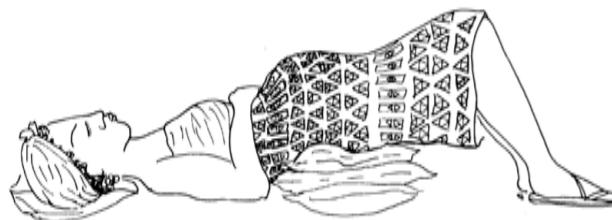
ສັນຍານອັນຕະລາຍຂອງມານເປັນພິດ

① ຫຼັກ ແລະ ນິ້າໄດ້ບວນ	② ວິນວຽນ	③ ຄວາມດັ່ນເລືອດ 160 /100 ຫຼື ຫຼາຍກ່ອ່ານັ້ນ
④ ເຈັບຫົວໜາຍ	⑤ ເຈັບສຽບ, ເຈັບຈຸກກະແຍາ	⑥ ນິວຕາ

ຮື່ງສຳຄັນ: ຖ້າວ່າແມ່ນນານ ມີສັນຍານອັນຕະລາຍໃດໜຶ່ງຂອງມານເປັນພິດ, ລາວຕ້ອງການງຊ່ວຍເຫຼືອດ່ວນ.

ເດັກຢູ່ໃນຫ່າຜິດປຶກກະຕິໃນເວລາທີ່ກຳລັງຈະເກີດ

ນອນຫາຍກັບພື້ນ
ເຂົ້າໝອນ ຮອງກົ່ນ
ຂຶ້ນ. ພະຍາຍາມໃຫ້
ກົ່ນສູງກວ່າຫຼົວ.

ໃນໄລຍະເດືອນສຸດທ້າຍຂອງການຖືຝາ, ການປ່ຽນທ່າຂອງເດັກອາດຈະເປັນໄປໄດ້ວ່ານອນທ່ານີ້ເປັນເວລາ 10 ນາທີ 2 ເທື່ອຕົ້ນ.

ຮັດຫັດກາຍໃນທ່ານີ້ຫຼູກໜີ້ ໃນເວລາກະເພາະອາຫານຫວ່າງ, ຈົນກວ່າທ່າເດັກຈະປ່ຽນເປັນທ່າທີ່ວິລິງຕໍ່ເລື້ອຈຳເຊົາ. ທ່າຂອງເດັກຄວາມຈະໄດ້ກວດເບື້ງທັງອາຫິດ.

- ① ຖ້າວ່າການເກີດລູກກຳລັງຈະເລີ່ມແຕ່ເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງຢູ່ ແມ່ຜູ້ນັ້ນຕ້ອງໄດ້ປຶກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ ບ່ອນທີ່ສາມາດປ່ຽນທ່າເດັກໄດ້ ຫຼື ບ່ອນທີ່ສາມາດຜ່າຕັດເອົາລູກອອກໄດ້. ຖ້າປາສະຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກແຜດໝໍ ຂ້ອນຂ້າງແມ່ນອນວ່າທັງແມ່ລູກໃນທ້ອງຈະເສຍຊື້ວິດ.

**ທັງຫົວດັກວົງຕ່າງໆການ
ເກີດຈະເປັນປຶກກະຕິກວ່າ.**

ນຳສົ່ງຄົນເຈັບ
ໄປໂຮງໝໍ!

ທ່າຂອງເດັກທີ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ແກ່ເດັກເກີດຢາກ ແລະ ອັນຕະລາຍ

ເດັກຢູ່ໃນຫ່າກົ່ນ

ຖ້າຫົວຂອງເດັກຢູ່ສູງ
ການເກີດອາດຈະຍາກ
ຂຶ້ນ. ສະນັ້ນ, ມັນຈະ
ປອດໄພກວ່າຖ້າແມ່ໄປ
ອອກລູກທີ່ໂຮງໝໍ

ເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງ

ຖ້າເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງ, ແມ່
ຄວນຈະໄປອອກລູກຢູ່ໂຮງ
ໝໍ. ລາວ ແລະ ລູກຂອງ
ລາວຢູ່ໃນອັນຕະລາຍ. ການ
ເກີດຈະເປັນໄປບໍ່ໄດ້ໂດຍບໍາ
ສະຈາກການຜ່າຕັດ.

ຮື່ງສຳຄັນ: ຢ່າຜະລາຍາມປ່ຽນທ່າຂອງເດັກດ້ວຍມີຂອງທ່ານເອງ ນອກຈາກວ່າທ່ານໄດ້ຮັບການອົບຮົມ ແລະ ມີປະສົບການປ່ຽນທ່າຂອງເດັກສໍາເລັດມາເວັ້ນຈຶ່ງຮັດ. ເຈົ້າອາດຈະຮັດໃຫ້ມີດຸກສີກຂາດ ແລະ ເປັນຜົນຮ້າຍແກ່ທັງແມ່ ແລະ ລູກໃນທ້ອງ.

ທັງວ່າເດັກເກີດກ່ອນກຳນົດ (ກ່ອນເດືອນທີ 8 ຫຼື ທີ 9)

ເດັກບາງຄົນເກີດກ່ອນກຳນົດອາດຈະບໍ່ມີຊື້ວິດລອດໄດ້. ຜູ້ເປັນແມ່ສາມາດຢູ່ໃຫ້ການເກີດລູກຂ້າລົງດ້ວຍການນອນຫາຍາຍ ແລະ ຍົກກົນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ຈົນກວ່າການເຈັບທ້ອງອອກລູກຈະຢຸດເຊົາ (ເບິ່ງຮັບຂ້າງຊັ້ນ). ຖ້າລາວສາມາດໄປໂຮງໝໍໄດ້, ແຜນໝ່ອາດຈະຊ່ວຍຢຸດເຊົາການເຈັບທ້ອງອອກລູກໄດ້. ເຖິງວ່າເຂົາເຈົ້າບໍ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຢຸດເຊົາໄດ້, ແຕ່ເຂົາເຈົ້າອາດຈະຊ່ວຍເດັກເກີດໃໝ່ໃຫ້ລອດຂື້ວິດໄດ້.

ການຮັກສາສຸຂະພາບກ່ອນເກົດລູກ (ກວດທ້ອງໄລປະຖີພາ)

ຄວາມສໍາຄັນຂອງການກວດທ້ອງແມ່ນຈາກແຜ່ນເຝື່ອຈະໄດ້ຊອກຮູ້ບັນຫາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາແຕ່ຫົວທີ່ກ່ອນທີ່ມັນຈະກາຍເປັນບັນຫາອັນຕະລາຍ. ການກວດທ້ອງແມ່ນຈາກທີ່ດັນນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງຍາກ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງການເຄື່ອງນິ້ມທີ່ມີລາຄາແພງ. ພົມຕໍາແພ່ງຫຼາຍໆຄືນ ແລະ ແພດຢ່າງສົກສາລາກ່າສາມາດຮັດໄດ້. ມັນສາມາດຊ່ວຍຊີວິດໄດ້ຫຼາຍຄືນ.

ຖ້າວ່າທ່ານຖືພາຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ໄດ້ໄປກວດທ້ອງ 3 ເທື່ອ:

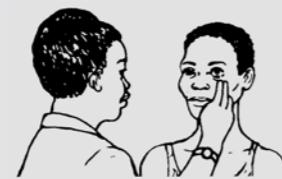
1. ທັນທີທີ່ຄົດວ່າຕົນເອງຖືພາ
2. ເມື່ອຖືພາໄດ້ປະມານ 6 ເດືອນ
3. ໜຶ່ງເດືອນກ່ອນຈະອອກລູກ.

ໝົມຕໍາແພງ, ນາງຜະດູກຄົນ ຫຼື ອສບ ອາດຈະຖານເຖິງການຖືພາ ແລະ ການເກົດທີ່ຜ່ານນາ, ພ້ອມດ້ວຍບັນຫາອື່ນໆ ເຊັ່ນ ເລືອດອອກຫຼາຍບໍ່? ລູກເຄີຍຕາຍໃນທ້ອງ ຫຼື ບໍ່? ຂັ້ນນີ້

ມີຫຍັງແດ່ທີ່ຕ້ອງກວດໃນໄລປະກວດກ່ອນດອດ

ໝົມຕໍາແພງ ແລະ ນາງຜະດູກຄົນຄວນກວດລົ່ງຕ່າງໆດັ່ງລຸ່ມນີ້:

① ກວດເບິ່ງເຢື້ອມືອກຕາ
ແລະ ບາຍນີ້ວິນີ້ເຝື່ອຊອກ
ຫາອາການຂາດເລືອດ

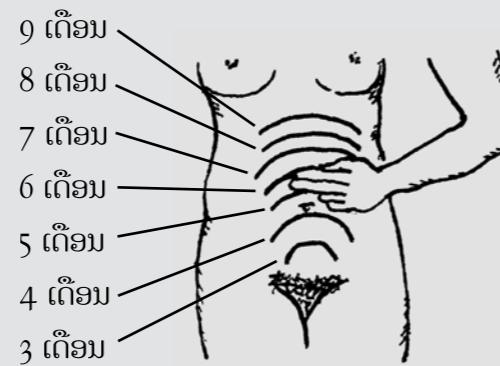

② ເບິ່ງນີ້ ແລະ ຫັ້ວວ່າ
ນີ້ໄດ້ບວນ ຫຼື ບໍ່?

③ ແກກຄວາມດັນເລືອດ

④ ກວດເບິ່ງການເຕີບໃຫຍ່ຂອງເດັກຢູ່ໃນ
ທ້ອງ. ແຕ່ລະເດືອນຕາມບົກກະຕິແລ້ວມີດ
ລູກຈະໃຫຍ່ຂຶ້ນ ເທົ່າກັບສອງນີ້ວິນີ້. ເມື່ອຖືພາໄດ້ 4 ເດືອນ ມັນຈະຢູ່ໃນລະດັບຂອງ
ສາຍບີ. ຖ້າວ່າມີລູກນີ້ອຍ ຫຼື ໃຫຍ່ໂພດ
ຫຼື ໃຫຍ່ຂຶ້ນໄວເຕີນໄປ ມັນອາດຈະມີບັນຫາ.

ກວດທ້າຂອງເດັກ

ໃນໄລປະຖີພາ, ມັນເປັນເລື່ອງບົກກະຕິທີ່ເດັກໃນທ້ອງປ່ຽນທ່າຫຼາຍໆເຖື່ອຢູ່ໃນມິດລູກ. ໃນໄລປະທ້າຂອງ
ການຖືພາ, ເດັກຄວນຈະຢູ່ໃນທ່ານອນຫົວລົງລຸ່ມ. ນີ້ແມ່ນທ່າທີ່ດີທີ່ສຸດ. ເຜື່ອແມ່ຈຳວ່າເດັກເອົາຫົວລົງໃຫ້ກວດ
ເບິ່ງແບບນີ້:

1. ໃຫ້ແມ່ຫາຍໃຈອອກ

ຢາວງ ໄຊສອງນີ້ ເຝື່ອ
ຄຳເບິ່ງເດັກ

ໃຊ້ຫົວນັ້ວໂປ່ ແລະ ນັ້ວ
ມີສອງນັ້ວບົບບໍ່ອນນີ້,
ຢູ່ຫາງເທິງຂອງກະດຸກ
ຂະໂມມ

ກັ້ນຂອງເດັກຈະໃຫຍ່
ແລະກວ້າງກວ່າ...

...ແລະຫົວຂອງເດັກຈະ
ແຂງແລະມິນກວ່າ

ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າຮັສີກວ່າຫາງເທິງ
ໃຫຍ່ກວ່າກັ້ນຈົ່ງຢູ່ເທິງ...

2. ຍູ້ຂາງນັ້ນຂ້າງນີ້ຄ່ອຍໆ, ທຳອິດໃຊ້ແມ່ນິດງວ,
ຫຼັງຈາກນັ້ນຈົ່ງໃຊ້ສອງນີ້. ໃນເວລາດຽວກັນ,
ຄຳເບິ່ງວ່າມີຫຍັງເຕີດຂຶ້ນກັບຮ່າງກາຍຂອງ
ເດັກດ້ວຍມີອີກເບື້ອງໜຶ່ງ. ໃນເວລາທີ່ເຈົ້າຢູ່.

ຖ້າວ່າກັ້ນຂອງເດັກຖືກຢູ່ໃປ
ຫາງຂ້າງຄ່ອຍໆ, ໝົດຕົນຕົວ
ຂອງລາວຈະຕົງໄປນຳກັນ.

ແຕ່ກ່າຍຢູ່ຫົວໄປຫາງຂ້າງຄ່ອ
ຍໆນັ້ນຈະຂົດເຂົ້າ
ແລະຫາງຫຼັງຈະບໍ່ຕົງ.

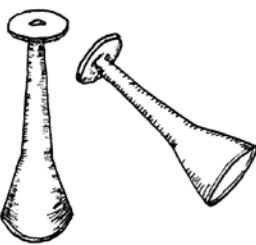
ຖ້າເດັກຍັງຢູ່ສູງ, ເຈົ້າສາມາດຕິ່ງຫົວເດັກເລັກນົບຍ ແຕ່
ຖ້ານັ້ນລົງຕໍ່າແລ້ວເຈົ້າບໍ່ສາມາດຕິ່ງນັ້ນໄດ້.

ລູກຜູ້ທີ່ອິດອາດຈະລົງຕໍ່າ
ສອງອາຫິດກ່ອນຄອດລູກ.
ລູກຜູ້ທີ່ສອງ ຫຼື ຜູ້ຕໍ່ໄປສ່ວນ
ຫຼາຍຈະບໍ່ລົງຕໍ່າຈົນກວ່າການ
ເຈັບທ້ອງອອກລູກຈະເລີ່ມ.

ການກວດທົອງ
ຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານກະກຽນເຜື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຄໍາຍຄືກັນ ສໍາລັບການຖືພາ ແລະ ການ
ເຕີດຄົງນີ້. ນາງຜະດູຄົນຈະສາມາດກວດສິ່ງຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປໜີ້ເຫື້ອນກັນ:

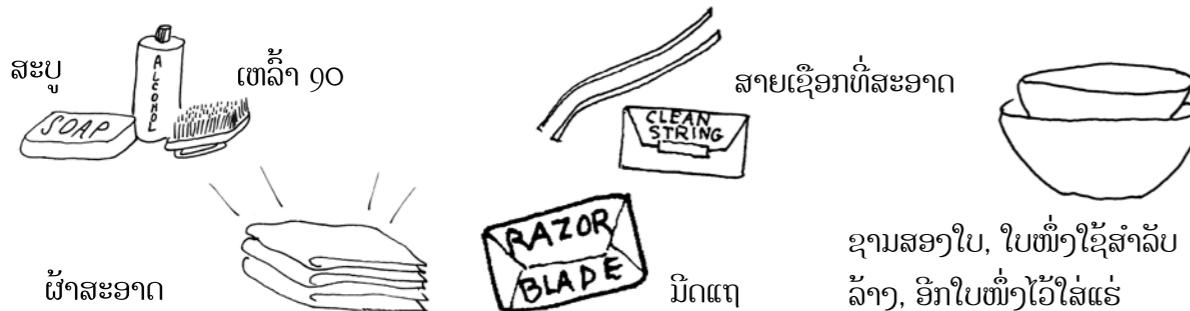
- ⊕ ແນ່ໃຈວ່າແມ່ນມານຝຶ່ນໄດ້ກິນອາຫານຜຽງຝຶ່ນ ແລະ ລາວຈະແມະນຳກ່ຽວກັບການກິນ
ອາຫານທີ່ຖືກຕ້ອງກວ່າ, ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ.
  - ⊕ ເອົາຢາຫາດເຫັ້ນ ແລະ ອາຊີດໂຟລິກໃຫ້ເຝື່ອບ້ອງກັນການຂາດເລືອດ.
  - ⊕ ກວດກາເບິ່ງວ່າ ແມ່ນສຸຂະພາບດີບໍ່ ແລະ ລູກຂະຫຍາຍຕົວບີກກະຕິບໍ່.
  - ⊕ ສັກຍາກັນບາດທະຍົກໃຫ້ແມ່. ພະຍາດນີ້ສາມາດຮັດໃຫ້ທັງແມ່ ແລະ ລູກເສຍຊີວິດ
ໄດ້.
  - ⊕ ເອົາຢາກັນພະຍາດນາລາເລຍໃຫ້ໃນກໍລະນີທີ່ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນມີການລະບາດຂອງພະ
ຍາດນີ້.
  - ⊕ ກວດເບິ່ງເຊື້ອເຮັດສໄວວີ ແລະ ເຊື້ອການະໂໂກ ພ້ອມດ້ວຍພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງແດດສຳ
ຜົນອື່ນງ.
- ເຝື່ອກວດເບິ່ງວ່າເດັກໃນທ້ອງສິນບູນ ຫຼື ບໍ່, ພໍາຕໍ່ເນັດແອາດຈະຝັງສຽງຫົວໃຈຂອງເດັກ.
ເມື່ອລາວ່ວງຫຼູໃສ່ທ້ອງແມ່ນມານລາວອາດຈະໄດ້ຍິນສຽງຕິຂອງຫົວໃຈ, ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍບໍ່ສໍາ
ມາດໄຈແຍກໄດ້ວ່າ ແມ່ນສຽງຫົວໃຈຂອງແມ່ ຫຼື ຂອງລູກ. ຖ້າທ່ານໃຊ້ເຄື່ອງຝັງສຽງຫົວ
ໃຈຂອງເດັກ (fetoscope) ຈະໄດ້ຍິນດີກວ່າ. ອາການໜຶ່ງທີ່ສະແດງວ່າເດັກແຂງແຮງ
ແມ່ນຜູ້ເປັນແມ່ຮູ້ສີກວ່າທຸກໆນີ້ເດັກຈະເຫັນ ຫຼື ວ່າໜີ່ຕໍ່ເນັດແອັນເຫັນເອງໃນມື້ກວດ.

ການກະກຽນສໍາລັບການເກີດລູກ ແລະ ການເກີດ

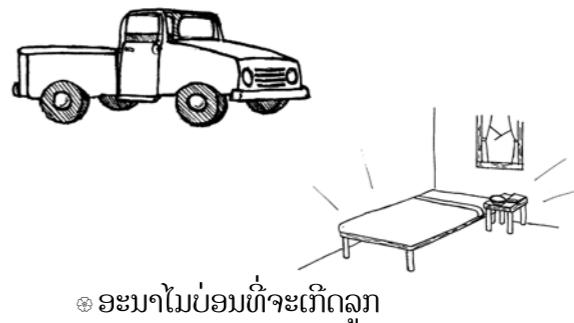
ສິ່ງທີ່ຄວນການພ້ອມກ່ອນເກີດ

ສິ່ງຕ່າງໆເຫື້ນມີຄວນຈະກຽນພ້ອມໄວ້ຕັ້ງແຕ່ຖືພາໄດ້ 7 ເດືອນ.

ແມ່ນເວລາທີ່ຄວນ:

- ⊕ ວາງແຜນການຂອງການ
ເດີນທາງໃນກໍລະນີທີ່ເຊື້ອ
ຈຳເປັນຕ້ອງໄປໂຮງຍໍ

- ⊕ ອະນາໄມບ່ອນທີ່ຈະເກີດລູກ

ການຊ່ວຍແມ່ຍົງເກີດລູກ

ຖ້າທ່ານກຳລັງຖືພາ, ໃຫ້ອ່ານເນື້ອໃນນີ້ເຝື່ອຈະຮູ່ວ່າແມ່ນຫຍ້າຈະເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະເກີດ
ລູກ ແລະ ຫຼົງຈາກເດັກເກີດແລ້ວ. ຂັ້ນເຫື້ນນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານສາມາດຊ່ວຍແມ່ຍົງຜູ້ອື່ນໃນ
ໄລຍະເກີດລູກໄດ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກີດ.

ຖ້າທ່ານກຳລັງຊ່ວຍແມ່ຍົງເກີດລູກ, ໃຫ້ທ່ານອອປີຈາລາວເຝື່ອວ່າລາວຈະບໍ່ຢ້ານ. ຈີ່ໄວ
ວ່າເດັກສ່ວນຫຼາຍເກີດຢ່າງບໍ່ມີບັນຫາ. ທຸ່ນທ່ຽງ ແລະ ເບີກບານ, ສະແດງໃຫ້ລາວຮູ່ວ່າ
ທ່ານເຊື່ອໜີ້ນໃນຄວາມສາມາດຂອງລາວທີ່ຈະເກີດລູກໄດ້.

☞ ສົ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

- ⊕ ຕັດ ແລະ ອົກສາເລັບຂອງທ່ານໃຫ້ສັນ ແລະ ສະອາດ
- ⊕ ລ້າງມີດ້ວຍສະບູ ແລະ ມ້າສະອາດ, ບ່ອຍໃຫ້ມັນແຫ້ງເອງຕານລິນ.
- ⊕ ຮຽນຮູ້ວ່າແມ່ຍິງຈຳພວກໄດ້ນົດວາມສ່ຽງເປັນຝຶກ ແລະ ຮຽນຮູ້ສັນຍານອັນຕະລາຍ ຂອງການຖືພາ ຖ້າວ່າແມ່ຍິງຈຳພວກນີ້, ຕ້ອງແມ່ໃຈວ່າເຊົ້າເຈົ້າຈະໄປອອກລູກ ຢູ່ສັກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ.
- ⊕ ຮຽນຮູ້ສັນຍານອັນຕະລາຍຂອງການເກີດລູກ ພາແມ່ຍິງຜູ້ນີ້ສົ່ງໂຮງໝໍທ້າລາວມີອາການເງັ້ນນີ້.
- ⊕ ບະດີບັດຕໍ່ລາວດ້ວຍຄວາມອ່ອນໂຢນ ແລະ ນິຄວາມນັບຖື.

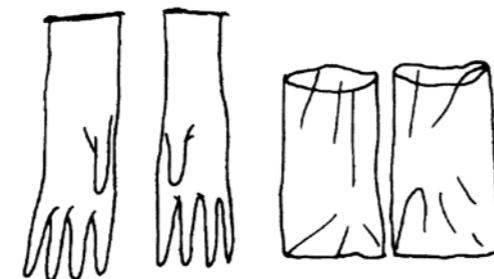
ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເດັກ
ເກີດຢ່າງປອດໄພ
ໃຫ້ເຮັດ 3 ສະອາດ:

1. ລ້າງມີ

ຫຼັງຈາກນີ້: ປ້ອງກັນຕົນເອງລາກການຕິດເຊື້ອເຮັດໄວວີ ແລະ ອັກເສບຕັບໂດຍ ການໃຊ້ຖືກມີເວລາຊຸ່ວຍເກີດ. ຖ້າວ່າທ່ານບໍ່ມີຖືກມີໃຫ້ໃຊ້ຖືກຍາງເອົາ.

2. ອະນາໄມບໍ່ອນ ອອກລູກ

ບໍ່ຄວນກະທຳ:

3. ອະນາໄມເຄື່ອງມີ ຕັດສາຍແຮ່

- ⊕ ຢ່າແຍ່ນໜົມ ຫຼື ສົ່ງອື່ນງົງ ເຊົ້າໄປໃນຊ່ອງຄອດຂອງແມ່ຍິງ. ການກວດວ່າປາກນິດລູກ ເປີດຕົ້າໃນມັນບໍ່ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ເດັກອອກນາໄດ້, ແຕ່ນັນອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດການຊົ້ມເຊື້ອ ທ່ົກຍແຮງອີກ.
- ⊕ ຢ່າເອົາຍາເລົ່າ ຫຼື ຢາເຮັດໃຫ້ມີແຮງເບິ່ງຂະນິດໄດ້ ໃຫ້ແກ່ແມ່. ຢາເຫຼື່ອນີ້ນີ້ອາດຈະເຮັດໃຫ້ແມ່ ແລະ ເດັກນ້ອຍເສຍຊີວິດໄດ້. (ຢາທີ່ເຮັດໃຫ້ມີດູກບໍ່ມີຄວນຈະນຳໃຊ້ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເລືອດຸດໃໝ່ ຫຼັງຈາກທີ່ເດັກອອກນາແລ້ວ).
- ⊕ ຢ່າບອກໃຫ້ລາວເບິ່ງກ່ອນທີ່ລາວຈະຝ່ອນ. ມື່ອຮອດເວລາເດັກຈະເກີດອອກນາ, ລາວ ຈະຮັສືກວ່າປວດຖ່າຍໜັກ ແລະ ລາວຈະເລີ່ມເບິ່ງເອງ.
- ⊕ ຢ່າຢືນ ຫຼື ຢູ່ທາງນອກຂອງມີດູກ ເພື່ອໃຫ້ເດັກອອກໄວມັນອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີດູກ ສີກຂາດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ແຮ່ອອກຈາກມີດູກໄວເຕີນໄປ. ທ້າແມ່ ແລະ ລູກອາດຈະເສຍຊີວິດ.

ການເກີດລູກ

ອາການທີ່ສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າລູກໄກຈະເກີດແລ້ວ

ສາມອາການຕໍ່ໄປນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າການເກີດລູກໄກນາເຖິງແລ້ວ ຫຼື ຈະລື່ມໃນບໍ່ຊັ້ນນີ້. ອາການເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະມີທັງໝົດຜ້ອນກັນ ຫຼື ອາດຈະບໍ່ເກີດຂຶ້ນຕາມລຳດັບທໍ່ລຽງໄວ້.

1. ມິນ້າເມືອກໄສ ຫຼື ເປັນສິບົວໄຫຼວອກທາງຊ່ອງຄອດ. ໃນໄລຍະຖືພາ, ບາກນິດລູກ ຖືກ ບົດດ້ວຍແຜ່ນເຢືອເມືອກໝາງ, ຊຶ່ງ ບ້ອງກັນເດັກນ້ອຍ ແລະ ມິດລູກຈາກການຊົ້ມເຊື້ອ ຕ່າງໆ. ຜົ່ອບາກນິດລູກຈະເປັດແຜ່ນເຢືອເມືອກນີ້ຈະຖືກລະບາຍອອກ ແລະ ມີເລືອດບິນ ອອກນານມຳເລັກນ້ອຍ.
2. ມິນ້າໄສງ່ໄຫຼວອກມາທາງຊ່ອງຄອດ. ຖົງນ້ຳຈະແຕກກ່ອນທີ່ການເກີດລູກຈະເລີ່ມຕົ້ນ, ຫຼື ອາດຈະແຕກໃນໄລຍະໄດ້ກ່າວໃໝ່ໃນເວລາເກີດລູກ.
3. ອາການເຈັບ (ເຈັບບັນ) ເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນການເຈັບບັນຈະເຈັບທ່າງໆ 10 ທາ 20 ນາທີ ເຫຼື້ອໜ້າ ຫຼື ບາງທີ່ກໍ່ດົນກວ່າ ການເຈັບບັນຈະເຈັບຢ່າງຕໍ່ເຫຼື່ອງ (ໄລຍະ ທ່າງຂອງການເຈັບແຕ່ລະເຫຼື່ອຈະເຫຼົ່າກັນ).

ທ້າວ່າອາການອັນໄດ້ຫຼົງຫາກເກີດຂຶ້ນ, ນັ້ນແມ່ນເວລາທີ່ທ່ານຄວນຈະກຽນພ້ອມເຝື້ອການ ຕິດ. ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນລາຍການສົ່ງທີ່ທ່ານຄວນຈະເຮັດ:

- ⊕ ແຈ້ງໃຫ້ນາງຜະດັກຄົ້ນຮູ້ວ່າການເກີດລູກຈະເລີ່ມແລ້ວ.
- ⊕ ແມ່ໃຈວ່າເຄື່ອງໃຊ້ທ່າງໆສໍາລັບການເກີດລູກໄດ້ກຽນພ້ອມໄວ້ແລ້ວ.
- ⊕ ອະນາໄມໃນຕົນຕົວຂອງທ່ານເອງ ໂດຍສະເພາະອະໄວຍະວະແດ.
- ⊕ ສືບຕໍ່ກິນອາຫານເທື່ອລະຫັ້ນ້ອຍ ແລະ ດັນນ້ຳເວລາທີ່ທ່ານຫົວ.
- ⊕ ພັກຜ່ອນໃນເວລາທີ່ທ່ານພັກຜ່ອນໄດ້.

ຂ້ອຍຈະໄປບອກ ນາງ ໂນ
ຢາໂຮສາ ວ່າເຈົ້າເລີ່ມເຈັບ
ຫ້ອງອອກລູກແລ້ວ

ສາມໄລຍະຂອງການເກີດລູກ

ການເກີດລູກທຸກໆທີ່ອນີ້ 3 ໄລຍະ

ໄລຍະທີ 1: ເລີ່ມຕົ້ນຕັ້ງແຕ່ການບັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປາກນິດລູກເປີດ ແລະ ຈະຈົບລົງເມື່ອປາກນິດລູກເປີດເຕັ້ນທີ່. ຖ້າວ່າແມ່ມັນລູກທີ່ວາໄລຍະນີ້ຈະໃຊ້ເວລາ ປະນານ 10-20 ຊົ່ວໂມງ ຫຼື ບາງທີ່ກໍ່ຫຼາຍກວ່ານີ້ນັ້ນ. ມື່ອເກີດລູກຜູ້ຕໍ່ໄປ, ໄລຍະນີ້ຈະໃຊ້ເວລາ ປະນານ 7-10 ຊົ່ວໂມງ, ແຕ່ນັນບໍ່ແມ່ນອນສະເໜີໄປ.

ໄລຍະທີ 2: ເລີ່ມຕົ້ນຕັ້ງແຕ່ປາກນິດລູກເປີດເຕັ້ນທີ່ ແລະ ຈະຈົບລົງເມື່ອເດັກນ້ອຍອອກ ນັ້ນແລ້ວ. ໄລຍະນີ້ຈຳຍາກວ່າໄລຍະທີ 1 ແລະ ມັນຄວນຈະໃຊ້ເວລາປະນານບໍ່ເຕີນ 2 ຊົ່ວໂມງ.

ໄລຍະທີ 3: ເລີ່ມຕົ້ນຫຼັງຈາກທີ່ເດັກອອກນີ້ ແລະ ຈະສັນສຸດລົງເມື່ອແຮ່ອອກນິດແລ້ວ.

ການຍ່າງຊ່ວຍໃຫ້
ມີດູລູກເປີດ, ພ້ອມ
ຫັງຊ່ວຍໃຫ້ອາການ
ເຈັບຫຼຸດຜ່ອນລົງ
ແລະ ກຳຊ່ວຍໃຫ້ແມ່
ຮັສີກສະຫົບດີ

ໄລຍະທີ 1: ຂາກມິດລູກເປີດ

ເຜື່ອໃຫ້ແມ່ໃຈວ່າການເກີດລູກເປັນໄປດ້ວຍດີ, ໃຫ້ຕິດຕາມເບິ່ງ:

1. ການເຈັບບັນຫ້ອງເຕັ້ລະເທື່ອໃຊ້ເວລາດິນບານໃດ ແລະ ໄລຍະທ່າງຂອງ ການບັນແຕ່
ລະຄັ້ງດິນບານໃດ? ໃນຕອນເລີ່ມຕົ້ນ, 10-20 ນາທີ ຈຶ່ງເຈັບເທື່ອຫົ່ງ ແລະ ເຈັບແຕ່ລະ
ຄັ້ງບະນານ 1 ນາທີ ຫຼື ຫຼື ຫ້ອຍກວ່ານັ້ນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນການເຈັບຈະຖື່ນ້ຳປະມານ 2-5 ນາ
ທີ, ເຈັບແຕ່ລະຄັ້ງຈະເຈັບດິນກວ່າປະມານ 1 ນາທີເຄື່ອງ ຈົນກວ່າດັກຈະເກີດ. ຖ້າວ່າແມ່
ຍິງນີ້ອາການເຈັບທຸກໆ 10 ນາທີ ຫຼື ເຈັບທຸກວ່ານັ້ນ ໄດ້ 1 ມື້ ແລະ 1 ຄືນ (24 ຊົ່ວໂມງ)
ແຕ່ເດັກກໍຍັງບໍ່ອອກ ໃຫ້ອ່ານເຝື່ນຫົວຂຶ້ນ “ການເກີດລູກທີ່ຍ້າວນານ
2. ທີ່ງນໍາຂອງລາວແຕກແລ້ວບໍ່? ຖ້າແຕກແລ້ວ, ແຕກດິນບານໃດແລ້ວ. ຖ້າວ່າທີ່ງນໍາ
ແຕກດິນກວ່າ 1 ມື້ ແຕ່ເດັກຍັງບໍ່ທັນອອກໃຫ້ອ່ານເຝື່ນຫົວຂຶ້ນ (ຫຼັງຈາກທີ່ງນໍາແຕກ 2-3
ຊົ່ວໂມງ ແຕ່ການເກີດຍັງບໍ່ທັນເລີ່ມ)
3. ເດັກຢູ່ໃນທ່າຫຼວ ຫຼື ບໍ່? ຄໍາທ້ອງແມ່ ຖ້າວ່າເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງ ຫຼື ທ່າກັນ ໃຫ້ທ່ານພາ
ແມ່ຍິງຜູ້ນີ້ໄປສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ.
ທ່ານສາມາດໃຫ້ກຳລັງໃຈ ຜູ້ທີ່ເປັນແມ່ດ້ວຍການບອກ
ລາວວ່າລາວ ເຮັດຖືກຕ້ອງແລ້ວ ແລະ ຊຸກຍູ້ລາວ.
① ໃຫ້ລາວທຳໂດຍຂັ້ນແຂງຫ້າວຫັນໄວ້
② ກິນອາຫານເບີ່າ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ກິນຂອງນັ້ນ
③ ດັ່ນນໍ້າທີ່ນີ້ລິດຫວານ ແລະ ນໍ້າຊາວຸ່ນ ຕານຄວາມຕ້ອງການຂອງລາວ
④ ໄປຖ່າຍເບີ່າເລື້ອຍໆ
⑤ ພາຍໃຈເລີກງານ ແລະ ຊ້າງ ໃນເວລາທ້ອງບັນ, ແລະ ພາຍໃຈຕາມປົກກະຕິ ໃນລະຫວ່າງ
ທ່າທ້ອງບັນ.
⑥ ບໍ່ໃຫ້ລາວເບິ່ງ ຈົນກວ່າລາວຈະມີຄວາມຢາກເບິ່ງຢ່າງແຮງ ຈຶ່ງໃຫ້ລາວເບິ່ງ.

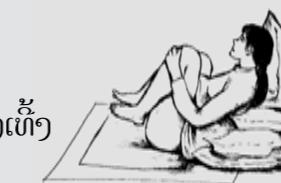
ໃນເວລາອອກລູກ, ບ່ອຍໃຫ້ແມ່ເລືອກທ່າທ່ຽວຮັສີກສະບາຍທີ່ສຸດ ສໍາລັບລາວເອງ. ເປັນເວລາຫຼາຍເປັນໄ
ແລ້ວທ່ານຫົ່ງ ແລະ ນາງຜະດູກັນໃຫ້ແມ່ມານນອນຫາຍ ເຜື່ອເກີດລູກ, ແຕ່ທ່າເຫຼື່ອນັ້ນນັກຈະເປັນທ່າທີ່ຫຍູ້ງ
ຢາກ ສໍາລັບການເກີດລູກ. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ລາວທິດລອງທ່າຕ່າງໆ. ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍເຫັນວ່າທ່າຄຸ້ເຂົ້າ, ນັ້ງຢ່ອງຍື້ນ
ນັ້ງເທົ່າເບິ່ງລູກອອກກ່າຍກວ່າ.

ຄູ່ເຂົ້າ

ນໍ້າຢ່ອງຍື້ນ

ນໍ້າເຫັ້ງ

ໄລຍະທີ 2: ເບິ່ງລູກອອກ

ອາການທີ່ເບິ່ງບອກວ່າທີ່ເວລາເບິ່ງ (ໝາຍຄວາມວ່າບໍາກມິດລູກເປີດຕົ້ນແລ້ວ)

- ⊕ ແມ່ຮັສີກຢາກເບິ່ງຫຼາຍ. ອາດຈະຮັສີກທີ່ປວດຖ່າຍຫັ້ກ.
- ⊕ ໃນໄລຍະທ້ອງບັນ ທ່ານສາມາດຈະເຫັນ ກົ້ນຂອງແມ່ຫຍະອອກ ແລະ ທ່ານອາດຈະ
ເຫັນຫົວຂອງເດັກຢູ່ບໍາກມິດລູກ. ທໍາອິດທ່ານຈະເຫັນຫົວຂອງເດັກເປັນຫຼັງເຂົ້າທາງ
ໃນ, ໃນລະຫວ່າງທ້ອງບັນຢູ່.

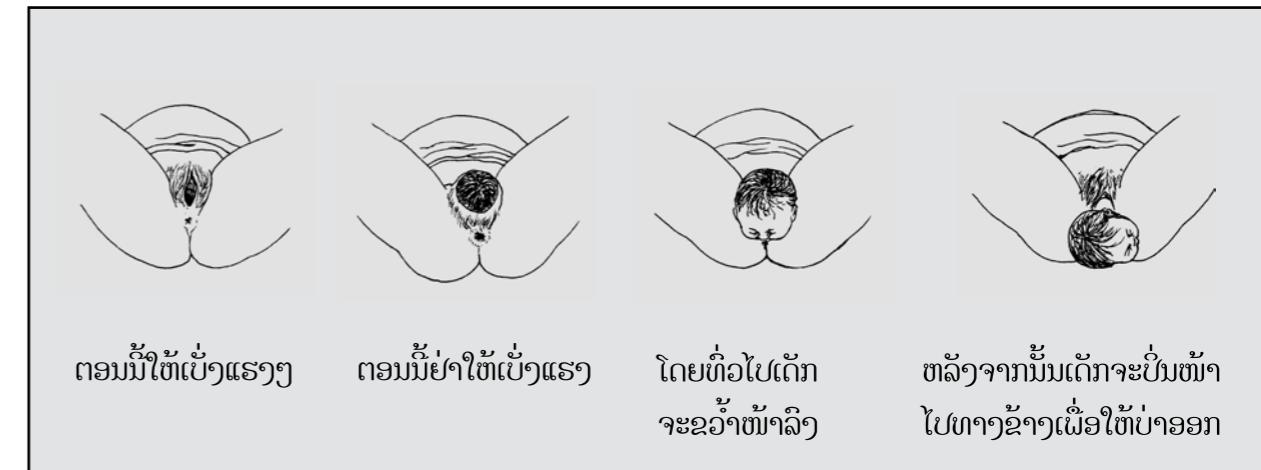
ເສົ່າຫໍ່ຄວນເຮັດ:

- ⊕ ຢູ່ນໍ້າຜູ້ເປັນແມ່ຕະຫຼາດ ແລະ ປອບໃຈລາວ ວ່າຫຼາງລາວ ແລະ ລູກເຮັດໄດ້ດີແລ້ວ.
- ⊕ ການປັນແຕ່ລະເທື່ອຈະກະຕຸນໃຫ້ຢາກເບິ່ງອອກແຮງໆ. ເມື່ອເວລາທີ່ແມ່ມີຄວາມຮັສີກ
ຢາກເບິ່ງ, ໃຫ້ລາວຫາຍໃຈເລີກງານ ແລ້ວເປົ່ງຄືກົບລາວເບິ່ງເວລາທີ່ຍ້າຍຫັ້ກ, ແຕ່ໃຫ້
ລາວເບິ່ງໝີດແຮງຂອງລາວ. ແມ່ຍິງຫຼາຍໆຄົນຮັສີກວ່າການເບິ່ງສຽງຄາງຍາວ່າ
ອອກນາຂ່ວຍລາວເບິ່ງໄດ້.
- ⊕ ຕ້ອງແມ່ໃຈວ່າທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງເປັນໄປດ້ວຍດີ ແລະ ກຽມຜ້ອມສໍາລັບການເກີດ.
- ⊕ ບ້າວ່າແມ່ຫຍາກເບິ່ງນາໄດ້ສອງຊົ່ວໂມງແລ້ວ ໃຫ້ອ່ານເຝື່ນ

ເວລາຫົວຂອງເດັກອອກ

ເຖິງວ່າຈະຢູ່ໃນໄລຍະທ້ອງບັນກໍ່ຕາມ, ເມື່ອເຫັນຫົວເດັກຢູ່ຂ່ອງຄອດ
ແລ້ວ, ນັ້ນແມ່ນເວລາທີ່ຫົວເດັກຈະອອກ.

1. ບອກໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ບໍ່ໃຫ້ເບິ່ງແຮງໝໍ, ແຕ່ໃຫ້ເບິ່ງຄ່ອຍໆ.
2. ບ່ອຍໃຫ້ຫົວຂອງເດັກຄ່ອຍໆອອກ ໃນຂະນະທ້ອງບັນ, ເຜື່ອບ້ອງກັນບໍ່
ໃຫ້ຫຼັງຂອງແມ່ສຶກຂາດ.
3. ຫຼັງຈາກທີ່ຫົວເດັກອອກນີ້ແລ້ວ ໃຫ້ເຊື່ອປາກ ແລະ ດັ່ງຂອງເດັກດ້ວຍຜ້າສະອາດ.

ເວລາບໍາໄຫ້ຂອງເດັກອອກ

ເຜື່ອຊ່ວຍໃຫ້ບໍາໄຫ້ຂອງເດັກອອກ:

- ຄ່ອຍຮັບຫົວຂອງເດັກແລ້ວຢູ່ໃປທາງຫຼັງຂອງແມ່ (ໃຫ້ທ່າງອອກຈາກທ້ອງແມ່) ເຮັດແມວນີ້ເຜື່ອຊ່ວຍໃຫ້ບໍາໄຫ້ຂອງເດັກອອກ. ເດັດຂາດຢ່າດີ່ງ ຫຼື ບິດຫົວຂອງເດັກ.
- ຫຼັງຈາກນີ້ຮ່າງກາຍສ່ວນທີ່ເຫື້ອຂອງເດັກຈະອອກປ່າງຈ່າຍຕາຍ. ໃຫ້ກຽນຮັບເດັກເຜື່ອບໍ່ໃຫ້ເດັກຕົກ.

ບົວລະບົດເດັກເກີດໃໝ່

ເດັກເກີດໃໝ່ທີ່ສິນບຸນຈະເລີ່ມຫາຍໃຈ, ຕົງແຂນ ແລະຂາ ແລະຮ້ອງໃຫ້ທັນທີ.

ການບົວລະບົດເດັກເກີດໃໝ່ນີ້ດັ່ງນີ້:

- ເຊັດປາກ ແລະ ດັງຂອງເດັກດ້ວຍຜ້າສະອາດ. ເຜື່ອເຮັດໃຫ້ນ້ຳມີອກໄຫຼວອອກຈ່າຍ ໃຫ້ຫົວຂອງເດັກຕໍ່າກວ່າຕົນຕົວຂອງລາວ. ຖ້ານີ້ນ້ຳມີອກຫຼາຍໃຫ້ໃຊ້ເປົ້າສໍາລັບດຸດ.
- ອຸ້ນເດັກໃຫ້ແມ່ຂອງລາວທັນທີ. ໃຫ້ທັງສອງຄົນຕຸ້ນຜ້າທັນທີ ເຜື່ອເດັກຈະໄດ້ອີບອຸ່ນ.
- ໃຫ້ເດັກດຸດນິນແມ່ຂອງລາວທັນທີ. ເວລາທີ່ເດັກດຸດນິນ, ມີດຸລູຂອງແມ່ຈະຮັດຂຶ້າ ແລະເລືອດຈະບຸດໃຫ້. ເຮັດແບນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ແຮ່ອອກໄວເພື່ອນກັນ.
- ນັດ ແລະຕັດສາຍແຮ່ໃນນີ້ອັນນັນເປັນສີຂາວ ແລະເຊົາເຕັ້ນ ເຜື່ອປ້ອງກັນບາດທະບູກເຊິ່ງແມ່ນັ້ນພະຍາດອັນຕະລາຍ ແລະເຮັດໃຫ້ເດັກນ້ອຍຫຼາຍຄົນເສີມຊີວິດ, ໃຫ້ຕັດສາຍແຮ່ໄກກັບຮ່າງກາຍຂອງເດັກ.

ການຕັດສາຍແຮ່

- ເມື່ອສາຍແຮ່ເຊົາເຕັ້ນແລ້ວ, ເອົາເຊືອກສະອາດ 2 ເສັ້ນ ນັດໄວ້ (ເບົ່ງໂຄຍ່າໃນຮົບ) ເຊືອກເສັ້ນທຳອິດໃຫ້ນັດປະມານ 2 ນີ້ນີ້ທ່າງຈາກຮ່າງກາຍຂອງເດັກ, ແລະອິກເສັ້ນຫົ່ງນັດທີ່ເສັ້ນທຳອິດອີກ 2 ນີ້ນີ້.

ນັດຮອບທຳອິດ

ຮອບທີ່ 2 ຂອງການນັດ

- ຕັດສາຍແຮ່ຢ່າລະຫວ່າງກາງຂອງເຊືອກ 2 ເສັ້ນນັນດ້ວຍມິດແຖດວງໃໝ່. ຖ້າຈໍາເປັນຈະໃຊ້ເຄື່ອງນີ້ຊັ້ນນິດອື່ນໃຫ້ແມ່ໃຈວ່ານັນຖືກຕົມແລ້ວ 20 ນາທີ.

ນັດສາຍແຮ່ 2 ບ່ອນກ່ອນຕັດ.

ສ່ຽງທີ່ເດັກຈະເປັນພະຍາດບາດທະບູກຈະຫຼາຍຂຶ້ນທ້າວ່າຕັດສາຍແຮ່ໄກຈາກຮ່າງກາຍຂອງເດັກຫຼາຍ

ສິ່ງສຳຄັນ: ເຜື່ອບູ້ກາເວັ້ນຈາກພະຍາດບາດທະບູກ ແວະຊີມເຊື້ອວິ່ນງ ທັງສາຍແຮ່ ແວະສິ່ງຂອງທີ່ແຕະຕ້ອງສາຍແຮ່ຕ້ອງສະອາດທີ່ບູ້. ຢ່າເອົາຝຸ່ນ ຫຼື ຂຶ້ວັດທາໃນສາຍແຮ່ຂອງເດັກເດັດຂາດ.

ການບົວລະບົດຕາ

ພະຍາດຫອງໃນອາດຈະເຮັດໃຫ້ຕາບອດ. ຍ້ອນວ່າແມ່ຍົງຫາຍຸຄົນບໍ່ຮູ້ວ່າຕົນເອງເປັນພະຍາດນີ້, ດ້ວຍໜັນ ຈົ່ງຄວນຍອດຍາໃຫ້ເດັກພາຍໃນຫົ່ງຊ່ວໂນງ ຫຼັງເກີດ, ຍາຍອດຕາຕະກາຊີກະລົມ 1% ເອົດໂຕຣິໂຊນ, ຫຼື ກະລຳລົມແມີໂກນ.

ໄລຍະທີ 3: ແຮ້ອອກ

ເມື່ອນຸ່ງຜ້າອ້ອນໃຫ້ເດັກນ້ອຍ ແລະໃຫ້ລາວດູດນິນແລ້ວ, ນັນກໍ່ແມ່ນເວລາທີ່ແຮ້ອອກ. ເບິ່ງຊ່ອງຄອດ, ສາຍແຮ່ນັນຍາວຂັ້ນກວ່າເກີດ ຫຼື ບໍ່. ນັນໝາຍຄວາມວ່າແຮ່ໄດ້ໂຄສອກຈາກນິດລູກແລ້ວ. ຄວນສັງເກດເບິ່ງ ແລະໃຫ້ແມ່ໃຈວ່າເລືອດປໍໄດ້ອອກຫຼາຍເກີນຄວນ. ເມື່ອສາຍແຮ່ຢາວອອກໃຫ້ບອກຜູ້ເປັນແມ່ເບິ່ງໃຫ້ແຮ້ອອກ. ຢ່າດິງສາຍແຮ່. ຖ້າວ່າແຮ່ບໍ່ອອກທັນທີ ແລະເລືອດບໍ່ອອກຫຼາຍ. ກໍບໍ່ນີ້ບັນຫາຫຍໍາໃຫ້ລໍຖ້າອີກປະມານ 1 ຊົ່ວໂນງ.

ເຜື່ອຊ່ວຍໃຫ້ແຮ້ອອກສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດມີຄື:

- ໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ນ້ຳຍ້ອງປໍແລ້ວເບິ່ງ. ຖ້າລາວເບິ່ງບໍ່ໄດ້, ໃຫ້ລາວເປົ້າແກ້ວ, ຈານ ຫຼື ໄກກໍໄດ້.
- ບອກໃຫ້ແມ່ຖ່າຍເບິ່ງ.
- ກະຕຸ້ນໃຫ້ເດັກດຸດນິນ, ຫຼື ໃຫ້ໄຟຜູ້ຫົ່ງລົງທີ່ວິນນິນຂອງແມ່, ເຜື່ອຊ່ວຍໃຫ້ມີດຸລູກຂອງລາວບັນ.
- ຖ້າອັນໄດ້ບໍ່ຊ່ວຍບໍ່ໄດ້ໃຫ້ສັກຢາອີກຊີໂຕຊື່ນ 10 ນັກໃສ່ກ້ານ ຫຼື ຕື່ມຂາກໍໄດ້.

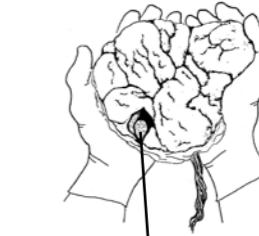
ກວດເຮັດ:

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແຮ່ຈະອອກນ້ຳມືດ, ແຕ່ບາງຄົ້ງ ຍັງນິຕ່ອນນັ້ນຍົງຄ້າງຢູ່ມິດລູກ, ຂົ່ງນັນອາດຈະເປັນສາເຫຼັດໃຫ້ແມ່ການຕົກເລືອດ ຫຼື ຊົ່ມເຊື້ອຕໍ່ໄປ. ເຜື່ອເບິ່ງວ່າທຸກສິ່ງທຸກໆຢ່າງໄດ້ອອກໝົດແລ້ວ ໃຫ້ກວດເບິ່ງເບື້ອງເຫຼົງ ແລະລຸ່ມຂອງແຮ່, ແລະເບິ່ງແຜ່ນຫຼຸມທຶນທິງນັ້ນ.

ຖ້າວ່າແມ່ຫາກນີ້ອາການຕົກເລືອດ ຫຼື ອາດຈະນີ້ບາງຂຶ້ນສ່ວນຂອງແຮ່ຄ້າງ ແລະ ແຜ່ນຫຼຸມທຶນທິງນັ້ນຢ່າງໃນ.

ພະຍາຍາມເບິ່ງວ່າແຜ່ນຫຼຸມທຶນທິງນັ້ນຕົກເລືອດກັນຄືຖືງ.

ສ່ວນທີ່ຂາດຫາຍໄປ

ດິງກົມຕາເບື້ອງ
ລຸ່ມລົງຍອດຍາ
ຕາໃສ່ໃນນ້ອຍ
ໜິ່ງ. ເວົາຍ/ຕາຍ
ອດໃສ່ທາງນອກ
ຂອງຕາບໍ່ດີ.

ລົງທຶນນິມສາມາດ
ເຮັດໃຫ້ມີດຸລູກບັນ
ແລະ ຢຸດເຊົາ
ເລືອດໄຫ້.

ມີອະແກ່ອກ
ແວວໃຫ້ເອົາມັນ
ໃສ່ຊາມໄວ້ ແວະ
ກວດເບິ່ງວ່າມັນ
ອອກໝົດແວວ.

ສັນຍານອັນຕະລາຍໃນໄລຍະເກີດລູກ

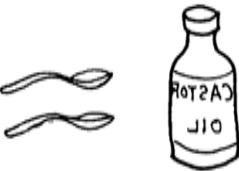
- ⊕ ຖົງນ້ຳແຕກແຕ່ການເກີດລູກບໍ່
ເລີ່ມຕົ້ນ
- ⊕ ເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງ
- ⊕ ມີເລືອດໄຫຼວອກກ່ອນເດັກເກີດ
- ⊕ ການເກີດລູກທີ່ຍາວນານ

- ⊕ ນ້ຳນໍາສີຂຽວ ຫຼື ສິນ້າຕານ
- ⊕ ແມ່ນີ້ໃຊ້
- ⊕ ແມ່ເປັນຊັກ

ອັນຕະລາຍ:
ຢ່າສັກຍາເພື່ອກະ
ຕົ້ນການ ເກີດລູກ.
ມັນອາດຈະເຮັດໃຫ້
ມິດລູກບັນແຮງ
ໂພດ ແລະ ອາດຈະ
ເຮັດໃຫ້ທັງແມ່ ແລະ
ລູກເສຍຊີວິດ.

ນໍາສິ່ງຄືນເຈັບ
ໄປໂຮງໝໍ

ເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງ

ຖ້າວ່າການເຈັບທ້ອງອອກລູກເລີ່ມແລ້ວ ແລະເດັກນ້ຳອຍເອົາແຂນອອກນາກ່ອນ, ແມ່ໃຈໄດ້
ເລີຍວ່າເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງ. ກວດເບິ່ງທ່າຂອງເດັກໃນທ້ອງ ເດັກຢູ່ໃນທ່າຂວາງທ້ອງໄດ້ຜ່າ
ຕົກອອກ. ຢ່າພະຍານມີປັນທ່າຂອງເດັກໃນເວລາທີ່ການເຈັບທ້ອງເກີດລູກໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນ
ແລ້ວ. ມັນອາດຈະຮັດໃຫ້ມິດລູກຂາດ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ແຮ່ໂຄສອກຈາກຜະໜັງມິດລູກ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

ນໍາສິ່ງແມ່ຍົງຜູ້ນັ້ນໄປໂຮງໝໍ.

ເລືອດອອກກ່ອນເດັກຈະເກີດ

ນ້ຳທີ່ມີສີບົວອ່ອນ, ຫຼື ເປັນນ້ຳເມືອກ ແລະ ສິນ້າຕານທີ່ອອກໃນໄລຍະເຈັບທ້ອງອອກລູກ
ແມ່ນເລື່ອງປົກກະຕິ. ແຕ່ຖ້າວ່າເລືອດທີ່ໄຫຼວອກເປັນສິແດງສິດ, ອາດຈະແມ່ນແຮ່ໄດ້ໂຄສ
ອອກຈາກຜະໜັງມິດລູກແລ້ວ ຫຼື ແລ້ວາດຈະກວມເອົາປາກມິດລູກໄວ້, ຂຶ້ງແມ່ນອາການທີ່
ອັນຕະລາຍຫຼາຍ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

ນໍາສິ່ງແມ່ຍົງຜູ້ນັ້ນໄປໂຮງໝໍທັນທີ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ສິ່ງນ້ຳທະເລເຂົ້າເສັ້ນເລືອດລາວ
ໄວ້ເລີຍ.

ການເກີດລູກທີ່ຍາວນານ

ບັນຫາອາດຈະເກີດຂຶ້ນແລ້ວ, ຖ້າແມ່ຍົງຜູ້ນັ້ນເຈັບທ້ອງອອກລູກແຮງເປັນເວລາຫຼາຍ
ກວ່ານີ້ນັ້ນຄືນນັ້ນແລ້ວ ຫຼື ລາວໄດ້ເບິ່ງລູກໄດ້ ປະມານ 2 ຊົ່ວໂມງ ໂດຍທີ່ບໍ່ມີສິນຍານໃດໆ
ສະແດງວ່າເດັກຈະເກີດອອກນາ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

ຖ້າວ່າລາວເປັນໄຂ້, ນ້ຳທີ່ອອກນີ້ກິ່ນເພັນ, ຫາຍຄວານວ່າ ພະຍາດຊື່ມເຊື້ອໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນ
ແລ້ວ. ລາວຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ສັກຍາຕ້ານເຊື້ອທາງເສັ້ນເລືອດ. ເຖິງວ່າການເກີດລູກຈະ
ເລີ່ມຕົ້ນແລ້ວກໍ່ຕານ, ຫັງແມ່ ແລະເດັກອາດຈະສະເພຊີວິດ. ໃຫ້ສິ່ງລາວໄປສຸກສາລາ ຫຼື
ໄຮງໝໍດ່ວນ.

- ⊕ ພະຍາຍານໃຫ້ການເກີດລູກເລີ່ມຕົ້ນ. ຜູ້ເປັນແມ່ຄວນຈະໄດ້ກິ່ນນ້ຳນັ້ນຫາກຮຸ່ງສາ 2
ບ່ວງແກງ, ລົງທຶນນີ້ໃຫ້ລາວ, ຫຼື ໃຫ້ໄຟຜູ້ນັ້ນດູນນິນຂອງແມ່ຜູ້ນັ້ນເປັນໄລຍະງ ຈິນ
ກວ່າການເຈັບທ້ອງອອກລູກຈະເລີ່ມ. ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນອາດຈະມີຢາຕື່ນຊະນິດໃດໜຶ່ງ
ທີ່ແມ່ຍົງນຳໃຊ້ເພື່ອກະຕົມການເຈັບທ້ອງອອກລູກກໍ່ເປັນໄດ້. ຖ້າວ່າການເຈັບທ້ອງອອກ
ລູກຍັງບໍ່ເລີ່ມເທື່ອ, ໃນຊ່ວງໄລຍະ 2-3 ຊົ່ວໂມງ, ຜູ້ຍົງຜູ້ນັ້ນຄວນຈະຖືກສິ່ງໄປສຸກສາ
ລາ ຫຼື ໄຮງໝໍ.

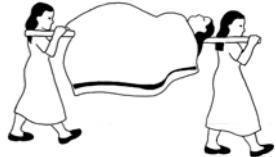
ນ້ຳຄາວບາສີຂຽວ ຫຼື ສິນ້າຕານ

ນ້ຳຄາວບາສີຂຽວ ຫຼື ສິນ້າຕານອາດຈະສະແດງວ່າເດັກຢູ່ໃນອັນຕະລາຍ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

ຖ້າວ່າຢູ່ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນຂອງການເກີດລູກ ຫຼື ແມ່ຍົງບໍ່ທັນຊວນເບິ່ງເທື່ອ
ດີທີ່ສູດແມ່ພາລາໄປເກີດລູກຢູ່ໄຮງໝໍ.

ຖ້າວ່າການເກີດຢູ່ໃນໄລຍະສອງ ແລະ ເດັກກໍາລັງຈະອອກຂຶ້ນໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ເບິ່ງແຮງເທົ່າທີ່
ລາວຈະຮັດໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ເດັກອອກໄວ້. ທັນທີທີ່ຫົວຂອງເດັກອອກນາໃຫ້ເຊັດບາກ ແລະ

ນໍາສິ່ງແມ່ນານ
ໄປໂຮງໝໍ

ແມ່ຍົງທີ່ເຈັບທ້ອງ
ອອກລູກບໍ່ຄວນ
ເຫັນຕາເວັນຂຶ້ນ
ສອງຕັ້ງ
- ສຸພາສິດຈາກປະ
ເຫດ ມີເຊີ

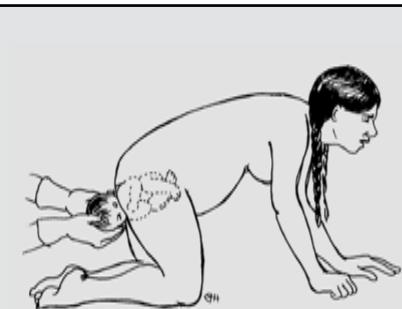

ເດັກອອກຄາຢ່ານບໍ່

ຖ້າວ່າເດັກໃຫຍ້ໝາຍ, ຫຼັງຈາກທີ່ຫົວອອກຜົນແລ້ວ, ການຕັດອາດຈະຄາຢ່ານບໍ່ໄຫ້. ເດັກອ່ານຈະເສຍຊື່ວິດ ຫຼື ເຕີດນີ້ຜົນຮ້າຍຖ້າວ່າເດັກບໍ່ອອກໃນໄລຍະອັນໄວ.

ສຳຫຼັບຄວນເຮັດ:

- ໃຫ້ແມ່ຢືນທ່າຄານ ແລະ ໃຫ້ລາວເບ່ງ. ສ່ວນຫຼາຍບໍ່ໄຫ້ທີ່ຄາຢູ່ນັ້ນຈະລົນອອກ ແລະ ເດັກກໍ່ສາມາດເກີດໄດ້.
- ຖ້າວ່າທ່າຄານຊ່ວຍບໍ່ໄດ້, ໃຫ້ແມ່ມອນຫຼາຍ ແລະ ທັບປຶ່ງລົງຫາຕິນຕຽງ. ໃຫ້ລາວດຶງຫົວເຂົ້າຄົນຫຼັງຫຼາຍທີ່ທີ່ລາວຈະ ເຮັດໄດ້, ແລະ ໃຫ້ຜູ້ອີກຍັກກະດກຂະໂນມຂອງລາວ. ໃຫ້ແມ່ເບົ່ງແຮງເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້ໃນເວລາທີ່ທ້ອງລາວບັນຄັ້ງຕໍ່ໄປ.
- ຖ້າວ່າເດັກຍັງບໍ່ອອກ, ບ່ອນນີ້ຂອງທ່ານໄປຕາມລຳຄໍ່ຂອງເດັກຈົນກວ່າຈະແຕະຖືກແຜ່ນຫຼັງຂອງເດັກ. ຍັ້ງປ່າໄຫຼືຂ່າງເຫັນຂອງເດັກໄປທາງໜ້າໃນເວລາທີ່ແມ່ກໍາລັງເບົ່ງ ແລະ ທ້ອງກໍາລັງບັນ.

ຢ່າພະຍາຍາມຍູ້ເດັກ
ອອກ, ອາດຈະເຮັດໃຫ້
ເດັກເສຍຊື່ວິດ ຫຼື ເປັນ
ການກະທົບແກ່ເດັກ.

ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ: ຢ່າໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຜູ້ຫົ່ງຍູ້ຈອມເບື້ອງເທິງຂອງມີດວູກ, ຂຶ້ງອາດຈະ
ເຮັດໃຫ້ເດັກຄາຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີດວູກແຕກ.

ລກຟາແພດ

ໃນມື່ອແມ່ນານຜູ້ຫົ່ງນີ້ລູກຫຼາຍກວ່າຫົ່ງຄົນ, ສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດສຳລັບລາວແມ່ນໄປເກີດລູກຢູ່ສົກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ. ສ່ວນຫຼາຍເດັກຜູ້ຫົ່ງໃນຈຳນວນແຜດນັກຈະຍູ້ໃນທ່າຜິດປີກກະຕິ, ຫຼື ອາດຈະມີເລືອດອອກຫຼາຍຫຼັງຈາກເກີດ. ແຕ່ຖ່ານມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງຊ່ວຍເກີດເດັກຟາແພດສິ່ງທີ່
ຄວນເຮັດນີ້ດໍ່ານີ້:

- ເອົາເດັກຜູ້ທຳອິດອອກຄືດ້ານໄດ້ເອົາເດັກຜູ້ດຽວ
ອອກຢ່າງປີກກະຕິ.
- ມື່ອທ່ານຕົດສາຍແຮ່ຜູ້ທຳອິດ ໃຫ້ມັດສາຍແຮ່ສັນ
ເບື້ອງທີ່ຕິດກັບແມ່ໃຫ້ດີ, ຖ້າທ່ານມັດບໍ່ດີ ເດັກຜູ້
ສອງອາດຈະເສຍຊື່ວິດ.

ມັດສັນເບື້ອງນີ້ອີກ

3. ຢ່າເອົາຍ້ອນໄດ້ໃຫ້ແມ່ຜູ້ນັ້ນ.

- ໃຫ້ລູກຜູ້ທຳອິດ ເລີ່ມດູດນິນແມ່, ເຜື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ທີ່ສອງເກີດ.
- ແຜດຜູ້ທີ່ສອງຄວນຈະເກີດໃນໄລຍະ 15 ຫາ 20 ມາທີ ຫຼັງຈາກຜູ້ທີ່ຫົ່ງ. ຄຳຫາທ່າຂອງເດັກ. ຖ້າວ່າຜູ້ທີ່ສອງຢູ່ໃນທ່າຂວາງ, ທ່ານສາມາດຄ່ອຍໆ ປື່ນເດັກໄດ້. ຖ້າວ່າບໍ່ມີເດັກຍາໃຫ້ພາແມ່ຜູ້ນັ້ນໄປໂຮງໝໍ.

ນຳສົ່ງແມ່ນານ
ໄປໂຮງໝໍ

ສາຍແຮ່ພັນຄໍດັກ

ບາງຄັ້ງສາຍແຮ່ກໍ່ພັນຄໍດັກ. ໂດຍທົ່ວໄປທ່ານສາມາດມາຍສາຍແຮ່ໄດ້ ແລະ ຍັ້ງສາຍແຮ່ຜ່ານໄປທາງຫົວ ຫຼື ບ່າຂອງເດັກກໍໄດ້. ຖ້າວ່າສາຍແຮ່ຮັດແນ້ນ ຫຼື ກ້ວວຫຼັງຂອງເດັກນຳອິກ ທ່ານສາມາດນັດສາຍແຮ່ຢູ່ສອງບໍ່ອັນແລ້ວຕັດກໍໄດ້, ໂດຍນໍາໃຊ້ສາຍເຊື່ອກ ແລະ ມິດຕັດທີ່ສະອາດ. ລະວັງຢ່າໃຫ້ບາດດັກ ຫຼື ຜູ້ເປັນແມ່.

ເກີດທ່າກົນ

ການຕັດທ່າກົນ ແມ່ນເວລາທີ່ເດັກເກີດອິກກົນອອກກ່ອນ. ຖ້າແມ່ນລູກຫົວສາວ, ໃຫ້ແມ່ເກີດລູກຢູ່ໂຮງໝໍແມ່ນດີທີ່ສຸດ. ຖ້າລາວເກີດລູກຢູ່ຮັອນໃຫ້ພະຍາຍານຊອກຫາທ່ານໝໍ ຫຼື ນາງຜະດຸງຄົນ ຜູ້ຂົ້ນໜ້ານມາຊ່ວຍລາວຢູ່ຮັອນ.

ເລືອດອອກຫຼາຍ (ຕົກເລືອດ)

ແມ່ນເລື່ອງບົກກະຕິທີ່ມີເລືອດອອກເລັກນ້ອຍ ຫຼັງຈາກທີ່ເກີດ. ແຕ່ອາການເລືອດອອກແມ່ນບັນຫາອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ, ຖ້າວ່າເລືອດຫາກບໍ່ເຊົາໄຫຼືພາຍໃນໜຶ່ງຊ່ວໂມງຫຼັງຈາກເດັກເກີດ, ຫຼື ເລືອດໄຫຼືອອກຫຼາຍກ່ວ່າສອງຖ້ວນ, ຫຼື ເຮັດໃຫ້ຜ່າເສດໝາງເບື້ອນ 2 ຜື້ນ,
ພາຍໃນໜຶ່ງຊ່ວໂມງ.

ສຳຫຼັບຄວນເຮັດ:

- ໃຫ້ຜູ້ຫົ່ງໄປຂ່າການຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງຮົບດໍ່າວ່າ.
- ໃນໄລຍະລໍາຖ້າໃຫ້ທ່ານປະຕິບັດດໍ່ານີ້

ຖ້າວ່າເລືອດເລີ່ມໄຫຼືກ່ອນທີ່ແຮ່ອອກ, ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດຄື:

- ຂໍໃຫ້ແມ່ຜູ້ນັ້ນນິ້ງຢ່ອງຢູ່ແລ້ວເບົ່ງເອົາແຮ່ອອກ.
- ບອກໃຫ້ແມ່ຜູ້ນັ້ນຖ່າຍເບົ່ງ.
- ໃຫ້ເດັກນັ້ນອຍດູດນິນແມ່, ຖ້າວ່າເດັກບໍ່ດັດໃຫ້ແມ່ຜູ້ນັ້ນລົງຫົວມີຂອງລາວ ຫຼື ໃຫ້ຜູ້ຫົ່ງດູດນິນໃຫ້, ເຜື່ອຮັດໃຫ້ມີດູດລູກນັ້ນ ແລະ ຍັ້ງໃຫ້ແຮ່ອອກ.
- ຖ້າວ່າທ່ານມີຍາອີກຊີໃຫ້ນີ້ ໃຫ້ທ່ານສັກເຊົາກໍານົມ ຫຼື ກົກຂາໃຫ້ລາວ 10 ມລກ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດເພື່ອຊ່ວຍເກີດທ່າກົນ:

1. ຊ່ວຍບໍ່ໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ເບິ່ງຈົນກວ່າຈະເຫັນກົນຂອງເດັກຢູ່ໃນຊ່ອງຄອດ. ສິ່ງສໍາຄັນທີ່ສຸດແມ່ນໃຫ້ບາກມິດລູກ ເປີດຕົ້ນທີ່.

2. ໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ຢືນຢູ່ໃນທ່າກົງໂກະຢູ່ ຫຼື ຖ້າແມ່ບໍ່ສາມາດເຮັດທ່ານີ້ໄດ້, ຊ່ວຍໃຫ້ລາວຫຍັບກົນຂອງລາວມາລື້ນຕຽງທີ່ມີທີ່ເຫັນກົນ ຫຼື ຂາຂອງເດັກອອກນາ.

3. ລະດິນໃຫ້ລາວເບິ່ງໃຫ້ສ່ວນຮ່າງກາຍຂອງເດັກທີ່ເຫຼືອອອກນາຊ້າງ.

ສ່ວນຫຼາຍຂາຂອງເດັກນຳກະຕິການເອງແຕ່ທ່ານອາດຈະເປັນແມ່ມີເຂົ້າໄປໃນບາກນິດລູກແລ້ວຈັບມັນອອກນາ.

4. ຕ່ອຍໆນາຍສາຍແຮ່ເລັກນ້ອຍ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ນັ້ນດົງເຕັ້ງຕົ້ນໄປແມ່ງ ເດັກອອກນາ. ຖ້າວ່າສາຍແຮ່ບໍ່ຍັງບໍ່ກ້ອງກະດູກຂະໂນມຂອງແມ່ໃຫ້ບໍາຍສາຍແຮ່ໄປທ່າງຂ້າງບ່ອນທຶນມີເນື້ອຫຼາງທີ່ອ່ອນນຸ່ມກວ່າ.

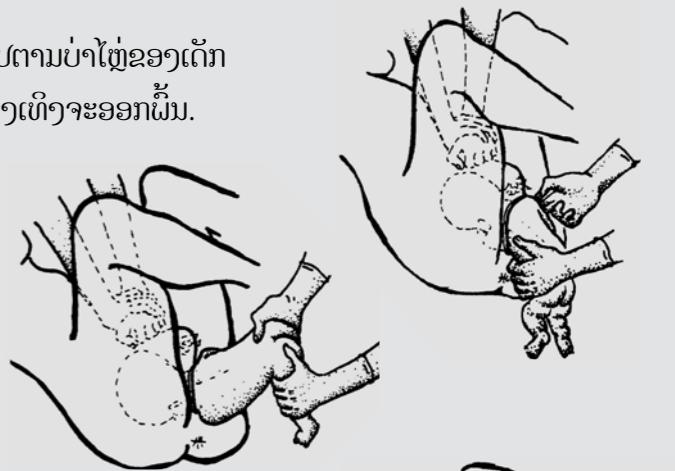
5. ເອົາຜ້າແຫ້ງສະວາດຕຸນຮ່າງກາຍຂອງເດັກໄວ້, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານຮັບເດັກໄດ້ຈ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ເດັກຫາຍໃຈ ກ່ອນຫົວຈະອອກນາ. (ໃນຮູບຕົ່ງໄປພວກເຮົາຈະບໍ່ແຕ່ນຮູບຜ້າອ້ອນຕຸນເດັກ, ເພື່ອໃຫ້ທ່ານໄດ້ເຫັນຮູບເດັກດີກວ່າແຕ່ໃນການເກີດຕົວຈົງແລ້ວ, ໃຫ້ຕຸນເດັກ, ໃນເວລາທີ່ທ່ານຊ່ວຍເກີດ).

6. ໃຫ້ຜູ້ຊ່ວຍອີກຜູ້ຫົ່ງຢືນກະດູກຂະໂນມຂອງແມ່ (ບໍ່ແມ່ນຢືນທັງ), ເພື່ອໃຫ້ຫົວຂອງເດັກອອກ. ຄ່ອຍໆຈັບຮ່າງກາຍຂອງເດັກລົງລຸ່ມ ເພື່ອໃຫ້ບໍ່ໄຫຼ່ເບື້ອງເທິງອອກ. ເວລາຈັບເດັກໃຫ້ຈັບກະໂຟກ ຫຼື ຂາຂອງເດັກ. ລະວັງຢ່າຍໜັງ ຫຼື ທ້ອງຂອງເດັກພາະອາດຈະກະທີບໃສ່ອະໄວຍະວະພາຍໃນຂອງລາວ.

ບາງຄັ້ງທ່ານອາດຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາມີປ່ອມເຂົ້າໄປຕານບໍ່ໄຫຼ່ຂອງເດັກ ເພື່ອຄວ້າຈັບແຂນຂອງລາວລົງຈົນ ກວ່າບໍ່ໄຫຼ່ຂ້າງເທິງຈະອອກຝຶ່ນ.

7. ຄ່ອຍຍົກເດັກຂຶ້ນເພື່ອເອົາບໍ່ທາງລຸ່ມອອກ.

8. ຮອດຂຶ້ນມື້, ເດັກນ້ອຍຈໍາເປັນຕ້ອງບື້ນຫຼ້າລົງຫາກະໂຟກຂອງແມ່. ທ່ານອາດຈະເອົາມີເບື້ອງໜີ່ຮັບຮ່າງກາຍຂອງເດັກໄວ້, ປ່ອນນົ້ວມື້ຂອງທ່ານເຂົ້າປາກຂອງເດັກ ເພື່ອໃຫ້ຫົວຂອງເດັກຢູ່ໃນທ່າພັບ, ແຈະວ່າເວລາທີ່ຄາງພັບຢູ່ນັ້ນມັນຝ່າຍກະດູກກະໂຟກຈ່າຍກວ່າຫຼາຍ.

9. ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງເດັກຕໍ່າລົງ ຈົນກວ່າທ່ານຈະເຫັນຮ່ອງເສັ້ນຜົນຢູ່ທາງຫຼັງຄໍ. ຢ່າດົງເດັກນ້ອຍ! ຢ່າກົງຄໍຂອງເດັກ ແຈະວ່ານັ້ນອາດຈະຫັກ.

10. ຮັກສາປະຄອງຫົວຂອງເດັກໃຫ້ພັບຢູ່ໃນໄລຍະທີ່ທ່ານຍົກຮ່າງກາຍຂອງເດັກຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຫຼ້າອອກ. ບ່ອຍຫົວເບື້ອງຫຼັງຂອງເດັກຢູ່ໃນທ້ອງແມ່ກ່ອນ.

11. ຜູ້ເປັນແມ່ຄວນຈະຜ່ອນຄາຍ, ເຊິ່ງເບິ່ງ ແລະ ໃຫ້ຫາຍໃຈຍາວງ ເພື່ອໃຫ້ເດັກອອກ. ຫົວເບື້ອງຫຼັງຂອງເດັກຄວນຈະອອກຊ້າງ. ຖ້າວ່ານັ້ນອອກໄວໂດຍ, ອາດຈະມີເລືອດໄຫຼ່ຢູ່ສະໜອງ ແລະ ເດັກຈະເສຍຊີວິດ ຫຼື ສະໜອງອາດຈະຖືກກະທີບປໍ່ເປັນໄດ້.

ຖ້າວ່າແມ່ຜູ້ນັ້ນຫາກອ່ອນແພຍຫຼາຍບໍ່ສາມາດເບິ່ງເອົາແຮ່ອອກດ້ວຍຕົວລາວເອງ ຫຼື ວ່າເລືອດໄຫຼອອກຫຼາຍຈົນລາວສະຫລືບ, ທ່ານອາດຈະຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຊ່ວຍເອົາແຮ່ອອກໃຫ້ລາວ. ນຳໃຊ້ເຕັກນິກນີ້ສະເພາະໃນເວລາທີ່ທ່ານເຫັນວ່າ ຂຶວດຂອງຜູ້ຍິງຜູ້ນັ້ນຢູ່ໃນຂັ້ນອັນຕະລາຍເທົ່ານັ້ນ. ທໍາອິດຊອກຫາອາການທີ່ບໍ່ບອກວ່າແຮ່ໄດ້ໂຄສອກແລ້ວ.

1. ເອົາເສັ້ນເຊື່ອກສະອາດນັດສາຍແຮ່ທ່າງຈາກຊ່ວງຄອດໜຶ່ງຜານີ.
2. ເອົານີ້ເບື້ອງໜຶ່ງວາງໃສ່ທາງເທິງຂອງກະດຸກຂະໂນນຂອງແມ່. ລົມຈົນກວ່າມີດລູກຂອງລາວຈະບັນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງດຸກຂະໂນນຂັ້ນໄປທາງທົວຂອງລາວໄປໝ້າ ແລະຫຼັງ.
3. ຖ້າວ່າເຊື່ອກທີ່ມີດໍາຍແຮ່ນັ້ນຫາກຕົງໄປຕາມແມ່, ອາດຈະຫາຍຄວາມວ່າແຮ່ບໍ່ໄດ້ມີດລູກຢູ່. ນຳສິ່ງແມ່ຜູ້ນັ້ນໄປໂຮງໝໍທີ່ໄກທີ່ສຸດ. ຖ້າວ່າເຊື່ອກຫາກບໍ່ຕົງ, ແຮ່ອາດຈະໂຄສອກ ແລະຢູ່ໃນຊ່ວງຄອດແລ້ວ, ທ່ານສາມາດທິດລອງຊ່ວຍເອົາແຮ່ອອກໄດ້.
4. ໃຊ້ນິອິກເບື້ອງໜຶ່ງ, ຈັບສິນສາຍແຮ່ (ຜ້າທີ່ແຫ້ງ ແລະ ສະອາດຊ່ວຍໄດ້) ແລະ ຄ່ອຍດົງຊ້າງ ແລະ ແໜ້ນງູ້. ຢ່າດົງແຮງ, ຖ້າທ່ານຮູ້ສືກວ່າແຮ່ນີ້ຄ່ອນຍ້າຍລົງ, ໃຫ້ຢຸດທັນທີ.
5. ເມື່ອແຮ່ອອກແລ້ວ, ໃຫ້ນວດຖຸອນມີດລູກ ດ້ວຍນິອິກເບື້ອງໜຶ່ງຂອງທ່ານ ຈົນກວ່າຈະຮູ້ສືກວ່າມີດລູກແຂງຕົວໃນເວລາດຽວກັນໃຫ້ຢູ່ຫາງລຸ່ມຂອງມີດລູກດ້ວຍນິອິກເບື້ອງໜຶ່ງຂອງທ່ານ.
6. ສິ່ງນຳທະເລທາງເສັ້ນ ຫຼື ທາງຮູ້ທະວານ
ຖ້າວ່າແຮ່ບໍ່ອອກ ແລະເລືອດຍັງສືບຕໍ່ໄຫຼູ່ ໃຫ້ສິ່ງແມ່ຜູ້ນັ້ນໄປສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ.

ຖ້າວ່າເລືອດເລີ່ມໄຫ້ຫຼັງຈາກແຮ່ອອກແລ້ວ, ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດຄື:

- ⊕ ບອກໃຫ້ແມ່ຜູ້ນັ້ນຖ່າຍເບົາ.
- ⊕ ບ່ອຍໃຫ້ລາວອນອນຫຼາຍ ແລະເອົາເດັກດູດນີ້ຂອງລາວ. ຖ້າວ່າເຕັກບໍ່ດູດ, ພະຍາຍານລັ້ງທີ່ວິນຂອງລາວ, ເຊື່ອໃຫ້ມີດລູກບັນ ແລະໃຫ້ເລືອດເຊົ້າໄຫຼູ່.
- ⊕ ນວດຈອນມີດລູກ, ຢູ່ບໍລິເວນສາຍບີຂອງລາວ ຈົນກວ່າຈະຮູ້ສືກວ່າມີດລູກແຂງຕົວ. ສືບຕ່ານວດຈົນກວ່າເລືອດຈະເຊົ້າໄຫຼູ່.
- ⊕ ຖ້າວ່າມີດລູກບໍ່ບັນຫຼັງຈາກຈອນໄດ້ 4-5 ນາທີ, ຫຼື ເລືອດຍັງຫຼູ່, ໃຫ້ແມ່ຜູ້ນັ້ນກິນຍາແອກໂກມຕຣິນ (ergometrine) 0.2 ມລກ, ຫຼື ອາດຈະໃຊ້ຂະນິດສັກໃສ່ກັນກິນ ຫຼື ຕື່ມຂາ, ປະມານ 0.5 ມລກ. ຖ້າວ່າເລືອດຍັງສືບຕໍ່ໄຫຼອກ ຫຼັງຈາກໃຊ້ຢູ່ນີ້ແລ້ວ 10 ນາທີ, ໃຫ້ເອົາຢາຊະນິກນີ້ໃຫ້ລາວອິກຕິ່ນໃນປະລິນານເທົ່າເດີມ.

ລົ້ງທົວນິມສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ມີດລູກບັນ ແລະ ໃຫ້ເລືອດເຊົ້າໄຫຼູ່.

ກ່ອນໃຊ້ຢາພວກນີ້ ທ່ານຄວນໄດ້ຮັບຄຳແນະນຳຈາກທ່ານ ແມ່ນ ຫຼື ຜູ້ຮູ້ກ່ຽວກັບການຍົກ.

ຖ້າວ່າເລືອດຍັງຫຼູ່, ໃຫ້ພາລາວສິ່ງສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍ. ໃຫ້ສິ່ງສະນາຂີກໃນ ຄອບຄົວຂອງລາວ 2 ຄົນໄປໆນຳ ເພື່ອວ່າໃນກໍລະນິຈຳເປັນຈະໄດ້ເອົາເລືອດອອກໃຫ້ລາວ. ໃນຂະນະດຽວກັນນີ້ໃຫ້ຕິດຕາມເບິ່ງອາການຊັກ.

ນຳສິ່ງໂຮງໝໍ

ອາການອັນຕະລາຍທີ່ເກີດວັນເດັກໃນເວລາເກີດ

ເດັກເກີດກ່ອນກຳນົດ ຫຼື ມີຮ່າງກາຍນີ້ອຍເກີນໄປ

ເດັກນີ້ອຍທີ່ເກີດກ່ອນ 9 ເດືອນ ທີ່ວ່າເກີດກ່ອນກຳນົດ. ເດັກນີ້ອຍທີ່ມີນັ້ນຫຼັກທີ່ອຍກ່ອ່າ 2500 ກລ ແມ່ນເດັກທີ່ມີຮ່າງກາຍນີ້ອຍເກີນໄປ. ເດັກນີ້ອຍເຫຼື່ອມີ້ຕ້ອງໄດ້ຮັບການບົວລະບັດ ພິເສດ.

ການບົວລະບັດ:

1. ຫຼັງຈາກເກີດເຊັດຕິນຕົວໃຫ້ເດັກທັນທີດ້ວຍຜ້າອຸ່ນຫາ ແລະສະອາດ.
2. ເອົາເດັກເປື່ອຍກາຍວາງໃສ່ກັບຮ່າງກາຍຂອງແມ່, ເອົາຜ້າຫົ່ມຕົ້ນຕິນຕົວ ແລະຫົວຂອງເດັກນຳ.
3. ໃຫ້ເດັກດູດນີ້ແມ່, ເດັກນີ້ອຍຕ້ອງກິນມີມ່າງນີ້ອຍທຸກໆ 2 ຊົ່ວໂມງ.
4. ຢ່າອານັ້ນໃຫ້ເດັກ, ຕ້ອງຮັກສາເດັກໃຫ້ອິບອ່ອນ.

ຮັກສາເດັກໃຫ້ອິບອ່ອນ ແລະ ແຫ້ງ.

ເດັກນ້ອຍບໍ່ຫາຍໃຈ

ເດັກນ້ອຍຕ້ອງເລີ່ມຫາຍໃຈດ້ວຍຕົວຂອງເຂົາເອງ ພາຍໃນ 2-3 ນາທີ ຫຼັງຈາກທີ່ສາຍແຮ່ນິສີຂາວ ຫຼື ຫຼັງຈາກແຮ່ໂຄສອກຈາກຜະໜົງມີດູກແລ້ວ. ຖ້າວ່າເດັກບໍ່ຫາຍໃຈ, ສະໜອງຂອງເຊື້ອາດຈະເຖິງທຳລາຍ ຫຼື ເຂົາອາດຈະເສີມຊີວິດ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

ອະນາໄນປາກ ແລະ ດັງຂອງເດັກ, ຜ້ອມທັງຮຸກຖຸຫຼັງ ແລະ ຝ່າຕິນຂອງເຂົາ. ຖ້າວ່າເດັກຍັງບໍ່ເລີ່ມຫາຍໃຈ, ໃຫ້ເຮັດການຊ່ວຍຫາຍໃຈຄື:

1. ໃຫ້ເດັກນອນຫາຍຸ່ຜົ່ນທີ່ແຂງ ເຊັ່ນ ໂດຍ ຫຼື ຜົ່ນເຮືອນ.
2. ເປີດຄ່ອງເດັກ ໂດຍການແຫ່ງນ້ຳວ່າເດັກເລັກນ້ອຍ.
3. ອ້າປາກຂອງທ່ານກວນໄສ່ປາກ ແລະ ດັງຂອງເດັກ, ແລ້ວເປົ່າລົມເຂົ້າຄ່ອຍໆ. ເປົ່າລົມເຂົ້າປະນານ 30 ຄັ້ງຕໍ່ນາທີ (ເຊື່ອາດຈະໄວກວ່າການຫາຍໃຈຂອງທ່ານເລັກນ້ອຍໃນເວລາທີ່ທ່ານຝັກຜ່ອມ). ບ່ອຍໃຫ້ເດັກຫາຍໃຈ ອອກຢູ່ລະຫວ່າງການເປົ່າລົມເຂົ້າແຕ່ລະຄັ້ງ.
4. ທ້ອງ ແລະ ຫ້າເອີກຂອງເດັກຈະຕຶງຂຶ້ນ ແລະ ແວບລົງຕາມຈັງຫວະການຫາຍໃຈແຕ່ລະຄັ້ງ. ຖ້າວ່າທ້ອງ ທ່າກຕຶງຢູ່ຕະຫຼອດ, ໝາຍຄວາມວ່າລົມເຂົ້າກະເພດຂອງເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າເຖິງບອດ. ທີດລອງປ່ຽນທ່າຫົວຂອງລາວ, ແຕ່ໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າບໍ່ມີສິ່ງໃດກ້າງຕົ້ນຢູ່ຄໍຂອງລາວ.

ສິ່ງສຳຄັນ: ປອດຂອງເດັກເກີດໃຫ້ນີ້ບອບບາງຫຼາຍ. ຖ້າທ່ານເປົ່າແຮງຫຼາຍ ທ່ານອາດຈະກໍາວາຍມັນ. ເປົ່າລົມຈາກຜົງແກ້ມ ບໍ່ແມ່ນຈາກເອີກຂອງທ່ານ.

ການບົວລະບັດແຍ່ ແລະ ເດັກຫຼັງ ຈາກການເກີດລາກ

ການບົວລະບັດແຍ່ຫຼັງຈາກເກີດລາກ

ຊັບຍືໃຫ້ແນ່ເອົາລຸກດູດນິນ, ເຊິ່ງນັ້ນຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ເລືອດເຊົາອອກໄວຂຶ້ນກວ່າເຕົ່າ. ນອກນັ້ນ, ການກະທຳຕ່າງໆດ້ວຍລົມທີ່ທ່ານກໍ່ຄວນຈະເຮັດເພື່ອນກັນ.

- ⊕ ຄຳຫາມີດູກຈອງແມ່, ຊົ່ງນັ້ນຄວນຈະເປັນແຂງ ແລະ ມິນ ແລະ ຢູ່ໃນລະດັບດຽວກັບ ສາຍບີຂອງລາວ. ຖ້າຮຸສີກວ່າມີດູກຍັງອ່ອນຢູ່ໃຫ້ບອກຜູ້ເປັນແມ່ທ່າຍເປົາອອກ ແລະ ນວດຖຸບໍລິເວນມີດູກຈົນກວ່ານັ້ນຈະແຂງ. ສີບໍ່ ກວດເປົ່ງມີດູກວ່ານັ້ນອ່ອນ ມານອີກບໍ່. ກວດເປົ່ງອາການເລືອດໄຫු. ສອນໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ຜິກການຄຳຫາມີດູກດ້ວຍ ຕົນເອງ ແລະ ໃຫ້ລາວນວດຖ້າຮຸສີກວ່ານັ້ນອ່ອນນາຍ.
- ⊕ ເປົ່ງຊ່ອງຄອດຂອງແມ່ວ່າມີບ່ອນສີກຈາດທີ່ຍາວ ຫຼື ເລັກບໍ່, ຫຼື ວ່າບ່ອນຂາດນັ້ນມີ ເລືອດໄຫුບໍ່ຢູ່, ຄວນຈະຊອກຜູ້ໄດ້ຜູ້ທີ່ທີ່ຫຍິບເປັນນາຫຍິບໃຫ້ລາວ.
- ⊕ ໃຫ້ລາວດັ່ນມັ້ນໜ້າຫຼາຍໆ ແລະ ກົມເຂົ້າທ້າຫາກວ່າລາວຫົວ.

ການບົວລະບັດລາກນ້ອຍ

ຕ້ອງແນ່ໃຈວ່າຜູ້ເປັນແມ່ຮ້ວ່ານີ້ມີຂອງລາວເປັນອາຫານທີ່ປະເສີດສຳລັບລູກນ້ອຍຂອງ ລາວ. ໃຫ້ລູ້ນ້ອຍຢູ່ນໍາແມ່ເຜື່ອຈະໄດ້ດູດນິນ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມອີບອຸ່ນ. ລະດົມໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ ເອົາລຸກຢູ່ນໍາ ແລະ ອະນາໄນລູ້ນ້ອຍ ຜ້ອມທັງເອົາລຸກດູດນິນເລື້ອຍໆເທົ່າທີ່ລູກຈະດູດໄດ້.

ໃນໄລຍະອາຫິດທຳອິດຫຼັງເຕີດ, ນໍາຈະນົມນໍາເມືອງສີເຫຼືອງອ່ອນໄຫຼວອກຈາກຕາຂອງ ເດັກ, ທ່ານສາມາດເຊັດລ້າງຕາຂອງເດັກນ້ອຍດ້ວຍນັ້ນມີນີ້ຂອງທ່ານ ຫຼື ນ້ຳອຸ່ນ ແລະ ຜ້າ ສະອາດທ້າວ່າຕາຂອງເດັກຫາກໄກ່ບວນ ແລະ ນີ້ມີຫຼາຍອາກຫຼາຍຄວນພາເດັກໄປໃຫ້ແພດ ກວດ.

ການບົວລະບັດສາຍແຮ່

ຮັກສາລັ້ນສາຍແຮ່ນີ້ໃຫ້ແຫ້ງ ແລະ ສະອາດ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ທໍາຄວາມສະອາດນັ້ນ ດ້ວຍເຫຼົ້າ ແລະ ເຊີດໃຫ້ແຫ້ງທຸກໆຄັ້ງທີ່ປ່ຽນຜ້າອ້ອນ. ສາຍແຮ່ຈະກາຍເປັນສິດຳ ແລະ ຫຼື່ນ, ພາຍໃນອາຫິດທຳອິດ. ທ່ານບໍ່ຈະເປັນຕ້ອງປົກປິດນັ້ນດ້ວຍອັນໄດ້ທັງສັນ, ນອກຈາກວ່ານີ້ ແມ່ງວັນ ແລະ ຂັ້ນຜູ້ຫຼາຍ ໃນກໍລະນີນີ້ໃຫ້ບິດດ້ວຍຜັ້າສຳລັບ ຫຼື ຜ້າສະອາດບິດໄວ້ຢ່າງຫຼືນໍ. ຖ້າທ່ານສັງເກດເຫັນວ່າ ຢູ່ບໍລິເວນອ້ອນສາຍບີມີສີແດງ ຫຼື ນັ້ນໜ້າຫຼາຍອອກ, ເດັກຜູ້ນັ້ນ ອາດຈະນີ້ອາການຂຶ້ນເຊື້ອ. ໃຫ້ພາເດັກໄປຫາແພດທັນທີ ເພື່ອປິ່ນປົວດ້ວຍຢາຕ້ານເຊື້ອ.

ພະຍາດບາດທະບຽກຂອງເດັກເກີດໃໝ່

ສັນຍານອັນຕະລາຍຂອງພະຍາດບາດທະບຽກຂອງເດັກອ່ອນ

- ມົວຕາ ເດັກນີ້ໃຊ້
- ມົວຕາ ເດັກບໍ່ສາ
- ນາດຖຸດນີ້ໄດ້
- ມົວຕາ ເດັກຮ້ອງໄຫ້
- ຕະຫຼອດ
- ມົວຕາ ຫາຍໃຈໄວ
- ມົວຕາ ຕິນຕົວຂອງເດັກແຂງ

ພາເດັກໄປໂຮງໝໍ

☞ ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

ພາເດັກນີ້ຍີໄປສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍໜັນທີ. ຖ້າວ່າຈະໃຊ້ເວລາເດີນທາງຫຼາຍກວ່າ 2 ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອຈະຮອດໂຮງໝໍທ່ານສາມາດສັກຍາໃຫ້ເດັກໄດ້ ເຊັ່ນ ສັກຍາ ເປັນຂຸນ ເປັນຂຶ້ນ ລົມ 100,000 ຢູ່ມີດໃຫ້ເດັກ.

ພາຍໃນອາຫິດທຳອິດຫຼັງເກີດ

ການປົວລະບັດສໍາລັບຜູ້ເປັນແມ່ໄຫ້

ຜູ້ເປັນແມ່ຕ້ອງການງົບປົວລະບັດຫຼັງເກີດເພີ້ອນກັນກັບເດັກ. ຄືນສ່ວນຫຼາຍສິນໃຈນຳແຕ່ເດັກເກີດໃໝ່ ບາງຄັ້ງອາດຈະລືມຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່.

- ① ເພື່ອບ້ອງກັນການຊຸມເຊື້ອ, ຜູ້ເປັນແມ່ບໍ່ຄວນຮ່ວມເຟ ຫຼື ເຮົາອັນໄດ້ອັນຫົ່ງຢັດເຊົ້າ ຊ່ວຍຄອດຂອງລາວ.
- ② ລາວຄວນຈະໄດ້ຟກຟ່ອນຢ່າງໜ້ອຍ 6 ອາທິດ.
- ③ ລາວຄວນຈະຢູ່ຢ່າງສະວາດ, ອາບນໍ້າ ແລະລ້າງສ່ວ່າຍອະໄວຍະເພດຂອງລາວໃຫ້ ສະວາດ. ເວລາອາບນໍ້າບໍ່ໃຫ້ນໍ່ແຊ່ນໍ້າ ພາຍໃນອາຫິດທຳອິດຫຼັງເກີດ.
- ④ ຜູ້ເປັນແມ່ໃຫ້ຕ້ອງໄດ້ກິນອາຫານຫຼາຍກວ່າບີກກະຕິ. ລາວສາມາດກິນອາການທຸກ ຢ່າງໄດ້ເຊັ່ນ: ບາ, ຂຸ້ນ, ຖ້ວ, ແກ່ນຕ່າງໆ, ຜັກ ແລະຫຼາກໄມ້ ຂ່ວຍໃຫ້ລາວມີແຮງໄວ ແລະເປັນແມ່ທີ່ສົມບູນ.
- ⑤ ລາວຄວນຈະດື່ນນີ້ຫຼາຍງ.
- ⑥ ຖ້າວ່າລາວລ້ຽງລູກດ້ວຍນິ້ນແມ່, ລາວບໍ່ຄວນຈະເອົານິ້ນຊະນິດອື່ນໆໃຫ້ຕໍ່ອີກ. ການ ລ້ຽງລູກດ້ວຍນິ້ນແມ່ສາມາດບ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ແມ່ຖືພາຕໍ່ອີກໄວເກີນໄປ. ສຳລັບການບ້ອງ ກັນທັງໝົດ,

⑦ ຖ້າວ່າຊ່ອງຄອດຂອງລາວສິກຂາດ, ລາວຄວນຈະຮັກສາໃຫ້ນັ້ນສະວາດ. ລາວອາດຈະ ໃຊັ້ຜ້າບຸນນັ້ນ ແລະນັ້ນເຟັງແບບໃລໍ່ບ່ອນບາດ ເຊື່ອໃຫ້ຮັກດີຂຶ້ນ ແລະບົວໃຫ້ນັ້ນ ເຊິ່ງໄວ່ງ. ຖ້າບ່ອນບາດນັ້ນຫາກແສບ, ລາວສາມາດເອົານັ້ນລ້າງສາດໃສ່ບໍລິເວນອະໄວ ຍະວະເພດຂອງລາວໃນຂະນະທີ່ລາວຖ່າຍເປົາ. ຢ່າຜົນເນືອງທີ່ເຊີ້ເພື່ອບໍ່ປົວລາວຊະ ນິດໄດ້ກໍແລ້ວແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ສະວາດ (ດີທີ່ສຸດຕ້ອງຕົ້ນ). ຢ່າໃຊ້ຮາກຍໍດັບເຊົ້າໃນຊ່ອງ ຄອດເດັດຂາດ.

⑧ ລາວຄວນຈະວາງແຜນຄອບຄົວໂດຍໄວ, ໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີທີ່ລາວເອົາຫານ ຊະນິດອື່ນເຟັ້ນໃຫ້ເດັກກິນ, ນອກຈາກມີນຂອງລາວ. ເພື່ອສະບັບຂອງລາວເອງ, ລາວຄວນຈະເລີ່ມມຳໃຊ້ວິທີການວາງແຜນຄອບຄົວກ່ອນທີ່ລາວຈະຮ່ວມເຟ ຫຼື ກ່ອນ ລາວຈະຖືພາຕໍ່ອີກໄວເກີນໄປ.

ສັນຍານອັນຕະລາຍໃນໄລຍະ 4-5 ນີ້ ທຳອິດຫຼັງເກີດ

ການເລືອດໄຫ້ (ອາການຕົກເລືອດ)

ມີເລືອດໄຫ້ອອກຫຼາຍກວ່າ 1 ນີ້ ຫຼັງຈາກທີ່ເດັກເກີດແລ້ວ, ໂດຍທີ່ວ່າໄປແມ່ນເກີນມາຈາກ ນິແຮສອນໄດ້ສອນຫົ່ງຄ້າງຢູ່ໃນມິດລູກ.

ສັນຍານອັນຕະລາຍການເລືອດອອກຫຼາຍ

- ① ຕ້ອງໄດ້ປ່ຽນຜ້າອະນາໄມຫຼາຍກວ່າ 2 ເທື່ອ ພາຍໃນຫົ່ງຊ່ວໂມງໃນມີທຳອິດຫຼັງເກີດ, ຫຼືວ່າເຮັດໃຫ້ຜ້າ ເສດທີ່ໝາປຽກຊຸ່ມໃນໄລຍະເວລາດຽວກັນ.
- ② ເຮັດໃຫ້ຜ້າອະນາໄມປຽກຊຸ່ມຫຼາຍກວ່າ 1 ອັນພາຍໃນຫົ່ງຊ່ວໂມງ ຫຼັງຈາກມີທຳອິດທີ່ເດັກເກີດ
- ③ ມີເລືອດໄຫ້ເປັນຕ່ອນນັ້ນຢູ່ອກປ່າຍກ່າຍດີ່ນ້ອງ.

☞ ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ:

1. ນວດສ່ວນເທິງຂອງນິດລູກໃຫ້ນັ້ນປັ້ນແຂງ ແລະ ໃຫ້ເລືອດເຊິ້ໄຫ້. ໃຫ້ເດັກດຸດນິນແມ່, ຫຼື ໃຫ້ໄຜຜູ້ຫົ່ງລົ້ງທີ່ວິນນິນຂອງລາວ.
2. ສັກຍາແອກໂກລົມຕົນ 0.5 ມລກ ເຊົ້າກຳນົດ, ຫຼືເອົາຍາແອກໂກໂນວິນ 0.2 ມລກ ໃຫ້ກິນ ທຸກໆ 6 ຊ່ວໂມງ ໃຫ້ກິນ 4-7 ນີ້.
3. ຖ້າວ່າເລືອດຍັງບໍ່ຢູ່, ໃຫ້ພາລາວໄປຫາແພດໝໍ. ສືບຕໍ່ນ່ວດຖຸບໍລິເວນມິດລູກຂອງລາວ ໃນໄລຍະທີ່ພາລາວໄປໂຮງໝໍ.
4. ຖ້າລາວມີອາການໄຂ້ນຳ, ໃຫ້ເອົາຍາຕ້າມເຊື້ອຊະນິດຮູກກັບບໍ່ປົວມິດລູກອັກເສບທີ່ຈະ ດັກກ່າວຕໍ່ໄປ.

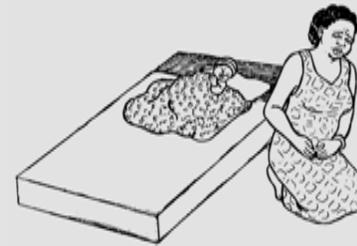
ນຳສິ່ງຄົນເຈັບ
ໄປໂຮງໝໍ

ມິດລກອັກເສບ

ມິດລກອັກເສບເປັນຜະຍາດທີ່ຮ້າຍແຮງ, ມັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການບື້ນປົວ ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນຄົນ
ເຈັບຜູ້ນອາດຈະກາຍເປັນໝັ້ນ ຫຼື ອາດຈະເສຍຊີວິດ.

ອາການອັນຕະລາຍຂອງມິດລູກອັກເສບ

- ① ໄຂ້ ແລະ ສະບັນຫາວ
- ② ເຈັບ ແລະ ຮູ່ສຶກບໍລະບາຍຢູ່ບໍລິເວັນທ້ອງລົງຈາວນີ້ກໍ່ເໝັ້ນ

ກ່ອນໃຊ້ຢາພວກນີ້
ທ່ານຄວນໄດ້ຮັບຄໍາ
ແນະນຳຈາກທ່ານ
ໜີ້ ຫຼື ຜູ້ຮັກກ່ຽວກັບ
ການຍົກ.

ນຳລົງຄົນເຈັບ
ໄປໂຮງໝໍ

ການບື້ນປົວ :

1. ຖ້າວ່າອາການເງື່ອນີ້ປາກີດຂຶ້ນ, ໃຫ້ເລືອກໃຊ້ຢາພວກໄດ້ໝວດຫົ່ງກໍ່ກໍ່ລຸ່ມນີ້:
  - ① ທາງເລືອກທີ 1:
  - ຢາອານີກຊີລິນ, 1 ພກມ ກິນ 3 ຄັ້ງຕໍ່ນີ້, 10 ນີ້
  - ເມໂໂຕຣນິດາໂຊນ, 500 ມລກ 2 ຄັ້ງຕໍ່ນີ້, 10 ນີ້
- ② ທາງເລືອກທີ 2:
- ຢາເບີນຊີລິນ ໂປຣກາອິນ 800,000 ຍຸນິດ ສັກກ້ານ 2 ຄັ້ງຕໍ່ນີ້, 7 ນີ້ ຫຼື ຢາເບີນ
ຊີລິນ 400,000 ຍຸນິດ (250 ມລກ) ກິນ 4 ຄັ້ງຕໍ່ນີ້, 7 ນີ້
- ກລຳຮົມແມີໂກນ 1 ກລ ກິນ ເທື່ອທໍາອິດ ຫຼັງຈາກນີ້ກິນ 500 ມລກ 4 ຄັ້ງຕໍ່ນີ້, 7
ນີ້.
2. ລະດົມໃຫ້ລາວດັ່ນນັ້ງຫຼາຍງົງ. ຖ້າຫາກວ່າອາການຂອງລາວບໍ່ດີຂຶ້ນໃນນີ້ຕໍ່ໄປ, ໃຫ້ພາ
ລາວໄປໂຮງໝໍທີ່ໄກທໍ່ສຸດ.

ຖ້າວ່າແມ່ຍິງຜູ້ນີ້ຈົ່ມວ່າວາວຮູ້ວິກບໍລະບາຍ, ໃຫ້ເບິ່ງວາວຕິງເຜື່ອຊອກຫາ
ອາການຂອງຜະຍາດຊົມເຊື້ອ.

ແມ່ຍິງທີ່ຕ້ອງການງ ເອົາໃຈໄສ່ພິເສດ

ການຫຼູລູກ (ການແທ້ງຫຼູກ)

ການຫຼູລູກແມ່ນເວລາທີ່ການຖືພາຢຸດເຊົາດ້ວຍຕົວນັ້ນເອງກ່ອນທີ່ເຕັກໃນຫ້ອງຈະຂະ
ຫຍາຍຕົ້ນທີ່. ແມ່ນວິທີທີ່ຮ້າຍກາຍປະຕິບັດໜ້າທີ່ເອງມັນເຜື່ອຢຸດເຊົາການຖືພາ, ໃນກໍລະ
ນີ້ທີ່ເຕັກໃນຫ້ອງມີບັນຫາຮ້າຍແຮງ ແລະບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້. ສ່ວນຫຼາຍການຫຼູລູກ
ນັກຈະເຕັດຂຶ້ນໃນໄລຍະຖືພາ 3 ເດືອນທໍາອິດ. ຫຼັງຈາກຫຼູລູກແລ້ວ, ແມ່ຍິງຍົງສາມາດຖືພາ
ໄດ້ ແລະມີລູກທີ່ສຸຂະພາບດີໄດ້ຢູ່.

ອາການຂອງການຫຼູລູກແມ່ນມີອາການເຈັບ ແລະມີເລືອດອອກທາງຊ່ອງຄອດ. (ລາຍລະ
ອຽດເຜີ່ມເຕັນກ່ຽວກັບສາເຫດອື່ນໆຂອງການຫຼູລູກ. ອາການເລືອດໄຫຼຸງ ແລະເຈັບເລີ່ມຕົ້ນຄື
ກັບການເປັນປະຈຳເດືອນ ແລະຫຼັງຈາກນີ້ກໍ່ເຜີ່ມຂຶ້ນ ແລະແຮງຂຶ້ນ. ອາດຈະມີແຜ່ນຈຸລັງ ຫຼື
ກ່ອນເລືອດອອກນານນຳ).

ອາດຈະມີຂຶ້ນສ່ວນໃດໜຶ່ງຄ້າງຢູ່ໃນມິດລູກ ຖ້າວ່າອາການເຈັບຍິງສັບຕໍ່ໄປຫຼາຍນີ້, ຫຼື
ເລືອດອອກຫຼາຍກວ່າເປັນປະຈຳເດືອນ, ຫຼື ແມ່ຍິງຜູ້ນີ້ມີໄຂ້ ຫຼືວ່ານຳທີ່ໃຫ້ອອກຈາກຊ່ອງ
ຄອດນີ້ນີ້ກໍ່ເໝັ້ນ, ຊົ່ງເຜີ່ມເອັນວ່າ “ເລືອດຄ້າ” ຫຼື “ຫຼູລູກບໍ່ໝົດ”. ມັນອາດຈະເຮັດໃຫ້
ເສຍເລືອດຫຼາຍ, ຫຼື ນີ້ການຊົມເຊື້ອທີ່ຮ້າຍແຮງ ຫຼື ອາດຈະເສຍຊີວິດຍ້ອນກໍ່ນີ້. ຜູ້ຍິງຜູ້ນີ້ນ
ຄວນຈະໄປສຸກສາລາ ຫຼື ໂຮງໝໍບໍ່ອນທີ່ມີແຜດທີ່ໄດ້ຮັບການອົບຮົນແລ້ວ, ເອົາກ່ອນເລືອດທີ່
ຄ້າງນີ້ນອອກຈາກມິດລູກໃຫ້.

ຖ້າວ່າແມ່ຍິງຜູ້ນີ້ມີອາການເຈັບແຮງຕະຫຼອດຢູ່ບໍລິເວັນທ້ອງນ້ອຍ, ລາວອາດຈະຖືພາ
ນອກພິກ. ນີ້ຍິ່ງອັນຕະລາຍຫຼາຍ. ຫຼັງຈາກຫຼູລູກແລ້ວ 2 ອາທິດ, ແມ່ຍິງຜູ້ນີ້ຄວນຈະຝັກ
ຜ່ອນ ແລະຫຼັກເວັນບໍ່ຍົກເຕື່ອງຫັກ. ລາວບໍ່ຄວນສ່ວາຍລ້າງທາງໃນຂອງຊ່ອງຄອດ,
ແລະລາວບໍ່ຄວນຈະຮ່ວມແຜດໃນໄລຍະທີ່
ເລືອດຍິງບໍ່ຢຸດເຊົາ, ແພະວ່າບໍາການມິດລູກ
ຂອງລາວຍົງເປີດ ແລະລາວອາດຕິດພະ
ຍາດຊົມເຊື້ອກໍເປັນໄດ້.

ແມ່ຍິງບໍາຄົນເສຍໃຈຫຼາຍຍ້ອນລາວຫຼູ
ລູກ, ແຕ່ບໍາຄົນກໍ່ບໍ່ເສຍໃຈ, ນີ້ແມ່ນເລື່ອງ
ປົກກະຕິ. ແມ່ຍິງບໍາຄົນຄິດວ່າໄປລົມກັບຜູ້
ທີ່ເຄີຍຫຼູລູກແລ້ວ ກໍ່ຊ່ວຍລາວໄດ້.

ແມ່ຍິງທີ່ຍໍາກະ
ໄດ້ລູກອາດຈະ
ເສຍໃຈຫຼາຍຫຼາ
ວ່າລາວຫຼູລູກ

ຢ່າລຳຖ້າໃຫ້ຜູ້ທີ່ຕ້ອງ
ການຄວາມຊ່ວຍ
ເຫຼືອມາຫາ. ໃຫ້ໄປ
ຫາເຂົ້າເຈົ້າ.

ແມ່ຍົງຜູ້ນັ້ນຕ້ອງ
ການການເອົາໃຈ
ໃໝ່ພິເສດ ແລະ
ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນ
ມື້ອວກວະນະ ແລະ
ວຸກຂອງວາວ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍົງທີ່ມີບັນຫາໃນການລົງງຸດຕົນເຮົາ ແລະ ລກນົອຍ

ແມ່ຍົງບາງຄົມອາດຈະມີບັນຫາເກີດລູກຢາກ ແລະບັນຫາຫຼັງຈາກການເກີດລູກ. ນອກ
ນັ້ນເມື່ອລູກເກີດມາລູກກໍ່ບໍ່ແຂງແຮງ. ຈຳພວກແມ່ທີ່ຢູ່ຜູ້ດຽວ, ທຸກຍາກຫຼາຍອາຍຸຢັ້ງຫຸ່ນ
ໂພດ, ບັນຍາອ່ອມ ຫຼື ເຕີມີລູກທີ່ຂາດອາຫານທັງບໍ່ຈັບເປັນອີກ ອາດຈະຟິບກັບບັນຫາ
ໃນການລົງງຸດຕົນເຮົາ ແລະລູກນົມອຍຂອງເຂົ້າເຈົ້າ.

ຖ້ານີ້ໃຜຜູ້ໜຶ່ງໃຫ້ຄວາມສິນໃຈແກ່ຜູ້ເປັນແມ່ຈຳພວກນີ້, ຂ່ວຍເຂົ້າເຈົ້າໃຫ້ນີ້ອາຫານກິນ,
ເອົາໃຈໄສ ແລະຢູ່ເປັນຜົ່ອນເວລາທີ່ເຂົ້າເຈົ້າຕ້ອງການ, ສາມາດຮັດໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າມີຄວາມຜ
າສຸກຂຶ້ນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນທັງແມ່ ແລະ ລູກ.

ທັກວ່າເດັກນົມອຍເສຍຊີວິດ

ແມ່ຍົງຖືພາທີ່ມີສຸຂະພາບດີ ສ່ວນຫຼາຍໃຫ້ກໍາເນີດເດັກທີ່ສິນບຸນແຂງແຮງ. ແຕ່ບາງຄັ້ງ,
ເຖິງວ່າໝົດທຸກຄົມໄດ້ຮັດໝົດຄວາມສາມາດແລ້ວ ແຕ່ເດັກກໍ່ບໍ່ຢ່າງເສຍຊີວິດ.

ໄລຍະນີ້ແມ່ນໄລຍະຫຼັງຍາກສັບສົນສຳລັບຜູ້ເປັນແມ່. ລາວຮັບສິກເສຍໃຈຫຼາຍ ແລະນັ້ນ
ແມ່ນການສຸນເສຍຄັ້ງຢູ່ໃຫຍ່. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ລາວໄດ້ຜ່ານການຖືພາ ແລະການເກີດ
ລູກນາ. ລາວຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ພັກຜ່ອນ ເຝື້ອໃຫ້ນີ້ເຫຼື່ອແຮງຄືຜູ້ເປັນແມ່ຜູ້ອື່ນໆທີ່ມີລູກນົມອຍ.

ຄໍາແນະນຳຕໍ່ໄປມີອາດຈະຊ່ວຍໄດ້:

ລາວອາດຈະເຈັບນິມ, ຫຼັງຈາກເກີດລູກແລ້ວ 3 ນີ້ ແກ່າຍ້ານີ້ມີຂອງລາວນາ. ໃຊ້ຜົາ
ຈຸບນ້າເປັນແລ້ວເອົາແປະໄສ່ມີອາດຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນອາການເຈັບ.

ສົ່ງທີ່ລາວຄວາມຮັດ:

- ບໍ່ຄວນບົບທີ່ວັນນ້ຳນີ້ເຫຼືອງ (ຫົວນ້ຳນີ້) ຫຼື ນີ້ນີ້ປົກກະຕິຖື້ນ. ບົບນ້ຳນີ້ອອກອາດຈະ
ຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຜະລິດຂຶ້ນນາຕໍ່ນີ້.
- ຕິດຕາມເບ່ງອາການມົນອັກເສບ ແລະບິນປົວມັນທັກຈຳເປັນ
- ລົ້ຖ້າອີກສາມເດືອນ ກ່ອນທີ່ຈະທິດລອງຖືພາອີກເທົ່ອໃໝ່. ຮ່າງກາຍແມ່ຍົງຕ້ອງການ
ເວລາເຜື່ອປິ່ນປົວ.
- ເລີ່ມຕົ້ນໃຊ້ວິທີການວາງແຜນຄອບຄົວໄວ້ເທົ່າທີ່ຈະໄວ
ໄດ້. ລາວອາດຈະຖືພາອີກເທົ່ອໃໝ່ໄວ້ເກີນໄປ.

ສຳລັບແມ່ຍົງບາງຄົມ, ການສຸນເສຍລູກເກີດໃໝ່ກໍ່ຄືກັບ
ການສຸນເສຍຄົມໃກ້ຊົດໃນຄອບຄົວ, ລາວອາໄລອາວອນແກ່
ການສູຍເສຍຂອງລາວ, ລາວຕ້ອງການຄວາມເອົາໃຈໄສ່ພ
ເສດ ຄວາມອ່ອນຫວານ ແລະການຊ່ວຍເຫຼືອ.

ສຳລັບຜູ້ເຂັ້ມໍ່

ໄລຍະຖືພາ

ທ່ານຄວນສະແດງໃຫ້ຜົນ
ລະຍາ (ແມຍ) ຂອງທ່ານເຫັນ
ວ່າທ່ານເປັນຜ່າລາວ, ສົ່ງນີ້
ຊ່ວຍລາວທັງຫາງດ້ານຮ່າງ
ກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ. ຕ້ອງແມ່ໃຈ
ວ່າລາວໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນ
ວຽກງານຂອງລາວ. ຖ້າທ່ານບໍ່
ສາມາດຮັດໄດ້ດ້ວຍຕົວຂອງ
ທ່ານ, ໃຫ້ອກຄົມນາຊ່ວຍ.
ຕ້ອງແມ່ໃຈວ່າລາວໄດ້ກິນອາ
ຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະໄດ້ໄປ
ກວດທ້ອງເປັນປະຈຳ.

ໃນໄລຍະເກີດລູກ

ທ່ານສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ແມ່ຍົງທີ່ມີສິກນີ້ຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະບອດໄພໃນເວລາເກີດ
ລູກ, ດ້ວຍການປະຕິບັດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຕ້ອງກວດກາເບ່ງວ່ານີ້ນີ້ ແລະອາຫານພຽງຝ່າຍໃນຮີອນຂອງທ່ານ.
- ໄປຮັບໝໍຕໍ່ມາແປ ມາເຮືອນຜ່ອຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເກີດລູກ.
- ເບ່ງແຍງລູກຜູ້ອື່ນໆໃນໄລຍະທີ່ລາວກໍາລັງເກີດລູກຢູ່ນີ້ນີ້.

ຖ້າທ່ານຢູ່ນັ້ນຕ້ອງກວດວ່າທ່ານສາມາດຊ່ວຍລາວທັງຫາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະຈິດໃຈ. ໃຫ້ກໍາ
ລັງໃຈລາວ ແລະບອກລາວວ່າ ລາວຮັດໄດ້ດີແລ້ວ. ເອົານີ້ໃຫ້ລາວດື່ນ, ຊ່ວຍລາວຢ່າງ ຫຼື
ນັ້ງຢ່ອງຍື້ນໃນໄລຍະທີ່ນີ້ນີ້ ຫຼື ລູບຫຼັງໃຫ້ລາວ.

ໃນໄລຍະຫຼັງເກີດ

ໃນໄລຍະ 6 ອາທິດທໍາອິດຫຼັງເກີດລູກ ແມ່ນໄລຍະທີ່ສຳຄັນສຳລັບແມ່ຍົງທີ່ຈະຮູ້ສິກວ່າ
ຕົນເອງນີ້ເຫຼື່ອແຮງ ແລະສຸຂະພາບດີເໝື່ອນດື່ນ. ໃນໄລຍະນີ້ລາວຕ້ອງການອາຫານທີ່ມີຄຸນ
ນະພາບ ແລະການພັກຜ່ອນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ທ່ານສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ລາວພັກຜ່ອນໄດ້ ໂດຍ
ການຮັດບາງວຽກຂອງລາວ ເຊັ່ນ: ໃບຕົກນ້ຳ ຫຼື ເອົາພືນ, ເບ່ງແຍງລູກຜູ້ອື່ນ ຫຼື ບຸງແຕ່
ອາຫານບາງຄາບ. ຖ້າທ່ານບໍ່ສາມາດຊ່ວຍໄດ້ໃຫ້ອກຜູ້ອື່ນນາຊ່ວຍ.

ທ້າທ່ານໃຊ້ເວລາອັນ ແລະບົວລະບັດລູກຜູ້ເກີດໃໝ່ນໍາອີກ, ມາ ຂອງທ່ານຈະມີເວລານອນຝັກຜ່ອນ ແລະທ່ານເອງກໍໄດ້ໃຫ້ຊົດກັບລູກ ມ້ອຍຜູ້ໃໝ່ອີກ.

ຜ່ອບ້ອງກັນປໍ່ເຫັນມີຄຸລູກອ້ກາເສບ, ຢ່າຮ່ວມແດກບໍລາວຈົມກວ່າ ເລືດຈະເຊົ້າອອກ.

ການວາງແຜນຄອບຄົວ

ຜ່ອໃຫ້ແມ່ ແລະລູກນ້ອຍມີຮ່າງກາຍແຂງແຮງສິນບູນ, ດີທີ່ສຸດ ຄວນລໍຖາໃຫ້ໄດ້ 2 ປັກ່ອນຈົ່ງຖືພາອີກເຫຼື່ອໃໝ່. ວິທີທີ່ລໍາຄົນທີ່ສຸດ ທີ່ທ່ານສາມາດຊ່ວຍ ໃຫ້ຄອບຄົວຂອງທ່ານມີສຸຂະພາບດີ ແມ່ນການວາງແຜນຄອບຄົວ. ໄປຄລິນກວ່າງແຜນ ຄອບຄົວກັບຜົນລະຍາຂອງທ່ານ ແລ້ວຕິກລົງໃຈຮ່ວມກັນວ່າວິທີໄດ້ຈະນຳໃຊ້ໄດ້ທີ່ສຸດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍແບ່ງບັນຄວາມຮັບຜິດຊອບນໍາກັນໃນເວລາໃຊ້ນັ້ນ.

ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອບ່ຽນແບ່ງ ສະພາບການ

ໃນທົ່ວໂລກນີ້, ມີແມ່ຍິງນັບເປັນລ້ານງົດເສຍຊີວິດໂດຍບໍ່ຈໍາເປັນ, ຍ້ອນບັນຫາຂອງ ການຖືພາ ແລະເກີດລູກ. ມີຫຼາຍງົດເສຍຊີວິດຍ້ອນວ່າລາວເອງ ຫຼື ຄອບຄົວຂອງລາວ ເສຍເວລາລໍຖາດີນເກີນໄປ ຜ່ອໃຫ້ໄດ້ການຊ່ວຍຢ່າງຮີບດ່ວນ ແລະ ສຸກເສີມ.

ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນເລື່ອງລາວຂອງແມ່ຍິງກຸ່ມໍ່າທີ່ພະຍາຍານຊອກຮູ້ ແລະແກ້ໄຂບາງບັນຫາຢູ່ ໃນຊຸມຊຸມຂອງເຂົ້າເຈົ້າ.

ເພື່ອຊ່ວຍກອບກັ້ອງເຈົ້າຊີວິດແມ່ຍິງໃນໄລຍະຖືພາ ແລະເກີດລູກ

ສ່ວນຫຼາຍການເສຍຊີວິດ ແລະ ເຈັບເປັນຢ້ອນການຖືພາ ແລະເກີດລູກ ສາມາດຫຼອງກັນ ໄດ້ດ້ວຍການກິນອາຫານທີ່ດີ, ການວາງແຜນມີລູກທ່າງ (ການວາງແຜນຄອບຄົວ), ມີໂອ ກາດໄດ້ຮັບການບໍລິການເຮັດແທ້ງຢ່າງປອດໄພ, ໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໄສ່ຢ່າງດີໃນໄລຍະຖືພາ ແລະ ເກີດລູກ, ມີລະບົບການຂົນສົ່ງທີ່ດີ ແລະມີການບໍລິການເລືອດຢ່າງພ້ອມພຽງ. ຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນບາງວິທີຜ່ອຊ່ວຍເຫຼືອ:

- ① ຮຽນຮູ້ສິນຍານອັນຕະລາຍໃນໄລຍະຖືພາ, ເກີດລູກ ແລະຫຼັງເກີດ.
- ② ວາງແຜນການຜ່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອກ່ອນທີ່ມັນຈະຈໍາເປັນ.
- ③ ພະຍາຍານຈຳດະບົບການຈຳຕັ້ງຢູ່ໃນຊຸມຊຸມຂອງທ່ານ ດ້ານການຂົນສົ່ງສຸກເສີມ, ການເງິນ ແລະການບໍລິຈາກເລືອດໃຫ້ກຽນຜ້ອນໃນເນື່ອມິກຳລະນີເກີດລູກຍາກເກີດຂຶ້ນ.

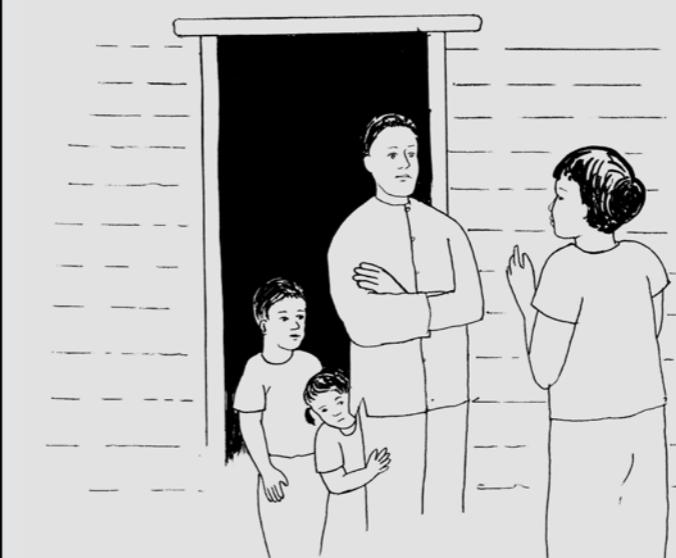
ໃນລະດູຜົນທີ່ຜ່ານນາ, ນາງເອັກເວີ, ຫຼູ່ຂອງຂ້ອຍໄດ້ຖືພາ. ເຖິງເວລາທີ່ລາວຈະເກີດລູກ. ຜົວລາວເດີນທາງ ໄປວຽກບ່ອນອື່ນ. ມີແມ່ຍິງທີ່ສະຫຼາດສຸຂຸນຫຼາຍຄົນຢູ່ນໍາລາວເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອ. ແຕ່ການເກີດລູກນັ້ນໃຊ້ເວລາດິນ ນານເກີນໄປ, ແລະນາງເອັກເວີເລີ່ມມີລືອດອອກ, ຂ້ອຍໄດ້ເວົ້ວວ່າ ພວກເຮົາຄວນພາລາວໄປສຸກສາລາ. ແຕ່ບໍ່ ມີຜສນາມາດຕັດສິນໃຈເຮັດຫຍໍາໄດ້. ຜົວຂອງລາວກໍບໍ່ທັນນາ ແລະລາວແມ່ນຜູ້ທີ່ຄວນຈະຕັດສິນໃຈ. ບິດໜຶ່ງ, ພວກເຮົາຈິງສັງເກດີປວກວ່າ ນາງເອັກເວີ ແລະລູກນ້ອຍຈະບໍ່ລອດແລ້ວ, ພວກເຮົາໄດ້ເສຍຊີວິດຕໍ່ຫັ້ນຕໍ່ຕາ ຂອງພວກເຮົາ.

ເຫດການນີ້ຮັດໃຫ້ຂ້ອຍເສຍໃຈຫຼາຍ. ນາງເອັກເວີ ແມ່ນຫຼູ່ຂອງຂ້ອຍ, ແຕ່ພວກເຮົາບໍ່ສາມາດຊ່ວຍລາວ ໄດ້. ຂ້ອຍເລີ່ມຕົ້ນປຶກສາຫາລື ກັບແມ່ຍິງຜູ້ອື່ນໃນບ້ານຂອງຂ້ອຍ. ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ຮັດອັນໄດ້ອັນໜຶ່ງກ່ຽວກັບ ບັນຫານີ້. ນາງເອັກເວີບໍ່ແມ່ນຜູ້ດຽວທີ່ເສຍຊີວິດໃນໄລຍະເກີດລູກ. ມີແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນໄດ້ສຸມເສຍລູກນ້ອຍໃນເວ ລາເກີດ. ມີແມ່ຍິງບາງຄົນເວົ້ວວ່າ ບັນຫານີ້ໄດ້ເກີດຢູ່ໃນບ້ານນ້ອຍງ່າງຂອງພວກເຮົາ ແລະ ພວກເຮົາຄວນຈະຍອນ ຮັບນັ້ນ. ແຕ່ພວກເຮົາພາກັນເວົ້ວວ່າພວກເຮົາຮັບບໍ່ໄດ້, ພວກເຮົາສາມາດຮັດອັນໄດ້ອັນໜຶ່ງໄດ້ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນ ຖານີ້.

ພວກເຮົາຕິກລົງກັນຈັດກອງປະຊຸມຂັ້ນ ເພື່ອສຶກສາບັນຫາກ່ຽວກັບແມ່ຍິງ ແລະດັກນ້ອຍເສຍຊີວິດໃນໄລຍະ ເກີດລູກໃຫ້ຫຼາຍກວ່າເກີດ. ກອງປະຊຸມພວກເຮົາຕິກລົງຮ່ວມກັນວ່າ ຈະໄປລິນກັບຄອບຄົວຕໍ່າງໆໃນບ້ານຕົ້ນ ອີກກ່ຽວກັບບັນຫານີ້. ແມ່ຍິງ 6 ຄົນໃນກ່ຽວຂ້ອງພວກເຮົາຕິກລົງທີ່ຈະໄປຢູ່ນຽມຍານຄອບຄົວທີ່ນີ້ ແມ່ຍິງເສຍຊີ ອິດຍົມການເກີດລູກຍາກ ໃນໄລຍະສອງປີຜ່ານນາ ຫຼື ຄອບຄົວທີ່ນີ້ແມ່ຍິງທີ່ຫາກໍຟັ້ນຈາກບັນຫານີ້.

ພວກເຮົາຮູ້ຫຼາຍງ່າງຢ່າງທີ່ລໍາຄົນ. ພົດທຸກຄົນເອກະພາບນໍາກັນວ່າ ແມ່ຍິງທີ່ເສຍຊີວິດເຫຼື່ນນັ້ນ ລໍຖາ ດິນນາມເກີນໄປ ກ່ອນທີ່ຈະຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກທ່ານໜີ ຫຼື ກ່ອນທີ່ຈະພາເຂົ້າເຈົ້າໄປສຸກສາລາ. ບາງເຫຼື່ອແມ່

ບົງບໍ່ສາມາດຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກແພດ ໄດ້ ໂດຍທີ່ຜົວລາວບໍ່ໄດ້ອະນຍາດ. ມີ ຫຼາຍງົດໆ, ຜົວຂອງເຂົ້າເຈົ້າເປົ່ງຢູ່ໃນເວ ລາທີ່ເຂົ້າເຈົ້າຕ້ອງການຂໍອະນຸມາດ ຄື ກັບກໍລະນີຂອງນາງ ເອັກເວີ. ຄົນໄກ້ ຕຽງບໍ່ກໍາຈະຊ່ວຍເຫຼືອເຂົ້າເຈົ້າ ເພະ ເຂົ້າເຈົ້າບໍ່ຢາກໃຫ້ຜົວຂອງແມ່ຍິງເຫຼື່ນ ນັ້ນໃຈຮ້າຍ ແລະຕໍ່ຕ້ານຄົນ. ພວກເຮົາກໍ ອົງກວ່າ ຜູ້ເປັນຜົວຈຳນວນໜຶ່ງບໍ່ຮ່ວ່າມີ ຄວາມສ່ຽງໄພຫຼັງແຕ່ທີ່ແມ່ຍິງຈະປະ ເຊັ່ນໃນເວລາເກີດລູກ.

ເຜື່ອໄປປຶກສາກັບນາງຜະດຸງຄົ້ນທີ່ສຸກສາລາ, ພວກເຮົາຕັດສິນໃຈຢ່າງເປັນໄລຍະທາງ 7 ໂມ (ປະນາມເກືອບ 13 ກິໂລແມັດ). ພວກເຮົາເລົ່າສົ່ງທີ່ໄດ້ຄົນຄວ້າສຶກສານາໃຫ້ເຜົ່ນຜັງ ແລະ ຂໍໃຫ້ເຜົ່ນຊ່ວຍຊອກວິທີແກ້ໄຂບັນຫານີ້ໃຫ້. ເຜົ່ນໄດ້ມາປຶກສາກັບນາງບ້ານ ແລະ ຂໍບະຊຸນນຳເຖົາແກ່ອາວຸໂສັ້ນ, ນາງຜະດຸງຄົ້ນໄດ້ເວົ້ານຳຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມບະຊຸນກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄຟຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງການເກີດລູກທີ່ໃຊ້ເວລາດີນ. ເຜົ່ນໄດ້ລາຍງານຕ່າງອຸປະຊຸນລ່ອງທີ່ພວກເຮົາຄື່ນພົບວ່າເປັນສາເຫດໃຫ້ແມ່ຍິງໃນບ້ານຂອງພວກເຮົາເສຍຊີວິດໃນເວລາເກີດລູກ. ເຖົາແກ້ຜູ້ອາວຸໂສັ້ນເອກະພາບນໍາວ່າ ນີ້ແມ່ນບັນຫາຮ້າຍແຮງຂອງພວກເຮົາ. ພວກທ່ານເຫຼົ່ານັ້ນຖານນາງຜະດຸງຄົ້ນວ່າ ຈະແກ້ໄຂບັນຫານີ້ແມ່ວໄດ. ນາງຜະດຸງຄົ້ນວ່າວ່າ, ນີ້ບໍ່ແມ່ນແຕ່ບ້ານຂອງພວກເຮົາທີ່ພົບບັນຫານີ້ ແຕ່ນີ້ຫຼາຍງ່ານໃນປະເທດໄນ້ເຈຣຍ ທີ່ພົບບັນຫານີ້ເຊັ່ນກັນ. ເຜົ່ນແມ່ນນຳວ່າໃຫ້ຄັດລືອກເອົາຜູ້ຊ້າຍ 12 ຄືນ ແລະ ແມ່ຍິງ 12 ຄືນ ໄກສະບຽນຮັບຮັບ 5 ວັນ ກ່ຽວກັບສຸຂະພາບການຈະລືນຜົນ ແລະ ການວາງແຜນຄອບຄົວ. ຊາວບ້ານພວກນີ້ຢ່າກກາຍເປັນອາສາສະນັກສຂະພາບຈະລືນຜົນ ແລະ ຈະເປັນຄົກົກ ເຜື່ອລະດົມຊາວບ້ານຜູ້ອື່ນ. ຫຼັງຈາກການຝຶກອົບຮົມ, ພວກຜູ້ຊ້າຍທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຮັບຮັບວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າຕັດສິນໃຈສອນໃຫ້ຜູ້ຊ້າຍຜູ້ອື່ນຮູ້ເລື່ອງຄວາມສ່ຽງໄຟຂອງການເກີດລູກ ແລະ ການຊ່ວຍແມ່ຍິງໃນການເກີດລູກ. ພວກເຂົາເຈົ້າເຫັນດີຈັດຕັ້ງຄະນະກຳນະການຂົນສົ່ງ ເຜື່ອຊ່ວຍແມ່ຍິງໃນເວລາທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄປສຸກສາລາ.

ພວກເຮົາໝີດທກຄືນເຮັດວຽກຢ່າຍໜັກ, ເຜື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສຸຂະພາບໃນບ້ານຂອງພວກເຮົາ. ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ, ຫຼາຍງ່າຄົນໄດ້ເວົ້າວ່າ ບັນຫາແມ່ຍິງເສຍຊີວິດ ຍ້ອນການເກີດລູກນັ້ນເກີດຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ແລະ ພວກເຮົາບໍ່ສາມາດເຮັດຫຍໍ່ໄດ້. ແຕ່ພວກເຮົາກໍບໍ່ທີ່ຫອຍໃຈ. ດ້ວຍການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນລະຫວ່າງກຸ່ມແມ່ຍິງ, ນາງຜະດຸງຄົ້ນ, ເຖົາແກ່ອາວຸໂສ ແລະ ພວກຜູ້ຊ້າຍຢູ່ໃນບ້ານ, ພວກເຮົາໄດ້ພົບວິທີແກ້ໄຂບັນຫາຊົ່ງດໍາເນີນປະຕິບັດໄດ້ສໍາລັບບ້ານພວກເຮົາ. ແລະ ຄໍາຕອບຂອງບັນຫາພວກເຮົາບໍ່ແມ່ນການໃຊ້ເງິນຫອງຫຼາຍຂຶ້ນ ຫຼື ຕ້ອງການຕັ້ງໂນໂລຊີໃໝ່ແຕ່ແມ່ວໄດ. ຄໍາຕອບທີ່ພວກເຮົາຄື່ນພົບແມ່ນເວລາ ແລະ ຄວາມພະຍາຍານຂອງພວກເຮົາ. ພວກເຮົາຊາວບ້ານລາໂດໝີດທຸກຄືນ ຂໍຮຽກຮ້ອງນາມຍັງພວກທ່ານໃຫ້ຮ່ວມມືກັນເຜື່ອບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນຂອງທ່ານເອງ.

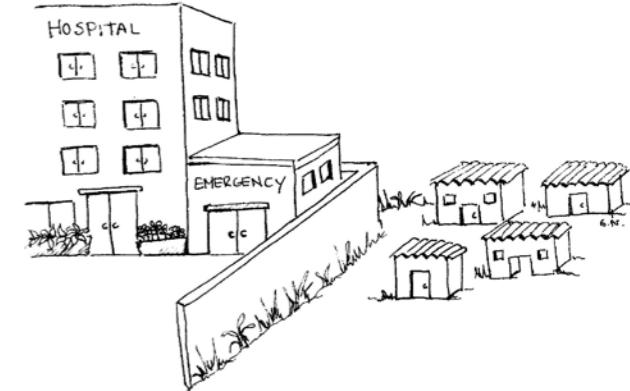

• ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ນຳທ້ອງຖິ່ນ ເຜື່ອບົກເຮືອນນັ້ນຍົງໄວ້ໃຫ້ກັບໂຮງໝໍ, ຊົ່ງຈະໃຊ້ເປັນບ່ອນຜັກຂອງແມ່ຍິງທີ່ມາຈາກເຂົດທ່າງໄກໄດ້ຜັກເຊົາ ລົ້າຄົມເຖິງເວລາລາວເກີດລູກ.

ແຜດສາມາດຊ່ວຍກອບກັງຊີວິດແມ່ຍິງແມ່ວໄດ

- ບໍລິການງ່າຍຄຸນກຳມືດເຜື່ອບ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ແມ່ຍິງໄປເຮັດການເອົາລູກອອກ ຢ່າງບໍ່ບ່ອດໄຟ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ແມ່ຍິງມີລູກໃ່ງໆເກີນໄປ.
- ບໍລິການບິນປົວ ແລະ ບ້ອງກັນພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງແຜດສໍາຜົນໃຫ້ແມ່ຍິງທຸກໆຄືນ ທັງຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ຜູ້ສາວທີ່ບໍ່ໄມ້ອາຍຸສາມາດນີ້ລູກໄດ້.
- ບໍລິການສັກຍາກັນບາດທະຍົກໃຫ້ແມ່ຍິງທຸກໆຄືນ, ເຖິງວ່າເຂົາເຈົ້າບໍ່ກຳລັງທີ່ພາກກໍຕາມ.
- ຮຽນຮູ້ການຄົ້ນຫາບັນຫາໃນໄລຍະຖືພາ, ເກີດລູກ ແລະ ຫຼັງເກີດ.
- ນຳສົ່ງແມ່ຍິງທີ່ມີບັນຫາໃນການຖືພາ (ທັງກຳລັ້ງນິ້ນບັນຫາ ແລະ ໃນຄັ້ງທີ່ຜ່ານນາ) ທາສຸກສາລາ ບໍ່ອນທີ່ມີລະບົບການນຳສົ່ງສຸກເສີມ.
- ສອນໃຫ້ໜໍ່ຕໍ່ແມ່ຍິງ ຫຼື ນາງຜະດຸງຄົ້ນໃຫ້ຮູ້ການບ້ອງກັນການຊົມເຊື້ອ ແລະ ກວດຫາອາການຜ້ອນທັງການບິນປົວອາການອັນຕະລາຍຂອງການຖືພາ ແລະ ການເກີດລູກ.
- ລະດົມໃຫ້ແມ່ຍິງໝີດທກຄືນລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່ຍິງນ້ອຍສອງປີ.
- ໃຫ້ນີ້ຢາ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ຕໍ່ໄປໜີ່ຢູ່ໃນຕູ້ຢາ:

- ອົກຊີຕິກຊົນ, ແອກໂກເມຕອນ ແລະ ຢາຜົນບ້ານເຜື່ອບ້ອງກັນເລືອດໄຫຼວອກຫຼາຍຫຼັງເກີດ.
- ປາຕ້ານເຊື້ອສຳລັບບິນປົວການຊົມເຊື້ອ.
- ເຄື່ອງນີ້ສຳລັບສັກກ້ານ (IM) ແລະ ສັກເຂົາເສັ້ນ (IV).
- ຢາສຳລັບບິນປົວມາເປັນຜົດ
- ຖົງນີ້ ຫຼື ຖົງຍາງທີ່ສະອາດ.
- ມິດແຕງໃໝ່.
- ຖົງສຳລັບສິ່ງນ້ຳເຂົ້າທາງຮູ້ທະວານ.

ພາກທີ 4

ເປັນຫຍໍານິນແມ່ຈົ່ງດີທີ່ສຸດ :: 77

ຢ້ອນຫຍໍາການລົງລູກດ້ວຍນິນຢ່າງອື່ນຈົ່ງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່
ເດັກ. :: 78

ວິທີເອົານິນໃຫ້ລູກກິນ. :: 79

ຄໍາແມະນຳຕໍ່ຜູ້ເປັນແມ່ :: 81

ເນື້ອແມ່ຕ້ອງຮັດວຽກຢູ່ໄກບ້ານ. :: 83

ການໃຊ້ນິບີບ :: 84

ບັນຫາທີ່ນິກຈະປະສົບ :: 87

ສະພາບຝຶເສດ :: 92

ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍານເຜື່ອປ່ຽນແປງສະພາບການໃຫ້ດີຂຶ້ນ :: 95

ທ່ານສານາດເອົານິນໃຫ້ລູກກິນຍານໄດ້ທ່ານເຮັດໄດ້ ແລະຍານທີ່ບໍ່ມີບັນຫາອັນໄດ້ເກີດຂຶ້ນ
ກັບຕົວທ່ານ. ເຖິງວ່າທ່ານຈະມີບັນຫາໄດ້ເຫັ້ນກໍ່ຕາມ ທ່ານກໍ່ບໍ່ມີທາງອອກ ແລະກໍ່ສານາດ
ສືບຕໍ່ເອົານິນໃຫ້ລູກກິນໄດ້. ໃນພາກນີ້ຈະປະກອບມີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່
ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານຮູ້ວິທີ່ແນ້ໃຂບັນຫາຫຼາຍປະການ.

ການລົງລູກ ດ້ວຍນິນແມ່

ເປັນຫຍໍານິນແມ່ຈົ່ງດີທີ່ສຸດ

J

ການລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່ແມ່ນວິທີ່ເກົ່າອັນຫົ່ງ ແລະກໍ່ເປັນວິທີ່ຖືກຕ້ອງທັງພາໃຫ້ ເດັກນິສ
ຂະບາດດີ. ແຕ່ວ່າໃນນີ້ໂລກປ່ຽນໄປແມ່ຢ່າງຈົ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງຮຽນຮູ້ຫຼາຍຢ່າງ ແລະເຂົ້າເຈົ້າ
ກໍ່ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອເຜື່ອສາມາດລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່ຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ການລົງລູກ
ດ້ວຍນິນແມ່ແມ່ນສິ່ງຈຳເປັນເພາະວ່າ:

- ⊕ ນິນແມ່ແມ່ນອາຫານດີເລີດຊະນິດຽວທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ເດັກຕີບໃຫຍ່ຢ່າງແຂງແຮງສິນບູນ
ດີ.
- ⊕ ການລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່ຊ່ວຍຢຸດເລືອດອອກພາຍຫຼັງການຄອດລູກ
- ⊕ ນິນແມ່ປົກປ້ອງເດັກບໍ່ໃຫ້ເຈັບເປັນ ແລະ ເກີດມີພະຍາດຊົມເຊື້ອຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ໂລກ
ເປົາຫວານ, ນະເຮົ້າ, ຖອກທ້ອງ ແລະ ບອດອັກເສບ. ລະບົບການຕ້າມທານພະຍາດ
ຈະຖືກຖ່າຍຫອດຈາກາແມ່ໄປຫຼາລູກຜ່ານທາງນັ້ນນີ້ ຜູ້ຕ້າມທານພະຍາດຂອງແມ່
ສາມາດສິ່ງຕໍ່ໃຫ້ລູກໄດ້ໂດຍຜ່ານນັ້ນນີ້ຂອງລາວ.
- ⊕ ການລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່ຊ່ວຍປົກປ້ອງແມ່ຈາກການເປັນບາງພະຍາດໄດ້ເຊັ່ນ ພະຍາດ
ນະເຮົ້າ ແລະ ອາການກະດູກຟູ່ຍ.
- ⊕ ນິນແມ່ສະອາດ, ມີຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ນີ້ອັນຫະຜູນທີ່ເໝາະສົມ.
- ⊕ ການລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່ຮັດໃຫ້ແມ່ ແລະ ລູກນີ້ຄວາມໄກ້ເຊີດ ແລະ ບອດໄຟ.
- ⊕ ການລົງລູກດ້ວຍນິນແມ່ຢ່າງຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ບໍ່ຖືພາອີກຢ່າງໄວວາເກີນໄປ.
- ⊕ ນິນແມ່ແມ່ນອາຫານທີ່ບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນ.

ດີທີ່ສຸດຕ້ອງໃຫ້
ລູກກິນນິນຢ່າງ
ຫັນອີຍ້ຫົ່ງປີ. ໃນ
ໄລຍະ 6 ເດືອນທຳ
ຫິດບໍ່ຕ້ອງໃຫ້ກິນ
ຢ່າງອື່ນ,ໃຫ້ກິນ
ນິນແມ່ຢ່າງດຽວ.

ັອນຫຍ້ງການລ້ຽງລູກດ້ວຍນິນ ຢ່າງອື່ນຈົ່ງເບັນອັນຕະລາຍຕໍ່ເດັກ

ມີຫຼາຍບໍລິສັດທີ່ຜະລິດນິນທຽນອອກນາ ແມ່ນຍັນເອົາຈົ້າຍາກໃຫ້ແມ່ຂອງເດັກຫັນນາ ໃຊັນນິນທຽນລ້ຽງລູກແບ່ນທີ່ຈະໃຫ້ກິນມິນແມ່. ຈຸດປະສົງກໍ່ຍັນວ່າ ບໍລິສັດ ເຫັ່ນມິນຢາກ ຂາຍນິນທຽນເຝື່ອຫວັງກໍາໄລ. ການເອົານິນທຽນໃຫ້ລູກກິນ ນິນນັນ ເປັນສົ່ງທີ່ບໍ່ບອດໄພແກ່ ເດັກ. ເດັກນັບລັນທີ່ກິນນິນທຽນມັກຈະເປັນໂຮກຂາດສານອາຫານ, ບາງຜ່ອງກໍ່ນັກເຈັບ, ບາງຜ່ອງກໍ່ເສຍຊີວິດ.

ແຕ່ວະປີມີເດັກ
ຫຼາຍກວ່າຫົ່ງ
ວ້ານ ຄົນແສຍຊີ
ວິດຍັນຜູ້ເປັນ
ແມ່ຖືກຊັກຈຸບໍ
ໃຫ້ວຽງລູກດ້ວຍ
ນິນແມ່.

- ① ນິນທຽນ ຫຼື ນິນອື່ນຈົ່ງ ເຊັ່ນວ່າ ນິນກະບ້ອງ ຫຼື ນິນທີ່ໄດ້ຈາກສັດບໍ່ສານາດ ຊ່ວຍໃຫ້ ເດັກບ້ອງກັນພະຍາດໄດ້.
- ② ນິນທຽນ ຫຼື ນິນອື່ນງາງອາດພາໃຫ້ເຕີດພະຍາດ ແລະເຖິງແກ່ຄວາມຕາຍໄດ້. ຖ້າວ່າບໍ່ໄດ້ ຕັ້ນເຕີນນິນ, ຂວັນນິນ ຫຼື ນັ້ນເຕີນຝຶດບໍ່ດິນເຫັນທີ່ຄວນເດັກກໍ່ຈະໄດ້ຮັບເຊື້ອຈຸລິນຊີ ແລະຖອກທ້ອງ.
- ③ ຜ່ອເດັກກິນມິນແມ່ເດັກກໍ່ຈະໃຊ້ລົນດົດນິນ, ຂໍ່ງນັນແຕກຕ່າງກັບການດູດນິນທຽນຈາກ ເຕີນນິນ. ການໃຫ້ເດັກດູດນິນຈາກເຕີນຊື່ນີ້ຂວັນນິນທີ່ເຮັດດ້ວຍຍາງ ເດັກກໍ່ຈະ ລິນວິ ຫິດູດນິນຈາກແມ່ຕົນເອງ ແພະວ່າເດັກ ໄດ້ຮຽນວິທີດູດນິນຈາກເຕີນຊື່ນແມ່ວິທີດູດທີ່ ຕ່າງກັນ. ຖ້າເດັກບໍ່ດູດ ນິນແມ່ ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ນິນແມ່ກໍ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນການຜະລິດລົງ ແລະໃນທີ່ສຸດ ເດັກກໍ່ຈະບຸດເຊົາ ກິນນິນແມ່ຢ່າງສິນເຊົາ.
- ④ ການໃຊ້ນິນທຽນລ້ຽງລູກພາໃຫ້ເບື້ອງເຖິງຄົ່ນ. ສຳລັບລັນນ້ອຍຄົນຫົ່ງຝ່າຍຝ່າຍ ພ່ອຈະຕ້ອງຊື່ ນິນເຝື່ນປະນານ 40 ກິໂລໃນເບີທໍາອິດ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນນີ້ຫົ່ງຝ່າຍຝ່າຍແມ່ວິທີດູດນິນ ແຜ່ອຕັ້ນນັ້ນໃຫ້ຜົດກໍ່ອາດນິນຸ້ນຄ່າຫຼາຍກວ່າລາຍໄດ້ພາຍໃນຫົ່ງອາທິດທີ່ຄອບຄົວຫາ ໄດ້ ຫຼື ອາດຈະຫຼາຍກວ່າລາຍໄດ້ຫົ່ງເຕືອນ.

ໃນຫົ່ງຂໍອຍຈະ
ສາມາດຊື້ນິນຜົ່ນ
ຫຼາຍເຫັນໄດ້ບໍ?

ພໍແມ່ບາງຄົນພະຍາຍາມ
ປະຢັດໂດຍໃສ່ນິນຜົ່ນ
ຫຼົອຍ ເອົານ້ຳຮັອນໃສ່
ຫຼາຍ. ການກະທຳແບບນີ້
ຍື່ງເຮັດໃຫ້ເດັກຂາດສານ
ອາຫານ, ເຕີບໃຫຍ່ຊ້າ ແລະ
ມັກເກີດ ພະຍາດເຈັບ
ເປັນຢູ່ເລື້ອຍ.

ວິທີເອົານິນໃຫ້ລູກກິນ

ສຳລັບເດັກເກີດໃໝ່

ຫຼັງຈາກເຕີດລູກໃໝ່ແມ່ຄວນເອົານິນຂອງຕົນໃຫ້ລູກດູດພາຍໃນໜີ່ຊ່ວໂນງທຳອິດໂລດ. ສົ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ແມ່ຍຸດການຕົກເລືອດ ແລະຮັດໃຫ້ມີດູດລູກເຂົ້າອ່ໄວ່ງ່າຍ. ການສໍາພັດທາງ ຜົວຫຼັງລະຫວ່າງແມ່ກັບລູກ ແລະການດູດນິນຂອງລູກນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ນິນແມ່ເລີ່ມໄຫວ່ຽນ.

ເດັກອ່ອນທີ່ເກີດໃໝ່ຕ້ອງກິນມິນແມ່ຢາດທຳອິດທີ່ມີເຫຼືອງ (ຫົວ້ານິນແມ່) ຊົ່ງຈະ ອອກຈາກນິນ ແມ່ພາຍໃນ 2 ຫຼື 3 ນີ້ຫຼັງຈາກຄອດລູກ. ທີ່ວ້ານິນຂອງແມ່ນັ້ນອຸດືອນບຸນ ໄປ ດ້ວຍສານອາຫານທີ່ລູກນ້ອຍຕ້ອງການ ແລະບໍ່ຢ່າຍເດັກໃຫ້ບ້ອງກັນພະຍາດໄດ້ອິກ. ທີ່ວ້ານິນຂອງແມ່ຍື່ງຊ່ວຍລັ້ງ ລຳໄສ້ໃຫ້ລູກ, ຊົ່ງວ່າໃນເວລານີ້ບໍ່ຈໍາເປັນທີ່ຈະເອົາຢາຜົ່ນ ປົມວິວ ຫຼື ຢາຕົ້ນໄດ້ໃຫ້ເດັກກິນ.

ສຳລັບເດັກທົ່ວໄປ

ໃຫ້ເດັກດູດນິນທັງສອງເບື້ອງແຕ່ວ່າຕ້ອງໃຫ້ເດັກດູດນິນເບື້ອງຫົ່ງໃຫ້ໝົດສາກ່ອນ ແລ້ວຈົ່ງໃຫ້ດູດເບື້ອງກິງກັນຂ້ານ. ນິນສິຂາວທີ່ອອກາຕານຫຼັງນິນສີເຫຼືອງ ພາຍໃນ 2 ຫຼື 3 ນາທີຕໍ່ນັ້ນຈະອຸດືອນບຸນໄປດ້ວຍໄຂມັນຫຼາຍກວ່ານິນສີເຫຼືອງ. ເດັກອ່ອນຕ້ອງການໄຂ ນັ້ນ ແກ່ຮ່າງກາຍ, ດັ່ງນັ້ນ ຈົ່ງໃຫ້ເດັກດູດເບື້ອງຫົ່ງໃຫ້ແລ້ວສາກ່ອນຈົ່ງດູດເບື້ອງທ່ານໄປ. ເດັກຈະ ຢຸດເອງເມື່ອອື່ນແລ້ວ ຫຼື ຢາປ່ຽນເບື້ອງ. ຖ້າເດັກກິນແຕ່ເບື້ອງດຽວຈົນອື່ນ ຕັ້ງຕໍ່ ໄປ ກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ເດັກດູດອິກເບື້ອງຫົ່ງ.

ໃຫ້ລູກກິນມິນແມ່ເວລາລູກທີ່ວ້າກາງເວັນ ແລະກາງຄືນ. ເດັກສ່ວນຫຼາຍຈະກິນນິນ ທຸກໆ 1 ຫາ 3 ຂົ່ວໂມງ, ໃນຊຸມເດືອນທີ່ອິດເດັກຢ່າງເຕີມ ໃຫ້ລູກ ກິນນິນຕາມຄວາມຕ້ອງການ. ຢ່າງໃຫ້ລູກດູດຫຼາຍເຕີມໄດ້ມີນ
ແມ່ກໍ່ຍື່ງຜະລິດຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ໃນຊ່ວງ 4 ຫາ 6 ເດືອນບໍ່
ຕ້ອງໃຫ້ລູກກິນເຂົ້າປຽກ, ນິນ
ຜົ່ນ ຫຼື ນັ້ນເຕັມເຖິງແມ່ນວ່າຈະ
ຢູ່ເຂດຮ້ອມກໍ່ຕາມ ແພະວ່າຈະ
ເຮັດໃຫ້ເດັກກິນນິນແມ່ຫຼົ້ອຍລົງ
ຫຼື ອາດຈະເກີດຜົນຮ້າຍໃຫ້ແກ່
ເດັກກໍ່ເປັນໄດ້.

ໃຫ້ລູກນ້ອຍໃກ້ຊີດ
ກັບແມ່ຍ່າມກາງ
ຄືນເພາະວ່າຈະວ່າ
ໃນການເຫັນມີໃຫ້
ລູກກິນ.ເວລາກິນ
ມີນແມ່ກໍ່ສາມາດ
ນອນໄປພ້ອມໆກັບ
ລູກເລີຍ.

ເມື່ອເດັກຫົວນິນ,
ຫົວນັ້າ, ມີບັນຫາ
ດ້ານ ສຸຂະພາບ ຫຼື
ຕ້ອງການ ຄວາມ
ອົບອ່ວນະບາຍ,
ເດັກກໍ່ຈະແວ່ວຫາ
ແມ່. ຖ້າທ່ານບໍ່ແນ່
ໃຈວ່າເດັກ ຕ້ອງ
ການຫຍັງໃຫ້ເອົາ
ນິນ ໃຫ້ກິນສາ
ກ່ອນ.

ຊ່ວຍໃຫ້ເດັກເອື້ອມ

ເວລາເດັກຖຸນິມ ເດັກຈະກິນອາກາດເຂົ້າໄປຜ້ອນ ຊົ່ງຈະເຮັດໃຫ້
ເດັກຢູ່ຢາກ. ທ່ານສາມາດຊ່ວຍເດັກໃຫ້ເຂື້ອນລົມອອກ ໂດຍການອຸ້ນ
ເດັກພາດໄລ່ບໍ່ ຫຼື ເອີກຂອງທ່ານ ແລະລູບຫຼັງເດັກ ຫຼື ໃຫ້ເດັກຂວ້າ
ຢູ່ຕັກ ແລ້ວເອີນລູບຫຼັງເດັກ. ທັງສອງວິທີນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເດັກຢູ່ສະ
ບາຍ ຫຼື ວ່າທີ່ເດັກນີ້ກ່ອງໃຫ້ກ່າວເຮັດແບບນີ້ຈະຊ່ວຍໄດ້ເຊັ່ນກັນ.

ວິທີອົມເດັກອ່ອນ

ເວລາເອົານີມໃຫ້
ລູກ ກິນບໍ່ໃຫ້ບີບ
ທົວນີມ.

ເວລາເອົານີ້ໃຫ້ລາກກິນຕ້ອງອຸ້ມລູກໃຫ້ຖືກທ່າເຜື່ອໃຫ້ເດັກດູດນີ້ນິ່ງຈ່າຍ ແລະ ກິນນັ້ນີ້ນິ້ນໄດ້ຈ່າຍ. ຜັນແນ່ກໍຄວນນັ້ນຢ່າງໃນທ່າສະບາຍ ເຜື່ອໃຫ້ນັ້ນີ້ນິ້ນອອກດີ.

ເອົນໄຂ່ມີໃຊ້ວິວລູກໄວ້ເວລາລຸກດຸດນີ້ມ. ທີ່ວ ແລະ ຮ່າງກາຍຂອງເດັກຄວນຢູ່ໃນທ່ານອນຊື້. ລໍຖ້າໃຫ້ລູກອ້າບາກ ແລ້ວຈຳງກອດເອົາລູກເຂົ້າດຸດນີ້ ເດັກຄວນອິນຫົວມີມເລີກເຂົ້າໄປໃນບາກຈົ່ງກົນມີນີ້ໄດ້ຕົ້ນສ່ວນ.

ເດັກໄດ້ກິນນິມເຕັ້ນປາກ

ເດືອນນີ້ໄດ້ກິນມີມພຽງຝ່າຍກຳບໍ່ເຕັມ

ໜ້າເອິກຕໍ່ໜ້າເອິກ, ດາງດັກຢ່າກບນີມແມ່

ຫຼັກແມ່ຕ້ອງຊື່.

ໄຊມຫົວເດັກໄວ້ ແລະ ຍຽດຮ່າງກາຍເດັກໃຫ້ຂຶ້ນ

ໃຫ້ເດັກຄູດຂົມົດຫົວນິມແມ່ນໆບໍ່ໃຫ້
ຄູດພຮງແຕ່ຂວັນນິມ.

ຮ່າງກາຍເດັກຢູ່ຊື້ ແລະ
ປຶ້ນຕົວເຂົ້າຫາແມ່.

ຖ້າເດັກແຕງເກີດໃໝ່ໃຫ້ໂຊມ
ກົ້ນຂອງລູກເວລາກິນນິມ.

ວິທີນີ້ແມ່ນຫ່າດຄືກັນ ໃຊ້
ໝອນ ຫຼື ແພຕ່າງໆໝູນຮ່າງ
ກາຍເຕັກໄວ້ໃຫ້ສະບາຍ.

ຖ້າທ່ານມີບັນຫາໃນການລົງລູກດ້ວຍມິນແມ່ໄທ້ທ່ານປຶກສານມຳແມ່ຢູ່ຜູ້ທີ່ເຄີຍລົງລູກນາແລ້ວ. ບາງເທື່ອຂ້າຜູ້ມັນກໍ່ອາດຊ່ວຍເຫຼືອທ່ານໄດ້ຫຼາຍກວ່າ ອສບ ຊັ້ນ. ທ້ານປໍ່ໃຫ້ໃຊ້ນິນຝ່າຍໃລ້ຕັ້ງໃຫ້ລູກກິນ ແພະວ່າລົງຂອງທ່ານຈະບໍ່ດຸດົນມິນແມ່ ຍ້ອນວ່ານິນຝ່າຍ ແລະ ນິນແມ່ຕ່າງໆກັນ. ໃຫ້ທ່ານພະຍາຍານໃຫ້ລູກດຸດົນມິນຕົນເອງ. ທ່ານອາດຈະໃຊ້ເວລາດົນຫຼັກຂຶ້ນຈົນກວ່າທ່ານຈະຮູ້ວ່າເດັ່ນກັນມິນນີ້ຢູ່ໃນທ່າໄດ. ອີກປ່າງໜຶ່ງກໍ່ຜ່ອໃຫ້ເດັ່ນກຽມຮັກວິທີດົນມິນແມ່ຕາມຄວາມຖະໜົດຂອງເຊົ້າ.

- ⊕ ຖ້າວ່າເດັກຫົນຫວາຍ, ໄໃຫ້ ຫຼື ບໍ່ຢາກກິນມີນ ອາດຈະເປັນຍ້ອນວ່າທ່ານອນກິນມີນບໍ່ຖືກ.
  - ⊕ ຖ້າເດັກບໍ່ປິ່ນຕົວມາຫາແມ່ງກ່າຈະກິນມີນຍາກເພາະວ່າເດັກຈະນອນບິດຄົງ ແລະອ່ວຍບາກນາກິນມີນ.
  - ⊕ ຖ້າທ່ານສັງເກດເຫັນເດັກອືນຫົວມີນພຽງໜ້ອຍດຽວມັນ ສະແດງວ່າເດັກບໍ່ສາມາດດຸລູນມີນ ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນຕາມທີ່ເດັກຕ້ອງການ.
  - ⊕ ຖ້າເດັກດູດໄວ ແລະນີສຽງອອກນາ ສະແດງວ່າເດັກກໍາລັງຕ້ອງການນີ້ໃນປະລົນນາມຫຼາຍ. ຫຼັງຈາກທີ່ເດັກໄດ້ກິນມີນບິດໝຶ່ງແລ້ວເດັກກ່າຈະເລີ່ມດູດຊ້າເປັນບາດເລີກງົງ ແລະກິນມີນຢ່າງເຕັມອື່ນ.
  - ⊕ ຖ້າຢ່ານຮັສສັກເຈັ້ບຫົວມີນ ຫຼື ທີ່ຫົວມີນເປັນບາດ ທ່ານອາດຍີ່ມີຂອງທ່ານເຊື້ອປາເກົາໃຫ້ເລີກງົງ.

ចាំរុងការណ៍ដែលបានរាយ

ການກົມອາຫານຂອງຜູ້ເຂັ້ມແໜ່ງໃນໄລຍະໃຫ້ລາກກົມນິມ

ແມ່ຕ້ອງກິນອາຫານຢ່າງຜຽງພໍເຜື່ອພື້ນຕົວຈາກການທີ່ພາ, ເຜື່ອມີແຮງ ລົງລູກ ແລະ ເຜື່ອເຄື່ອນໄຫວວຽກຕ່າງໆໃຫ້ໄດ້. ຜູ້ເປັນແມ່ຕ້ອງການ ອາຫານທີ່ອຸດົນສິນບູນໄປ ດ້ວຍທາດໂປຣຕິນ, ໄຂນັ້ນ, ຫັງໃຫ້ກິນໝາກໄມ້ ແລະ ພັກໝາຍໆ. ຕ້ອງດື່ມນໍ້າສະອາດ, ດື່ມນິນ, ຢາຕັນ ແລະ ນໍ້າໝາກໄມ້ໃຫ້ໝາຍໆ. ຖ້າບໍາລາງແມ່ດີລັກກໍໄດ້ຮັບນິນແມ່ຢ່າງຜຽງພໍ.

ບາງເທື່ອຜູ້ເປັນແມ່ໄດ້ຮັບອາຫານພິເສດໃນໄລຍະໃຫ້ລົກກິນມີມ, ສ້າງເຖິງຈຳນັ້ນແມ່ນສໍາງທີ່ດີແລ້ວ, ໂດຍສະເພະຕ້ອງໃຫ້ກິນແຕ່ສໍາມືປະໂຫຍດຕໍ່ຮ່າງກາຍຂອງແມ່. ການ

ຜູ້ເປັນແມ່ຕ້ອງ
ກິນ ແວະ ດື່ມໃຫ້
ພຽງຜ່າບຄວາມ
ທີ່ວຂອງຕົນ. ໃຫ້
ຫຼິກຈາກຫຼົ້າ, ແກ້
ສູບ, ສິ່ງເສີບຕິດ
ແວະ ຍາທີ່ບໍ່ຈໍາ
ເປັນ. ກິນນັ້ນະ
ອາດ ແວະ ບ້ານາ
ໄມ້, ນິມ ແວະ ຕົ້ນ
ຢາຜື້ນມີອາຍຸກິດ
ກວ່າ ກາເຟ ແວະ
ນັ້ນັດວິມ.

ກິນອາຫານດີພາຍຫຼັງຕິດລູກໃໝ່ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ແຂງແຮງດີ ແລະ ຜື້ນຕົວໄວ. ແມ່ຍິງ
ຕ້ອງການອາຫານຝຶເສດອີກຖ້າວ່າ:

- ① ລາວລໍຽງລູກແຜດດ້ວຍນິນແມ່.
- ② ກາລັງລໍຽງລູກດ້ວຍນິນ ແລະ ໄລຍະດຽວກັນກໍາລັງທີ່ພາ.
- ③ ມີລູກຖໍ່ ໄລຍະທີ່ພາສັ້ນກວ່າ 2 ປີ.
- ④ ໃນກໍລະນີເຈັບເປັນ ຫຼື ສຸຂະພາບອ່ອນແຮ.

ການລໍຽງລູກດ້ວຍນິນແມ່ ແລະ ການນິລົງຫ່າງ

ການນິລູກຫ່າງໝາຍເຖິງການນິລູກຫ່າງກັນຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຫາ 3 ປີ. ຫັງນີ້ກໍເຜື່ອຮັດ
ໃຫ້ສຸຂະພາບຂອງແມ່ແຂງແຮງ ເພື່ອສານາດນິລູກໄດ້ອີກໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ. ສຳລັບແມ່ບາງຄົນ
ເຫັນວ່າການລໍຽງລູກດ້ວຍນິນຕົນເອງຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ສານາດນິລູກຫ່າງໄດ້.

ການໃຫ້ອາຫານເພີ່ມແກ່ລົກ

ທ້າວ່າເດັກ ຢູ່ໃນໄວ 4 ຫາ 6 ເດືອນ ບໍ່ຄ່ອຍກິນນິນຢ່າງເຕັມອໍ້ນ, ຫຼື ທ້າວ່າເດັກນີ້ລັກສະ
ນະຄິກິນນິນບໍ່ອໍ້ນ, ພຽງແຕ່ໃຫ້ເດັກດຸນນິນເຜີ່ນຕົ່ນເຜື່ອໃຫ້ນິນແມ່ ຜະລິດນໍ້ານິນໃຫ້ຫຼາຍ
ກວ່າເຕົ່າກໍ່ຝ່ແລ້ວ. ແຈະວ່າເດັກໃນໄວນີ້ຈະດຸນນິນຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ນິນແມ່ກໍ່ອາດບໍ່ພຽງຝໍ.
ໃນກໍລະນີ້ຜູ້ເປັນແມ່ກໍ່ຕ້ອງສືບຕໍ່ໃຫ້ລູກກິນນິນຂອງຄົນຫຼາຍກວ່າເຕົ່າອີກພາຍໃນ 5 ວັນ.
ທ້າວ່າເດັກຢ່າງກິນນິນບໍ່ອໍ້ນຢູ່ ແມ່ຄວນນໍ້າອາຫານຢ່າງອໍ້ນມາຊ່ວຍ.

ເດັກຈະກຽນຝ້ອມຮັບອາຫານອາຈານນິນແມ່ໃນເມື່ອ:

- ① ເດັກນິ້ອາຍ 6 ເດືອນ, ຫຼືແກ່ກວ່ານັ້ນ.
- ② ເດັກເລີ່ມຄວ້າໃລ້ອາຫານຢູ່ໃນເຮືອນ ຫຼື ຢູ່ເທິງໂຕະອາຫານ.
- ③ ເດັກບໍ່ປະຕິເສດອາຫານ ເມື່ອເອົາອີກໃຫ້ເດັກກິນ (ບໍ່ຄາຍອາຫານອອກ).

ໃນໄລຍະ 6 ເດືອນຫາໜໍ່ປີ ແມ່ຕ້ອງໃຫ້ນິນແມ່ລູກຕາມຄວາມຕ້ອງການ. ເຖິງແມ່ນ
ເດັກຈະກິນອາຫານຫຼາຍຢ່າງແລ້ວກໍ່ຕາມ ເດັກບໍ່ຢ່າງຕ້ອງການນິນແມ່ຫຼາຍເຫື່ອນດີນ. ໃຫ້
ທ່ານເອົານິນໃຫ້ລູກກິນໄປຝ້ອມງັກບານໃຫ້ອາຫານຕ່າງໆ 2 ຫຼື 3 ເທື່ອຕໍ່ນີ້. ທຳອິດໃຫ້ເລື່
ນເອົາອາຫານອ່ອນ, ເຊັ່ນ ເຂົ້າປະກາດໃຫ້ລູກກິນສາກ່ອນ. ບາງຄົນເຜີ່ນເອົານິນແມ່ໃບນີ້ໄລ້ເຂົ້າ
ບຽກໃຫ້ລູກກິນ. ທ່ານບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງຊ້ອາຫານເດັກທີ່ມີລາຄາແຜງ.

ເດັກຄວນກິນອາຫານຫຼາຍຄົ່ງຕໍ່ນີ້ ປະມານ 5 ຄັ້ງຕໍ່ນີ້. ທຸກໆນີ້ເດັກຄວນໄດ້ຮັບອາຫານ
ຫຼັກ (ເຊັ່ນ: ເຂົ້າປະກາດ, ສາລີ, ເຂົ້າ, ເຂົ້າຝ່າງ, ມັນຜະລົງ, ມັນຕົ້ນ). ໃຫ້ເອົາອາຫານເຫຼື່ອນີ້
ປິນກັບອາຫານທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຮ່າງກາຍເດັກຕີບໂຕໄວ (ເຊັ່ນ: ໂພາກຖ້ວ, ຖ້ວດິນ, ໄຂ້, ພິມ
ແຂງ, ເຊັ່ນ ຫຼື ບາ). ໃຫ້ເດັກກິນຜັກທີ່ນີ້ສີອ່ອນງ, ໂພາກໄນ້ ແລະ ອາຫານທີ່ໃຫ້ຜະລົງຈານ
(ຖ້ວດິນ, ນ້ຳມັນຜິດໜ້ອຍຫຼື່ງ, ໄຂນັນທີ່ໃຊ້ແຕ່ງກິນ). ທ່ານບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງແຕ່ງອາຫານ 5

ຄັ້ງຕໍ່ນີ້. ອາຫານບາງຊະນິດໃຫ້ເດັກກິນເວລາອາຫານເປັນກໍໄດ້ໃນລັກສະນະອາຫານເບິ່ງ.

ຫຼັງນີ້ໄປໄດ້ທ່ານກໍ່ອາດໃຫ້ເດັກກິນນິນແມ່ໄປຈົນຮອດອາຍ 2 ຂອບ ເຖິງແມ່ນວ່າທ່ານ
ຈະຖືພາໃໝ່ແລ້ວກໍ່ຕາມ. ເດັກສ່ວນຫຼາຍຈະຄ່ອຍງຸດກິນນິນແມ່ດ້ວຍຕົວເດັກເອງ.

ໃຊ້ຈອກຫຼືທົ່ວຍ ແລະ ບ່ວນນ້ອຍບ້ອນອາຫານເດັກ.

ນ່ວນອາຫານຫຼຸກປະເພດ
ໃຫ້ມຸ່ນລະອຽດຈິນເດັກສາ
ມາດຫຍິ້ດ້ວຍຕົນເອງໄດ້.

ຄ່ອຍເຜີ່ມອາຫານ
ຊະນິດໃໝ່ໃຫ້ຕັກ
ກິນເທິ່ອວະນອຍ.
ເມື່ອ ຮອດ 9
ຕົດອໜາ 1 ປີ
ຕັກ ສາມາດກິນ
ອາຫານເກືອບ
ໜົດ ທຸກຢ່າງ ທ້າ
ວ່າເຮັດໃຫ້ມຸ່ນວະ
ວັດດີ.

ເນື້ອວ້າວເຂົ້າສູ່ປີທີ່
ຮອງແດກກໍ່ຢັ້ງສາ
ມາດສີບຕໍ່ກິນນິນ
ແມ່ໄດ້ ເຜື່ອປັອງ
ກັນແດກບໍ່ໃຫ້ເກີດ
ພະຍາດຊີມເຊື້ອ
ແວະ ບັນຫາການ
ເຈັບເປັນເຊື່ອງ.

ເມື່ອແມ່ຕ້ອງເຮັດວຽກຢ່າໄກຂ້າມ

ແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນນັກຈະອອກໄປເຮັດວຽກອັກບ້ານ. ສ່ວນນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ພືບຄວາມ
ຫຼັງຍາກທີ່ຈະໃຫ້ລູກກິນນິນແມ່ຢ່າງດຽວ ແຕ່ຢ່າງຫຼົບເດັກກໍ່ຄວນໄດ້ກິນນິນແມ່ໃນໄລຍະ
6 ເດືອນທຳອິດ.

ຜູ້ເປັນແມ່ທີ່ຕ້ອງໄປເຮັດວຽກໄກບ້ານນັ້ນ ນີ້ຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງການໄດ້ຮັບການຊ່ວຍ
ເຫຼື້ອ. ບາງຄັ້ງຄາວແມ່ອາດເອົາລູກນ້ອຍໄປເຮັດວຽກນຳປະມານ 2 ຫາ 3 ເດືອນ. ໃນວິທີນີ້
ແມ່ນສານາດເອົານິນໃຫ້ລູກກິນໄດ້ງ່າຍ ຫຼື ວິທີຫຼື່ງກໍຄົວ່າ ອາດຈະໃຫ້ຜູ້ດັກແລ້ວເດັກເອົາລູກໄປ
ຫາແມ່ຢ່າຍເຮັດວຽກເມື່ອເຖິງເລົາກິນນິນ.

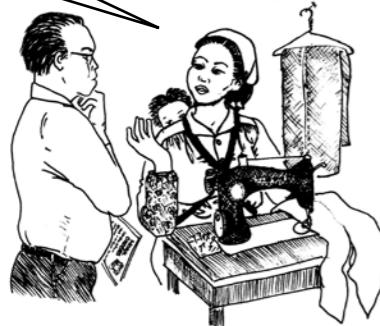
ຖ້າມີບໍ່ອ່ນລໍຽງເດັກຢູ່ໄກບ້ານແມ່ກໍ່ສານາດໃຫ້ລູກກິນນິນໃນເວລາພັກຜ່ອນ
ເຮັດວຽກ.

ນາຍຈ້າງບາງຄົນອາດຈະຈັດໃຫ້ມີເຮືອນລໍຽງເດັກຢູ່ບໍ່ອ່ນເຮັດວຽກ ເຜື່ອໃຫ້ລູກຈ້າງສາ
ມາດເອົານິນໃຫ້ລູກກິນ ແລະ ຢູ່ໄກຊຸດລູກ.

ຜູ້ເປັນແມ່ທີ່ເຮັດ
ການຄວນເອົາໃຈ
ໃຊ້ຫັ້ງວຽກເຮັດ
ງານທຳ ແວະ ສູ
ຂະພາບຂອງລູກ
ນຳ.

ລາກຊ້ອຍອາດຈະເຈັບ
ຖ້າປ່າໄດ້ກິນນິນຊ້ອຍ.

ໃນເວລາທີ່ທ່ານຢູ່ນໍາລູກ ທ່ານຄວນເອົານີ້ໃຫ້ລູກກິນຕາມຄວາມຕ້ອງການ. ຖ້າທ່ານ
ນອນກັບລູກເວລາກາງຄົນ ເຕັກກໍ່ຈະມີໂອກາດໄດ້ກິນນິນຫຼາຍ. ຊຶ່ງມັນຈະເຮັດໃຫ້ນິນຂອງ
ທ່ານຜະລິດນັ້ນມີນຫຼາຍຂັ້ນເຊັ່ນກັນ.

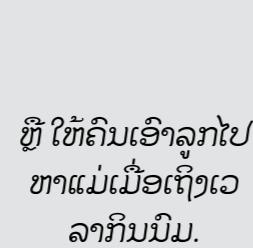

ບາງກໍລະນີ ຜູ້ເປັນແມ່ວາດາຈະໃຫ້ເຕັກກິນນິນຫຼູ່ເຜື່ອນ,
ຫຼືສະນາຊຸກໃນຄອບຄົວ. ຖ້າທ່ານຍາກໃຫ້ລູກກິນນິນຄົນອື່ນ
ແຕ່ຕ້ອງແມ່ຈົວໆເຂົ້າຜົນແມ່ງຜູ້ທີ່ທ່ານຮູ້ຈັກດີ ແລະ ບໍ່ມີ
ຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະຕິດເຊື່ອເອົດ (HIV/AIDS).

ນັ້ນຄືດໍາແນະນຳບາງຢ່າງເຜື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ລູກໄດ້ກິນນິນຂອງແມ່ໃນຂະນະທີ່ຕ້ອງເຮັດວຽກ:

ເອົາລູກໄປຮັດວຽກນຳ
ເປັນເວລາ 6 ເດືອນ

ຫຼື ໃຫ້ຄົນເອົາລູກໄປ
ທາແມ່ເມື່ອເຖິງເວ
ລາກິນນິມ.

ການໃຊ້ມີບັນ

ທ້າແມ່ມີນັ້ນ
ຫຼາຍເກີນຄວາມ
ຕ້ອງການຂອງລູກ
ຕົນເອງ ລາວກໍ່ສາ
ມາດປົບນັ້ນ
ອອກແວວເອົາໃຫ້
ເຕັກຄົນອື່ນທີ່ແມ່
ຂອງເຕັກນັ້ນບໍ່ສະ
ບາຍ ຫຼືວ່າ ນັ້ນ
ບໍ່ທັນນາ.

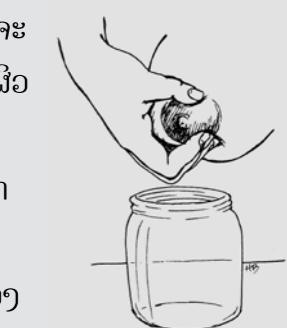
ແຕ່ລະມື້ທ່ານສາມາດປົບເອົານັ້ນ
ຂອງທ່ານອອກ 2 ຫາ 3 ເທື່ອ.
ຈາກນັ້ນກໍ່ເອົານິນເຕັກຮັກສາໄວ້ ຫຼືໃຫ້
ຄົນໄປສ່າງນິນເພື່ອເອົາໃຫ້ລູກກິນ.

ບາງຄັ້ງທ່ານອາດຈະຈຳເປັນບົບນັ້ນນິນຂອງ, ຖ້າວ່ານິນຂອງທ່ານເບັງຫຼາຍ, ຫຼື ບາງ
ເຫຼືອລູກຂອງທ່ານອາດຈະກິນນິນຫຼູ່ອຍ ຢ້ອມເຫດຜົນໃດ ພໍ່ງ ແລະ ທ່ານກໍ່ປາກກິດກາ
ຄວາມສາມາດຜະລິດນັ້ນນິນຂອງທ່ານເອງໄວ້ໃຫ້ດີສະເໜີ.

ວິທີໃຊ້ມີບັນນຳນິນຂອງ.

1. ລ້າງໂຖກກ້ວາງທີ່ມີຜົບປິດ ດ້ວຍສະບູ ແລະນ້າສະອາດ ແລ້ວເອົາໄປຕາກແດດໃຫ້
ແຫ້ງດີ. ເມື່ອຈະເອົາໄດ້ໃຫ້ຕົ້ນມັ້ຮ້ອນຜິດ 20 ນາທີ ແລ້ວເອົານາຖອກໄສ່ໂຖ
ແລະປະໄວ້ປະມານ 3 ນາທີ. ຈາກນັ້ນຈ່າງຖອກນຳອອກ.
2. ລ້າງນິນຂອງທ່ານໃຫ້ສະອາດກ່ອນທີ່ຈະຈຳຈັບໂຖ ຫຼື ນິນຂອງທ່ານ.
3. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ທ່ານໄປບູ່ເບື້ອນນິດງຽບ. ເວລາປົບນັ້ນນິນຂອງໃຫ້ທ່ານຄິດເຖິງລູກຢ່
ໃນໃຈ. ໃນຂະນະປັບໃຫ້ທ່ານມີໃຈອົດທຶນ ແລະ ວາງຕົວໃຫ້ສະບາຍ. ຄ່ອຍງ່າງນິນ
ຂອງທ່ານແລ້ວໃຊ້ນິຫຍັບເຂົ້າຫາຫົວມິນ.
4. ເຜື່ອໃຫ້ນັ້ນນິນຂອງດີໃຫ້ໃຊ້ນີ້ໄປ ແລະ ນົ້ວອື່ນງົ່ນໆ ໃຊີມເນັ້ນເຂົ້າບ່ອນຜົວສີຄ້າງ
ຂອງນິນແລ້ວໃຊ້ນີ້ເນັ້ນເຂົ້າຫາເອົກຂອງທ່ານ (ບໍ່ໃຫ້ບົບຮັດທຶວນິນ ແພະວ່ານັ້ນຈະ
ອອກນາຍາກ). ຈາກນັ້ນໃຫ້ປ່ອຍນີ້ແລ້ວສືບຕໍ່ເຮັດຄືເກົ່າ. ໃຊີນີ້ອ້ອນໄປມາບ່ອນຜົວ
ສີຄ້າງຂອງນິນ. ທ່ານະດາແລ້ວແມ່ງທ່ານຈະປັບສິກເຈັບຈັກຫຼັ້ມອຍເລີຍ.
5. ໃຫ້ທ່ານປ່ຽນເບື້ອງໄປມາຫຼາຍເທື່ອ. ຄັ້ງທໍາອິດຈະນັ້ນນິນຂອງການຫຼັ້ມອຍ. ຫຼັງຈາກ
ລອງບົບຫຼາຍເທື່ອນັ້ນຈະອອກນາຫຼາຍ. ໃຫ້ປົບນັ້ນນິນຂອງປະມານເຄົ່າຈອກຊົ່ງ
ເຫົ້າກັບຈຳນວນທີ່ລູກເຄີຍກິນ, ຕໍ່າສຸດ 3 ເຫຼືຕໍ່າມື້. (ຜູ້ທີ່ເອົານັ້ນນິນໄປສ່າງໃຫ້ລູກຂອງ
ທ່ານ ກໍ່ຈະບອກໃຫ້ຮູ້ວ່ານັ້ນຜົກກິນ ຫຼື ບໍ່.) ຖ້າທ່ານເລີ່ມປົບນັ້ນນິນໃຫ້ລູກກິນ 2 ອາ
ທິດກ່ອນທີ່ຈະກັບຄືນໄປເຮັດວຽກອກບ້ານ ທ່ານກໍ່ຈະສາມາດປົບນັ້ນນິນຂອງໄດ້ຫຼາຍ
ພຽງຝ້າບຄວານຕ້ອງການ ແລະເນື່ອທ່ານອອກໄປເຮັດວຽກທ່າງໄກຈາກລູກກໍ່ບໍ່ມີບັນ
ຫາເລື່ອງໃຫ້ນິນແກ່ລູກ.

ໄປຈຸດສ່ວນກິກ

ວິທີເຕັກຮັກສານັ້ນນິນທີ່ບັນຂອງແລ້ວ.

ເຕັກນັ້ນໄວ້ໃນແກ້ວທີ່ສະອາດແລະປົດຜາ (ເບື້ງຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ 1 ແລະ 2 ຢູ່ໜ້າກ່ອນ
ນີ້) ທ່ານສາມາດເຕັກຮັກສານິນໄວ້ໂຖເກົ່າທີ່ທ່ານໃຊ້ບົບນັ້ນນິນ. ເອົາໄດ້ນັ້ນໄວ້ບ່ອນເຢັ້ນປໍ່ໃຫ້
ພົກແສງແດດ. ນັ້ນນິນທີ່ບົບອອກແລ້ວ ສາມາດເອົາໄວ້ຮອດແບດຊ່ວໂມງ. ທ່ານສາມາດເອົາ
ໄດ້ນັ້ນນິນປົດຜາໃຫ້ແໜ້ນແລ້ວຝ່າລົງບ່ອນດິນຊາຍບຽກຊຸ່ມ ຫຼື ເອົາຜ້າແພບປຽກນາຫຼຸ້ມທີ່ໃຫ້
ບໍລິເວນອ້ອມໄຫຼປຽກຢູ່ຕະຫຼອດ. ວິທີນີ້ຈະຮັກສານັ້ນນິນໄວ້ໄດ້ເຖິງ 12 ຊົ່ວໂມງ.

ນໍານິມທີ່ປີບອອກ
ແວ້ນັ້ນອາດປ່ຽນ
ສື. ສີຂອງນໍານິມຈະ
ປ່ຽນໄປຕາມອາ
ຫານທີ່ແມ່ກິນວົງ
ປີ. ນໍານິມຈະເປັນ
ສີໃດກ່າວຕາມ ແຕ່ກໍ່
ຢູ່ໃຫ້ວກກິນໄດ້ຢູ່.

ທັງໄສໂຫຼແລ້ວເອົາເຂົ້າໃນຕຸ້ຍັ້ນກໍຈະຮັກສານຳນິມໄວ້ໄດ້ 2 ທາ 3 ມື້. ເວລາເອົານຳນິມໄວ້ໄຂມັນໃນນຳນິມອາດຈະແບຍກຕົວຢູ່ໃຜມັນ ສະນັ້ນເວລາຈະເອົາໃຫ້ລູກກິນຕ້ອງສົ່ນສາກ່ອນ ເຜື່ອໃຫ້ນຳນິມເຂົ້າກັນຄືນ. ເອົາອອກຈາກຕຸ້ຍັ້ນແລ້ວມາແຊັນນຳອຸ່ນ. ກ່ອນຈະໃຫ້ລູກກິນໃຫ້ລອງຍອດນຳນິມສອງສານ ພອດໃສ່ມີເປົ່ງກ່ອນ ແພະວ່າຍໍ່າມີນັ້ນຮ້ອມເກີນໄປ.

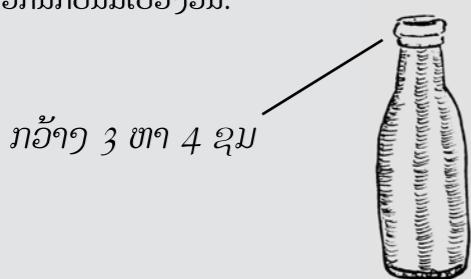
ທ່ານສາມາດເອົາໄຕນີ້ນິ້ນເຕັບຮັກສາໄວ້ຢ່າງໆດືນທີ່ນີ້ນີ້ເຢັ້ມ.

ວິທີເອົານໍາມິມອອກດ້ວຍແກ້ວທີ່ອ່ນ

ວິທີນີ້ຈະໃຊ້ໄດ້ລໍາລົບມືນທີ່ເປັງໝາຍ ແລະເຮັດໃຫ້ເຈັບ. ຜູ້ເປັນແມ່ອາດຈະມີອາການນີ້ ຫຼັງຈາກເຕີດລາກໃໝ່ໆ ຫຼື ຫົວມືນບາດ ຫຼື ເຕັມີນິນຊົມເຊື້ອ.

1. ລາງແກ້ວໃຫຍ່ທີ່ປາກກວ້າງ 3 ຫາ 4 ຊົງຕີແມັດເອົານຳຈຸ່ອນຖອກລົງແກ້ວໃຫ້ມັນອຸ່ນ, ແຕ່ຕ້ອງຄ່ອຍງເອົານຳຈຸ່ອນໄສ ເພະວ່າຢັ້ງແກ້ວແຕກ. ປະນູ້ຈຸ່ອນໄວ້ຈັກໜ້ອບແລ້ວຖອກນຳອອກ.
  2. ເອົາຜ້າສະວັດຈຸບນຳເຢັ້ນ ບັນແລ້ວມາເຊັດປາກແກ້ວໃຫ້ເຢັ້ນລົງເຝື່ອບໍ່ໃຫ້ມັນດາດນິນຂອງທ່ານ.
  3. ຢູ່ປາກແກ້ວເຂົ້າຫາເຫື່ອນິນຂອງທ່ານໃຫ້ແຈບດີ. ຈັບໄວ້ແຫ້ນງົງ ບໍ່ໃຫ້ເຄື່ອນເຝື່ອແກ້ວເຢັ້ນລົງມັນຈະດຸດນິນຂອງທ່ານອອກນາເອງ.
  4. ເມື່ອເຫັນວ່ານຳມິນໄຫ້ອອກນາຊ້າງແລ້ວ ໃຫ້ເອົາມີຂອງທ່ານຊ່ວຍປ່ອຍປາກແກ້ວບ່ອນທີ່ອັດແຫ້ນກັບນິນຂອງທ່ານ.
  5. ເຮັດແບບດຽວກັນກັບນິນເບື້ອງອື່ນ.

ບັນຫາທີ່ມັກຈະປະສົບ

ຄວາມກັງວົນຢ້ານບໍ່ມີນຳນິນພຽງຝ່າຍື້ ຢ້ານວ່ານຳນິນຈະບໍ່ດີສໍາລັບລາກ.

ແມ່ຍົງລ່ວນຫຼາຍມັກຈະຄິດວ່າຕົນເອງຈະບໍ່ມີນ້ຳນົມພຽງຝຶ່ງໃຫ້ລູກກິນ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນບໍ່ເປັນຈົງສະເໜີໄປ. ເຖິງແມ່ນວ່າຜູ້ເປັນແມ່ນກິນອາຫານບໍ່ພຽງຝຶ່ງ ລາວກໍຍັງມີນ້ຳນົມພຽງຝຶ່ງໃຫ້ລູກກິນ.

ມີບາງນີ້ຈະປະກິດເຫັນວ່າ ລູກນີ້ອຍອາດຈະຢາກກິນແຕ່ນີ້ຢູ່ເລື່ອຍໆ.
ຖ້າເອົານີ້ໃຫ້ລາກກິນຕາມຄວາມຫົວຂອງລາກແລ້ວ ຜູ້ເປັນແມ່ກໍຜະລິດນີ້
ນີ້ມີຫຼາຍຂຶ້ນເລື່ອຍໆ. ໃນໄລຍະສອງສາມໜີຖຸດນາ ລູກກ່ອດຈະໄດ້ກິນນີ້
ພົກບຄວາມຕ້ອງການ. ການທີ່ແມ່ໃຫ້ລາກກິນນີ້ເວລາກາງຄືນຈະເຮັດໃຫ້
ແມ່ເຜົ່າການຜະລິດນີ້ນີ້ຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ. ຜູ້ເປັນແມ່ບໍ່ຄວນເຊື່ອຄົນອື່ນຕົ້ນ
ໄປ ແມ່ນກະທັງແຕ່ ອສບ ຜູ້ທີ່ເວົ້າໃຫ້ທ່ານວ່າ ທ່ານບໍ່ມີນີ້ມີນີ້ມີພຽງຝໍໃຫ້
ລາກກິນ.

ដូចជាប៉ែនយោប់ចាំប៊ែនពេះទៅក្នុងគោរមិនត្រឹមត្រូវបានបង្ហាញឡើយទៀត។ ក្នុងពេលប៉ែនយោប់ចាំប៊ែនពេះទៅក្នុងគោរមិនត្រឹមត្រូវបានបង្ហាញឡើយទៀត។

- ⦿ ໃຫຍ່ໄວ. ມີອາລິນດີ ແລະ ສຂະພາບດີ.
  - ⦿ ຢ່ວງ 6 ເທື່ອ ຫຼື ຫາຍກວ່າມັນ ແລະ ກ່າຈະຖ່າຍຫັກ 1 ຫາ 3 ເທື່ອ ພາຍໃນໜຶ່ງນີ້ ລວມທັງກາງຄົນ. ຈະສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າເນື້ອດັກອາຍຸເຕັກ 5 ວັນຂຶ້ນໄປດັກຈະເລີ່ມຢ່ວງ ແລະ ຖ່າຍຫັກເລື້ອຍໆ.

ບາງເທື່ອຜູ້ເປັນແມ່ວອດຄິດວ່ານີ້ນິນຂອງຕົນອາດບໍ່ດີເຫັນກັບນີ້ອື່ນງົງ ແພະວ່າສື່ນຳນີ້ນິນບໍ່ຄືກັນ ແຕ່ຄວາມຈິງແລ້ວນີ້ແມ່ດີກວ່າ ແລະມີທາງສິ່ງທີ່ຮ່າງກາຍລາກຕ້ອງການ.

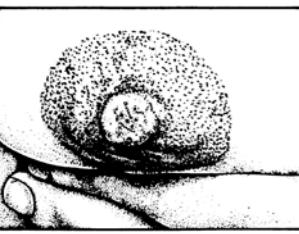
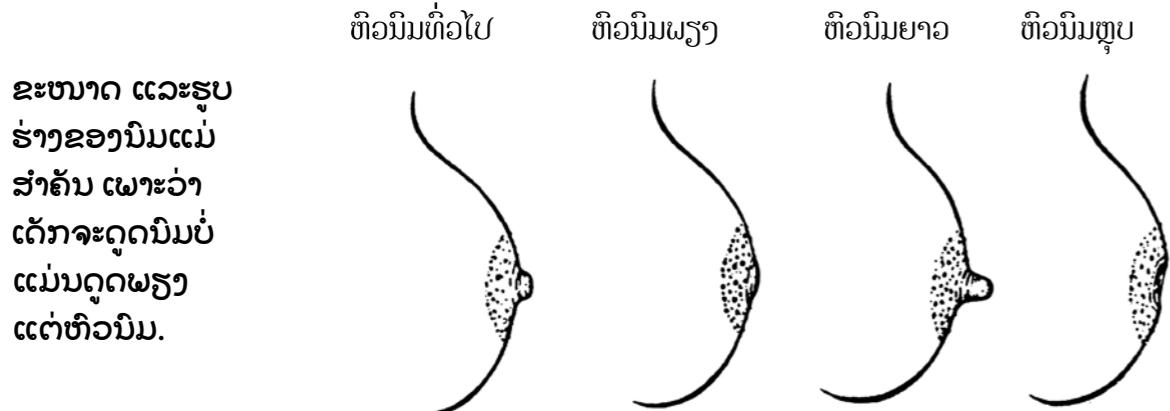
ขั้นทางที่มีภารกิจขึ้นกับหัวใจ

ທີ່ວ່າມີມຫຼຸບເຂົ້າໃນຫຼືທີ່ວ່າມີມພຽງເຖິງວ່າທີ່ວ່າມີຈະຫຼຸບເຂົ້າໃນ ຫຼື ທີ່ວ່າມີມພຽງກໍ່ບໍ່ມີບັນຫາທີ່ຈະໄຫ້ລູກກິນນີ້ນ. ຫຼົງນີ້ກໍ່ແຜະວ່າດັກບໍ່ແມ່ນແຕ່ຈະດູດທີ່ວ່າມີນ, ແຕ່ດັກຍັງດູດກວນເອົາເຕີ້ມີນອີກດ້ວຍ. ໄລຍະທີ່ພາຜູ້ເປັນແມ່ນບໍ່ຕ້ອງກະກຽນຫຍັງເລີຍ ແລະບໍ່ຕ້ອງກັງວິນທຳທີ່ວ່າມີເປັນແບບນີ້.

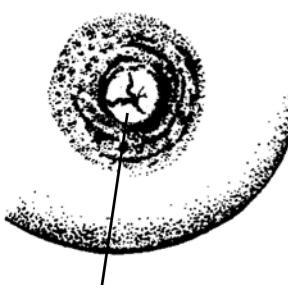
ເວລາລ້ຽງລູກຜູ້
ກ່ອນນີ້ປາກິດວ່າ
ມີມຂ້ອຍມີນໍ້າມີມ
ເຕັມກວ່ານີ້ນໍ່າ.

ເມື່ອເດັກອາຍຸເກີນ
2 ອາທິດເດັກອາດ
ຈະບໍ່ຖ້າຍຫັນກວ່າ
ມີ. ຖ້າຕັກກິນນີ້
ຫຼາຍກວ່າກ່າວ່າຈະ
ຢ່ຽວເວີ້ອລີ ແວະ
ອາດຈະຖ້າຍຫັນກ
ເວີ້ອລີເຊັ່ນກັນ.

ໃຫ້ເດັກອືນນິນ
ຕົ້ນປາກເພື່ອວ່າ
ເຕັກຈະດູດກິນ
ຢ່າງຕົ້ນປ່ຽນ

ຫົວນິນ
ແຕກ

- ຄໍາແນະນຳບາງຢ່າງຕົ້ນປ່ຽນອາດຊ່ວຍໃຫ້ລູກຂອງທ່ານດູດນິນໄດ້ຈ່າຍຂຶ້ນ.
- ເລີ່ມໃຫ້ລູກດູດນິນພາຍຫຼັງເຕັດໃຫ່ງກ່ອນທີ່ນິນຈະເບົງ. ພະຍາຍານໃຫ້ເດັກດູດນິນຕົ້ນປາກ
- ຖ້ານິນເບົງຕົນໄປ ໃຫ້ໃຊ້ນິບີບອອກເຜື່ອໃຫ້ເຕົານິນອ່ອນລົງເລັກນ້ອຍ ເພື່ອວ່າໃຫ້ເດັກສານາດອືນນິນແລ້ວໄດ້ຕົ້ນປາກ.
- ກ່ອນຈະໃຫ້ລູກກິນນິນຄ່ອຍງ່າຍເອົານິລູບນິນໄປນາໃຫ້ນິນອ່ອນຈັກຫຼ້ອຍ, ແຕ່ວ່າບໍ່ໃຫ້ບີບນິນ.
- ເອົານິເຊັນນິນ ແລະຄ່ອຍງ່າຍພາຍານຍູ້ນິນຮັດໃຫ້ຫົວນິນນຸ່ມອອກນາຫຼາຍງ່າຍ.

ຫົວນິນແຕກ

ຖ້າຮູ້ສິກວ່າເຈັບຫົວນິນໃນເວລາເດັກດູດນິນ ອາດຈະເປັນຍ້ອນວ່າເດັກບໍ່ໄດ້ອືນຫົວນິນເຂົ້າຕົ້ນປາກ. ຖ້າໃຫ້ເດັກຄາບແຕ່ຫົວນິນກໍຈະຮັດໃຫ້ຫົວນິນບາດ ຫຼື ແຕກ ຂຶ່ງຈະຮັດໃຫ້ແມ່ຈົບ ແລະນິໂອກາດທີ່ຈະຊຸມເຊື້ອໄດ້. ທ່ານຄວນແອບໃຫ້ລູກອືນນິນຕົ້ນປາກ. ຕໍ່ໄທນີ້ແມ່ນຄໍາແນະນຳບາງຢ່າງ:

ການປ້ອງກັນ ແລະ ການປິ່ນປົວ:

- ພະຍາຍານວັນເດັກໃຫ້ຖືກທ່າ ເພື່ອໃຫ້ເດັກອືນນິນຕົ້ນປາກ.
- ບໍ່ໃຫ້ດິງນິນອອກຈາກບາກເດັກ, ໃຫ້ເດັກກິນຈົມເຊົາເອງ. ຖ້າຈໍາເປັນຈະໃຫ້ເດັກເຊົາກິນກ່ອນອື່ນໃຫ້ຄ່ອຍຍູ້ຄາງເດັກອອກ ຫຼືເອົານິນ້ວົມທີ່ສະອາດຂອງແມ່ບ່ອນເຂົ້າບາກຂອງເດັກແລ້ວຈຶ່ງຄ່ອຍຍູ້ອອກ.
- ຮັກສາຫົວນິນທີ່ເຈັບນິນດ້ວຍນ້ຳນິນຂອງແມ່ເອງ. ເນື່ອເດັກເຊົາກິນນິນແລ້ວ ໃຫ້ບີບນ້ານິນອອກນາຫຼ້ອຍໜໍ່ຈຶ່ງແລ້ວທາໃສ່ຫົວນິນປ່ອມທີ່ຈົບ. ບໍ່ໃຫ້ທາສະບູ ຫຼື ຄົນວດໃສ່ຫົວນິນ. ຮ່າງກາຍຂອງຜູ້ເປັນແມ່ຈະນິ້ນນັ້ນທຳນະຊາດໃນຕົວທີ່ຮັກສາຫົວນິນໃຫ້ສະອາດ ແລະ ອ່ອນນັ້ນ.

ບໍ່ໃຫ້ເອົາແພແຂງເຊັດຫົວນິນ.

- ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ເບີດນິນທີ່ເຈັບນິນ ໃຫ້ນັ້ນຖືກອາກາດ ແລະ ແສງແດດ.
- ໃຫ້ເດັກກິນຫຼັງສອງເບື້ອງ. ຖ້າເບື້ອງໜໍ່ຈົບຫຼາຍ ຫຼື ນັ້ນແຕກໃຫ້ປ່ຽນໄປເບື້ອງທີ່ບໍ່ເຈັບຫຼາຍ. ເນື່ອນັ້ນອອກດີແລ້ວໃຫ້ປ່ຽນເບື້ອງໄປນາ.
- ຖ້າເຈັບນິນແຮງຕົນໄປເວລາລູກດູດໃຫ້ໃຊ້ວິທີເອົານິນອອກ ໄດຍໃຊ້ນິບີບເອົາແລ້ວເອົານິນໃສ່ຈອກແລ້ວເອົາບ່ອງນ້ອຍເບື້ອນເດັກ ຫົວນິນທີ່ແຕກນິນຈະດີພາຍໃນ 2 ວັນ.

ເຈັນິນ ແລະ ນົອາການໄດ່ຢູ່ນິນ (ເຕົານິນເຈັບ, ເບົງຄົດ)

ນິນເບົງເກີນໄປ:

ເວລານິນນິນເລີ່ມນາຈະຮູ້ສິກວ່ານິນຕົ້ນໄດ້ ແລະແຂງຫຼາຍ. ໃນສະພາບນີ້ເດັກຈະດູດນິນຢາກ ແລະຜູ້ເປັນແມ່ກ່ອາດເຈັບນິນ. ຖ້າໃຫ້ລູກກິນນິນຫຼ້ອຍຍ້ອນວ່າແມ່ເຈັບນິນນັ້ນກໍຈະຮັດໃຫ້ນິນນາຫຼ້ອຍ.

ການປ້ອງກັນ ແລະ ການປິ່ນປົວ:

- ພາຍຫຼັງເຕັດລູກໃໝ່ໃຫ້ລູກດູດນິນໂລດ ພາຍໃນຫຼົ່ງຊ່ວໂນງທຳອິດ.
- ອັນເດັກກິນນິນຢ່າງຫຼັງທີ່ກິດ
- ໃຫ້ລູກກິນນິນເລື່ອຍ່າງຫຼ້ອຍທຸກໆ 1 ຫາ 3 ຊ່ວໂນງ ແລະໃຫ້ເດັກກິນທັງສອງເບື້ອງ. ເວລາກາງຄົນໃຫ້ນອນແປລູກຜົ່ນໃຫ້ລູກກິນນິນສະບາຍ.
- ຖ້າວ່າລູກດູດນິນບໍ່ໄດ້ດີ ໃຫ້ບີບນ້ຳນິນອອກຫຼ້ອຍໜໍ່ຝ່ໃຫ້ນິນອ່ອນລົງແລ້ວຈຶ່ງໃຫ້ລູກດູດ.
- ພາຍຫຼັງທີ່ລູກກິນນິນອື່ນແລ້ວ ໃຫ້ເອົາໃບກະລ່າບືສິດົງໃໝ່ງ ຫຼືຜ້າຊຸມເຢັນໂອບຕົ້ານິນ.

ພາຍຫຼັງ 2 ຫາ 3 ວັນ ອາການໄດ່ກໍຈະຫຼຸດຜ່ອນລົງ. ຖ້ານິນເຕົ້ງຕົງເກີນໄປອາດພາໃຫ້ທາງເດີນນິນອັກເສບ (ນິອາການເຕົ້ງຕົງ, ຮ້ອນ ແລະ ເຈັບປອດ).

ທາງເດີນນິນຖືກຕັນ

ທາງເດີນນິນຖືກຕັນ, ເຕົານິນອັກເສບ

ຖ້າທາງນິອາການເຈັບນິນຫຼາຍເຕັນໄປອາດຈະເປັນຍ້ອນວ່າ ທາງເດີນຂອງນິນຖືກອັດຕັມກ່ອຍນິນທີ່ແຂ້ນ. ຖ້າວ່າທາງໄຫຼຂອງນິນຖືກກິດກັນທາງເດີນນັ້ນກໍຈະພາໃຫ້ເຕີດຮັກເສບຂຶ້ນໄດ້. ຖ້າຜູ້ເປັນແມ່ນິອາການໄຂ້, ນິນເຕົ້ງຕົງ ແລະຮ້ອນທັງເຈັບປວດຫຼາຍນັ້ນອາດຈະແມ່ນອາການນິນອັກເສບ. ທາງທີ່ດີຄວນໃຫ້ເດັກດູດນິນຕິ່ງ ເພື່ອໃຫ້ທາງເດີນຂອງນິນນິນຜ່ອນຄາຍ ແລະບໍ່ໃຫ້ເຕີດການອັກເສບ. ນິນນິນທີ່ອອກນານັ້ນຢັ້ງປອດໄພສໍາລັບເດັກຄືຕິ່ງ.

ຫົວນິນ

ວິທີປົວຫາງເດີນມ້າມີນຕັ້ນ ແລະ ເຕົ້າມີນອັກເສບ:

- ④ កំណត់ថាលុករា និងមិនថាលើខ្លួន បែកដី ពេញមិនទៀតជំរឿប.
  - ⑤ សិបចំថាលុករា និងមិន ឯកសារដោយផែនិងប៉ូវទៀតជំរឿប. ថាលុករាត្រូវបានកូហ៊ាកិ ថាលុករានៅក្នុងបាន.
  - ⑥ ឯកសារនៃថាលុករាត្រូវបានកូហ៊ាកិ និងប៉ូវទៀតជំរឿប និងសម្រាប់បែកដី ដែលមិនមែនបានបាន.
  - ⑦ ឯកសារនៃថាលុករាត្រូវបានកូហ៊ាកិ និងប៉ូវទៀតជំរឿប និងសម្រាប់បែកដី ដែលមិនមែនបានបាន.
  - ⑧ ប័ណ្ណភាព និងសម្រាប់បែកដី ដែលមិនមែនបានបាន.
  - ⑨ ថាលុករាត្រូវបានកូហ៊ាកិ និងប៉ូវទៀតជំរឿប និងសម្រាប់បែកដី ដែលមិនមែនបានបាន.
  - ⑩ ថាលុករាត្រូវបានកូហ៊ាកិ និងប៉ូវទៀតជំរឿប និងសម្រាប់បែកដី ដែលមិនមែនបានបាន.

ອາການນີ້ອັກເສບສ່ວນຫຼາຍຈະດີພາຍໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ. ຖ້າຍັງເປັນໄຂ້ເກີນ 24 ຊົ່ວໂມງ ຈະຕ້ອງໄດ້ບໍ່ນປົວວິທີອື່ນ ເຊິ່ງນີ້ອາດຈະຊີ່ມເຊື້ອ.

ການຊົມເຊື້ອນິມ (ນິມອັກເສບ ແລະ ຊົມເຊື້ອ)

ຖ້າມីອាការាមអັກເសີບທີ່ບໍ່ສາມາດຫາຍົດໄດ້ພາຍໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ ຫຼື ມីອាការាមເຈັບແຮງ, ຫຼື ຜົວໝັ້ງຂອງມິនມີຮອຍແຕກຊົ່ງຈະເປັນປ່ອນໃຫ້ເຊື້ອຈຸລົມຊື້ເຂົ້າໄປຕ້ອງໄດ້ປຶ້ມປົວມິນຢ່າງບໍ່ຕ້ອງລໍ້າ.

ການປິ່ນປົວ

ວິທີບຶນປົວທີ່ສໍາຄັນກໍຄຳການໃຫ້ເດັກສືບຕໍ່
ດຸມນິມເລື້ອຍໆ. ນັ້ນນິມຢ່າງປອດໄພດີສໍາລັບລູກ
ນ້ອຍ. ການໃຊ້ຢາປົວຜະຍາດ ແລະການຝັກຜ່
ອນກໍຈໍາເປັນເຊັ່ນກັນ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ຜູ້ເປັນ
ແມ່ຂ່າລາຝັກວຽກ ແລະໃຫ້ຜູ້ອໍມເຮັດວຽກເຮືອນ
ແທນ. ຈາກນັ້ນກໍໃຫ້ປະຕິບັດການບຶນປົວຜ່ອ
ຫຼຸດຜ່ອນການອຸດຕັນທາງເດີນຂອງນັ້ນມີນ
ແລະ ການອັກເສບນິມ. ຖ້າຢາກໃຫ້ນ້ຳມືນນາ
ເລື້ອຍໆທ່ານຕ້ອງໃຊ້ນີ້ບັນຫຼັງນີ້ມອກ ຫຼືໃຊ້
ແກ້ວອ່ອນດັດນີ້ນີ້ມີນອອກ.

ការប្រើប្រាស់

ឧបនិធី

ກິນຫາຍບານໄດ

ກິນເວລາໄດ ແລະ ກິນແນວໄດ

ຖ້າຊຸມເຊື້ອໃຫ້ກົມ:

ດីក្រូលឌីខិតិលិន (dicloxicillin) ..... 250 mg ..... កិន 4 ពេលវេលាដែលមានស្ថាបនុយ

ຖ៉ាប់មិយានី ឬ ឃី ផែបារើងិទ្ទិលុយ កិន ៣០ នាមីវ៉ោនខាងក្រោម (penicillin) ថ្ងៃកិន:

ເອົືໂຕນິຊຸນ (erythromycin).....500 mg.....ກິນ 4 ຄັ້ງທີ່ໄລຍະ 10 ມື້

ຖ້າເປັນໄຂ ແລະ ເຈັບປວດຫຼາຍໃຫ້ກິນ:

ປາຕາເຊົາໂມນ (paracetamol) (acetaminophen) ຫຼື ແອສປີຣິນ (aspirin) ຈຶ່ງກວ່າຈະຫາຍເຈັບ.

ສິ່ງຄວນເອົາໃຈໄສ່: ຖ້າອາການຊືມເຊື້ອບໍ່ປົວໃຫ້ຫາຍໄວຈະເກີດອັນຕະລາຍຢູ່ຂຶ້ນ. ເຕັມນີ້ທີ່ຮັສຶກຮ້ອນ ແລະ ເຄົ່ງຕິງຈະຮັກວ່າມັນເຕັມໄປດ້ວຍນຳ້ (ຜິ່ນອງ). ຖ້າມີອາການແບບນີ້ໃຫ້ປະຕິບັດວິທີບໍ່ນປົວດັ່ງທີ່ອະທິບາຍຢ່າງໃນບົດນີ້ ແລະໄປຫາແພດບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ໄປຜິກອົບຮົມວິທີເອົານຳ້ໜອງອອກຈາກນີ້ໂດຍການໃຊ້ເຄື່ອງອະປະກອນ.

ການເກີດເຊື່ອເຫັດ:

ຖ້າທ່ານໃຫ້ເດັກກິນມີນີ້ຖືກທ່າດີແລ້ວ ມີນທ່ານກໍ່ຢັ້ງເຈັບດົນກວ່າ
ໜຶ່ງອາຫຼດ ອາດຈະເປັນຍ້ອນການເກີດເຊື້ອເຫັດດູ່ໃນປາກຂອງເດັກ
(ກາງນຳມືນ). ເຊື້ອເຫັດອາດຈະພາໃຫ້ຮູ້ສຶກຄົນ, ເຈັບແບບນີ້ເຂັ້ມ
ແທງ ຫຼື ແສບຮ້ອນໃນບໍລິເວັນມືນ. ທ່ານອາດຈະສັງເກດເຫັນຄົດ
ຂາວນັ້ນອຍໆ ຫຼືສີແຕງປໍ່ບໍລິເວັນຫົວມືນ ແລະ ປາກຂອງລາກ.

ການປິ່ນປົວ:

ໃຫ້ປິນຢາຕໍາມເຊື້ອເຫັດ (Gentian violet) ກັບນັ້ກະສະອາດໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມ 0.25 % ແລ້ວໃຫ້ທາໄສ່ຫົວມິນ ແລະຈຸດສີຂາວຂອງປາກເດັກ 5 ມື້ ມີລະເທື່ອ ຫຼື 3 ມື້ ມີລະເທື່ອ ຈົມກວ່າເດັກຈະຫາຍດີ. ໃຫ້ໃຊ້ແຜສະອາດຫຼືນ້ວມືທີ່ສະອາດແຕະເອົາຢາແລ້ວທາໄສ່. ຖ້າຍັງບໍ່ດືຂຶ້ນໃຫ້ເບິ່ງຕົ້ນໃນ “ໜ້າສີຂຽວ” ຂອງບັນນິ້ຜື່ອຂອງກົມາແມວອື່ນ. ຜູ້ເປັນແມ່ສາມາດໃຫ້ລູກກົມມິນມີຕໍ່ໄປ ເພະວ່າຢານີ້ຈະບໍ່ເຮັດໃຫ້ເຈັບທັງບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ນັ້ນມີນ ຫຼື ຕົວເດັກເອງ.

ວິທີປະສົນນຳສະອາດກັບຢາຕ້າມ
ເຊື້ອເຫັດໃຫ້ໄດ້ຄວາມເຂັ້ມ 0.25 %

ຄວາມເຂົ້າມຂອງຖານໍາຢາ

ແຊນຊຽມວິໂຄລະດ : ໃຫ້ໃຊ້

0.5% ..... ม้าๆ 1 ส่วน ม้า 1 ส่วน

1% ..... ม้าๆ 1 ส่วน ม้า 3 ส่วน

2% ..... ม้าป่า 1 ส่วน ม้า 7 ส่วน

ສະພາບພື້ນເສດ

ການໃຫ້ນົມເດັກທີ່ຢູ່ໃນສະພາບອ່ອນແຮ

ຖ້າເດັກເກີດກ່ອນ
ກໍານົດ ຫຼື ວ່ານ້ຳ
ໜັກນັ້ນອຍໃຫ້ອຸມ
ເດັກແນບເຊົ້າຫາ
ຜົວໜັງແມ່ ເພື່ອ
ໃຫ້ເດັກອຸ່ນ

ເດັກນັ້ນອຍທີ່ອ່ອນແຮ. ຖ້າເດັກນັ້ນອຍທີ່ອ່ອນແຮບໍ່ສາມາດດູດນົມໄດ້ຢ່າງຕົ້ນສ່ວນ ຜູ້ເປັນແມ່ຈຳເປັນຕ້ອງບັນນັ້ນມີນຂອງໂຄງໂຄກໃສ່ຈອກແລ້ວເອົາບ້ອນເຕັກ. ໃຫ້ເລີ່ມບັບເອົາມົນໃຫ້ເດັກກິນທັງແຕ່ເກີດ ແລະໃຫ້ສີບຕໍ່ໄປເລື້ອຍໆເຕິງແມ່ນວ່າເດັກຈະດູດນົມໄດ້ເອງແດ່ເລັກນັ້ນອຍແລ້ວກໍຕາມ. ວິທີນີ້ກໍຈະເຮັດໃຫ້ນົມແມ່ຜະລິດເປັນຂຶ້ນ. ຖ້າເດັກຫາກນັ້ນໜັກຫຼຸດ 1 ກີໂລເຄິ່ງເຄິ່ງເດັກກໍຈະຕ້ອງການຄວາມເອົາໃຈໃລ້ດ້ວຍວິທີການແຜດ, ຊົ່ງອາດຈະລວມຫົງວິທີເອົາທີ່ບ່ອນເຂົ້າຫາງດັງ ແລະແມ່ລົງໄປຮອດກະແພະອາຫານ. ທ່ານສາມາດເອົານັ້ນນົມແມ່ໃຫ້ເດັກກິນໂດຍໃຊ້ທີ່ດັ່ງກ່າວໄດ້. ໃຫ້ທ່ານປຶກສາກັບແຜດກ່ຽວກັບບັນຫານີ້.

ເດັກເກີດກ່ອນກໍານົດ. ເດັກທີ່ເກີດກ່ອນກໍານົດຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຜິເສດໃນການຮັກສາຮ່າງກາຍໃຫ້ອີບອຸ່ນ. ໃຫ້ເຈ່ຍເດັກແນບເອົາມົນໄດ້ຍິນໃຫ້ເດັກ, ເອົາຜັ້ນກັນຢ່ວງໃສ່ເດັກ, ເອົາຜັ້ນຕຸ້ນແລ້ວເອົາເດັກເຂົ້າແນບເອົາມົນໄນ້ທ່ານີ້ໃຫ້ຜົວເດັກສໍາຟັດກັບຜົວແມ່ ແລະໃຫ້ເດັກຢ່າລະຫວ່າງກາງນິນສອງເບື້ອງຂອງແມ່ (ດີແທ້ໃຫ້ແມ່ນຸ່ງເຕື່ອງຫຼວມແບບກະປົງຢາວ, ໄສເສື້ອໃຫຍ່ ແລະໃຫ້ໃຊ້ຜັດກຸນອ້ອມແຮວໄວ້). ຢູ່ບາງບ່ອນເຜົ່ນເອັ້ນວ່າ “ວິທີໝູ້ຖື່ງ”. ໃຫ້ຜົວເດັກ ແລະແມ່ສໍາຟັດກັນຢ່າພາຍໃນຜັ້ນຕຸ້ນທັງກາງເວັນ ແລະກາງຄົນ ແລະໃຫ້ເດັກກິນນົມແມ່ເລື້ອຍໆ. ຖ້າເດັກບໍ່ມີແຮງດູດນົມໃຫ້ໃຊ້ວິທີ່ບັນນັ້ນອອກແລ້ວບ້ອນໃຫ້ເດັກກິນ.

ເດັກປາກເຫຼວ່າງ ຫຼື ແດານປາກບໍ່ຈອດກັນ. ເດັກປະເພດນີ້ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຜິເສດ ເພື່ອໃຫ້ເດັກຮູນຮູ້ວິທີດູດນົມ. ຖ້າວ່າເດັກປາກເຫຼວ່າງເບື້ອງດຽວເດັກກໍບໍ່ຢູ່ດູດນົມໄດ້ດີ. (ໃຊ້ນີ້ມີຂອງທານອັດປ່ອນແຫ່ວ່າງເວລາເດັກດູດນົມ). ຖ້າວ່າຮົມສົບເບື້ອງເທິງບໍ່ຈອດກັນ ໃຫ້ພະຍາຍານອຸ້ນເດັກໃນທ່ານີ້ໃຫ້ເດັກດູດນົມໄດ້ດີ. ໃນກໍລະນີນີ້ທ່ານຕ້ອງຫາວິທີຊ່ວຍເດັກແບບຜິເສດ. ທ່ານສາມາດບັນນັ້ນນົມອອກບ້ອນເດັກໃນຂະນະດຽວກັບເວລາທີ່ເດັກກຳລັງຮຽນດູດນົມ.

ເດັກນີ້ສີເຫຼືອງ (ພະຍາດໝາກເຫຼືອງ). ເດັກທີ່ນີ້ສີເຫຼືອງຕ້ອງການກິນນົມຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະຕ້ອງການແສງແດດ ເພື່ອບັນນິວອາການເປັນໝາກເຫຼືອງ. ເດັກເປັນໝາກເຫຼືອງສ່ວນຫຼາຍນັກນອນຫຼາຍ. ຖ້າເດັກນັກອນຫຼາຍຈົນຂີ້ຄ້າມດູດນົມໃຫ້ທ່ານບັນນັ້ນນົມອອກໃສ່ຈອກ ແລະເອົາບ່ອງນັ້ນອຍບ້ອນເດັກຢ່າງ ຫ້ອຍ 10 ເທື່ອພາຍໃນ 24 ຂີວົນ. ອຸ້ນເດັກໄປສຳຜັດກັບແສງແດດຍານເຊົ້າ ແລະຍານແລ້ງ ຫຼື ໃຫ້ເດັກຢ່າງໃນຫ້ອາກະສະຫວ່າງທຳມະຊາດ.

ພະຍາດໝາກເຫຼືອງນັກຈະເກີດຂຶ້ນໃນນີ້ທີ່ສາມພາຍຫຼັງຄອດ ແລະຈະຫາຍດີພາຍໃນ 10 ນີ້. ຖ້າເດັກເປັນໝາກເຫຼືອງ ຫຼື ຕາລີເຫຼືອງ ມອກຈາກໄລຍະເວລາທີ່ກ່າວມານີ້, ຫຼືວ່າດັກນີ້ອາການໝາກເຫຼືອງກ່ອນໄລຍະດັ່ງກ່າວ, ຫຼື ວ່າອາການສີເຫຼືອງຫຼືການຢາກນອນຂອງເດັກຢ່າງແຮງວ່າເຕັກອາດຈະມີພະຍາດຮ້າຍແຮງ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ເອົາເດັກໄປຫາສຸກສາລາ ຫຼື ໄປໂຮງໝໍ.

ຝາແຜດ. ບາງທີ່ອເດັກຝາແຜດອາດຈະມີນັ້ນຫັກ ແລະ ຄວາມແຂງແຮງຕ່າງກັນ. ຕ້ອງພະຍາຍານໃຫ້ເດັກທັງສອງໄດ້ກິນມີນົມພຽງພົມ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວນົມແມ່ຈະມີພຽງພົມຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງເດັກ. ຜູ້ເປັນແມ່ຕ້ອງກິນອາຫານພຽງພົມເຊັ່ນກັນ.

ເນື້ອເດັກບໍ່ສະບາຍ:

- ⊕ ຖ້າລູກບໍ່ສະບາຍກໍ່ຕ້ອງສີບຕໍ່ໃຫ້ລູກກິນນົມ. ເດັກຈະຫາຍດີໄວ້ຖ້າໄດ້ກິນນົມແມ່.
- ⊕ ພະຍາດຖອກທ້າອັນຕະລາຍທີ່ສຸດຕໍ່ກັບເດັກ. ທຳມະດາແລ້ວແມ່ນບໍ່ໃຊ້ປ່າໄດ້ ແຕ່ວ່າຕ້ອງເອົາໃຈໃຫ້ເດັກເປັນຝຶກສະບາຍແລ້ວແມ່ນວ່າຕ້ອງຈາກຮ່າງກາຍຊາດນັ້ນ.
- ⊕ ເພື່ອແກ້ວ້າການຈາກພະຍາດຖອກທ້າ ແມ່ຕ້ອງໃຫ້ລູກດູດນົມໄລ້ອຍໆ ແລະໃຫ້ເດັກກິນນັ້ນທິດແທນການເສຍນັ້ນຂອງຮ່າງກາຍ (Rehydration Drink) ຫຼື ໂອລາລິດ.
- ⊕ ຖ້າເດັກເມື່ອຫຼາຍໃຫ້ເດັກກິນນົມຫຼາຍໆ. ຖ້າລູກຢ່າງເມື່ອຫຼາຍຈົນບໍ່ຢ່າຍກິນນົມໃຫ້ບັນນັ້ນອອກໃສ່ຈອກແລ້ວບ້ອນເດັກ. ຈາກນັ້ນເອົາເດັກໄປຫາແຜດ.
- ⊕ ຖ້າເດັກຮາກກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ເດັກດູດນົມໄລ້ອຍໆ ເທື່ອລະນູ້ອຍ ແລະ ກໍໃຫ້ເອົານັ້ນໂລລາລິດໃຫ້ເດັກກິນເທົ່ວລະນູ້ອຍທຸກໆ 5 ຫາ 10 ນາທີ. ດີແທ້ໃຫ້ໄປຫາແຜດແພະວ່າທ້ານີ້ບໍ່ໄດ້ເດັກໃຫ້ອາການຂາດນັ້ນອາດພາໃຫ້ເດັກເສຍຊີວິດໄດ້.
- ⊕ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະເອົາເດັກໄປໂຮງໝໍ ພໍ່ກໍຕາມ ກໍຕ້ອງໃຫ້ເດັກກິນນົມແມ່ ແຕ່ຕະຫຼອດ. ຖ້າທ່ານບໍ່ໄດ້ນອນໂຮງໝໍກັບລູກ ໃຫ້ບັນນັ້ນນົມອອກໃສ່ແກ້ວ ແລ້ວໃຫ້ຄືນເອົານົມໄປສິ່ງໃຫ້ລູກກິນ.

ວິທີເອົານິນໃສ່ຈອກໃຫ້ເດັກກິນ

- ໃຊ້ຈອກນົມຍົງ ແລະ ສະອາດທີ່ສຸດ. ຖ້າບໍ່ໄດ້ຕົ້ນຈອກກໍໃຫ້ໃຊ້ສະບຸລ້າງ ດີງດ້ວຍນ້ຳສະອາດ.
- ອັນເດັກໃນທ່າຕັງ ຫຼື ວ່າຕັງແບບເນົງຢູ່ເທິງຕັກຂອງແມ່.
- ເອົາຈອກນັ້ນມີຢູ່ເຂົ້າຫາປາກເດັກ. ຄ່ອຍໆເອົາຈອກແຕະປາກເດັກ. ເອ້ອປາກຈອກໃສ່ຮິນສີບເບື້ອງລຸ່ມຂອງເດັກແລະໃຫ້ປາກຈອກຕິດກັບຮີນປາກເດັກເບື້ອງເທິງເຊັ່ນກັນ.
- ບໍ່ໃຫ້ຖອກນັ້ນມີນເຂົ້າໃປປາກເດັກບາດຽວ. ບ່ອຍໃຫ້ເດັກດຸດກິນນັ້ນມີນຈາກອາເຮົາ.

ເນື່ອເມັ່ນສະບາຍ:

ຖ້າເປັນໄປໄດ້ກໍໃຫ້ລົງກິນມີນຂອງແມ່ ເຖິງວ່າແມ່ຈະຢູ່ປ່ສະບາຍກໍຕາມ ຍັງດີກວ່າຈະເອົາຈານແມວອ່ອນໃຫ້ເດັກກິນໄວເຕີນຄວນ. ຖ້າແມ່ເປັນໄຂ ແລະ ເຫຼືອອອກຫຼາຍນັ້ນມີນກໍອາດຈະນີ້ອ່ອຍ. ເຜື່ອໃຫ້ນັ້ນມີນພຽງຝົມແມ່ຕ້ອງກິນນັ້ນຫຼາຍຢູ່ ແລະ ໃຫ້ເດັກກິນມີນໄປເລື້ອຍໆ. ເຜື່ອຄວາມສະດວກຂອງແມ່ໃຫ້ແມ່ນອນລົງແລ້ວຈົ່ງໃຫ້ລົງກິນມີນໃນທ່ານອນ.

ຖ້າຈະຢູ່ປ່ວັດບໍ່ໃຫ້ລົງກິນມີນຈັກສອງສານນີ້ກໍຕ້ອງບິບນັ້ນມີນອອກໃຫ້ເດັກກິນ (ຕ້ອງຫາຄົນນາຊ່ວຍຖ້າຈຳເປັນ).

ເຜື່ອບ້ອງກິນການຕິດຊື່ອພະຍາດໃສ່ເດັກ ຕ້ອງລ້າງມີດ້ວຍສະບຸ ແລະນັ້ນສະອາດກ່ອນທີ່ຈະຈັບມືນ ຫຼື ຈະບ້ອນມືນເດັກ.

ເນື່ອເມັ່ນຕ້ອງກິນຢາ:

ມາທີ່ກິນລົງໄປສ່ວນຫຼາຍຈະເຂົ້າໄປຢູ່ໃນນັ້ນມີນພຽງແຕ່ຈຳນວນໜ້ອຍເທົ່ານັ້ນ, ລະນັ້ນຈົ່ງບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍແກ່ເດັກ. ຖ້າບໍ່ໃຫ້ເດັກກິນມີນກໍຢູ່ເປັນອັນຕະລາຍຫຼາຍກວ່າອົກ.

ມີຢາຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນທີ່ມີຜົນກະທີບຂ້າງຄຽງ. ຢູ່ໃນເປັນນີ້ເຜີ່ນໄດ້ຫຼາຍຊື່ຈຳນວນຢາທີ່ເຕືອນວັນຕະລາຍ ແລະ ກໍໄດ້ບອກຈຳນວນຢາທີ່ປອດໄພກວ່າ.

ຖ້າແພດບ້ານບອກທ່ານໃຫ້ກິນຢາໃຫ້ເວົ້າກັບເຜີ່ນວ່າ ຕົນກຳລັງໃຫ້ເດັກກິນມີນຢູ່ເຜື່ອຈະໄດ້ເລືອກຍ່າງໆໃຫ້ຕ້ອງ.

ໂຄກເອດສ (HIV/AIDS) ແລະ ການໃຫ້ເດັກກິນມີນແມ່:

ຜູ້ເປັນແມ່ທີ່ມີເຊື່ອໂຄກເອດສຕ້ອງຕັດສິນໃຈເອົາເອງວ່າຈະໃຫ້ລົງກິນມີນແມ່ ຫຼື ບໍ່. ເຜື່ອຮູ້ຂັ້ນນີ້ຕົ້ນກ່ຽວກັບການຕັດສິນໃຈເຊັ່ນນີ້ ແລະ ວິທີລົງລູກດ້ວຍວິທີອື່ນໆໃຫ້ເປົ່ງລະອຽດຢູ່ໃນພາກທີ່ເວົ້າເຖິງ “ໂຄກເອດສ” ສະເພາະ.

ເນື່ອຜູ້ເປັນແມ່ຖືພາອີກ ຫຼື ເກີດລູກຜູ້ໃໝ່ອີກ:

ໃນເນື່ອແມ່ທີ່ກໍລັງລູກດ້ວຍມີນຂອງຕົນຫາກຖືພາອີກກໍຢັງສາມາດສືບຕໍ່ໃຫ້ລົງກິນນີ້. ໃນກໍລະນີແບບນີ້ຜູ້ເປັນແມ່ຕ້ອງກິນອາຫານທີ່ດີໃຫ້ຫຼາຍຢູ່.

ແມ່ຢັງສາມາດໃຫ້ລູກຜູ້ໃໝ່ຕໍ່ອົງ ແລະ ຜູ້ຕົກໃໝ່ກິນມີນຂອງຕົນໄດ້ຢູ່ຈຳນົບນ້າ, ແຕ່ທຸກຄັ້ງຕ້ອງໃຫ້ເດັກຜູ້ນອຍກິນກ່ອນຈົ່ງໃຫ້ເດັກຜູ້ໃຫຍ່ກິນນຳຫຼັງ.

ເລາຖືພາກໍສາ
ມາດໃຫ້ລູກກິນນີ້
ຢູ່ຈຳນົບນ້າ

ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອປ່ຽນແປງ ສະພາບການໃຫ້ດິຂຶ້ນ

ຖ້າທ່ານເປັນ ອສບ ທ່ານຕ້ອງໄດ້ຊ່ວຍແມ່ຢູ່ຫຼາຍຢ່າງຍິ່ງ ນອກຈາກຄຳອະທິບາຍບາງຢ່າງກ່ຽວກັບການລົງລູກດ້ວຍມີນແມ່, ທັງນີ້ກໍເພະວ່າຜູ້ເປັນແມ່ຫຼັງຫຼາຍຕ້ອງການມາດກຮັບຂັ້ນນິ້ນຫຼາຍແມ່ ແລະ ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ. ໃຫ້ພະຍາຍາມບອກລອນຜູ້ເປັນແມ່ຫຼັງຫຼາຍໃຫ້ລົງລູກດ້ວຍມີນແມ່ຢ່າງດຽວພາຍໃນ 6 ດີອິນທຳອິດ. ໃຫ້ທ່ານບອກເຊົາເຈົ້າຮັ້ວ່າຖ້າເອົາມີນຢ່າອື່ນນາໃຫ້ລົງກິນຈະເປັນອັນຕະລາຍແກ່ລູກຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເອງ.

ຊຸກຢູ່ໃຫ້ມີການລົງລູກດ້ວຍມີນແມ່ເຜື່ອບ້ອງກິນບໍ່ໃຫ້ເຕີດບັນຫາ: ຕ້ອງອະທິບາຍໃຫ້ຜູ້ເປັນແມ່ຫຼັງຫຼາຍເຂົ້າໃຈວ່າພວກເຂົາມີນຢູ່ໃນພຽງຝົມແລ້ວ. ຜູ້ເປັນແມ່ແຕ່ລະຄົນໃນບ້ານຄວນຊ່ວຍເຫຼືອຊື່ກິນແລະກິນຈົ່ງຈະເປັນການດີ. ພະຍາຍາມສ້າງຕັ້ງກ່ຽວຂ້ອງລົງລູກດ້ວຍມີນແມ່ຂັ້ນຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ໂດຍເລືອກເອົາຜູ້ທີ່ຈຳເປັນຕົວຫຼັກຖ້າກ່ຽວຂ້ອງເອົາຜູ້ນັ້ນຕ້ອງລົງລູກດ້ວຍມີນຢ່າງດຽວ ແລະ ລູກຂອງຜູ້ກ່ຽວກັບເປັນຕັກສິນບຸນດີ.

ພະຍາຍາມເຮັດໃຫ້ສົກສາລາກາຍເປັນບ່ອນທີ່ອົບອ່ອນສຳລັບຜູ້ເປັນແມ່ຫຼັງຫຼາຍທີ່ລົງລູກດ້ວຍມີນແມ່. ຊຸກຢູ່ແມ່ຫຼັງຫຼາຍໃຫ້ເອົາມີນຂອງຕົນໃຫ້ລູກດຸດພາຍໃນໜີ່ຈຸ່ວິໂມງທຳອິດພາຍຫຼັງຄອດ. ໃຫ້ລູກນັ້ນອຍນອນຂ້າງແມ່ຕະຫຼອດ. ເວລາແມ່ຈັບເປັນກໍບໍ່ໃຫ້ປະລູກ.

ຖ້າທ່ານເອງທີ່ເປັນ ອສບ ນັ້ນ ທັງເຮັດວຽກທ້າໃຫ້ລົງກິນມີນຂອງຕົນກໍຢູ່ເປັນເລື່ອງດີເຜື່ອເປັນຕົວຢ່າງໃຫ້ແມ່ຄົນອື່ນໆຮູ້ວ່າພວກເຂົາເຈົ້າຄວນເຮັດຕາມແບບຢ່າງ.

ພະຍາຍາມລົບລ້າງ ຫຼື ເອົາແຜ່ນໂຄສະນານິ້ນທຽນຕ່າງໆອອກໜີ. ບໍ່ໃຫ້ນໍາເອົາຕົວຢ່າງຫຼື ຂອງຂ້ວນທີ່ເປັນນິ້ນທຽນຕ່າງໆຈາກບໍລິສັດການຄົນນິ້ນທຽນຕ່າງໆໄປໃຫ້ຄົນອື່ນ ແລະ ທ້ານບໍ່ໃຫ້ຕົວແທນຂອງບໍລິສັດເຫຼົ່ານີ້ເຊົ້ານາໂຄສະນາຢູ່ສົກສາລາ ຫຼື ຢູ່ຄລິນິກທີ່ໄປ.

ແມ່ສາມາດໃຫ້ລູກຜູ້
ນ້ອຍ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່
ກິນນີ້ມີຂອງຕົນ
ຢ່າງປອດໄພ.

We hope this book was useful!

Selected Big Brother Mouse books are available online. We invite you to:

- * Print these books for personal use;
- * Print copies for educational non-profit use in one school or location;
- * Send the PDF files to others;
- * Put a notice about these books on your website. Do not link directly to a book, since these web addresses will change. Please provide a link to our main site, where people can find the updated list of books available for download.

You may not:

- * Post these PDFs on a website. Please post only a link to our site, as described above.

This *Women's Health* handbook is translated from a longer book prepared by the Hesperian Foundation and can be reproduced on a non-profit basis according to their guidelines; please see copyright page for details.

If you like to read, please think about the many people in Laos who don't yet have access to any books at all. With your help, we can make books available in every village in Laos. Please consider sponsoring a book, or helping in other ways. Our website tells more. Thank you!

ຫວັງວ່າທ່ານຈະມ່ວນຊື່ນກັບການອ່ານບຶ້ມພຣີ ຂອງອ້າຍໝູ້ມ້ອຍ

ບຶ້ມຂອງອ້າຍໝູ້ມ້ອຍທີ່ໄດ້ຜ່ານການຄັດເລືອກໃຫ້ມີໃນອິນເຕີມັດ. ຂໍຊື່ນຊວນພວກທ່ານປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ① ພິມບຶ້ມທີ່ວ່າວ່າອ່ານສ່ວນຕົວ;
- ② ພິມອອກເປັນຫາຍສໍາເນົາເພື່ອປະກອບການຮຽນໃນໂຮງຮຽນໄດ້ໜຶ່ງ ຫຼື ໃນທ້ອງຖິ່ນ;
- ③ ສົ່ງເປັນເອກະສານ ແບບໍ່ທາ ຕໍ່ໃຫ້ຄົນອື່ນໆ;
- ④ ຕິ່ນທີ່ວ້າໃຫ້ຄົນຕິດຕາມກ່ຽວກັບບຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ລົງໃນ ເວັບໄຊ໌ ຂອງທ່ານ. ບໍ່ຕ້ອງເຊື່ອມເຂົ້າຫາບຶ້ມໂດຍກິງ ແພະທີ່ຢູ່ເວັບໄຊ໌ ຂອງບຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະປ່ຽນແບງ. ກະລຸນາເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າຫາໜ້າຫຼັກເວັບໄຊ໌ ຂອງພວກເຮົາ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທໍ່ສາມາດເປົ່ງລາຍການບຶ້ມທີ່ຈະດາວໂຫຼດໄດ້.

ທ່ານຈະບໍ່:

- ① ເອົາບຶ້ມຂຶ້ນຫຼ້າ ເວັບໄຊ໌. ກະລຸນາເຮັດຜຽງລ້າງການເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າຫາ ເວັບໄຊ໌ ຂອງພວກເຮົາດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ຂ້າງເທິງນີ້.

ຖ້າທ່ານເປັນຄົນນັກອ່ານ ລອງຄຳນິ່ງເຖິງໝາຍຄົນໃນປະເທດລາວ ຜູ້ທີ່ບໍ່ເຄີຍເຕັ້ນບຶ້ມຈັກເຫຼືອ. ດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງທ່ານ ພວກເຮົາສາມາດເຮັດບຶ້ມອ່ານໃຫ້ເຖິງເຂົ້າເຈົ້າເລົ່ານັ້ນ. ຂໍຈົງພິຈາລະນາສະບັບສະຫຼຸມການພິມບຶ້ມ ຫຼື ຊ່ວຍໃນທາງອໍ້ນ. ເວັບໄຊ໌ຂອງພວກເຮົາມີຂັ້ນມູນເຜົ່າຕົນລະອຽດ. ຂໍຂອບໃຈ!

ບາງຂໍ້ທີ່ຄວນໄສ່ໃຈເບັນພິເສດ

ຮອບບະຈຳເດືອນ: 12

ສົ່ງທີ່ຍົງສາວຄວນຮູ້ກ່ຽວກັບການມີເພດສໍາພັນ: 25

ບ້ອງກັນຕົນເອງໃນເມື່ອເຈົ້າພ້ອມທີ່ຈະຮ່ວມເພດ: 26

ການຂົ້ມຂົ້ນໂດຍແພນ (ດູ້ຮັກ): 27

ຮອງຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ໃຫຍ່: 30

ການຮັກສາສຸຂະພາບກ່ອນເກີດລູກ (ກວດທ້ອງໄລຍະຖືພາ): 50

ແມ່ຍົງທີ່ຕ້ອງການງາງເອົາໃຈໃສ່ພິເສດ: 69

ເບັນຫຍັງນິມແມ່ຈົ່ງດີທີ່ສຸດ: 77

ບັນດີ... ມີສາລະ... ທີ່ແມ່ຍົງຄວນມີໄວ້ສຶກສາ...

ດົນດວ້າ ແລະ ທຸກຄົວເຮືອນກໍ່ຄວນມີໄວ້ໃຊ້!

ບັນທຶນນີ້ຂຽນຂຶ້ນມາ ເພື່ອຈຸດປະສົງຫຼັກຄົດ ຢາກໃຫ້ແມ່ຍົງຜູ້ທີ່ຢູ່ທ່າງໄກຈາກແພດໜຳ ມີສຸຂະພາບທີ່ດີ, ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮັ້ງການດແລສຸຂະພາບຂອງຕົນ ແລະ ລຸກນັ້ອຍ. ບັນທຶນນີ້ ບັນຈຸຂໍ້ມູນຫຼາຍຢ່າງກ່ຽວກັບແມ່ຍົງເຊັ່ນ: ການມີບະຈຳເດືອນ, ການຖືພາ, ການເກີດລູກ, ການດຸແລລູກນັ້ອຍ, ການບິນບົວ, ດຳແນະນຳ ແລະ ອົທິການຕ່າງໆທີ່ຜູ້ເປັນແມ່ຄວນຮູ້.

ເຮືອນຂອງທ່ານມີໄວ້ໃຊ້ແລ້ວ ຫຼີ້ຍັງ ?

ບົດຄຳເຫັນ

ດຣ. ສິວິໄຊ ທັນມະລັງສີ, ຊ່ວໂ/fwຊາມປະສູດຜະພາບແມ່ຍົງ, ຫົວໜ້າ ລາວອິນເຕີກລິນິກ:

ກ່ອນອື່ນໜີດ, ຂ້າພະເຈົ້າໃນນານແມ່ຍົງລາວຜູ້ໜຶ່ງ ຂໍສະແດງຄວາມຂົມເຊີຍຢ່າງລົ້ນເຫຼືອມາຍັງ ອົງການອ້າຍຫຼຸ້ນ້ອຍ ແລະ ອົງການມີດະພາບເນັ້ນໂນນາຍ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນອຸ້ນຊູ ເຮັດໃຫ້ບັນທຶນນີ້ໄດ້ປະກິດຂຶ້ນທີ່ສປປລາວ.

ອີກເຫຼື່ອໜຶ່ງ, ຂໍສະແດງຄວາມຮັບນຸ່ມຕົ້ນຕໍ່ ທ່ານ ອໍາກຳ ເບີນ, ອອນນີ້ ໂລວິດ, ເຈນ ແມ່ກສະເວັລ, ແຂທາອິນສະົຟໂຣ ທີ່ໄດ້ຫຸ້ນເຫຼື້ອແຮງຂຽນບັນທຶນນີ້ຂັ້ນ ເຊິ່ງເຫັນວ່າມັນມີຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍແກ່ເອື້ອຍນ້ອງແມ່ຍົງເຮົາໝົດທຸກຄົນ.

ທ້າຍສຸດນີ້, ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ເອື້ອຍນ້ອງແມ່ຍົງລາວເຮົາຄົງຈະໄດ້ຮັບຄວາມສິນໃຈ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຈາກບັນທຶນນີ້ບໍ່ຫຼາຍກໍ່ໜ້ອຍ ແລະ ທວັງຢ່າງແຮງກ້າວ່າ ຄົງຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ອຸ້ນຊູ ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ອົງການອ້າຍຫຼຸ້ນ້ອຍ ແລະ ອົງການມີດະພາບເນັ້ນໂນນາຍ ເປັນຢ່າງດີໃນອະນາຄົດຂ້າງໜ້າ.

ດຣ. ສິວິໄຊ ທັນມະລັງສີ

